

מינחה המועצה המקומית
התשס"א (23 ביולי 2001)
לענין החוק האמור.
ייד בתשרי התשס"ב (1 ב
(חמ 265-3)

**הודעה בדבר הפקו
למ**

לפי חוק התכנון
נמסרת בזה הודעה
לחוק התכנון והבניה, הו
המחוזית לתכנון ולבני
ירושלים, הופקדה תכניו
מס' תמ"מ/4 שינוי מס' 5
המועצה הארצית ל
התכנית בישיבתה מיום
(2001)

שטח התכנית: התכ
בני שמעון, בין צומת ל
מס' 31.

מקום התכנית: מד
תכנון מקומי שמעונים.

מטרת התכנית: קב
כל המעוניין בקרק
הרואה את עצמו נפגע
או מהגרס ועדה מקומית
התכנית או גובל אותה,
כאמור בסעיף 3 לפק
שיפוטת כלול בתחום ה
מקצועי שאישר לכך, ד
והבניה (קביעת גופים
התנגדויות לתכנית), הו
בתכנית וכן כל משרד
חודשים מהיום שפורס
התנגדות לתכנית במש
משרד הפנים, תיד 58
הודעה המחוזית לתכנו
שר' רגר 23, תיד 86,
מנומקת ותלויה בתצהיר
מסתמכת; התצהיר יי
שהוסמך לכך בחוק או
כ"ג באלול התשס"א (1)
(חמ 697-3)

1 ס"ח התשכ"ה, עמ'
2 דיני מדינת ישראל
3 ק"ת התשל"ד, עמ'

ילקוט הפרסומים 227

הודעה על רישום בקשה לאישור הסדר כובל

לפי חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988
בהתאם לסעיף (זב) לחוק ההגבלים העסקיים,
התשמ"ח-1988 (להלן - החוק), אני מודיע כי נרשמה
בקשה לאישור הסדר כובל כדלקמן:

הצדדים להסדר:
בנק לאומי לישראל בע"מ
לאומי קארד בע"מ
בנק דיסקונט לישראל בע"מ
הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ
כרטיסי אשראי לישראל בע"מ
הנכס או השירות נושא ההסדר:
התקשרות בין סולקים למנפיקים במערכת כרטיסי האשראי
מסוג ויזה, כדבר שיעורי עמלות המנפיק.
מהות הכבילה כמתואר בבקשה:
הסכמה על שיעור עמלות המנפיק המשולמות על ידי
סולקים למנפיקים בקשר עם עסקאות המבוצעות בכרטיס
אשראי מסוג "ויזה".

בהתאם לסעיף (זב) לחוק אדם העלול להיפגע
מההסדר הכובל, איגוד עסקי וכן ארגון צרכני רשאי להגיש
לבית הדין להגבלים עסקיים התנגדות מנומקת בכתב, בתוך
שלושים ימים מיום פרסום הודעה זו ברשומות.

ההסדר האמור פתוח לעיון הציבורי בתיק הע-4630
במשרדי רשות ההגבלים העסקיים, רח' כנפי נשרים 22,
קומה ג, ירושלים, בשעות העבודה הרגילות.

כ"ה באלול התשס"א (13 בספטמבר 2001)
(חמ 680-3)

דוד שטרם
הממונה על הגבלים עסקיים
ס"ח התשמ"ח, עמ' 128.

מינוי מנהל ארנונה

לפי חוק הרשויות המקומיות (ערר על קביעת ארנונה
כללית), התשל"ו-1976

נמסרת בזה הודעה כי בהתאם לסעיף 2 לחוק הרשויות
המקומיות (ערר על קביעת ארנונה כללית), התשל"ו-1976,
מינחה המועצה המקומית גלגוליה, בישיבתה מיום י"ז
בניסן התשס"א (10 אפריל 2001), את צ"מיל שואהנה, למנהל
הארנונה לענין החוק האמור.

ל' בניסן התשס"א (23 באפריל 2001)
(חמ 265-3)

גיאבר גיאבר
ראש המועצה המקומית גלגוליה

מינוי מנהל ארנונה

לפי חוק הרשויות המקומיות (ערר על קביעת ארנונה
כללית), התשל"ו-1976

נמסרת בזה הודעה כי בהתאם לסעיף 2 לחוק הרשויות
המקומיות (ערר על קביעת ארנונה כללית), התשל"ו-1976,
ס"ח התשל"ו, עמ' 252.

ילקוט הפרסומים 5027, ח' בחשוון התשס"ב, 25.10.2001

הודעה על צורך בשיקום מחצבות

לפי פקודת המכרות
בהתאם לסעיף 113 לפקודת המכרות, ומאחר שנראה
לי שהופסק ניצול המחצבות (או חלקן) ששמך מפורט להלן,
והנמצאות במקומות המפורטים בנקודות ציון מרכזיות
המפורטות לצדן, אני מודיע שאתרי המחצבות טעונים
שיקום:

שם המחצבה	נקודת ציון מרכזית (ברשת ישראל ישנה)	בעלות
מחצבת מוזאיקה תמרה (חלק)	1695/2514	מינהל מקרקעי ישראל
בנימינה (חלק)	1446/2158	פרטי
שתולים - עד הלום	1152/1318	מינהל מקרקעי ישראל

י"ה באלול התשס"א (6 בספטמבר 2001)
(חמ 567-3)
יעקב מימרן
המפקח על המכרות
1 חוקי א"י, כרך ב', עמ' 910; ס"ח התשמ"ט, עמ' 94.

הודעה בדבר הארכת תוקף של זכות נפט

לפי חוק הנפט, התשי"ב-1952
בהתאם לסעיף 65 לחוק הנפט, התשי"ב-1952, אני
מודיע כי הארכתי ביום כ"ד באלול התשס"א (12 בספטמבר
2001) את תוקפו של רישיון 303/חוף הכרמל עד יום י"ד
בניסן התשס"ב (27 במרס 2002).

כ"ד באלול התשס"א (12 בספטמבר 2001)
(חמ 629-3)

אברהם הוניגשטיין
ממלא מקום הממונה על עניני הנפט
1 ס"ח התשי"ב, עמ' 322.
2 י"פ התשס"א, עמ' 408.

הודעה בדבר שינויים בתקנים

לפי חוק התקנים, התשי"ג-1953
בהתאם לסעיף 6(ב) לחוק התקנים, התשי"ג-1953, אני
מודיע, כי מכון התקנים הישראלי שינה, בתוקף סמכויותיו
לפי סעיף 6(א) לחוק האמור, תקנים ישראליים אלה:

ת"י חלק 1 - מחממי מים חשמליים: מחממים בעלי
זיסות תרמוסטטי ובידוד תרמי, תיקון טעות מאוגוסט
2001 למהדורה ממרס 1999
ת"י 1142 - מעקים ומסעדים, גליון תיקון מס' 1 מאוגוסט
2001 למהדורה מדצמבר 1998.

י"ב באלול התשס"א (30 באוגוסט 2001)
(חמ 96-3)

זיוה מור
המנהלת הכללית של
מכון התקנים הישראלי
1 ס"ח התשי"ג, עמ' 30; התשי"ח, עמ' 2; התשל"ט, עמ'
34.

רשות ההגבלים העסקיים

16-9-01

ירושלים

הע- 4630

לכבוד

גבי עליזה רוזן

הממונה על חקיקת משנה

משרד המשפטים

רחוב צאלאח א דין

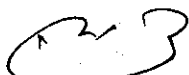
ירושלים

הנדון: הודעה על רישום הסדר כובל

מצ"ב הודעה התחומה על ידי הממונה על הגבלים עסקיים, לגבי רישום הסדר כובל ופרסומו
ברשומות בהתאם לסעיף 7(ב) לחוק ההגבלים העסקיים התשמ"ח-1988.

אנא אשרו והעבירו לפרסום בהתאם.

בברכה,

צפורה נחמו

העתק: המחלקה ליחסי ציבור - אנא פרסמו בשני עיתונים יומיים

(בפקס: 02-6259274)

רשות ההגבלים העסקיים

הודעה על רישום בקשה לאישור הסדר כובל

לפי חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

בהתאם לסעיף 7(ב) לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988¹ (להלן: "החוק"), אני מודיע כי נרשמה בקשה לאישור הסדר כובל כדלקמן:

הצדדים להסדר:

בנק לאומי לישראל בע"מ

לאומי קארד בע"מ

בנק דיסקונט לישראל בע"מ

הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ

כרטיסי אשראי לישראל בע"מ

הנכס או השירות נושא ההסדר:

התקשרות בין סולקים למנפיקים במערכת כרטיסי האשראי מסוג ויזה, בדבר שיעורי עמלות המנפיק.

מהות הכבילה כמתואר בבקשה:

הסכמה על שיעור עמלות המנפיק המשולמות על ידי סולקים למנפיקים בקשר עם עסקאות המבוצעות בכרטיס אשראי מסוג "ויזה".

בהתאם לסעיף 8(ב) לחוק אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל, איגוד עסקי וכן ארגון צרכני רשאים להגיש לבית הדין להגבלים עסקיים התנגדות מנומקת בכתב, תוך שלושים ימים מיום פרסום הודעה זו ברשומות.

ההסדר האמור פתוח לעיון הציבור בתיק הע - 4630 במשרדי רשות ההגבלים העסקיים, רחוב כנפי נשרים 22, קומה ג', ירושלים, בשעות העבודה הרגילות.

דור שטרומ

הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, כ"ה אלול תשס"א

13 ספטמבר, 2001

¹ ס"ח התשמ"ח, עמ' 128

תיק הע 01/01 4630/01

בית הדין להגבלים עסקיים
בפני אב בית הדין

רשות ההגבלים העסקיים
06-09-2001
התקבל אך טרם נבדק

בעניין:

1. **בנק לאומי לישראל בע"מ (להלן: "בנק לאומי")**
ע"י ב"כ עוה"ד ישראל קנטור ואו ירון אלחנני ואו דליה
טל ואו חגית אברהמי ואו חני אבינרי ואו יהודית גל-אור
ואו דנה יגור ואו פנחס יניב ואו דרור קדם ואו גל
פיינגולד ואו רון בר-און ואו איתי אהרונסון ואו אלון
יואלי ואו רועי נחמזון ואו אייל דותן ואו רונן בהרב ואו
אלכס שפירא ואו ארן לוסטיגמן ואו שמרית
מרום-גינגולד ואו עינת פלץ ואו כרמית יודוביץ-כהן ואו
סורל הרלב, עורכי דין
מבית מוזס, שד' רוטשילד 74-76, תל-אביב 65785
טל. 03-7140400, פקס. 03-7140401

2. **לאומי קארד בע"מ (להלן: "לאומי קארד")**
ע"י ב"כ פרופ' יובל לוי ואו עופר לוי ואו יחיאל כשר ואו
תמר קרונגרד ואו עודד נשר ואו בני לרנר ואו הדר
ויסמונסקי - וינברג ואו עמי כהן ואו יגאל בורוכובסקי
ואו יצחק חגיג ואו יובל ברכה ואו חן בוכניק ערן
גרינפלד, עורכי-דין,
מרחוב נס ציונה 8, תל-אביב, 63904
טל: 03-5172303; פקס: 03-5164185

המבקשים

ובעניין:

1. **הממונה על ההגבלים העסקיים**
מרח' כנפי נשרים 22, ירושלים

2. **Visa International Service Association**
ע"י ב"כ יוסי לוי ושות'
מרח' קויפמן 4, תל אביב
טל: 03-5102491; פקס: 03-5102493

3. **בנק דיסקונט לישראל בע"מ (להלן: "בנק דיסקונט")**
4. **הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן: "הבנק הבינלאומי")**
5. **כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (להלן: "כ.א.ל.")**
המשיבים 3,4,5 ע"י ב"כ פישר, בכר, חן ושות'
מרח' דניאל פריש 3, תל אביב 64731
טל: 03-6944111; פקס: 03-6091116

המשיבים

בקשה דחופה ביותר למתן היתר זמני

המבקשים, שהנם מנפיקים ואו סולקים של כרטיסי אשראי מסוג "ויזה" בישראל, מתכבדים בזה לפנות לבית
הדין הנכבד בבקשה, כי אב בית הדין הנכבד יעשה שימוש בסמכותו על פי סעיף 13 לחוק ההגבלים העסקיים,
תשמ"ח - 1988 (להלן: "חוק ההגבלים העסקיים") ויתן היתר זמני לפעול על פי ההסכם הנוסף, וזאת עד אשר
יכריע בית הדין הנכבד בבקשה לאישור ההסדר הקבוע בהסכם הנוסף, אשר יצורף בימים הקרובים, והכל
כמפורט להלן בהרחבה. כבר עתה יודגש, כי הממונה על ההגבלים העסקיים (להלן: "הממונה") הסכים ליתן

המלצתו למתן ההיתר הזמני המרובה

בקשה זו מוגשת בד בבד עם בקשה לאישור ההסדר הקבוע בהסכם הנוסף, בהתאם לסעיף 7 לחוק ההגבלים העסקיים (להלן: "בקשת האישור"). למונחים בבקשה זו תהא המשמעות שניתנה להם בבקשת האישור.

ואלו נימוקי הבקשה:

מבוא ורקע עובדתי

1. העובדות הרלוונטיות לבקשה זו מפורטות כדבעי בבקשת האישור. על מנת שלא להטריח את אב בית הדין הנכבד בחזרה מפורטת על מלוא העובדות הצריכות לבקשה זו, יופנה אב בית הדין הנכבד לבקשת האישור. בבקשה זו יפורטו בקצרה אך עיקרי הדברים.
2. המבקשים בבקשה זו, וכן המשיבים 3-5 (להלן ביחד: "הצדדים") הינם מנפיקים ואו סולקים של כרטיס אשראי מסוג "ויזה".
3. הצדדים קשורים בהסכם מיום 18.5.2000 אשר מסדיר את היחסים ביניהם בכל הנוגע לתפעול רשת כרטיסי האשראי מסוג "ויזה" בישראל (להלן: "ההסכם המקומי"). ההסכם המקומי לא היה אלא המשכו הישיר של הסכם מוקדם יותר בנוגע לתפעול רשת "ויזה" בישראל שנחתם עוד ביום 7.7.1998.
4. מכונו של ההסכם המקומי, מתאפשרת פעילותה של מערכת הכוללת מספר מנפיקים וסולקים של כרטיסי אשראי ויזה בישראל, כפי שהיא פועלת בישראל במועד הגשת בקשה זו (להלן: "מערכת הויזה בישראל"). במערכת זו סולקים שני הסולקים הקיימים, לאומי קארד ו.כ.א.ל, את כל כרטיסי הויזה בישראל ללא תלות בזכות מנפיק הכרטיס, ובתי העסק המכבדים כרטיסי אשראי אלה יכולים לבחור לעצמם את הסולק עמו יתקשרו.
- העתק מההסכם המקומי צורף לבקשת האישור כנספח "ג1".
5. ההסכם המקומי כולל בחובו רשימה של התחייבויות הדדיות בין הצדדים לו, המאפשרות פעולתם של סולקים אחדים הסולקים את כרטיסי האשראי מהמותג "ויזה", וביניהן הוראות הקשורות לתשלום עמלות למנפיקים של כרטיסי אשראי אלה. "עמלת המנפיק" הינה העמלה המשולמת מהסולק למנפיק ומחושבת על בסיס המחזור הכספי של התשלומים המבוצעים על ידי מחזיק הכרטיס. עמלת המנפיק נקבעה כעמלה אחידה לכל המנפיקים וקביעה זו קבלה פטור במסגרת הפטור הכללי, כמתואר להלן, שהינו המשכו של הפטור המקורי שניתן ביום 7.7.1998.
6. כאמור, להסכם המקומי כולו, לרבות לשיעורי עמלות המנפיק שנקבעו לפיו, נתן הממונה פטור מהצורך באישור הסדר כובל (לעיל ולהלן: "הפטור הכללי"), אשר תוקפו נקבע עד ליום 7.7.2002. הצדדים הסתמכו על ההסכם המקומי ופעלו על פיו במסגרת רשת כרטיסי האשראי "ויזה" בישראל. פטור זה היה המשכו הישיר של פטור שניתן להסכם הראשון שהוזכר לעיל מיום 7.7.1998 (הוא פטור 2436, (להלן: "פטור 2436").
- העתק מהפטור הכללי צורף לבקשת האישור כנספח "ג2".
7. ביום 8.3.2001 נתן הממונה את החלטת פטור 4428 (לעיל ולהלן: "פטור עמלות המנפיק") הקובעת את שיעורי עמלת המנפיק ואת הקטגוריות השונות לקביעת מדרגות עמלת המנפיק המשולמת למנפיקים מאת הסולקים במערכת הויזה בישראל, כאשר שאר עקרונות הפעולה בין המנפיקים והסולקים במערכת הויזה בישראל נותרו על פי ההסכם המקומי החוסה תחת הפטור הכללי. פטור עמלות המנפיק תוקן על ידי הממונה (בהארכת פטור עמלות המנפיק, כהגדרתה בבקשת האישור), ותוקפו נקבע עד ליום 9.9.2001.
- העתק מפטור עמלות המנפיק צורף לבקשת האישור כנספח "ו1", והעתק מהארכת פטור עמלות המנפיק צורף לבקשת האישור כנספח "ו2".

8. על פי תנאי פטור עמלות המנפיק, קיימו הצדדים מגעים אינטנסיביים עם הממונה ואנשיו, על מנת להגיע להסכמות עם הממונה בדבר שיעורי עמלות המנפיק שיחולו במערכת הויזה בישראל, החל מתום תוקפו של פטור עמלות המנפיק. בהתאם לתנאי פטור עמלות המנפיק, פנו המבקשים לבית הדין הנכבד בבקשה לאישור שיעורי עמלות המנפיק במערכת הויזה בישראל, כמפורט בהסכם הנוסף אשר יצורף בימים הקרובים, היא בקשת האישור.

נוסח ההסכם הנוסף יצורף בימים הקרובים לבקשת האישור כנספח "א".

9. כאמור לעיל וכפי שיפורט להלן, היחסים בין הצדדים במסגרת מערכת הויזה בישראל מוסדרים על פי ההסכם המקומי, החוסה תחת הפטור הכללי, וזאת עד ליום 7.7.2002. כל שמבוקש בבקשת האישור הוא ליתן אישור להסדר הקבוע בהסכם הנוסף, שיעסוק בשיעורי עמלות המנפיק, אשר ישולמו במערכת הויזה בישראל.

10. ההסכם המקומי נבחן על ידי הממונה, אשר מצא כי אין בו כדי לפגוע פגיעה של ממש בתחרות. ההיפך הוא הנכון, לדעת הממונה ההסכם המקומי מקדם את התחרות בשוק אמצעי התשלום. בהתאם, עשה הממונה שימוש בסמכותו לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, ופטר את הצדדים מן החובה לפנות לבית הדין הנכבד בבקשה לאישור ההסדר הקבוע בהסכם המקומי.

11. שיעורי עמלות המנפיק המשולמות במערכת הויזה בישראל נבחנו אף הם על ידי הממונה, אשר מצא כי אין בהם כדי לפגוע בתחרות. שיעורי עמלות המנפיק נקבעו ואושרו במסגרת הפטור הכללי, ולאחר מכן, לאחר ששונו בהתאם לדרישות הממונה ובהסכמתו, ניתן להם פטור על פי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, במסגרת פטור עמלות המנפיק.

12. שיעורי עמלות המנפיק, שיקבעו בהסכם הנוסף, הוצגו אף הם בפני הממונה. אישור שיעורים אלה, הוא נשוא בקשת האישור. הממונה הסכים ליתן המלצתו למתן היתר הזמני המבוקש בבקשה זו, על ידי אב בית הדין הנכבד, בתנאים המצורפים לבקשה זו.

13. עתה, משפנו המבקשים לבין הדין הנכבד לאישור שיעורי עמלות המנפיק הקבועים בהסכם הנוסף, וזאת בהתאם להוראות פטור עמלות המנפיק, מן הדין ומן הצדק יהיה להיעתר לבקשת המבקשים וליתן היתר זמני, לפיו יהיו הצדדים רשאים לפעול על פי ההסכם הנוסף, וזאת עד להכרעת בית הדין הנכבד בבקשת האישור, והכל כפי שיפורט להלן בהרחבה.

מערכת הויזה בישראל ועמלת המנפיק המשולמת בה

14. תיאורה של מערכת הויזה בישראל והתפתחותה ההסטורית מפורטים בהרחבה בבקשת האישור. על מנת להקל על בית הדין הנכבד, תובא להלן סקירה קצרה של מהות מערכת הויזה בישראל.

15. כרטיס אשראי הנו אמצעי תשלום. מחזיק כרטיס האשראי מעוניין לעשות בכרטיס האשראי שבידיו שימוש על מנת לשלם לבית עסק, עמו בצע מחזיק הכרטיס עסקה, את תמורת העסקה האמורה. בית העסק מעוניין לקבל את תמורת העסקה האמורה מאת מחזיק כרטיס האשראי, באמצעות כרטיס האשראי. ואולם, על מנת להגשים את רצונם המשותף של מחזיק הכרטיס ובית העסק בביצוע העסקה ביניהם באמצעות כרטיס אשראי (דבר המקנה הן למחזיק הכרטיס והן לבית העסק יתרונות רבים, כגון דחיית מועד חיוב חשבון מחזיק הכרטיס ורמת ודאות גבוהה לקבלת התמורה), נדרשת מעורבותם של צדדים נוספים. מעורבות זו נעשית באמצעות מערכת הויזה בכל מקום בו מתקיימים כרטיסי אשראי מסוג ויזה, ובכלל זה באמצעות מערכת הויזה בישראל.

16. מחזיק הכרטיס קשור בהסכם עם מנפיק הכרטיס. בית העסק קשור בהסכם עם סולק העסקאות המבוצעות באמצעות כרטיס האשראי. המנפיק והסולק קשורים בהסכם בינם. שרשרת הסכמים זו היא המאפשרת למחזיק הכרטיס ולבית העסק לבצע את העסקה שנקשרה ביניהם באמצעות כרטיס האשראי.

17. עיקרו של ההסכם בין הלקוח לבין המנפיק הוא בקביעת התנאים בהם יותר השימוש בכרטיס האשראי. התחייבותו של הלקוח היא לשאת בתשלומים אותם ביצע באמצעות כרטיס האשראי, והתחייבותו של המנפיק כלפי הלקוח היא להעביר את התשלום לבית העסק. הסכם זה מתואר בסעיף 7 לחוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו - 1986 (להלן: "חוק כרטיסי חיוב") כדלקמן:

"חוזה בין לקוח לבין מנפיק, שלפיו מתחייב הלקוח לשלם למנפיק את תמורת הנכסים שנרכשו מספק באמצעות כרטיסי האשראי, והמנפיק מתחייב כלפי הלקוח לשלם את התמורה לספק על פי המוסכם בין המנפיק לבין הספק".

18. עיקרו של ההסכם בין בית העסק לבין הסולק הוא בהתחייבותו של הסולק להעביר לבית העסק את סכומי הכסף המגיעים לבית העסק כתמורה מאת לקוחותיו, ואשר שולמו באמצעות כרטיסי אשראי הנסלקים על ידי הסולק. בתמורה למתן שירותי הסליקה, מתחייב בית העסק לשלם לסולק עמלת סליקה, המנוכה מן הכספים המועברים אל בית העסק על ידי הסולק.

19. הסולק משלם למנפיק עמלה המכונה **"עמלת מנפיק"**. עמלת המנפיק נקבעת אף היא כאחוז מסוים מסכום כל העסקאות שמעביר הסולק למנפיק ואשר בוצעו באמצעות כרטיס האשראי אשר הונפק על ידי המנפיק.

ההסכם הנוסף, אשר הבקשה לאישורו הוגשה לבית הדין הנכבד בהתאם להוראות פטור עמלות המנפיק, יעסוק בשיעורי עמלות המנפיק, שתשולמנה במסגרת מערכת הויזה בישראל.

ההסדר על פיו מתקיימת מערכת הויזה בישראל מאז 7.7.1998

20. מערכת הויזה בישראל פועלת בהתאם לעקרונות הסכמים מקומיים מאז 7.7.1998, והכל בהתאם להחלטות פטור שניתנו על ידי הממונה, לאחר שזה בחן את מערכת הויזה ומצא כי ההסכם המקומי (וקודם לו, הסכם דומה שנכרת ביום 7.7.1998) מקדמים את התחרות, וודאי שאין הם פוגעים בתחרות פגיעה של ממש. מערכת הויזה בישראל פועלת במועד הגשת בקשת האישור על בסיס ההסכם המקומי, החוסה תחת הפטור הכללי, ובהתאם לתנאי פטור עמלות המנפיק.

21. עד לשנת 1998 הייתה פעילות הסליקה של תשלומים שבוצעו באמצעות כרטיסי אשראי מסוג "ויזה" בישראל, נתונה כולה בידי כ.א.ל.. כרטיסי האשראי מסוג "ויזה" הונפקו על ידי בנק לאומי, בנק דיסקונט, הבנק הבינלאומי, בנק איגוד לישראל בע"מ, בנק המזרחי המאוחד בע"מ ובנקים נוספים ללקוחותיהם. בנק לאומי ובנק דיסקונט החזיקו במניותיה של כ.א.ל, אשר פעלה כסולקת יחידה של כרטיסי אשראי מסוג "ויזה" בישראל.

22. במהלך שנת 1996, העניק ארגון ויזה הבינלאומי זיכיון להנפיק ולסלוק כרטיסי "ויזה" בישראל לגורם נוסף, לבנק הבינלאומי, אשר ביחד עם חברת עורק בע"מ הקים שותפות שעסקה בסליקת כרטיסי "ויזה" - היא אלפא קארד. על פי כללי ארגון ויזה הבינלאומי, הרי שעם קבלת הזיכיון לסלוק כרטיסי "ויזה" הייתה אלפא קארד זכאית לסלוק כל כרטיס "ויזה", יהא מנפיקו אשר יהא, והבנק הבינלאומי היה מחויב לכבד כל עסקה שתועבר אליו, יהא הסולק אשר יהא.

23. במסגרת המהלכים אשר ליוו את כניסת אלפא קארד לשוק, הפעיל הממונה את כל כובד משקלו על מנת שאלפא קארד, כ.א.ל. ובעלי מניותיהן יחתמו על "הסכם מקומי" (כלומר, הסכם בין מנפיקים וסולקים העוסקים בהנפקה וסליקה של כרטיסי אשראי מסוג "ויזה" במדינה אחת), אשר יסדיר את כללי ניהול מערכת הויזה בישראל. לא זו אף זו, אלא שהממונה אף היה שותף פעיל בקביעת חלק הארי של סעיפי ההסכם וניסוחם (ואכן, קיימת זהות בין רבות מן ההוראות שבהסכם המקומי לבין תנאי הפטור שנתן הממונה להסדר הקבוע בהסכם המקומי).

24. הממונה נהג כך, הואיל והסכם מקומי, על כל מרכיביו, רצוי היה בעיניו (וכך הם הדברים אף כיום) על מנת ליצור תנאים תומכים ומסייעים לקיומה של מערכת הויזה בישראל, בה פועלים שני סולקים, העוסקים, כל אחד מהם, בסליקת התשלומים המבוצעים באמצעות כל כרטיסי האשראי מסוג "ויזה", יהא מנפיקם אשר יהא.
25. ביום 7.7.1998 נחתם הסכם עקרונות בין אלפא קארד, כ.א.ל. ובעלי מניותיהן (לעיל גלהן) - "ההסכם המקורי", אשר, כאמור לעיל, לגיבושו היה שותף גם הממונה עצמו, אשר מלכתחילה סבר כי יהיה בהסדר הקבוע בהסכם המקורי כדי לקדם את התחרות בכל הנוגע להנפקתם של כרטיסי אשראי מסוג "ויזה" ולסליקת התשלומים המבוצעים באמצעותם, במסגרתו של שוק אמצעי התשלום. במקביל העניק הממונה להסכם המקורי פטור במסגרת תיק פטור 2436 ואף קבע תנאים לפטור, הכל בהתאם להוראות סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים.
- העתקים מההסכם המקורי ופטור 2436 צורפו לבקשת האישור כנספחים "ב1" ו-"ב2".
26. במחצית הראשונה של שנת 2000, הפרידו בנק לאומי ובנק דיסקונט את החזקתם המשותפת במניות כ.א.ל. בנק לאומי מכר את מניות כ.א.ל. שהיו בבעלותו לבנק דיסקונט. בהמשך, הצטרף לבנק דיסקונט הבנק הבינלאומי, ורכש ממנו חלק ממניותיו בכ.א.ל..
27. בעידוד הממונה שהיה מעוניין להגביר את התחרות בין חברות הסליקה, וחשש מהיוותותה של סולקת אחת בלבד במערכת הויזה, החליט בנק לאומי להקים חברת סליקה נוספת, היא לאומי קארד. לאומי קארד רכשה נכסים מסוימים מאת אלפא קארד, אשר הפסיקה את פעילותה בכל הנוגע לסליקת כרטיסי אשראי. יובהר, כי לאומי קארד לא נכנסה בנעליה של אלפא קארד לכל דבר ועניין. ארגון ויזה הבינלאומי העניק ללאומי קארד זיכיון להנפיק ולסלוק כרטיסי "ויזה" (יחד עם הזיכיון אשר היה כבר בידי בנק לאומי).
- יצוין כי גם רכישת נכסים מאלפא קארד על ידי לאומי קארד נעשתה בעידודו של הממונה, שרצה לזרז את כניסתה של לאומי קארד לסליקת כרטיסי אשראי מסוג ויזה.
28. תוצאתו של מהלך זה הייתה, כי אל מול כ.א.ל. התייצב סולק חדש, הוא לאומי קארד, וזאת לאחר שאלפא קארד חדלה מפעילות הסליקה שלה. הממונה סבר, כי על מנת להגביר את התחרות בין הסולקים השונים, דחינו, כ.א.ל. ולאומי קארד, ראוי היה לקיים מערכת סליקה בה פועלות הן זו לצד זו, וסולקות כל אחת מהן את התשלומים המבוצעים באמצעות כל כרטיסי האשראי מסוג "ויזה", יהא מנפיקם אשר יהא. לשם כך נדרש היה הסכם מקומי בין הצדדים.
29. ביום 18.5.2000 נחתם ההסכם המקומי, שהנו הסכם עקרונות, בין היתר, בין כ.א.ל., לאומי קארד ובעלי מניותיהן. גם הפעם היה הממונה מעורב במגעים שהתקיימו ערב גיבושו של ההסדר, וגם הפעם ברור היה כי גם לדעת הממונה, ההסדר הינו ראוי ומועיל להגברת התחרות כאמור לעיל. על כן, העניק הממונה להסכם זה את הפטור הכללי ואף קבע תנאים לפטור, והכל בהתאם להוראות סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים.
30. תכליתו של ההסדר מושא הפטור הכללי, הוא ההסכם המקומי, הנה אותה תכלית שעמדה ביסוד ההסכם המקורי והפטור שניתן לו, ועל כן, רב הדמיון בין ההסכם המקומי לבין ההסכם המקורי, שהרי זה אומץ להסכם המקומי בשינויים קלים. באותה המידה, הפטור הכללי ותנאיו דומים לפטור 2436. תקופתו של הפטור הכללי נקבעה עד ליום 7.7.2002, הוא המועד בו אמור היה לפקוע פטור 2436. הפטור הכללי עומד בתוקף במועד הגשת בקשה זו, ועיקרי ההסדר בין הצדדים, כמתואר לעיל, חוסים תחתיו.
31. חלק מהותי וחיוני בהסדר הוא הסדרת אופן קביעת עמלת המנפיק שתשולם על ידי הסולקים למנפיקים השונים, וכן את שיעורה. הן בהסדר עצמו והן בפטור הכללי נקבעו הוראות מפורשות לעניין זה (להלן: "המנגנון").

32. עיינו רואות, בפטור הכללי נקבע מנגנון לקביעתה של עמלת המנפיק ושיעוריה השונים, מתוך הכרה ברורה מצדו של הממונה הן בנחיצותה של עצם ההסכמה על עמלת מנפיק וזה בין המנפיקים והסולקים השונים במסגרת מערכת הויזה בישראל, והן בנחיצותה של ההבחנה בין בתי העסק השונים על פי קטגוריות שונות.

33. ביום 6.7.2000 פרסם הממונה החלטה חדשה, בה נקבע, בין היתר:

"במקום הגדרת 'התקופה הראשונה' כפי שמופיעה בסעיף 1 לפטור תבוא ההגדרה הבאה: 'תקופה שתחילתה ביום כניסתו לתוקף של פטור זה... וסיומה 31 באוגוסט 2000'."

(להלן: "החלטת 6.7.2000").

העתק מהחלטת 6.7.2000 צורף לבקשת האישור כנספת "ד".

34. החלטת 6.7.2000 יצרה אי וודאות באשר לשיעורי עמלת המנפיק אשר יחולו החל מיום 1.9.2000, שכן עד לאותו מועד טרם הושלם המנגנון. בשל אי בהירות זו, פרסם הממונה ביום 24.8.2000 החלטה נוספת, במסגרתה קבע כדלהלן:

"במקום הגדרת 'התקופה השנייה' כפי שמופיעה בסעיף 1 לפטור תבוא ההגדרה הבאה:

"תקופה שתחילתה מיד עם תום התקופה הראשונה וסיומה ביום 1 בינואר 2002."

במקום סעיף 2 (ב) לפטור יאמר:

"על אף האמור בסעיף 2 (ה) לפטור, יחולו עמלות מנפיק בשיעורים הנקובים בנספח ב' לפטור זה עד ליום 1.3.2001."

(להלן: "החלטת 24.8.2000").

העתק מהחלטת 24.8.2000 צורף לבקשת האישור כנספת "ה".

35. החלטת 24.8.2000 הבהירה כי שיעורי עמלת המנפיק שנקבעו בנספח ב' לפטור הכללי ימשיכו לחול עד ליום 1.3.2001. מובן היה, עם זאת, כי הפטור הכללי ימשיך לחול גם לאחר תאריך זה, ועד למועד פקיעתו ביום 7.7.2002, וההנחה הייתה, כי עד ליום 1.3.2001 יעלה בידי הצדדים להסדר והממונה להגיע להסכמה באשר לשיעורי עמלת המנפיק, בהתאם למנגנון שנקבע בפטור הכללי.

36. ביום 7.3.2001, ולאחר מגעים אינטנסיביים בין הצדדים לבין אנשי הרשות להגבלים עסקיים, הוסכם על מנגנון מתוקן לקביעת עמלת המנפיק במסגרת הפטור הכללי, וזאת במסגרת פטור עמלות המנפיק. פטור עמלות המנפיק תוקן בהארכת פטור עמלות המנפיק (כהגדרתה בבקשת האישור) ותוקפו נקבע עד ליום 9.9.2001.

37. לאחר מגעים אינטנסיביים עם הממונה, החליטו המבקשים, בהתאם להוראות פטור עמלות המנפיק, לפנות לבית הדין הנכבד על מנת לקבל את אישורו של בית הדין הנכבד לשיעורי עמלות המנפיק שיחולו במערכת הויזה בישראל, לאחר תום תוקפו של פטור עמלות המנפיק. פניה זו נעשתה במסגרת בקשת האישור.

38. יודגש, כי מאז 7.7.1998 ועד למועד הגשת בקשת האישור הופחתו שיעורי העמלות הנגבות מבתי העסק באופן ניכר. הפחתות נוספות של שיעורי עמלות המנפיק תבואנה כתוצאה מן ההסכם הנוסף, ככל שבית הדין הנכבד ייעתר לבקשת האישור.

39. עיינו ראות, כי מערכת הויזה פועלת על פי עקרונות ההסכם המקומי ומשולמות במסגרתה עמלות מנפיק, מאז שנת 1998, והכל בהתאם להסדרים החוסים תחת החלטות פטור שניתנו מאת הממונה על פי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, לאחר שהממונה בחן אותם ומצא כי אין בהם כדי לפגוע בתחרות פגיעה של ממש, ואף כי יש בהם כדי לקדם את התחרות.

ההסכם המקומי מקדם את התחרות, ושיעורי עמלות המנפיק הנם מרכיב חיוני להמשך קיומו

40. כאמור לעיל, ההסכם המקומי מאפשר את קיומה של מערכת הויזה בישראל, באופן בו פועלים זה לצד זה שני סולקים של כרטיסי אשראי מסוג ויזה, כאשר כל אחד מהם עוסק בסליקת תשלומים המבוצעים באמצעות כל כרטיס אשראי מסוג ויזה, יהא מנפיקו אשר יהא.

41. אף הממונה סבור, כי ההסכם המקומי מקדם את התחרות. בהתאם, היה הממונה מעורב בכל שלבי סיכומו של ההסכם המקומי, והפעיל את השפעתו הרבה על מנת להביא לכריתתו. הממונה אף העניק לצדדים להסכם המקומי פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, הוא הפטור הכללי, העומד בתוקפו עד ליום 7.7.2002.

42. כאמור לעיל, מרכיב חיוני בהסכם המקומי הוא הסדר עמלות המנפיק, דהיינו, הסדר התמורה המשולמת למנפיקי כרטיסי האשראי מסוג ויזה במערכת הויזה בישראל. לא ניתן לעקור מרכיב חיוני זה מההסכם המקומי.

ההסדר מושא בקשת האישור הינו לטובת הציבור ומן הראוי להתיר למבקשים לפעול על פיו במסגרת היתר זמני

43. הממונה עצמו בחן את ההסכם המקומי ומצא אותו ראוי לפטור על פי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, מכיוון שאף על פי דעת הממונה, ההסכם המקומי מקדם את התחרות, וודאי שאין הוא פוגע בה פגיעה של ממש. מהותו של ההסדר על פי ההסכם הנוסף, הוא מושא בקשת האישור, תהא הפחתה בשיעורי עמלות המנפיק, וצמצום הקטגוריות השונות של בתי העסק, אף מעבר לקבוע בפטור עמלות המנפיק. לית מאן דפליג, שיחיה בכך כדי להיטיב עם הציבור.

44. לאב בית הדין הנכבד ניתנה, בסעיף 13 לחוק ההגבלים העסקיים, הסמכות ליתן היתר זמני, אם הממונה המליץ על כך, ואם שוכנע כי לכאורה, ההסדר המובא לאישורו הנו לטובת הציבור. בנסיבות המפורטות לעיל, ברי כי ההסדר שיקבע בהסכם הנוסף יהיה, לפחות לכאורה, לטובת הציבור, ועל כן, ראוי הוא להיתר זמני כמבוקש.

45. עוד יצוין, כי ההסדר שיפורט בהסכם הנוסף, הוא מושא בקשת האישור, לא יהיה הסדר חדש, אלא תיקון של ההסכם המקומי, החוסה תחת הפטור הכללי, והמשך ישיר של פטור עמלות המנפיק. במשך שנות קיומו הוכח כי ההסכם המקומי, ובמסגרתו גם הסדרת עמלות מנפיק, ולאחרונה על פי פטור עמלות המנפיק, הינו לטובת הציבור. בנוסף, על פי ההסכם הנוסף תבוצע הפחתה נוספת של שיעורי עמלות המנפיק במערכת הויזה בישראל, ואף ממנה יצא הציבור כולו נשכר.

46. כאמור, הצדדים פעלו בתנאי ההסכם המקומי (ועל פי ההסכם שקדם לו) מזה יותר משלוש שנים (מאז יולי 1998).

ראה, בהקשר דומה, ה.ע. 466/95 עידן חברה לכבלים בע"מ נ' הממונה על ההגבלים העסקיים (לא פורסם - העתק מצורף לבקשה זו), בעמ' 8 לתדפיס פסק הדין (ההדגשות הוספו):

"יש לזכור כי המצב העובדתי נושא דיון זה נמשך זה מספר שנים. במשך כל השנים פעל ההסדר מכוח אישורים שניתנו כתוק. דחיית הבקשה כיום, בטרם התאפשר דיון לגופו של ענין, תיצור מצב, כמו גם נזקים, בלי הפיכים, תייתר את הדיון בבקשה העיקרית לגופה..."

בנסיבות אלה, דחית הבקשה בשלב זה... נראית כתוצאה שאין הדעת סובלת".

47. נמצא, כי לא זאת בלבד שקבלת הבקשה לאישור ההסדר לא תפגע בציבור או בתחרות, אלא אף תתרום

לציבור ולתחרות. גם בשלב הביניים, עד להכרעת בית הדין הנכבד בבקשת האישור, מתבקש אב בית הדין להתיר לצדדים לפעול על פי החסכם הנוסף, פן יאלצו להפסיק ולפעול על פי החסכם המקומי כולו, דהיינו, כל סולק יסלוק אך ורק כרטיסי ויזה שהונפקו על ידי המנפיקים הקשורים עמו. בכך תסוכל תכליתו של הפטור הכללי, ואף יהיה בכך כדי ליתר את הדיון בבקשת האישור לגופה.

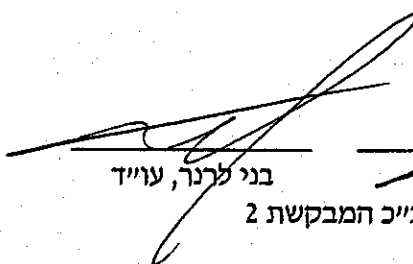
48. לסיכום עניין זה, ברי כי ההסדר אשר אישורו מבוקש במסגרת בקשת האישור הנו, לפחות לכאורה, לטובת הציבור. די בכך, בצירוף להמלצת הממונה, כדי להצדיק מתן היתר זמני.

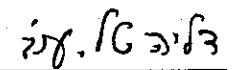
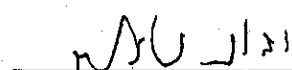
סיכום

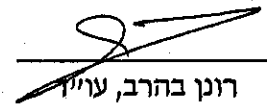
49. בקשה זו נתמכת בתצהירו של מר בצלאל ליבנה, המשנה למנכ"ל לאומי קארד.

50. אשר על כן מתבקש בית הדין הנכבד ליתן היתר זמני כמפורט בבקשה זו.

51. מן הדין ומן הצדק להיעתר לבקשה.

בני לרנר, עו"ד
עופר לוי, עו"ד
ב"כ המבקשת 2

דליה טל, עו"ד

יהודית גל-אור, עו"ד

רונן בהרב, עו"ד

ב"כ המבקש 1

תצהיר

אני הח"מ, בצלאל ליבנה, נושא ת"ז 52046349, לאחר שהוזהרתי כי עלי להצהיר אמת, שאם לא כן, אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק, מצהיר בזאת בכתב כדלקמן:

הנני משמש כמשנה למנכ"ל לאומי קארד בע"מ (להלן: "לאומי קארד") ומוסמך ליתן תצהיר מטעמם של בנק לאומי לישראל בע"מ (להלן: "בנק לאומי") ולאומי קארד (בנק לאומי ולאומי קארד יקראו להלן: "המבקשים"). (המבקשים והצדדים האחרים להסדר המקומי יכוננו להלן: "הצדדים").

הנני עושה תצהירי זה בתמיכה לבקשה דחופה למתן היתר זמני המוגשת על ידי המבקשים (להלן: "הבקשה").

העובדות הכלולות בתצהירי זה ידועות לי מידיעתי האישית ו/או מתוקף תפקידי ו/או מעיון במסמכים, והטענות המשפטיות ו/או הכלכליות הכלולות בתצהירי זה הן על סמך ייעוץ משפטי ו/או כלכלי (להלן: "ייעוץ") שקבלתי.

1. הצדדים הינם מנפיקים ו/או סולקים של כרטיס אשראי מסוג "ויזה".
2. הצדדים הנם צדדים להסכם מיום 18.5.2000 אשר מסדיר את היחסים בין המנפיקים והסולקים של כרטיסי אשראי מסוג "ויזה" בכל הנוגע לתפעול רשת כרטיסי האשראי מסוג "ויזה" בישראל (להלן: "ההסכם המקומי"). ההסכם המקומי לא היה אלא המשכו הישיר של הסכם מוקדם יותר בנוגע לתפעול רשת "ויזה" בישראל שנחתם עוד ביום 7.7.1998.
3. על פי ייעוץ שקבלתי, מכוחו של ההסכם המקומי, מתאפשרת פעילותה של מערכת הכוללת מספר מנפיקים וסולקים של כרטיסי אשראי ויזה בישראל, כפי שהיא פועלת בישראל במועד הגשת הבקשה (להלן: "מערכת הויזה בישראל"). במערכת זו סולקים שני הסולקים הקיימים, לאומי קארד ו.כ.א.ל, את כל כרטיסי הויזה בישראל מבלי תלות בזהות מנפיק הכרטיס, ובתי העסק המכבדים כרטיסי אשראי אלה יכולים לבחור לעצמם את הסולק עמו יתקשרו.
4. ההסכם המקומי כולל בחובו רשימה של התחייבויות הדדיות בין הצדדים לו, המאפשרות פעולתם של סולקים אחדים הסולקים את כרטיסי האשראי מהמותג "ויזה", וביניהן הוראות הקשורות לתשלום עמלות למנפיקים של כרטיסי אשראי אלה. "עמלת המנפיק" הינה העמלה המשולמת מהסולק למנפיק ומחושבת על בסיס המחזור הכספי של התשלומים המבוצעים על ידי מחזיק הכרטיס. עמלת המנפיק נקבעה כעמלה אחידה לכל המנפיקים וקביעה זו קבלה פטור במסגרת הפטור הכללי, כמתואר להלן, שהינו המשכו של הפטור המקורי שניתן ביום 7.7.1998.
5. על פי ייעוץ שקבלתי, להסכם המקומי כולו, לרבות לשיעורי עמלות המנפיק שנקבעו בו, נתן הממונה פטור מהצורך באישור הסדר כובל (לעיל ולהלן: "הפטור הכללי"), אשר תוקפו נקבע עד ליום 7.7.2002. המבקשים הסתמכו על ההסכם המקומי ופעלו על פיו במסגרת רשת כרטיסי האשראי "ויזה" בישראל. על פי ייעוץ שקבלתי, פטור זה היה המשכו הישיר של פטור שניתן להסכם הראשון שהוזכר לעיל מיום 7.7.1998 (הוא פטור 2436, (להלן: "פטור 2436").
6. ביום 8.3.2001 נתן הממונה את החלטת פטור 4428 (לעיל ולהלן: "פטור עמלות המנפיק") הקובעת את שיעורי עמלת המנפיק ואת הקטגוריות השונות לקביעת מדרגות עמלת המנפיק המשולמת למנפיקים מאת הסולקים במערכת הויזה בישראל, כאשר, על פי ייעוץ שקבלתי, שאר עקרונות הפעולה בין המנפיקים והסולקים במערכת הויזה בישראל נותרו על פי ההסכם המקומי החוסה תחת הפטור הכללי. פטור עמלות המנפיק תוקן על ידי הממונה (בהארכת פטור עמלות המנפיק, כהגדרתה בבקשת האישור), ותוקפו נקבע עד ליום 9.9.2001.

7. על פי תנאי פטור עמלות המנפיק, קיימו הצדדים מגעים אינטנסיביים עם הממונה ואנשיו, על מנת להגיע להסכמות עם הממונה בדבר שיעורי עמלות המנפיק שיחולו במערכת הויזה בישראל, החל מתום תוקפו של פטור עמלות המנפיק. בהתאם לתנאי פטור עמלות המנפיק, פנו המבקשים לבית הדין הנכבד בבקשה לאישור שיעורי עמלות המנפיק במערכת הויזה בישראל, כפי שיפורט בהסכם הנוסף, אשר יצורף בימים הקרובים, היא בקשת האישור.

8. על פי ייעוץ שקבלתי, ההסכם המקומי נבחן על ידי הממונה, אשר מצא כי אין בו כדי לפגוע פגיעה של ממש בתחרות. ההיפך הוא הנכון, על פי ייעוץ שקבלתי, לדעת הממונה ההסכם המקומי מקדם את התחרות בשוק אמצעי התשלום. בהתאם, על פי ייעוץ שקבלתי, עשה הממונה שימוש בסמכותו לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, ופטר את הצדדים מן החובה לפנות לבית הדין הנכבד בבקשה לאישור ההסכם המקומי.

9. על פי ייעוץ שקבלתי, שיעורי עמלות המנפיק המשולמות במערכת הויזה בישראל נבחנו אף הם על ידי הממונה, אשר מצא כי אין בהם כדי לפגוע בתחרות. שיעורי עמלות המנפיק נקבעו הן בהסכם המקומי, ואושרו במסגרת הפטור הכללי, ולאחר מכן, על פי ייעוץ שקבלתי, לאחר ששונו בהתאם לדרישות הממונה ובהסכמתו, ניתן להם פטור על פי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, במסגרת פטור עמלות המנפיק.

10. על פי ייעוץ שקבלתי, כרטיס אשראי הנו אמצעי תשלום. מחזיק כרטיס האשראי מעוניין לעשות בכרטיס האשראי שבידיו שימוש על מנת לשלם לבית עסק, עמו בצע מחזיק הכרטיס עסקה, את תמורת העסקה האמורה. בית העסק מעוניין לקבל את תמורת העסקה האמורה מאת מחזיק כרטיס האשראי, באמצעות כרטיס האשראי. ואולם, על מנת להגשים את רצונם המשותף של מחזיק הכרטיס ובית העסק בביצוע העסקה ביניהם באמצעות כרטיס אשראי (דבר המקנה הן למחזיק הכרטיס והן לבית העסק יתרונות רבים, כגון דחיית מועד חיוב חשבון מחזיק הכרטיס ורמת ודאות גבוהה לקבלת התמורה), נדרשת, על פי ייעוץ שקבלתי, מעורבותם של צדדים נוספים. על פי ייעוץ שקבלתי, מעורבות זו נעשית באמצעות מערכת הויזה בכל מקום בו מתקיימים כרטיסי אשראי מסוג ויזה, ובכלל זה באמצעות מערכת הויזה בישראל.

11. מחזיק הכרטיס קשור בהסכם עם מנפיק הכרטיס. בית העסק קשור בהסכם עם סולק העסקאות המבוצעות באמצעות כרטיס האשראי. המנפיק והסולק קשורים בהסכם בינם. על פי ייעוץ שקבלתי, שרשרת הסכמים זו היא המאפשרת למחזיק הכרטיס ולבית העסק לבצע את העסקה שנקשרה ביניהם באמצעות כרטיס האשראי.

12. עיקרו של ההסכם בין חלקות לבין המנפיק הוא בקביעת התנאים בהם יותר השימוש בכרטיס האשראי, התחייבותו של חלקות היא לשאת בתשלומים אותם ביצע באמצעות כרטיס האשראי, והתחייבותו של המנפיק כלפי חלקות היא להעביר את התשלום לבית העסק.

13. עיקרו של ההסכם בין בית העסק לבין הסולק הוא בהתחייבותו של הסולק להעביר לבית העסק את סכומי הכסף המגיעים לבית העסק כתמורה מאת לקוחותיו, ואשר שולמו באמצעות כרטיסי אשראי הנסלקים על ידי הסולק. בתמורה למתן שירותי הסליקה, מתחייב בית העסק לשלם לסולק עמלת סליקה, המנוכה מן הכספים המועברים אל בית העסק על ידי הסולק.

14. הסולק משלם למנפיק עמלה המכונה "עמלת מנפיק". עמלת המנפיק נקבעת אף היא כאחוז מסוים מסכום כל העסקאות שמעביר הסולק למנפיק ואשר בוצעו באמצעות כרטיס האשראי אשר הונפק על ידי המנפיק.

15. על פי ייעוץ שקבלתי, מערכת הויזה בישראל פועלת בהתאם לעקרונות הסכמים מקומיים מאז 7.7.1998, והכל בהתאם להתלטות פטור שניתנו על ידי הממונה, לאחר שזה בחן את מערכת הויזה ומצא כי ההסכם המקומי (וקודם לו, הסכם דומה שנכרת ביום 7.7.1998) מקדמים את התחרות, וודאי שאין הם פוגעים בתחרות פגיעה של ממש. על פי ייעוץ שקבלתי, מערכת הויזה בישראל פועלת במועד הגשת הבקשה על בסיס ההסכם המקומי, החוסה תחת הפטור הכללי, ובהתאם לתנאי פטור עמלות המנפיק.
16. עד לשנת 1998 הייתה פעילות הסליקה של תשלומים שבוצעו באמצעות כרטיסי אשראי מסוג "ויזה" בישראל, נתונה כולה בידי כ.א.ל.. כרטיסי האשראי מסוג "ויזה" הונפקו על ידי בנק לאומי, בנק דיסקונט, הבנק הבינלאומי, בנק איגוד לישראל בע"מ, בנק המזרחי המאוחד בע"מ ובנקים נוספים ללקוחותיהם. בנק לאומי ובנק דיסקונט החזיקו במניותיה של כ.א.ל, אשר פעלה כסולקת יחידה של כרטיסי אשראי מסוג "ויזה" בישראל.
17. במהלך שנת 1996, העניק ארגון ויזה הבינלאומי זיכיון להנפיק ולסלוק כרטיסי "ויזה" בישראל לגורם נוסף, לבנק הבינלאומי, אשר ביחד עם חברת עורק בע"מ הקים שותפות שעסקה בסליקת כרטיסי "ויזה" – היא אלפא קארד. על פי ייעוץ שקבלתי, על פי כללי ארגון ויזה הבינלאומי, הרי שעם קבלת הזיכיון לסלוק כרטיסי "ויזה" הייתה אלפא קארד זכאית לסלוק כל כרטיס "ויזה", יהא מנפיקו אשר יהא, והבנק הבינלאומי היה מחויב לכבד כל עסקה שתועבר אליו, יהא הסולק אשר יהא.
18. במסגרת המהלכים אשר ליוו את כניסת אלפא קארד לשוק, הפעיל הממונה את כל כובד משקלו על מנת שאלפא קארד, כ.א.ל. ובעלי מניותיהן יחתמו על "הסכם מקומי" (כלומר, הסכם בין מנפיקים וסולקים העוסקים בהנפקה וסליקה של כרטיסי אשראי מסוג "ויזה" במדינה אחת), אשר יסדיר את כללי ניהול מערכת הויזה בישראל. לא זו אף זו, אלא שהממונה אף היה שותף פעיל בקביעת חלק הארי של סעיפי ההסכם וניסוחם (ואכן, קיימת זהות בין רבות מן ההוראות שבהסכם המקומי לבין תנאי הפטור שנתן הממונה להסדר הקבוע בהסכם המקומי).
19. על פי ייעוץ שקבלתי, הממונה נהג כך, הואיל והסכם מקומי, על כל מרכיביו, רצוי היה בעיניו (וכך הם הדברים אף כיום) על מנת ליצור תנאים תומכים ומסייעים לקיומה של מערכת הויזה בישראל, בה פועלים שני סולקים, העוסקים, כל אחד מהם, בסליקת התשלומים המבוצעים באמצעות כל כרטיסי האשראי מסוג "ויזה", יהא מנפיקם אשר יהא.
20. ביום 7.7.1998 נחתם הסכם עקרונות בין אלפא קארד, כ.א.ל. ובעלי מניותיהן (לעיל ולהלן - "ההסכם המקורי"), אשר, כאמור לעיל, לגיבושו היה שותף גם הממונה עצמו, אשר, על פי ייעוץ שקבלתי, מלכתחילה סבר כי יהיה בהסדר הקבוע בהסכם המקורי כדי לקדם את התחרות בכל הנוגע להנפקתם של כרטיסי אשראי מסוג "ויזה" ולסליקת התשלומים המבוצעים באמצעותם, במסגרתו של שוק אמצעי התשלום. במקביל העניק הממונה להסכם המקורי פטור במסגרת תיק פטור 2436 ואף קבע תנאים לפטור, הכל, על פי יעוץ שקבלתי, בהתאם להוראות סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים.
21. במחצית הראשונה של שנת 2000, הפרידו בנק לאומי ובנק דיסקונט את החזקתם המשותפת במניות כ.א.ל.. בנק לאומי מכר את מניות כ.א.ל שהיו בבעלותו לבנק דיסקונט. בהמשך, הצטרף לבנק דיסקונט הבנק הבינלאומי, ורכש ממנו חלק ממניותיו בכ.א.ל..
22. בעידוד הממונה שהיה מעוניין להגביר את התחרות בין חברות הסליקה, וחשש מהיותה של סולקת אחת בלבד במערכת הויזה, החליט בנק לאומי להקים חברת סליקה נוספת, היא לאומי קארד. לאומי קארד רכשה נכסים מסוימים מאת אלפא קארד, אשר הפסיקה את פעילותה בכל הנוגע לסליקת כרטיסי אשראי. יובהר, כי לאומי קארד לא נכנסה בנעליה של אלפא קארד לכל דבר ועניין. ארגון ויזה הבינלאומי העניק ללאומי קארד זיכיון להנפיק ולסלוק כרטיסי "ויזה" (יחד עם הזיכיון אשר היה כבר בידי בנק לאומי).

יצוין כי גם רכישת נכסים מאלפא קארד על ידי לאומי קארד נעשתה בעידודו של הממונה, שרצה לזרז

23. תוצאתו של מהלך זה הייתה, כי אל מול כ.א.ל התייצב סולק חדש, הוא לאומי קארד, וזאת לאחר שאלפא קארד חדלה מפעילות הסליקה שלה. על פי ייעוץ שקבלתי, הממונה סבר, כי על מנת להגביר את התחרות בין הסולקים השונים, דהיינו, כ.א.ל ולאומי קארד, ראוי היה לקיים מערכת סליקה בה פועלות הן זו לצד זו, וסולקות כל אחת מהן את התשלומים המבוצעים באמצעות כל כרטיסי האשראי מסוג "ויזה", יהא מנפיקם אשר יהא. על פי ייעוץ שקבלתי, לשם כך נדרש היה הסכם מקומי בין הצדדים.

24. ביום 18.5.2000 נחתם ההסכם המקומי, שהנו הסכם עקרונות, בין היתר, בין כ.א.ל, לאומי קארד ובעלי מניותיהן. גם הפעם היה הממונה מעורב במגעים שהתקיימו ערב גיבושו של ההסדר, וגם הפעם, על פי ייעוץ שקבלתי, ברור היה כי גם לדעת הממונה, ההסדר הינו ראוי ומועיל להגברת התחרות כאמור לעיל. על כן, על פי ייעוץ שקבלתי, העניק הממונה להסכם זה את הפטור הכללי ואף קבע תנאים לפטור, והכל בהתאם להוראות סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים.

25. על פי ייעוץ שקבלתי, תכליתו של ההסדר מושא הפטור הכללי הנה אותה תכלית שעמדה ביסוד ההסכם המקורי והפטור שניתן לו, ועל כן, רב הדמיון בין ההסדר מושא הפטור הכללי לבין ההסכם המקורי, שהרי זה אומץ להסדר בשינויים קלים. תקופתו של הפטור הכללי נקבעה עד ליום 7.7.2002, הוא המועד בו אמור היה לפקוע פטור 2436.

26. על פי ייעוץ שקבלתי, חלק מהותי וחיוני בהסדר הוא הסדרת אופן קביעת עמלת המנפיק שתשולם על ידי הסולקים למנפיקים השונים, וכן את שיעורה. הן בהסדר עצמו והן בפטור הכללי נקבעו הוראות מפורשות לעניין זה (להלן: "המנגנון").

27. על פי ייעוץ שקבלתי, בפטור הכללי נקבע מנגנון לקביעתה של עמלת המנפיק ושיעוריה השונים, מתוך הכרה ברורה מצדו של הממונה הן בנחיצותה של עצם ההסכמה על עמלת מנפיק וזהה בין המנפיקים והסולקים השונים במסגרת מערכת הויזה בישראל, והן בנחיצותה של ההבחנה בין בתי העסק השונים על פי קטגוריות שונות.

28. ביום 6.7.2000 פרסם הממונה החלטה חדשה, בה נקבע, בין היתר:

"במקום הגדרת 'התקופה הראשונה' כפי שמופיעה בסעיף 1 לפטור תבוא ההגדרה הבאה: 'תקופה שתחילתה ביום כניסתו לתוקף של פטור זה... וסיומה 31 באוגוסט 2000'."

(להלן: "החלטת 6.7.2000").

29. על פי ייעוץ שקבלתי, החלטת 6.7.2000 יצרה אי וודאות באשר לשיעורי עמלת המנפיק אשר יחולו החל מיום 1.9.2000, שכן עד לאותו מועד טרם הושלם המנגנון. בשל אי בהירות זו, על פי ייעוץ שקבלתי, פרסם הממונה ביום 24.8.2000 החלטה נוספת, במסגרתה קבע כדלהלן:

"במקום הגדרת 'התקופה השנייה' כפי שמופיעה בסעיף 1 לפטור תבוא ההגדרה הבאה:

"תקופה שתחילתה מיד עם תום התקופה הראשונה וסיומה ביום 1 בינואר 2002."

במקום סעיף 2(ב) לפטור יאמר:

"על אף האמור בסעיף 2(ה) לפטור, יחולו עמלות מנפיק בשיעורים הנקובים בנספח ב' לפטור זה עד ליום 1.3.2001."

30. על פי ייעוץ שקבלתי, החלטת 24.8.2000 הבהירה כי שיעורי עמלת המנפיק שנקבעו בנספת בי לפטור הכללי ימשיכו לחול עד ליום 1.3.2001. על פי ייעוץ שקבלתי, מובן היה, עם זאת, כי הפטור הכללי ימשיך לחול גם לאחר תאריך זה, ועד למועד פקיעתו ביום 7.7.2002, וההנחה הייתה, כי עד ליום 1.3.2001 יעלה ביד הצדדים להסדר והממונה להגיע להסכמה באשר לשיעורי עמלת המנפיק, בהתאם למנגנון שנקבע בפטור הכללי.
31. ביום 7.3.2001, ולאחר מגעים אינטנסיביים בין הצדדים לבין אנשי הרשות להגבלים עסקיים, הוסכם על מנגנון מתוקן לקביעת עמלת המנפיק במסגרת הפטור הכללי, וזאת במסגרת פטור עמלות המנפיק. פטור עמלות המנפיק תוקן על ידי הממונה ותוקפו נקבע עד ליום 9.9.2001.
32. יודגש, כי מאז 7.7.1998 ועד למועד הגשת הבקשה חופתו שיעורי העמלות הנגבות מבתי העסק באופן ניכר. הפחתות נוספות של שיעורי עמלות המנפיק תבואנה כתוצאה מן החסכם הנוסף, אשר יצורף בימים הקרובים.
33. על פי ייעוץ שקבלתי, אף הממונה סבור, כי החסכם המקומי מקדם את היתירות. בהתאם, חיז הממונה מעורב בכל שלבי סיכומו של החסכם המקומי, והפעיל את השפעתו הרבה על מנת להביא לכריתתו.
34. על פי ייעוץ שקבלתי, מרכיב חיוני בהסכם המקומי הוא הסדר עמלות המנפיק, דהיינו, הסדר התמורה המשולמת למנפיקי כרטיסי האשראי מסוג ויזה במערכת חויזה בישראל, ולא ניתן לעקור מרכיב חיוני זה מההסכם המקומי.
35. על פי ייעוץ שקבלתי, החסכם הנוסף אשר יצורף בימים הקרובים לא יהיה הסדר חדש, ואין הוא אלא תיקון של החסכם המקומי, החוסה תחת הפטור הכללי, והמשך ישיר של פטור עמלות המנפיק.
36. כאמור, הצדדים פעלו בתנאי החסכם המקומי (ועל פי החסכם שקדם לו) מזה יותר משלוש שנים (מאז יולי 1998).
37. זה שמי, זו חתימתי, ותוכן תצהירי דלעיל אמת ונכון.

בצלאל ליבנה

בפני, עופר לוי, עו"ד, הופיע ביום 6.9.2001, מר בצלאל ליבנה, המוכר לי אישית, ולאחר שהוחרתי שעליו לומר אמת, אחרת יהא צפוי לעונשים הקבועים בחוק, אישר את נכונות תצהירו דלעיל וחתם עליו בפני.

עופר לוי, עו"ד
מ.ר. 12251

תיק ח/4620/01

רשות ההגבלים העסקיים

06-09-2001

התקבל אך טרם נבדק

בבית הדין להגבלים עסקיים
בבית המשפט המחוזי בירושלים
רחוב צלאח-א-דין 40, ירושלים

בקשה לאישור הסדר כובל

בהתאם לסעיף 7 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן - "חוק ההגבלים העסקיים"), מוגשת בקשה לאישור הסדר שפרטיו מפורטים להלן.

עוד יתבקש בית הדין הנכבד להפעיל את הסמכות המוקנית לו בסעיף 13 לחוק ההגבלים העסקיים, וליתן לצדדים היתר זמני לנהוג על פי ההסדר, והכל כמפורט בבקשה להיתר זמני המוגשת בד בבד עם בקשה זו.

כמו כן יתבקש בית הדין הנכבד להפעיל את הסמכות המוקנית לו בסעיף 42(ב) לחוק ההגבלים העסקיים ולקבוע כי חלק מן המסמכים הנוגעים לבקשה זו יימסרו לבית הדין הנכבד בנפרד, יישמרו חסויים ולא יפתחו לעיונו של הציבור, כמפורט להלן בבקשה זו.

א. הצדדים להסדר הכובל אשר מבקשים החלטה:

1. בנק לאומי לישראל בע"מ (להלן: "בנק לאומי")
מרחוב יהודה הלוי 35, תל אביב
ע"י ב"כ עוה"ד ישראל קנטור ואו ירון אלחנני ואו
דליה טל ואו חגית אברהמי ואו חני אבינרי ואו
יהודית גל-אור ואו דנה יגור ואו פנחס יניב ואו
דרור קדם ואו גל פיינגולד ואו רון בר-און ואו
איתי אהרונסון ואו אלון יואלי ואו רועי נחימזון
ואו אייל דותן ואו רונן בהרב ואו אלכס שפירא
ואו ארן לוסטיגמן ואו שמרית מרוס-גינגולד ואו
עינת פלץ ואו כרמית יודוביץ-כהן ואו סורל הרלב
מבית מוזס, שד' רוטשילד 74-76, תל-אביב 65785
טל. 03-7140400, פקס. 03-7140401
2. לאומי קארד בע"מ (להלן: "לאומי קארד")
מרחוב בן גוריון 11, בני ברק
ע"י ב"כ פרופ' יובל לוי ואו עופר לוי ואו יחיאל
כשר ואו תמר קרונגרד ואו עודד נשר ואו בני לרנר
ואו עמי כהן ואו יגאל בורוכובסקי ואו יצחק חגי'
ואו יובל ברכה ואו חן בוכניק ואו ערן גרינפלד,
עורכי-דין, מרחוב נס ציונה 8, תל-אביב, 63904
טל: 03-5172303; פקס: 03-5164185

(להלן ביחד: "המבקשים").

ב. שמות הצדדים להסדר ומעניהם:

1. בנק לאומי לישראל בע"מ (להלן: "בנק לאומי")
מרחוב יהודה הלוי 35, תל אביב
ע"י ב"כ עוה"ד ישראל קנטור ואו ירון אלחנני ואו
דליה טל ואו חגית אברהמי ואו חני אבינרי ואו
יהודית גל-אור ואו דנה יגור ואו פנחס יניב ואו
דרור קדם ואו גל פיינגולד ואו רון בר-און ואו
איתי אהרונסון ואו אלון יואלי ואו רועי נחימזון
ואו אייל דותן ואו רונן בהרב ואו אלכס שפירא
ואו ארן לוסטיגמן ואו שמרית מרוס-גינגולד ואו
עינת פלץ ואו כרמית יודוביץ-כהן ואו סורל הרלב
מבית מוזס, שד' רוטשילד 74-76, תל-אביב 65785
2. בנק דיסקונט לישראל בע"מ (להלן: "בנק
דיסקונט")
ע"י ב"כ עו"ד ר. אברמזון ואו א. דויטש ואו ח.
הופנונג ואו ר. אושי, אגף הייעוץ המשפטי - בנק
דיסקונט, רחוב יהודה הלוי 17, תל אביב
טל. 03-5145696, פקס. 03-5145422

3. הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ

(להלן: "הבנק הבינלאומי")

מרחוב אחד העם 9, תל אביב

ע"י ב"כ פישר, בכר, חן ושות'

מרחוב דניאל פריש 3, תל אביב 64731

טל. 03-6944111 פקס. 03-6091116

4. לאומי קארד בע"מ (להלן: "לאומי קארד")

מרחוב בן גוריון 11, בני ברק

ע"י ב"כ פרופ' יובל לוי ואו עופר לוי ואו יחיאל

כשר ואו תמר קרונגרד ואו עודד נשר ואו בני לרנר

ואו עמי כהן ואו יגאל בורוכובסקי ואו יצחק חגיגי

ואו יובל ברכה ואו חן בוכניק ואו ערן גרינפלד,

עורכי-דין, מרחוב נס ציונה 8, תל-אביב, 63904

טל: 03-5172303; פקס: 03-5164185

5. כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (להלן: "כ.א.ל.")

מרחוב תפוצות ישראל 13, גבעתיים

ע"י ב"כ פישר, בכר, חן ושות'

מרחוב דניאל פריש 3, תל אביב 64731

טל. 03-6944111 פקס. 03-6091116

(להלן כולם ביחד: "הצדדים").

ג. צורת ההסדר: בכתב.

ד. תיאור המסמכים הקובעים את ההסדר ואו הנוגעים לו:

• הסכם מיום 7.7.1998.

• החלטת פטור 3728 מיום 18.5.2000, והתנאים לפטור זה (להלן: "הפטור הכללי").

• הסכם מיום 18.5.2000 (להלן: "ההסכם המקומי").

• המלצות ארגון ויזה הבינלאומי מיום 30.4.1999.

• החלטת פטור 4428 מיום 8.3.2001, והתנאים לפטור זה (להלן: "פטור עמלות המנפיק").

• החלטת הממונה בדבר הארכת תוקפו של פטור עמלות המנפיק (להלן: "הארכת פטור עמלות המנפיק").

• הסכם שיצורף בימים הקרובים (להלן: "ההסכם הנוסף").

ה. הנכס נשוא ההסדר: התקשרות בין סולקים למנפיקים במערכת כרטיסי האשראי מסוג ויזה, בדבר שיעורי עמלות המנפיק.

ו. מהות הכבילה: הסכמה על שיעור עמלות המנפיק המשולמות על ידי סולקים למנפיקים בקשר עם עסקאות המבוצעות בכרטיס אשראי מסוג "ויזה".

ז. תקופת ההסדר הכובל: חמש שנים ובכפוף לקביעות בית הדין.

ח. עיקרי הטעמים המצדיקים אישור ההסדר בידי בית הדין

מבוא

1. ההסדר אשר אישורו מבוקש בזה יקבע את שיעורי עמלות המנפיק אשר ישולמו על ידי סולקי כרטיסי האשראי מסוג ויזה בישראל למנפיקי כרטיסים אלה (להלן: "עמלות מנפיק").
2. הסדר בדבר שיעורי עמלות המנפיק קיים במסגרת מערכת כרטיסי הויזה בישראל מאז חודש יולי 1998. הסדר זה חוסה תחת החלטות פטור כשניתנו על ידי הממונה על ההגבלים העסקיים (להלן: "הממונה"). ביום 9.9.2001 יפקע תוקפה של החלטת הפטור שניתנה על ידי הממונה ביום 8.3.2001, בפטור עמלות המנפיק. עד למועד הגשת בקשה זו, קיימו הצדדים והממונה מגעים אינטיסיביים, וגבשו הסדר חלופי בדבר שיעורי עמלות המנפיק במערכת הויזה בישראל, הסדר אשר אישורו מבוקש בבקשה זו.
3. בבקשה זו להלן, עקב מורכבות הנושא, יוצג מבוא היסטורי ומקצועי, פירוט עובדתי, הרציונל העומד ביסוד התוצאה הסופית של ההסדר וביסוס משפטי לאמור.

ההסדר אשר אישורו מתבקש

4. נכון למועד הגשת בקשה זו, חוסים הצדדים תחת כנפיהם של הפטור הכללי ופטור עמלות המנפיק אשר ניתנו על ידי הממונה. הפטור הכללי עומד בתוקף עד ליום 7.7.2002.
5. עד ליום 9.9.2001 יעמוד בתוקף פטור עמלות המנפיק (כפי שתוקן בהארכת פטור עמלות המנפיק) אשר ניתן ביום 8.3.2001, ואשר על פיו נקבעו שיעורי עמלות המנפיק. במסגרת פטור עמלות המנפיק, אשר, בין היתר, החליף את סעיפים 2(ב)-(ז) ונספח "ב" לפטור הכללי, נקבעו שיעורי עמלות המנפיק אשר ישולמו על ידי סולקי כרטיסי ויזה בישראל למנפיקיהם במהלך התקופה שמיום 8.3.2001. עוד נקבע בפטור עמלות המנפיק מנגנון במסגרתו שומה היה על הצדדים לפטור לשכנע את הממונה בדבר שיעורי עמלות המנפיק אשר יחולו לאחר תום פטור זה.
- במסגרת אותו מנגנון נקבע כי אם הצדדים והממונה לא יגיעו להסכמה, יפנו הצדדים, ככל שיבקשו להמשיך ולפעול תחת הסדר כגון דא, לבית הדין הנכבד בבקשה לאישור הסדר כובל, היא היא בקשה זו.
6. במסגרת הפטור הכללי, אשר כאמור עוד עומד בתוקפו, נקבעו, בין היתר, מספר עקרונות אשר פטור עמלות המנפיק, כמו גם ההסדר המבוקש במסגרת בקשה זו, חוסים בצילם.
- עקרונות אלה מהותיים ביותר לבקשה זו שכן הם קובעים מסגרת מוסכמת בין הצדדים אשר בגינה ניתן פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח – 1988 (להלן: "חוק ההגבלים העסקיים"), וכאמור לעיל, פטור זה עומד בעינו. לפיכך, בקשה זו מתייחסת להסדרת שיעורי עמלות המנפיק שישולמו בין הצדדים להסדר נשוא בקשה זו, ולכך בלבד.

ואלה העקרונות, אשר עליהם ממשיך הפטור הכללי לחול, ואינם מושא לדיון במסגרת בקשה זו:

א. עמלת המנפיק צריכה להיות אחידה בין כל הצדדים להסדר נשוא בקשה זו.

ב. עמלת המנפיק צריכה להיות מוסכמת מראש.

ג. עמלת המנפיק אפשר ותהיה בשיעורים שונים לפי קטגוריות בתי עסק ו/או הטכנולוגיה בה נעשה שימוש במסגרת ביצוע העסקה.

לפיכך, במסגרת בקשה זו עותרים המבקשים לאשר אך ורק את שיעורי עמלת המנפיק אשר ישולמו על ידי הסולקים למנפיקים של כרטיסי ויזה בישראל ואת השיעורים הללו בלבד.

7. בהתאם לתנאי פטור 2436 (הוא הפטור שניתן להסכם מיום 7.7.1998) והפטור הכללי, שררו מיום 7.7.1998 עד ליום 1.3.2001 (וגם ביום 8.3.2001 בהתאם לתנאי פטור עמלות המנפיק) שיעורי העמלות אשר נקבעו בנספח "ב" לפטורים אלה, בקטגוריות אשר נקבעו שם.

8. בהתאם לתנאי פטור עמלות המנפיק, הופחתה עמלת המנפיק שבקטגוריה העליונה של נספח "ב" דלעיל מ- 2.25% ל- 2%. זאת ועוד, בהתאם לתנאי פטור עמלות המנפיק, החל מיום 1.7.2001 וגם במועד בקשה זו חלות הקטגוריות שנקבעו בנספח "ב" לפטור עמלות המנפיק ובשיעורים שהוסכמו בין הצדדים (להלן – **השיעורים הנוכחיים**).

9. בהמשך למגעים אינטנסיביים שקיימו הצדדים להסדר עם הממונה, הסכימו הצדדים כי שיעורי עמלות המנפיק יהיו כמפורט בהסכם הנוסף, אשר יצורף בימים הקרובים, באופן שישקף הפחתה משמעותית של שיעורי עמלות המנפיק לעומת השיעורים הנוכחיים כבר במועד הסמוך למועד הגשת בקשה זו, וכן הפחתות נוספות תוך תקופה קצרה של שיעורי עמלות המנפיק האמורים, והכל בנוסף לשינוי מהותי במבנה קטגוריות בתי העסק וצמצום ההבחנה בין בתי עסק שונים בעלי מאפייני פעילות דומים.

המבקשים עותרים במסגרת בקשה זו כי שיעורי עמלות המנפיק שיפורטו בהסכם הנוסף הם שיחולו על הצדדים, בהתאם לשלבים השונים שיקבעו בהסכם הנוסף.

העתק ההסכם הנוסף, הכולל פירוט של שיעורי עמלות המנפיק והקטגוריות לפיהן תקבענה עמלות אלה, יצורף בימים הקרובים לבקשה זו ויהווה חלק בלתי נפרד הימנה, יסומן "א".

נספח א

10. שיעורי עמלות המנפיק הופחתו באופן ניכר מאז 1998 ועד למועד הגשת בקשה זו, וכאמור לעיל, הפחתות נוספות תתרחשנה בהתאם להוראות ההסכם הנוסף, אם וכאשר יעתר בית הדין הנכבד לבקשה זו ולבקשה למתן ההיתר הזמני המוגשת בד בבד עמה.

11. חרף העובדה כי בקשה זו עוסקת אך ורק בשיעורי עמלת המנפיק, כפי שהובהר לעיל, וכי עקרונות ההסדר בין הצדדים ממשיכים לחסות תחת הפטור הכללי, יתייחסו המבקשים להלן למהותה של מערכת אמצעי התשלום הנקרא מערכת כרטיסי אשראי, של השחקנים השונים הנוטלים חלק במערכת זו ואל הפטורים אשר הוענקו לצדדים.

לאחר הסבר קצר של האמור לעיל, נשוב להצדקה פרטנית של ההסדר אשר אישורו מתבקש.

מהותו של כרטיס אשראי כאמצעי תשלום

12. כאשר מבקש לקוח לרכוש מוצר או שירות מבית עסק, עומדות בפני הלקוח ובית העסק מספר דרכים חלופיות להסדיר את תשלום התמורה המגיעה ממנו לבית העסק. ביניהן, תשלום התמורה במזומן, תשלום באמצעות שטר או שיק, התחייבות חוזית לתשלום עתידי, ביצועה של העברה בנקאית, וכן תשלום התמורה באמצעות כרטיס אשראי.

13. התשלום באמצעות כרטיס אשראי כרוך בתשתית הסכמית החורגת מהיחסים החוזיים שבין בית העסק ללקוח. על הלקוח להיות קשור בהסכם הנפקה עם מנפיק כרטיס האשראי, ועל בית העסק להיות קשור בהסכם סליקה עם סולק תשלומים המבוצעים באמצעות כרטיסי אשראי מאותו סוג.

14. עיקרו של ההסכם בין הלקוח לבין המנפיק הוא בקביעת התנאים בהם יותר השימוש בכרטיס האשראי. התחייבותו של הלקוח היא לשאת בתשלומים אותם ביצע באמצעות כרטיס האשראי, והתחייבותו של המנפיק כלפי הלקוח היא להעביר את התשלום לבית העסק. הסכם זה מתואר בסעיף 7 לחוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו – 1986 (להלן: "חוק כרטיסי חיוב") כדלקמן:

"חוזה בין לקוח לבין מנפיק, שלפיו מתחייב הלקוח לשלם למנפיק את תמורת הנכסים שנרכשו מספק באמצעות כרטיסי האשראי, והמנפיק מתחייב כלפי הלקוח לשלם את התמורה לספק על פי המוסכם בין המנפיק לבין הספק".

15. עיקרו של ההסכם בין בית העסק לבין הסולק הוא בהתחייבותו של הסולק להעביר לבית העסק את סכומי הכסף המגיעים לבית העסק כתמורה מאת לקוחותיו, ואשר שולמו באמצעות כרטיסי אשראי הנסלקים על ידי הסולק. בתמורה למתן שירותי הסליקה, מתחייב בית העסק לשלם לסולק עמלת סליקה, המנוכה מן הכספים המועברים אל בית העסק על ידי הסולק.

16. במקביל למסלול שבו עוברת תמורת העסקה, עובר מסלול נוסף שבמסגרתו משולמים התשלומים הבאים:

א. הלקוח משלם למנפיק תשלומים אפשריים שונים כגון דמי חבר, דמי הגבלת אחריות וכו'.

ב. בית העסק משלם לסולק עמלה המכונה "עמלת סליקה". עמלת הסליקה נקבעת, בדרך כלל, כאחוז מסוים מסכום כל העסקאות המבוצעות בבית העסק באמצעות כרטיס האשראי בכל חודש.

ג. הסולק משלם למנפיק עמלה המכונה "עמלת מנפיק". עמלת המנפיק נקבעת אף היא כאחוז מסוים מסכום כל העסקאות שמעביר הסולק למנפיק ואשר בוצעו באמצעות כרטיס האשראי אשר הונפק על ידי המנפיק.

עניינה של בקשה זו הינה בשיעורי עמלת המנפיק שמשלמים סולקים של כרטיס "ויזה" למנפיקים של כרטיס זה.

17. ביצוע התשלום בעסקה שבין הלקוח לבין בית העסק באמצעות כרטיס אשראי הנו אחת מן האפשרויות העומדות בפניהם, לצד דרכי תשלום אחרות. בין אמצעי התשלום השונים קיימת חליפיות, כאשר הצדדים לעסקה יכולים לשקול בקלות את הדומה והשונה שבין אמצעי התשלום השונים ולבחור באמצעי התשלום הרצוי להם לשם תשלום התמורה במסגרת העסקה שביניהם. על כן, מערכת כרטיסי האשראי בכלל, וזאת של כרטיסי ויזה בפרט, הינה חלק משוק אמצעי התשלום.

18. עסקה שתמורתה משולמת בכרטיס אשראי כוללת, בדרך כלל, את החוליות הבאות:

א. הלקוח מבצע עסקה בבית העסק, ומשלם את תמורתה באמצעות כרטיס אשראי.

ב. בית העסק "מדווח" על העסקה לסולק עמו התקשר בהסכם סליקה. הדיווח יכול שיעשה באמצעים מכאניים (כגון שוברי עסקה מנייר) או באמצעים אלקטרוניים.

ג. הסולק "מדווח" על העסקה למנפיק אשר הנפיק את הכרטיס שבאמצעותו בוצעה העסקה.

ד. המנפיק מחייב את חשבון הבנק של הלקוח בגין העסקה. נעיר, כי בשלב זה אין כל וודאות כי הלקוח יפרע את חובו בגין העסקה, אם אין בחשבון הבנק של הלקוח יתרות מספיקות. עם זאת, גם במצב בו אין יתרות מספיקות בחשבון הלקוח, מחויב המנפיק לזכות את הסולק כאמור להלן בגין העסקה, בשונה, למשל, מזכותו של המנפיק שלא לכבד שיק שנמשך, אם אין יתרות מספיקות בחשבון.

ה. המנפיק מזכה את הסולק בגין העסקה.

ו. הסולק מזכה את בית העסק בגין העסקה.

19. כל אחת מהחוליות דלעיל והקשר ביניהן הינם הכרחיים לעצם קיומו של כרטיס האשראי והשימוש בו. כך, אך ברור שבית עסק לא יכבד כרטיסי אשראי אם לא ידע, מראש, שקיים סולק אשר יהפוך את השובר (או את החיוב האלקטרוני) שבידיו, לכסף בחשבון הבנק. באותה מידה לא ימצא סולק אשר יתחייב כלפי בית העסק לשלם לו מזומנים כאמור, אם לא יידע מראש כי המנפיק יכבד את השוברים או החיובים האלקטרוניים המשקפים את התשלום בעסקאות שבצעו מחזיקי הכרטיסים שהונפקו על ידיו, וכך הלאה. ממילא ברור שבין גורמים אלה חייבת להיות (במישרין או באמצעות צד שלישי), מערכת הסכמית מתאימה, אשר תבטיח מראש כי התשלום באמצעות כרטיס אשראי ימומש בפועל.

ארגוני כרטיסי האשראי וחיבותם של הסכמים מקומיים

20. בתחום כרטיסי האשראי קיימים מספר מותגים בינלאומיים שהמפורסמים והגדולים מביניהם הם "ויזה" ו"Mastercard", ארגונים ללא מטרות רווח, ו"דיינרס" ו"אמריקן-אקספרס", חברות עסקיות. בכדי שסולק פלוני יוכל לסלוק עסקאות שנעשו בכרטיס אשראי הנושא מותג מסוים, ובכדי שמנפיק פלוני יוכל להנפיק כרטיסי אשראי הנושא מותג מסוים, עליהם להצטרף לאותו ארגון כרטיסי אשראי. ארגון כרטיסי אשראי הינו ארגון בינלאומי המעניק זיכיונות למנפיקים ולסולקים ברחבי העולם ואשר קובע, באמצעות תקנונו, את החובות והזכויות החלים עליהם.

הצדדים הינם מנפיקים וסולקים החברים בארגון "ויזה" הבינלאומי.

21. השתתפותם של המנפיקים והסולקים במסגרת של ארגון בינלאומי חשובה במיוחד באשר היא מאפשרת הקניית מאפיינים של אמצעי תשלום גלובלי לכרטיס האשראי. דוגמא פשוטה תסביר:

א. תושב ישראל המחזיק כרטיס "ויזה" שהונפק לו על ידי בנק בישראל, מבקש לרכוש מוצר מבית עסק בצרפת, ולשלם את תמורתו באמצעות כרטיס הויזה שבידיו.

ב. בית העסק בצרפת בו נרכש המוצר "מדווח" על העסקה לסולק המקומי בצרפת, עמו הוא קשור בהסכם סליקה.

ג. כמתואר לעיל, החוליה הבאה בשרשרת העסקה אמורה להיות "דיווח" אודות העסקה שמעביר הסולק הצרפתי למנפיק בישראל. דא עקא, במקרה זה אין קשר חוזי ישיר בין הסולק לבין המנפיק, המתייחס להתחייבות המנפיק לשלם לסולק את סכום העסקה שבצע מחזיק הכרטיס, הקשור עם המנפיק, עם בית העסק, הקשור עם הסולק.

קושי זה מוצא את פתרונו בארגון ויזה הבינלאומי: ארגון זה (שגם הסולק וגם המנפיק חברים בו) משמש כמתווך בין הסולק לבין המנפיק ומספק להם דרכי התקשרות, כך שהסולק הצרפתי מדווח על העסקה למנפיק הישראלי דרך מנגנון ארגון ויזה הבינלאומי.

ד. לאחר שהמנפיק הישראלי מקבל את הדיווח על העסקה, הוא מחייב את חשבון הלקוח בגינה. כעת עליו להעביר את תמורת העסקה לסולק. גם בהקשר זה יוצר הנתק שבין המנפיק הישראלי והסולק הצרפתי קושי, אך גם קושי זה נפתר באמצעות ארגון ויזה הבינלאומי המעמיד לרשות חבריו מנגנון המאפשר העברת תשלומים בין מנפיקים לבין סולקים מארצות שונות.

מכיוון שהסולק הצרפתי והמנפיק הישראלי אינם קשורים בהסכם ביניהם, לא נקבע על ידם הסדר מוסכם לעניין שיעור עמלת המנפיק שתשלום, המקרים בהם יוכל המנפיק לסרב לכבד עסקה שהועברה על ידי הסולק ועוד.

שוב, הפתרון נמצא בכללי ארגון ויזה הבינלאומי: כללים אלו קובעים כללי ברירת מחדל החלים שעה שבין הסולק לבין המנפיק אין הסכם פרטי. כללים אלו, שמטבעם נקבעו על בסיס קנה מידה רחב, קובעים, בין היתר, מה יהיה שיעור עמלת המנפיק, באילו תנאים יוכל המנפיק שלא לכבד את העסקה, תוך כמה זמן יועבר סכום העסקה מהמנפיק לסולק וכו'.

22. כללי ארגון ויזה הבינלאומי נועדו להקנות לכרטיס האשראי תכונות של אמצעי תשלום גלובלי. מטבעם, הכללים הם אחידים ו-"גסיס" והם אינם רגישים לנסיבות ולמאפיינים הכלכליים השוררים בכל מדינה ומדינה. עקב כך, אין כללים אלה מאפשרים מתן שירותים שונים למחזיק הכרטיס, כגון דחיית מועד התשלום, פרישתו למספר תשלומים, מתן "נקודות" וכדומה.

23. לפיכך, במדינות שונות מוסדרים היחסים שבין סולקים ומנפיקים החברים בארגון כרטיסי אשראי מסוים בתוך מדינה מסוימת, במסגרת הסכם מיוחד. הסכמים אלו, הנערכים בין מנפיקי כרטיסי אשראי מסוג ויזה וסולקיהם והנחתמים בעידודו של ארגון ויזה הבינלאומי, קובעים את התנאים בהם יפעלו הסולקים והמנפיקים בכל הנוגע לעסקאות "פנים ארציות", דהיינו, עסקאות המבוצעות בכרטיס אשראי שהונפק באותה מדינה ובבית עסק המצוי באותה מדינה והקשור בהסכם סליקה עם סולק מאותה מדינה. הסדרים אלה יוצרים קשר ישיר בין המנפיקים והסולקים באותה מדינה, משקפים את המאפיינים הכלכליים במדינה ומיייתרים את הצורך להעביר עסקאות פנים ארציות דרך ארגון ויזה הבינלאומי, על כל הכרוך בכך. בנוסף לצורך שביצירת הסכם מקומי המתאים לפעילותם הכלכלית של המנפיקים והסולקים, מחזיקי הכרטיס נהנים מקיומו של ההסכם המקומי, שכן הוא מאפשר לצדדים להסכם המקומי להעניק להם הטבות ושירותים שונים, כמפורט לעיל, וכפי שיודגם מיד.

24. ניתן להבהיר את משמעות ההסכמים המקומיים לגבי מחזיקי הכרטיס בדוגמא פשוטה ומוכרת: אדם המחזיק כרטיס אשראי שהונפק בישראל ואשר מבצע באמצעותו עסקאות בחו"ל יודע, כי חשבונו יחויב בתמורת העסקה תוך מספר ימים לאחר ביצועה. לעומת זאת, בעסקה המבוצעת בבית עסק בישראל, כתוצאה מההסכם המקומי, מתבצע חיוב החשבון במועדים נדחים. עוד לדוגמא, עסקה המבוצעת בחו"ל, תשלומה הוא מיידי ואילו בארץ יש אפשרות לפרוש לתשלומים את תמורת העסקה. על מנת שחברות כרטיסי האשראי יוכלו להעניק הטבות מעין אלה, ואחרות, יש צורך בהסכם המקומי להבדיל מההסכם הבינלאומי, דהיינו, תקנון ויזה.

ההבדל המהותי בין מועדי החיוב נעוץ בהסדרים החלים בין הסולק למנפיק בכל אחד מהמקרים: במקרה הראשון אין בין הסולק למנפיק הסכם. כללי ארגון ויזה הבינלאומי החלים במקרה שכזה, קובעים, כי זיכוי הסולק (וממילא חיוב הלקוח) יעשו באופן מיידי. במקרה השני מאידך, קיים בין הסולק למנפיק הסדר הקובע אפשרויות למועדי חיוב שונים, ביצוע עסקאות בתשלומים וכו'.

כך, גם מבחינת מחזיק הכרטיס, ההסכם המקומי חייב לחול בין כל המנפיקים לכל הסולקים, שכן אחרת לא יוכלו מחזיקי הכרטיס לבצע עסקות ולקבל את ההטבות דלעיל, בכל בתי העסק.

25. במערכת בה יש יותר ממנפיק אחד וסולק אחד, במסגרתה של מדינה מסוימת, נדרש הסכם כולל בין כל המנפיקים לכל הסולקים, המסדיר בין היתר את שיעורי עמלות המנפיק. אין זה אפשרי במסגרתה של מערכת כזו כי כל מנפיק ינהל משא ומתן נפרד עם כל סולק באופן פרטי, מן הטעמים המפורטים להלן: כפי שהוסבר לעיל, הנפקת כרטיס אשראי טומנת בחובה גם התחייבות משפטית מצד המנפיק לכבד עסקאות שיבוצעו באותו כרטיס. התחייבות זו כרוכה בסיכון, שכן בשלב בו משלם המנפיק את סכום העסקה לסולק, אין וודאות כי ניתן יהיה לגבות סכום זה ממחזיק הכרטיס. משכך, ברור שאף גורם לא ינפיק כרטיס אשראי במידה ולא יהיה לו את הביטחון מראש שישולמו לו כספים גם בגין כיבוד העסקה והעלויות הכרוכות בכך - עמלת המנפיק.

26. המנפיק אינו יכול לבחור עם אילו סולקים הוא יעבוד ועם אילו לא, שכן התחייבותו כלפי מחזיק הכרטיס לשלם את סכום העסקה כפי שהוא מועבר אליו על ידי הסולק אינה מותנית בזיהויו של הסולק. על כן, המנפיק חייב להבטיח מראש קבלת עמלת מנפיק מהסולקים ולא ניתן להשאיר נושא זה לכוחות השוק. זאת, מכיוון שהמנפיק מחויב לכבד כמעט כל עסקה שמבוצעת בכרטיס. חובה זו נובעת, בראש ובראשונה, מכללי ארגון ויזה הבינלאומי, אולם גם מההסכם שבין המנפיק לבין הלקוח (ראה הגדרת "חוזה כרטיס אשראי", סעיף 7 בחוק כרטיסי חיוב, המצוטט לעיל). לכן, אלמלא הייתה נקבעת עמלה מוסכמת מראש בין כל הסולקים לבין כל המנפיקים, היו הסולקים יכולים לנצל את מחויבות המנפיק ו"לכפות" עליו כיבוד עסקה ללא תשלום. זאת ועוד, למנפיק אין כל שליטה, איזה סולק יסלוק את

העסקאות המבוצעות באמצעות הכרטיס אותו הוא הנפיק, שכן הדבר תלוי בבחירת בית העסק, עמו יבצע מחזיק הכרטיס את העסקה.

למותר לציין שמבחינת בתי העסק, במערכת בה קיימים מספר מנפיקים וסולקים, כשהסולקים השונים עוסקים כל אחד מהם בסליקת כל כרטיסי הויזה, אין כל הבדל בין כרטיס ויזה אחד למשנהו וכל כרטיסי הויזה, מבחינתם, חד הם.

מטעם זה נדרשת קביעת העמלה מראש בין כל הסולקים לבין כל המנפיקים.

27. טעם נוסף המחייב קביעת עמלות מנפיק מראש בין כל הסולקים והמנפיקים נעוץ בפערי המידע וניגודי האינטרסים שבין הגורמים השונים. טעם זה מובהר ומורחב במסגרת חוות הדעת המצורפות לבקשה זו, אליהן נתייחס בהמשך.

28. בתי המשפט בארה"ב הכירו ביתרון זה של קביעה אחידה של עמלת המנפיק, וביטוי לכך ניתן בפסק הדין בעניין *National Bancard Corp. (NaBanco) v. Visa, U.S.A., 779 F.2nd 592* (להלן - "פס"ד NaBanco").

29. כאמור, הממונה הכיר בחשיבות הרבה הנודעת לקיומו של הסכם מקומי. כפי שיתואר להלן, סמוך לאחר שגורם נוסף בישראל קיבל רשיון להנפיק ולסלוק כרטיס מסוג "ויזה", פעל הממונה נמרצות בכדי להביא לכריתתו של הסכם מקומי בין החברים בארגון ויזה בישראל. הסכם שכזה נכרת בסופו של יום והממונה נתן לגביו פטור מהצורך לאישור הסדר כובל על פי סעיף 14(א) לחוק ההגבלים העסקיים, תשמ"ח - 1988.

גם בימים אלה רואה הממונה חשיבות רבה לקיומו של הסכם מקומי. ביטוי לכך ניתן למצוא בטיזות הצו המוסכם לפי סעיף 50(ב) לחוק ההגבלים העסקיים, אשר סוכם בין הממונה לקבוצת בנק פועלים, במסגרתה חוזר הממונה על העקרונות השונים אשר מופיעים בפטורים השונים אשר הוענקו לצדדים כפי שפורט לעיל.

מערכות כרטיסי האשראי בישראל

30. מערכת הויזה בישראל פועלת בהתאם לעקרונות הסכמים מקומיים מאז 7.7.1998, והכל בהתאם להחלטות פטור שניתנו על ידי הממונה, לאחר שזה בחן את מערכת הויזה ומצא כי ההסכם המקומי (וקודם לו, הסכם דומה שנכרת ביום 7.7.1998) מקדמים את התחרות, וודאי שאין הם פוגעים בה פגיעה של ממש. מערכת הויזה בישראל פועלת במועד הגשת בקשה זו על בסיס ההסכם המקומי, החוסה תחת הפטור הכללי, ובהתאם לתנאי פטור עמלות המנפיק.

31. עד לשנת 1998 הייתה פעילות הסליקה של תשלומים שבוצעו באמצעות כרטיסי אשראי מסוג "ויזה" בישראל, נתונה כולה בידי כ.א.ל.. כרטיסי האשראי מסוג "ויזה" הונפקו על ידי בנק לאומי, בנק דיסקונט, הבנק הבינלאומי, בנק איגוד לישראל בע"מ, בנק המזרחי המאוחד בע"מ ובנקים נוספים ללקוחותיהם. בנק לאומי ובנק דיסקונט החזיקו במניותיה של כ.א.ל, אשר פעלה כסולקת יחידה של כרטיסי אשראי מסוג "ויזה" בישראל.

32. ארגון כרטיסי האשראי השני בגודלו בעולם - Mastercard - יוצג באותה עת בישראל באופן בלעדי על ידי ישראלכרט בע"מ אשר נשלטה ונשלטת באופן מלא על ידי בנק הפועלים בע"מ. ישראלכרט בע"מ הייתה (ובשלב זה עודה) הסולקת היחידה של כרטיסי Mastercard ו"ישראלכרט" שהונפקו על ידי בעל השליטה בה - בנק הפועלים.

כפי שיפורט להלן, פתיחת מערכת ה-Mastercard לכניסה משמעותית של הצדדים להסכם המקומי במערכת הויזה, הינה בעלת חשיבות רבה ויש בה כדי להשפיע על מבנה עמלות המנפיק ושיעוריהן.

33. במהלך שנת 1996, העניק ארגון ויזה הבינלאומי זיכיון להנפיק ולסלוק כרטיסי "ויזה" בישראל לגורם נוסף, לבנק הבינלאומי, אשר ביחד עם חברת עורק בע"מ הקים שותפות שעסקה בסליקת כרטיסי "ויזה" – היא אלפא קארד. על פי כללי ארגון ויזה הבינלאומי, הרי שעם קבלת הזיכיון לסלוק כרטיסי "ויזה" הייתה אלפא קארד זכאית לסלוק כל כרטיס "ויזה", יחא מנפיקו אשר יחא, וחבנק הבינלאומי היה מחויב לכבד כל עסקה שתועבר אליו, יחא הסולק אשר יחא.

34. במסגרת המהלכים אשר ליוו את כניסת אלפא קארד לשוק, הפעיל הממונה את כל כובד משקלו על מנת שאלפא קארד, כ.א.ל. ובעלי מניותיהן יחתמו על "הסכם מקומי" (כלומר, הסכם בין מנפיקים וסולקים העוסקים בהנפקה וסליקה של כרטיסי אשראי מסוג "ויזה" במדינה אחת), אשר יסדיר את כללי ניהול מערכת כרטיסי האשראי מסוג "ויזה" בישראל. לא זו אף זו, אלא שהממונה אף היה שותף פעיל בקביעת חלק הארי של סעיפי ההסכם וניסוחם (ואכן, קיימת זהות בין רבות מן ההוראות שבהסכם המקומי לבין תנאי הפטור שנתן הממונה להסדר הקבוע בהסכם המקומי).

35. הממונה נהג כך, הואיל והסכם מקומי, על כל מרכיביו, רצוי היה בעיניו (וכך הם הדברים אף כיום) על מנת ליצור תנאים תומכים ומסייעים לקיומה של מערכת הויזה בישראל, בה פועלים שני סולקים, העוסקים, כל אחד מהם, בסליקת התשלומים המבוצעים באמצעות כל כרטיסי האשראי מסוג "ויזה", יחא מנפיקם אשר יחא.

36. ביום 7.7.1998 נחתם הסכם עקרונות בין אלפא קארד, כ.א.ל. ובעלי מניותיהן (לעיל ולהלן - "ההסכם המקורי"), אשר, כאמור לעיל, לגיבושו היה שותף, גם הממונה עצמו, אשר מלכתחילה סבר כי יהיה בהסדר הקבוע בהסכם המקורי כדי לקדם את התחרות בכל הנוגע להנפקתם של כרטיסי אשראי מסוג "ויזה" ולסליקת התשלומים המבוצעים באמצעותם, במסגרתו של שוק אמצעי התשלום. במקביל העניק הממונה להסכם המקורי פטור במסגרת תיק פטור 2436 ואף קבע תנאים לפטור, הכל בהתאם להוראות סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים.

העתקים צילומיים של ההסכם המקורי, של החלטת הפטור 2436 ושל התנאים לפטור מצורפים לבקשה זו ומהווים חלק בלתי נפרד הימנה, מסומנים "ב1" - "ב2".

נספחים 11 - 22

37. במחצית הראשונה של שנת 2000, הפרידו בנק לאומי ובנק דיסקונט את החזקתם המשותפת במניות כ.א.ל. בנק לאומי מכר את מניות כ.א.ל. שהיו בבעלותו לבנק דיסקונט. בהמשך, הצטרף לבנק דיסקונט הבנק הבינלאומי, ורכש ממנו חלק ממניותיו בכ.א.ל. מהלך זה אף הוא נבע, בין היתר, מדרישות הממונה שנכללו בתנאי פטור 2436 שניתן להסכם המקורי.

38. בעידוד הממונה שהיה מעוניין להגביר את התחרות בין חברות הסליקה, וחשש מהיותותה של סולקת אחת בלבד במערכת הויזה, החליט בנק לאומי להקים חברת סליקה נוספת, היא לאומי קארד. לאומי קארד רכשה נכסים מסוימים מאת אלפא קארד, אשר הפסיקה את פעילותה בכל הנוגע לסליקת כרטיסי אשראי. יובהר, כי לאומי קארד לא נכנסה בנעליה של אלפא קארד לכל דבר ועניין. ארגון ויזה הבינלאומי העניק ללאומי קארד זיכיון להנפיק ולסלוק כרטיסי "ויזה" (יחד עם הזיכיון אשר היה כבר בידי בנק לאומי).

יצוין, כי גם רכישת נכסים מאלפא קארד על ידי לאומי קארד נעשתה בעידודו של הממונה, שרצה לזרז את כניסתה של לאומי קארד לסליקת כרטיסי אשראי מסוג ויזה.

39. תוצאתו של מהלך זה הייתה, כי אל מול כ.א.ל. התייצב סולק חדש, הוא לאומי קארד, וזאת לאחר שאלפא קארד חדלה מפעילות הסליקה שלה. הממונה סבר, כי על מנת להגביר את התחרות בין הסולקים השונים, דהיינו, כ.א.ל. ולאומי קארד, ראוי היה לקיים מערכת סליקה בה פועלות הן זו לצד זו, וסולקות כל אחת מהן את התשלומים המבוצעים באמצעות כל כרטיסי האשראי מסוג "ויזה", יחא מנפיקם אשר יחא. לשם כך נדרש היה הסכם מקומי בין הגופים השונים.

40. ביום 18.5.2000 נחתם ההסכם המקומי, שהינו הסכם עקרונות, בין היתר, בין כ.א.ל. לאומי קארד ובעלי מניותיהן. גם הפעם היה הממונה מעורב במגעים שהתקיימו ערב גיבושו של ההסדר, וגם הפעם ברור היה כי גם לדעת הממונה, ההסדר הינו ראוי ומועיל להגברת התחרות כאמור לעיל. על כן, העניק הממונה

להסכם זה את הפטור הכללי ואף קבע תנאים לפטור, והכל בהתאם להוראות סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים.

העתקים צילומיים של ההסכם המקומי ושל הפטור הכללי על תנאיו מצורפים לבקשה זו ומהווים חלק בלתי נפרד הימנה, מסומנים "ג1" - "ג2".

נספחים 11 - 22

41. תכליתו של ההסדר מושא הפטור הכללי הנה אותה תכלית שעמדה ביסוד ההסכם המקורי והפטור שניתן לו, ועל כן, רב הדמיון בין ההסדר מושא הפטור הכללי לבין ההסכם המקורי, שהרי זה אומץ להסדר בשינויים קלים. באותה המידה, הפטור הכללי ותנאיו דומים לפטור 2436. תקופתו של הפטור הכללי נקבעה עד ליום 7.7.2002, הוא המועד בו אמור היה לפקוע פטור 2436. הפטור הכללי עומד בתוקף במועד הגשת בקשה זו, ועיקרי ההסדר בין הצדדים, כמתואר לעיל, חוסים תחתיו.

42. חלק מהותי וחיוני בהסדר הוא הסדרת אופן קביעת עמלת המנפיק שתשולם על ידי הסולקים למנפיקים השונים, וכן את שיעורה. הן בהסדר עצמו והן בפטור הכללי נקבעו הוראות מפורשות לעניין זה (להלן - "המנגנון").

43. הן הצדדים והן הממונה הכירו בארגון ויזה הבינלאומי, בשיטותיו ובאנשיו, כבר-סמכא ממעלה ראשונה בכל הנוגע לקביעת שיעור עמלת המנפיק. הממונה הכיר בכך שארגון ויזה הבינלאומי הוא הגורם המתאים, המסוגל לראות את כלל צרכי מערכת כרטיסי האשראי ואת האיזון האופטימלי בתוכה. זאת ועוד, ארגון ויזה הבינלאומי היווה ומהווה גורם בלתי תלוי ומקובל על הצדדים אשר אינם חוששים להפקיד בידיו את סודותיהם המסחריים לצורך קביעת שיעור עמלת המנפיק. הממונה עצמו, אשר הבין בחשיבות אי תלותו של ארגון ויזה הבינלאומי, מנע מהצדדים להשתתף בפגישות שונות שנערכו בין מומחיו למומחי הארגון על מנת שבמסגרת פגישות אלה לא יתגלו לעיני כל צד נתונים חסויים של משנתו. יאמר, כי לא בכדי היה הדבר, שכן ארגון ויזה הבינלאומי עורך סקרי עלויות דוגמת זה שעליו הוסכם במסגרת המנגנון כדבר שבשגרה.

44. עיינו רואות, בפטור הכללי נקבע מנגנון לקביעתה של עמלת המנפיק ושיעוריה השונים, מתוך הכרה ברורה מצדו של הממונה הן בנחיצותה של עצם ההסכמה על עמלת מנפיק וזהה בין המנפיקים והסולקים השונים, והן בנחיצותה של ההבחנה בין בתי העסק השונים על פי קטגוריות שונות.

45. ביום 6.7.2000 פרסם הממונה החלטה חדשה, בה נקבע, בין היתר:

"במקום הגדרת 'התקופה הראשונה' כפי שמופיעה בסעיף 1 לפטור תבוא ההגדרה הבאה: 'תקופה שתחילתה ביום כניסתו לתוקף של פטור זה... וסיומה 31 באוגוסט 2000'."

(להלן - "החלטת 6.7.2000").

העתק צילומי של החלטת 6.7.2000 מצורף לבקשה זו ומהווה חלק בלתי נפרד הימנה, מסומן "ד".

נספח ד'

46. החלטת 6.7.2000 יצרה אי וודאות באשר לשיעורי עמלת המנפיק אשר יחולו החל מיום 1.9.2000, שכן עד לאותו מועד טרם הושלם המנגנון. בשל אי בהירות זו, פרסם הממונה ביום 24.8.2000 החלטה נוספת, במסגרתה קבע כדלהלן:

"במקום הגדרת 'התקופה השנייה' כפי שמופיעה בסעיף 1 לפטור תבוא ההגדרה הבאה:

"תקופה שתחילתה מיד עם תום התקופה הראשונה וסיומה ביום 1 בינואר 2002."

במקום סעיף 2(ב) לפטור יאמר:

"על אף האמור בסעיף 2(ה) לפטור, יחולו עמלות מנפיק בשיעורים הנקובים בנספח ב' לפטור זה עד ליום 1.3.2001".

(להלן - "החלטת 24.8.2000").

העתק צילומי של החלטת 24.8.2000 מצורף לבקשה זו ומהווה חלק בלתי נפרד הימנה, מסומן "ה".

נספח ה'

47. החלטת 24.8.2000 הבהירה כי שיעורי עמלת המנפיק שנקבעו בנספח ב' לפטור הכללי ימשיכו לחול עד ליום 1.3.2001. מובן היה, עם זאת, כי הפטור הכללי ימשיך לחול גם לאחר תאריך זה, ועד למועד פקיעתו ביום 7.7.2002, וההנחה היתה, כי עד ליום 1.3.2001 יעלה בידי הצדדים להסדר והממונה להגיע להסכמה באשר לשיעורי עמלת המנפיק, בהתאם למנגנון שנקבע בפטור הכללי.

48. ארגון ויזה הבינלאומי פעל בהתאם להחלטות הממונה, בצע את סקרי העלויות הנדרשים ואף הגיש את המלצותיו לממונה. המלצות אלה הוגשו לממונה לראשונה ביום 30.4.1999 ולאחר מכן, בשנית, ביום 25.10.2000.

49. ביום 7.3.2001 ולאחר מגעים אינטנסיביים בין המבקשים לאנשי הרשות להגבלים עסקיים, הוסכם על מנגנון מתוקן לקביעת עמלת המנפיק במסגרת הפטור הכללי. בהתאם, ביום 8.3.2001 נתן הממונה את פטור 4428, הוא פטור עמלות המנפיק. פטור עמלות המנפיק תוקן בהארכת פטור עמלות המנפיק, ותוקפו נקבע עד ליום 9.9.2001.

העתקים צילומיים של פטור עמלות המנפיק, על נימוקיו ותנאיו, ושל הארכת פטור עמלות המנפיק, מצורפים לבקשה זו ומהווים חלק בלתי נפרד ממנה, מסומנים "ו1" ו-"ו2".

נספחים 11 - 21

50. פטור עמלות המנפיק קבע מנגנון חדש לקביעת עמלת המנפיק, והוא כלל הפחתה של ממש בשיעורי עמלות המנפיק ושינוי במבנה שיעורי עמלות המנפיק. כמו כן, נקבע בפטור עמלות המנפיק, כי הצדדים לו יחלו להנפיק ולסלוק כרטיסי Mastercard. המועד שנקבע על ידי הממונה לתחילת סליקת כרטיסי Mastercard על ידי הצדדים לפטור הוא 1.10.2001, דא עקא, וכמפורט לעיל, גם לאור הסכמות שהושגו בין הממונה לבין מנפיקים וסולקים אחרים של כרטיסי Mastercard מקבוצת בנק הפועלים בע"מ, אשר פורסמה על ידי הממונה בחודש יוני 2001 (להלן: "טיזטת הצו המוסכם"), לא תתאפשר סליקה מהותית ומלאה על ידי הצדדים להסכם המקומי לפני חודש יוני 2002.

51. לאחר מתן פטור עמלות המנפיק נערכו הצדדים ופעלו על מנת לשכנע את הממונה בדבר שיעורי עמלת המנפיק אשר צריכים לחול לשיטתם בין הסולקים והמנפיקים השונים במערכת ה"ויזה" בישראל. הצדדים העבירו לממונה נתונים ופרטים רבים בנוגע להוצאות ולהכנסות של כ.א.ל. ולאוני קארד והבנקים השולטים בהן וכן שתי חוות דעת כלכליות הממליצות והתומכות בשיעורי עמלת המנפיק שיחולו:

א. חוות דעת של חברת Applied, המפרטת את העקרונות הכלליים העומדים ביסוד הצורך בקביעת שיעורי עמלת מנפיק מוסכמים מראש על ידי גורם חיצוני דוגמת ארגון ויזה הבינלאומי.

ב. חוות דעת של ארגון ויזה הבינלאומי, הממליצה והתומכת בשיעורי עמלת המנפיק.

הואיל וחוות דעתו המלאה של ארגון ויזה הבינלאומי אינה נמצאת בידי הצדדים (מפאת היותה כוללת סודות מסחריים ועסקיים של הצדדים, הנשמרים בסודיות בין היתר האחד מפני משנהו), מצורפת בזה

גרסה של חוות דעת זו, ממנה הושמטו על ידי ארגון ויזה הבינלאומי נתונים שונים (להלן: "הגרסה החלקית").

העתקים של חוות דעת Applied ושל הגרסה החלקית מצורפים לבקשה זו ומהווים חלק בלתי נפרד הימנה, מסומנים "1" ו-"2".

נספחים 11 – 21

בית הדין הנכבד מתבקש להחזיר לארגון ויזה הבינלאומי להגיש בעצמו ובנפרד מהמבקשים את חוות דעת ארגון ויזה הבינלאומי בגירסתה המלאה.

52. במסגרת חוות דעתו של ארגון ויזה הבינלאומי נכתב, בין היתר, כי יש להעמיד את שיעורי עמלת המנפיק בישראל על לא פחות מהשיעורים שהומלצו על ידו במסגרת המנגנון נשוא הפטור הכללי. עמדתו זו של ארגון ויזה הבינלאומי, כפי שנכתב באותה חוות דעת, הוא על אף העובדה ששיעורים אלה הינם נמוכים, בהתחשב במצב המערכת בישראל, שלמעשה מצדיק העלתם של שיעורים אלה, וזאת על מנת להתמודד עם העלויות הגבוהות של הצדדים למערכת הויזה בישראל.

53. לפיכך, יחד עם חוות הדעת המפורטות לעיל, המציאו כ.א.ל. ולאומי קארד לממונה מכתב מקדים ומלווה, בו הבהירו ששיעור עמלת המנפיק הממוצע שצריך לחול בישראל, לאור חוות הדעת של ארגון ויזה הבינלאומי, יעמוד על השיעור הממוצע שחל במועד הגשת הנתונים, דהיינו, 1.32%.

54. במקביל, ביום 24.6.2001 או בסמוך לכך, פורסמה על ידי הממונה הודעה על טיוטת צו מוסכם לפי סעיף 350. לחוק ההגבלים העסקיים, אשר סוכם בינו לבין קבוצת בנק הפועלים, היא טיוטת הצו המוסכם.

לצדדים היו (ויש עדיין) השגות רבות לגבי טיוטא זו ואת השגותיהם העלו על הכתב במכתבים שנשלחו לממונה.

העתקים של הצו המוסכם ומכתבי הצדדים מצורפים לבקשה זו ומהווים חלק בלתי נפרד הימנה, מסומנים "1ח" – "3ח".

נספחים 1ח – 3ח

55. לתנאי טיוטת הצו המוסכם השלכות רבות על הצדדים, אולם, המשמעות הכבדה ביותר אשר השפיעה על ההסדר אשר אישורו מתבקש כאן, נובעת מסעיף 14 לטיוטת הצו המוסכם.

סעיף 14 לטיוטת הצו המוסכם קובע כי קבוצת פועלים תפעל "במהלך השנה הקרובה" להקמת ממשק טכני משותף אשר יאפשר סליקה של עסקאות צולבות בין הסולקים הנמנים על קבוצת בנק הפועלים בע"מ לבין לאומי קארד וכ.א.ל..

משמעותו של סעיף זה היא, שלפני חודש יוני 2002 לא יוכלו הצדדים להיכנס באופן מהותי להנפקה ולסליקה של כרטיסי Mastercard, בשל העדרו של ממשק משותף שהנו חיוני להעברת מידע בין מנפיקים וסולקים שונים של כרטיסי אשראי. ההשלכה שיש לדחייה זו בכניסת הצדדים לסליקה מהותית ומלאה של כרטיסי Mastercard על שיעורי עמלות המנפיק תוסבר להלן בהרחבה.

56. כמבואר לעיל, שיעורי עמלות המנפיק, שיקבעו בהסכם הנוסף יהיו נמוכים משעורי עמלות המנפיק אשר נהגו על פי תנאי פטור עמלות המנפיק, ובהתאם להוראות ההסכם הנוסף, תחולנה בהם הפחתות נוספות תוך תקופה קצרה.

הטעמים המצדיקים מתן האישור המבוקש

כללי

57. הואיל והמבקשים מתכוונים לבסס את בקשתם זו, בין היתר, על העקרונות המפורטים בחוות הדעת, **נספחים 11 – 21**, בדעת המבקשים, להעיד את המומחים אשר ערכו את חוות הדעת דלעיל, בפני בית הדין הנכבד, על מנת לפרוש בפניו את התמונה השלמה העולה מחוות דעת אלה.

בכוונת המבקשים להגיש במהלך השבועות הקרובים חוות דעת נוספת (או חוות דעת נוספות) לבית הדין הנכבד.

58. כאמור לעיל, ההסדר נשוא הפטור הכללי, אשר הולדתו בהתערבות הממונה על מנת להגביר את התחרות בשוק אמצעי התשלום, כולל מספר מנגנונים, אשר נדרשו על ידי הממונה כדי לקדם מטרה זו. בכלל זה נקבע כי כל הסולקים ישלמו לכל המנפיקים עמלה בשיעור אחיד. מנגנונים אלה חוסים תחת החלטות הפטור אשר עומדות עדיין בתוקפן, ובמסגרת בקשה זו, אין צורך לקבל אישור בגין.

כל אשר מבוקש במסגרת בקשה זו הוא לאשר את השיעורים המוסכמים בין המבקשים של עמלת המנפיק במערכת הויזה ואותם בלבד.

היקף ההתערבות הראוי בשיעורי עמלות המנפיק

59. ייחודה של בקשה זו הינו בכך שמתבקש במסגרתה אך ורק אישור של שיעורי עמלה במסגרת הסכם כולל שקיים לגביו פטור תקף. מצב שכזה הינו ללא ספק מצב יוצא דופן: בדרך כלל הרגולטור אינו מתערב בקביעת מחיר שבין צדדים עסקיים. במקרה דנן הצורך בהסדר שכזה כלל אינו שנוי במחלוקת. ההסדר עצמו חוסה תחת הפטור הכללי ולפיכך אין מקום להתערב בקביעת המחיר בו, הוא עמלת המנפיק. משכך, ניתן לומר, לכל היותר, כי ההסדר יוצר צורך לבחון שמא הכוח של הצדדים לו, יחד, נוצל לקביעת מחיר לא הוגן, מתוך היקש ממידת ההתערבות המקובלת בקביעת מחירים על ידי מונופול.

לדמיון שבין קביעת תשלום במסגרת הסדר כובל לבין קביעת תשלום במסגרת מונופולין ראה:

:עמ' 12, Hovenkamp, Antitrust Law, Vol. XII

“When a group of firms acting cooperatively sets the price...level...those levels are presumptively the same as the ones set by a single-firm monopolist”.

60. ניתן ללמוד היקש למידת ההתערבות הראויה של גופים רגולטוריים בשיקולים כלכליים, דוגמת השיקול נשוא בקשה זו, מהחלטות שניתנו במסגרת השוק האירופאי ביחס להתערבות רגולטורית במחיר שקובע בעל מונופולין. שם נקבע פעם אחר פעם כי התערבות שכזו צריכה להיעשות רק במקרים קיצוניים. הרשויות, כך נפסק, אינן יכולות לקבל על עצמן תפקיד של “מפקח על-כלכלי” הכרוך, כמובן, בהתערבות מתמדת בפעילות העסקית השוטפת של בעל המונופולין (ולעניינו, של הצדדים להסדר הכובל).

ראה:

Bellamy & Child, COMMON MARKET LAW OF COMPETITION (4th ed.), 621:

“Measures to halt the abuse of dominant positions can not be converted into systematic monitoring of prices. In proceedings against abuse consisting of charging excessively high prices, it is difficult to tell whether in any given case an abusive price has been set for there is no objective way of establishing exactly what price covers cost plus a reasonable profit margin”.

המבקשים אינם טוענים, כי בכל מקרה אין להתערב במחירים הקבועים במסגרת הסדר כובל. עם זאת, מהאמור לעיל עולה בבירור, כי התערבות שכזו תעשה רק במקרים קיצוניים וכי עניינם המרכזי של דיני החגבלים העסקיים הינו ביצירת מנגנונים אשר ימנעו פגיעה בתחרות ובציבור.

61. רק לעיתים רחוקות מתערב הרגולטור בהסדר שעניינו קביעת מחיר במהלך ניהול עסקים. הרגולטור אינו נוטה, ואינו צריך, להתערב בשיקולים מסחריים, במיוחד כאשר עסקינן במחיר למתן שירותים שבין שני צדדים עסקיים.

62. כפי שצוין לעיל, על אף שהצדדים אינם, כמובן, מונופולין, הרי ניתן לראות בדרך של היקש כיצד הדין האירופאי אינו ממחר לבחון אם מחיר שגובה מונופול הנו מחיר בלתי הוגן.

יפים לענייננו דבריו הבאים של המלומד Richard Whish, Competition Law, Third Ed.) Whish (494, המתייחסים לפעולות הפיקוח של ועדת המונופולים והמיוזגים האירופאית (MMC) על מחירים:

"...the MMC can afford to adopt a fairly impressionistic approach to the question of excessiveness and to **condemn only those prices, which seem wholly unreasonable**. This pragmatism of the investigative system also means that **the problem of excessive pricing may be dealt with differently according to the characteristics of the particular industry which is the subject of investigation.**"

(ההדגשות הוספו)

63. הנחה מקובלת היא, כי יש להתערב במחיר רק כאשר קיימים חסמי כניסה טבעיים גבוהים. בכל מקרה אחר, מחיר בלתי הוגן ימשוך מתחרים פוטנציאליים להיכנס לשוק, והמונופול יוריד מחירים מבלי שתידרש התערבות רגולטורית. על כך אומר המלומד Valentine Korah, EC Competition) Korah (Law and Practice, Sixth Ed. (1997), 113:

"If prices and profits are high, new firms may be attracted into the market over, at least, modest entry barriers.

Many people think that only if natural barriers to entry – those not imposed by state measures – are very high, should this "invisible hand" of competition be sacrificed to price regulation. Because of the impreciseness of legal criteria, price regulation ex post – the condemnation of excessive prices in the past – is even more worrying than regulation for the future. It is seldom possible to tell what level prices would reach in a more competitive market. **Moreover, price regulation is a far cry from the liberal inspiration of the treaty**, and made more serious where... the court treated as dominant a firm subject to substantial competition and with no power over price....

The commission has been **loath** to decide whether prices are excessive....".

(ההדגשות הוספו)

64. עמדת הדין האמריקאי בעניין זה מחמירה אף יותר, שם מחיר גבוה כשלעצמו אינו אסור.

וראה: 246-247 (1994) 276 H. Hovenkamp; Federal Antitrust Policy.

65. משאלו הם פני דברים, במקרה שלפנינו, בהעדר חסמי כניסה גבוהים – התערבות בשיעור עמלת המנפיק אינה נדרשת.

66. המלומד Whish (Richard Whish, *Competition Law*, Third Ed., 491) (והלאה) מבהיר, מדוע אין זה כלל מעניינו של הרגולטור לקבוע מחיר:

א. Whish טוען, בדומה לאמור לעיל, כי בשוק תחרותי משוכלל, העובדה שגורם כלשהו מצליח לגבות מחיר בלתי הוגן, תאזנת למתחרים חדשים להיכנס לשוק. במהלך הזמן, השוק יאזן את רמת המחירים, כך שגביית מחיר מעל הנורמלי הנה, אפוא, בלתי כדאית בטווח הארוך. Whish מדגיש, כי כל התערבות מצד הרשויות תגרום להפרעה בלתי רצויה בתהליך המתואר.

ב. בנוסף, מבהיר Whish, כפי שצינו לעיל, כי קיים קושי רב לקבוע מתי מחיר הנו באמת בלתי הוגן. כך, לא ברור על אילו מדדים ניתן להסתמך בבואנו לבדוק את "הוגנות המחיר". גם השוואה של מחיר של מונופול עם מה שנראה כמחיר ראוי, הנה בלתי מדעית בעינינו ובלתי ראויה.

ג. ולבסוף, קובע Whish, כי גם אם נקבל את הצורך בהתערבות – למרות הטענות דלעיל – הרי שקיים קושי ניכר ביישום הפיקוח והפיכתו לכלל מבחן משפטי גורף. הקביעה, אם מחיר הנו בלתי הוגן, הנה במידה שווה מדעית ואינטואיטיבית, אולם לשם פיקוח, נדרש מבחן מדויק, שיבטיח ודאות לעוסקים, ויעמיד אותם במצב משפטי ברור. בנוסף, הדבר טעון טיפול, תוך תיאום, של רשויות שלטוניות רבות, והוא כרוך בקשיים אדמיניסטרטיביים ובהוצאה ציבורית ניכרת.

67. Whish מבהיר, כי האלטרנטיבה לפיקוח מחירים היא פתיחת שווקים לתחרות:

"An alternative to taking direct control over excessive prices is to protect the process of competition itself, in order to ensure that markets are as competitive as possible. This indirect method of dealing with the problem avoids the difficulties mentioned above."

68. הגישה שהצדדים לעסקה הם שיסכימו על המחיר, מבוססת על עקרון יסוד בחברה חופשית – אוטונומיית הרצון של הפרט, וחופש הבחירה וההתקשרות. אלה, יש להדגיש, מהווים תנאים הכרחיים לקיומה של תחרות אמיתית.

בית הדין הנכבד מופנה ל:

א. ברק, *פרשנות במשפט*, כרך ג' – *פרשנות משפטית*, נבו, עמ' 688.

ג' שלו, *דיני חוזים*, מהדורה שנייה, תשנ"ה, עמ' 27 שם נכתב:

"על פי העיקרון הצרופ של חופש החוזים מוקנה אפוא לאנשים בגירים החופש לעשות הסכמים כאוות נפשם. הסכמים אלה יזכו להגנה מפני פגיעה ויאכפו על ידי בתי המשפט, בלא התערבות בתוכנם." (ההדגשה הוספה).

וסעיף 24 לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג – 1973 הקובע:

"תוכנו של חוזה יכול שיהיה ככל אשר הסכימו הצדדים."

69. גם דעתם של המלומדים Areeda ו- Hovenkamp מדגישה ומחזקת את האמור לעיל (Areeda & Hovenkamp, *Antitrust Law*, Vol. III, 207):

"Price regulation by antitrust tribunals generally inappropriate..."

There are too many open questions in defining the rate base, proper expenditures, and the rate of return. Even full time regulators have great difficulty administering such formulae. Antitrust courts have rightly resisted undertaking the heavy, continuous, and unguided burden of supervising the economic performance of business firms...

Perhaps more importantly, price regulation is not only difficult and inaccurate, but it inevitably distorts the incentive to reduce costs or engage in further innovation....price regulation generally occurs after the sovereign has determined that competitive entry is unlikely or inappropriate under the circumstances, most frequently because the firm in question is a natural monopoly. The goal of antitrust should always be to encourage *competition*, not the indefinite perpetuation of price-regulated monopoly...

Judicial tribunals lack both the expertise and the narrow jurisdictional focus necessary to make such regulatory schemes work at all...

The courts correctly regard as uncongenial and foreign to the Sherman Act the burden of continuously supervising economic performance, particularly the firm's day-to-day pricing decisions."

70. כך, בענייננו, אין זה כלל מתפקידו של הרגולטור להתערב בקביעת מחיר שבין צדדים עסקיים.

71. חרף כל האמור לעיל, הצדדים הסכימו לבחינת ההסדר המוסכם על ידם על ידי הרגולטור, קרי הממונה. הצדדים אף הציגו בפניו את שיעורי עמלות המנפיק שיקבעו בהסכם הנוסף טרם הפניה לבית הדין, אך זאת מבלי שיהיה בכך משום ויתור על זכותם של הצדדים להיות חפים מהתערבות רגולטורית, החורגת מן הראוי והמקובל בנסיבותיו של הסדר כובל. התערבות רגולטורית כזו, אם בכלל, צריכה להיעשות רק מטעמים מוצדקים ומבוססים כראוי.

ההסדר נשוא בקשה זו אינו פוגע בתחרות

יעילותם של כרטיסי האשראי מותנית בקיומם של מספר רב של כרטיסים ובמספר רב של בתי עסק אשר יכבדו אותם

72. על מנת שכרטיסי אשראי מסוימים יוכלו להתקבל כאמצעי תשלום, נדרשת כמות מספקת של כרטיסי אשראי וכמות מספקת של בתי עסק אשר יסכימו לכבדם, דהיינו, לקבל את תשלום התמורה מאת הלקוח באמצעות שימוש בכרטיס האשראי של הלקוח.

73. השפעת מספר הלקוחות המחזיקים בכרטיס אשראי מסוג מסוים והשפעת מספר בתי העסק המכבדים כרטיסי אשראי מאותו סוג על יכולתו של כרטיס אשראי מסוג מסוים להמשיך ולהתקיים כאמצעי תשלום, שלובות זו בזו. כל עוד מספר כרטיסי האשראי המחזיקים על ידי הלקוחות הנו קטן, בתי העסק לא ימהרו להתקשר בהסכמי סליקה של אותו סוג כרטיסי אשראי, ולא יקבלו אותו כאמצעי תשלום. מנגד, כל עוד מספר בתי העסק המקבלים את כרטיס האשראי מאותו סוג אינו גבוה, נטייתם של הלקוחות לבקש כרטיס אשראי מסוג זה ולשאתו לא תהא גבוהה אף היא.

74. הן מנפיק כרטיס האשראי מסוג "ויוזה אלפא" (הבנק הבינלאומי הראשון) והן מנפיק כרטיסי "ויוזה לאומי" (בנק לאומי) בקשן, כל אחד בעתו, להחדיר לשוק אמצעי תשלום כרטיס אשראי מסוג חדש. במקביל, בקשו אלפא קארד ולאחריה לאומי קארד לחזור לשוק אמצעי תשלום ולפעול כל אחת מהן כסולקת נוספת של תשלומים המבוצעים באמצעות כרטיסי האשראי מסוג "ויוזה" ללא הבחנה בזהות מנפיקי הכרטיסים. ערב כניסתה של אלפא קארד לשוק אמצעי תשלום כאמור, הפעיל הממונה את כל כובד משקלו על מנת להשיג הסדר אשר יקדם קיומה של מערכת בה פועלים זה לצד זה שני גופים מתחרים, הסולקים כל אחד תשלומים המבוצעים באמצעות כל כרטיסי האשראי מסוג "ויוזה".

ההסדר הוא כלי להגברת התחרות בין סולקי התשלומים באמצעות כרטיסי האשראי מסוג "ויזה" ואין הוא פוגע בתחרות

75. כאמור לעיל, ההסכם המקומי והפטור הכללי קבעו מנגנון של הסכמה על גובה עמלת המנפיק, אשר תשולם למנפיקי כרטיסי האשראי מסוג "ויזה" בישראל על ידי כל הסולקים הרלוונטיים, הוא מנגנון עמלת המנפיק. מנגנון זה חיוני, שכן עת מבקש סולק לצפות את הוצאותיו (ובכלל זה את גובה עמלת המנפיק אשר ישלם בגין עסקאות אשר בוצעו באמצעות כרטיסי אשראי אשר הונפקו על ידי מנפיק מסוים), אין ביכולתו לצפות את התפלגות העסקאות לפי זהות המנפיק אשר הנפיק את כרטיסי האשראי, נתון אשר גם כך משתנה מעת לעת ואינו יציב לאורך זמן. על כן, על מנת לקבוע את מדיניותו של הסולק באשר לגובה עמלת הסליקה אותה ידרוש מבית העסק, על הסולק לדעת, בין היתר, מהי עמלת המנפיק אותה יידרש לשלם למנפיקים השונים, ועמלה זו צריכה להיות אחידה.

76. במקביל, גם מבחינתם של המנפיקים, קיים צורך בקביעת עמלת מנפיק אחידה, אשר תשולם להם על ידי כל אחד מן הסולקים. המנפיקים אינם יכולים לצפות את זהותו של הגוף הסולק, אשר באמצעותו יועברו אליהם חיובי הלקוחות המחזיקים בכרטיס האשראי שהונפק על ידי כל אחד מהם. כמו כן, אין למנפיק, המחויב בכיבודו של העסקה המועברת אליו באמצעות כל סולק שהוא, כוח מיקוח אל מול הסולקים השונים, שהרי אין המנפיק רשאי לסרב לכבד עסקאות, המועברות אליו באמצעות סולק כלשהו, בין אם אותו סולק מוכן לשלם למנפיק את העמלה הנדרשת על ידי המנפיק, ובין אם לאו.

77. טעם נוסף המחייב קביעת עמלות מנפיק מראש בין כל הסולקים והמנפיקים נעוץ בפערי המידע וניגודי האינטרסים שבין הגורמים השונים:

א. **כרטיס אשראי הינו "מוצר רשת"**. מוצר רשת הינו מוצר שערכו גדל ככל שמספר המשתמשים בו רב יותר. דוגמא אחרת למוצר רשת הוא מכשיר הפקסימיליה - ככל שמספר המכשירים רב יותר מתאפשר לכל משתמש בודד להתקשר עם יותר אנשים וערך המוצר גדל.

ב. במערכת כרטיסי האשראי יש שני סוגי משתמשים: בעלי העסקים מחד ומחזיקי הכרטיס מאידך. מובן שככל שיש יותר בעלי עסקים בתוך המערכת, הדבר כדאי יותר למחזיקי הכרטיס וככל שיש יותר מחזיקי כרטיס כך הדבר כדאי יותר לבעלי עסקים.

ג. מידת השימוש של מחזיקי הכרטיס בכרטיס תלויה בעמלות שהם משלמים ובהטבות שהם מקבלים מהמנפיק, בנוחות השימוש בכרטיס ובאיכות בתי העסק המכבדים אותו. באופן דומה, מידת הצטרפות בעלי העסקים תלויה אף היא, בעמלה שהם משלמים לסולק, באיכות מחזיקי הכרטיס ובאופן כללי בהטבות שהם מקבלים מהמערכת.

ד. עמלת המנפיק - העמלה שמשלם הסולק למנפיק - משפיעה הן על מספר מחזיקי הכרטיס והן על מספר בתי העסק המכבדים את הכרטיס.

ה. כל מנפיק וסולק הקובע את שיעורי העמלות שיגבה מלקוחותיו (מחזיקי הכרטיס ובתי העסק בהתאמה) יכול לדעת מהו שיעור העמלה אשר יכסה את הוצאותיו ויותר בידיו רווח סביר. אולם, אין הוא יודע, והוא גם אינו יכול לדעת, מהם שיעורי העמלות אשר יכסו את ההוצאות ויביאו לרווחים למנפיקים ולסולקים האחרים ובמיוחד מהו שיעור העמלה אשר יביא לשימוש יעיל בכרטיס ובכך יטיב הן עם מחזיקי הכרטיס והן עם בעלי העסקים.

78. ויוסבר עוד. במוצרי רשת בכלל ובמערכת כרטיסי אשראי כמוצר רשת בפרט, הרווחים והיתרונות הנתונים לכל הגורמים המשתתפים במערכת (סולקים, מנפיקים, מחזיקי כרטיס ובתי עסק) עולים, ככל שמספר צרכני המוצר עולה (מחזיקי הכרטיס ובתי העסק), כך שנדרשת מסה קריטית על מנת שהמערכת תוכל לפעול.

בתי העסק אינם מעוניינים לכבד כרטיס בו לקוחותיהם אינם מחזיקים ומשתמשים, ומחזיקי הכרטיס אינם מעוניינים להחזיק בכרטיס אשר בתי העסק אינם מכבדים.

ההוצאות של

יעדון.
יהם

79. קיומם של שני סולקים – כ.א.ל. ולאומי קארד, העוסקים כל אחד כרטיסי הויזה, ללא הבחנה בזהות מנפיקם, דורש הסדרים המאפשרים למערכת הויזה. בהסדרים אלה מבטיח כל סולק פירעון של העסי ויזה (יהא מנפיקו אשר יהא) בבית העסק עימו קשור אותו סולק מקומי מאפשר לבית העסק לכבד את כל כרטיסי ויזה, שכן הסולק לו פירעון של כל העסקאות הללו, הן של הכרטיסים המונפקים על הקשורים עמו והן של אלה המונפקים על ידי מנפיקים אחרים.

80. כך, מערכת הויזה בישראל, באמצעות שיעורי עמלת מנפיק קבועים ומוסכמים מו. וממקסמת את רווחת הכלל.

81. ההסדר נשוא הפטור הכללי קובע גם הוראות בדבר החלפת מידע באמצעות ממשק מחשב מס. אף הוא, מטבע הדברים, הכרחי על מנת לקיים מערכת סליקה הכוללת יותר מסולק אחד של תש. המבוצעים באמצעות כרטיסי אשראי מסוג "ויזה", המונפקים על ידי מנפיקים שונים. קביעת הממ. המשותף הנה יסוד בלתו אין בקיומה של מערכת, הכוללת מספר סולקים ומספר מנפיקים מחד, ואשר כל סולק סולק את כל הכרטיסים מאותו מותג מאידך.

82. לסיכום עניין זה, ההסדר הכולל אשר נולד בהתערבות הממונה, נועד לאפשר קיומה של מערכת הכוללת מספר סולקים, העוסקים כל אחד מהם בסליקת כל הסוגים של כרטיסי אשראי מסוג "ויזה" (המכונה, במצב בו לא ניתן לצפות מי יהיה הסולק אשר יסלוק עסקה מסוימת, "מערכת ארבע צדדית", במובחן ממערכת בה קיים סולק אחד בלבד, המכונה "מערכת תלת צדדית").

83. יובהר ויודגש, כי ההסדר עצמו אינו כובל את הגופים הסולקים באשר לעמלת הסליקה, אותה יגבו מאת בתי העסק השונים. בפועל, קיימת תחרות של ממש בין הסולקים באשר לגובה עמלת הסליקה הנדרשת מכל בית עסק, וההסדר עצמו אף אפשר את הגברתה.

המערכת בישראל – נתונים כלכליים

84. במסגרת חוות דעתו של ארגון ויזה הבינלאומי, נספח "21", מפורטים נתונים כלכליים רבים על המערכת בישראל, רווחיה, הפסדיה ומגמותיה. להלן יפורטו מסקנות חוות הדעת ללא תיאורים מספריים (בשל סודיותם), אשר משליכות על הצורך בקביעת עמלת המנפיק בשיעורים המבוקשים במסגרת בקשה זו.

85. מערכת הויזה בישראל, היא רובה ככולה, מערכת של חיוב נדחה (deferred debit), כלומר, מחזיקי הכרטיס משתמשים בכרטיסיהם לאורך החודש (מחויבים פעם אחת בחודש העוקב. זאת לעומת שיטת החיוב הישיר (direct debit) במסגרתה מחזיק הכרטיס מחויב בגין כל עסקה ועסקה, ימים בודדים לאחר ביצועה. שיטת החיוב בישראל היא מאוד נדירה (לעומת השיטות באירופה). על אף שכניסתה של אלפא קארד לשוק הביאה לכך שמחזיקי הכרטיס מחזיקים גם כרטיסים אשר לא הונפקו על ידי הבנק בו נמצא "חשבון המשכורת" שלהם, הרי בעקרון רוב מחזיקי הכרטיס מחזיקים כרטיס אחד בלבד.

על אף כל זאת, היקף השימוש בכרטיסי האשראי בישראל הוא רב ביותר. מקרב האוכלוסייה הבוגרת העומדת על כ- 4 מיליון תושבים, הרי כ- 1.4 מיליון מתוכם מחזיקים כרטיסי ויזה. זאת ועוד, ההוצאה הממוצעת באמצעות כרטיס ויזה בישראל היא מהגבוהות ביותר באירופה. לפיכך, אפשרויות הגדילה של המערכת אמנם קיימות, אך יצריכו הוצאות רבות כפי שיפורט בהמשך.

86. כניסתה של אלפא קארד כצד למערכת הויזה, ואחריה כניסת לאומי קארד, הביאו למעבר חד של בתי עסק מכ.א.ל. ללאומי קארד, אולם, עם התייצבות שיעורי העמלות בשוק, קיבל שיקול השירות המוענק לבתי העסק משנה תוקף, שירות אשר מטיבו גם הוא כרוך בהוצאות רבות.

87. השימוש בכרטיס פרוש לאורך רוב קטגוריות בתי העסק, כולל מרבית הקמעונאים, רשויות ממשלתיות, חברות שירותים וביטוח. פרישה זו הופכת את כרטיס האשראי לחלק בלתי נפרד מהמבנה הכלכלי בישראל.

88. למערכת הויזה בישראל יש מספר מאפיינים בלתי רגילים נוספים, המשפיעים גם הם על ההוצאות של המערכת:

- א. מחזיקי הכרטיס מבצעים עסקאות תשלומים רבות באמצעותו.
- ב. קיימים מועדונים רבים שהנם מבוססי כרטיס אשראי והמנפיקים לעמיתיהם כרטיסי מועדון. הואיל ולמועדונים אלה חשיבות רבה כפועל יוצא מנפת המכירות שהם מביאים, התחרות עליהם הייתה רבה, ובהתאם, גם ההוצאות הכרוכות בהם גבוהות.
- ג. עלויות התקשורת בישראל גבוהות יחסית ולפיכך, מערכת אישורי העסקות המקוונת אינה רחבה (כ- 5% מהאישורים). כפועל יוצא מכך, רוב אישורי העסקות מתבצעים טלפונית, תהליך יקר יחסית, אך מובן לחלוטין בראיית היקף השימוש הרחב בכרטיסי אשראי בישראל.
- ד. מנפיקי כרטיסי הויזה בישראל התחרו ומתחרים ביניהם, בין היתר, באמצעות הענקת כרטיסי איכותיים יותר (זהב או פלטינה) בתמורה נמוכה ואף אפסית. לכרטיסים אלה עלות גבוהה יותר למנפיקים שכן ישנם שירותים רבים המוענקים למחזיקי כרטיסים אלה (ביטוחים, מסגרות גבוהות, שירותי טיסה וטיול).

89. כותבי חוות הדעת של ארגון ויזה הבינלאומי הגיעו למספר מסקנות כלכליות בנוגע למערכת הויזה בישראל:

- א. מערכת הויזה בישראל עדיין גדלה וצפויה לגדול עוד:
 - (1) בעיקר בתחום אחזקת יותר מכרטיס אחד לאדם.
 - (2) בהכנסות בתי העסק ממכירות באמצעות כרטיסי ויזה – אך זאת במחיר של הוצאה כבדה ביותר אשר תושט על מנפיקי כרטיסי הויזה וסולקיהם.
 - (3) במספר העסקות המתבצעות באמצעות כרטיסי ויזה.
- ב. מאידך, ההכנסות של מנפיקי כרטיסי הויזה וסולקיהם הצטמצמו באופן דרמטי ממועד כניסת אלפא קארד למערכת והתערבות הממונה בה, בעוד שהעלאת שיעור העמלות הנגבה ממחזיקי הכרטיס, מוגבלת ביותר.
- ג. הגברת התחרות (הנוכחית והצפויה לבוא) העלו את הוצאות המנפיקים והסולקים של כרטיסי הויזה באופן דרמטי.
- ד. שיעור פעולות המרמה (fraud) המבוצעות באמצעות כרטיסי ויזה בישראל הוא מהגבוהים ביותר באירופה וברי שתופעה זו, אשר אין צפי לגבי שיעורה העתידי, משיתה עלויות עצומות על מנפיקי הכרטיס. הפתרון – טכנולוגיות הצפנה משופרות – כרוך בעלויות גבוהות בטווח הקצר והבינוני.
- ה. מערכת הויזה בישראל פועלת תוך עלייה בשיעורי ההוצאות, ופתרון אינו נראה לעין בעתיד הקרוב.

90. התוצאה של האמור לעיל היא שההסדר המבוקש לא צפוי, במהלך תקופה נראית לעין, אם וכאשר יאושר על ידי בית הדין הנכבד כמבוקש, להביא למצב של איזון כלכלי, לא כל שכן, לרווח לכלל המערכת.

91. מהמקובץ דלעיל עד כה ומטעמים נוספים המפורטים בחוות הדעת, הגיעו מומחי ארגון הויזה הבינלאומי למסקנה, כי שיעורי עמלות המנפיק עליהם המליצו לממונה במסגרת המנגנון נשוא הפטור הכללי הינם נמוכים לעומת השיעורים הנדרשים על מנת שהמערכת בישראל תפעל ברווח מינימלי. אף על פי כן, הואיל

ולשיטתם לא מומלץ להעלות את שיעור העמלות, המליצו על אותם שיעורים כפי שהומלצו על ידם במסגרת המגנון דלעיל.

קביעת עמלת המנפיק על פי קטגוריות של בתי עסק

92. כפי שנאמר עוד קודם, בקשה זו אינה עוסקת בעצם הקביעה האחידה של עמלת המנפיק או בתפיסה העקרונית המחייבת הבחנה לעניין עמלת המנפיק בין בתי העסק השונים לפי קטגוריות, אלא אך בשיעורים השונים של עמלת המנפיק אשר יחולו על כל קטגוריה וקטגוריה.

93. עם זאת, על מנת להציג בפני בית הדין הנכבד תמונה שלמה, התייחסנו לעיל לעצם הצורך בקביעה אחידה של עמלת המנפיק בין המנפיקים והסולקים השונים, וכעת נתייחס אף להכרח להבחין בין בתי העסק השונים על פי קטגוריות.

94. על שיעור עמלת המנפיק משפיעים משתנים רבים, המגדירים את אופי הפעילות בבית העסק לרבות הסיכון הכרוך בכל בית עסק נתון מחד, ומחזורי העסקות בבית העסק הנתון מאידך. כל אלה שונים, ואף מהותית, בין בית עסק אחד למשנהו, ובין ענף פעילות אחד למשנהו, והם בעלי השלכה ברורה מאליה על קביעת שיעור עמלת המנפיק.

95. קריטריונים אלה גם שונים בין עסקה לעסקה. ברי, שכלל שהטכנולוגיה במסגרתה מתבצעת העסקה היא יותר מתוחכמת ומאפשרת אימות ודאי יותר של זהות מחזיק הכרטיס, יורד הסיכון שנוטלים המנפיקים על עצמם, עת התחייבו לכבד כמעט כל עסקה המתבצעת באמצעות כרטיס אשראי אותו הם הנפיקו.

על עסקה המתבצעת באמצעים פחותי טכנולוגיה, כגון שימוש במכשירים ידניים, אין למנפיקים כל פיקוח ולפיכך הסיכון שהם נוטלים הוא גבוה ביותר. כך עסקה המתבצעת באופן אלקטרוני אך אינה עוברת "אישור" מקוון, הסיכון שלצידה נמוך יותר, עסקה אלקטרונית אשר עוברת אישור מקוון מסוכנת עוד פחות ועסקה המתבצעת באמצעות כרטיס המכיל הגנות ואמצעי אימות מתוחכמים ("כרטיס חכם") מסוכנת אף פחות.

קיימות, לפיכך, עסקות אשר הסיכון בגינן גבוה יותר - העלות הסטטיסטית הממוצעת למנפיק גבוהה יותר, ועסקות אשר הסיכון בגינן נמוך יותר - העלות הסטטיסטית הממוצעת למנפיק נמוכה יותר.

לפיכך, נכון יהיה לקבוע במסגרת שיעורי עמלת המנפיק קטגוריות, שייקבעו, בין היתר, לפי שיקולי "הטכנולוגיה" שבאמצעותה בוצעה העסקה, וזאת בנוסף למאפיינים הנוספים של פעילות בית העסק.

96. קיימים, אם כן, בתי עסק שבגינם תשולם עמלה בשיעור מעל הממוצע, ואחרים שבגינם תשולם עמלה מתחת לממוצע, והכל בהתאם למאפיינים המיוחדים של כל ענף פעילות. בדומה, קיימת הבחנה אף בקשר עם עמלות הסליקה המשולמות על ידי בתי העסק. במידה ולא יתבצע פילוח כלשהו של השוק, הנוק שייגרס יעלה על התועלת. כל אותם בתי עסק שמשלמים עמלה נמוכה מהממוצע, המשקפת את תרומתם הכוללת למערכת הויזה, תורמים בכל זאת להגדלת ההכנסה של הסולקים, והנם בעלי השפעה חיובית על מערכת הויזה, בשל מאפייני מוצר הרשת כאמור לעיל. מהשפעה חיובית זו נהנים כלל בתי העסק ומחזיקי הכרטיסים. ויתור על אותם בתי עסק, למשל חברות דלק או רשתות שיווק מזון ארציות, רק יפגע במערכת כרטיסי הויזה ויביא לעלייה בשיעור העמלה לגבי בתי עסק אחרים.

97. ויוסבר, אם מערכת כרטיסי הויזה הייתה מוותרת על ההכנסות של בתי עסק שעמלתם מתחת לממוצע, לא הייתה לה ברירה אלא להעלות עמלה בבתי עסק אחרים שעמלתם הייתה גבוהה מלכתחילה, וזאת כדי לאפשר את קיומה לטווח ארוך. מעגל שוטה זה היה ממשיך וגורם ליציאתם של בתי עסק נוספים ממעגל השימוש בכרטיסי אשראי, ולבסוף לקריסתה של המערכת כולה, והוצאת השימוש בכרטיסי אשראי כאמצעי תשלום. לפיכך, כל העלאה של עמלת המנפיק הנגבית בגין בתי העסק אשר עמלתם מתחת לממוצע, יכולה להתבצע אך ורק באופן מדורג ומושכל.

98. למותר לציין כאן את תרומת השימוש בכרטיסי אשראי למשק, לעולם העסקים, לבתי העסק ולמחזיקי הכרטיס.

99. כתוצאה מכך, לקראת חתימת ההסכם המקורי ומתן פטור 2436, נקבעו חמש קטגוריות לשיעור עמלת המנפיק, והן נשתמרו אף בפטור הכללי, בנספח ב' לפטור זה. קטגוריות אלה נקבעו, בין היתר, בהתאם למדדים אשר פורטו לעיל.

100. בהתאם לפטור עמלות המנפיק, עד ליום 31.6.2001 המשיכו הקטגוריות השונות הקבועות בנספח ב' לפטור הכללי לחול. החל מיום 1.7.2001 חלות הקטגוריות הקבועות בנספח ב' לפטור עמלות המנפיק.

101. מן המקובץ עד כה עולה, כי נדרשת הבחנה בין בתי עסק, באופן המבוסס על שני סוגי קריטריונים. סוג אחד של קריטריונים נוגע לניתוח אופי הפעילות בכרטיסי אשראי של בתי העסק השונים, לפי קטגוריות שונות, על מנת לנתח את ההוצאות הכרוכות בפעילות זו, וכן את הסיכונים בהם נושא המנפיק ביחס לאותה פעילות. הסוג האחר של קריטריונים נוגע לתרומתם של בתי העסק השונים למערכת הוויזה בישראל, ובכלל זה, למחזורי העסקות של בתי עסק אלו.

מהניסיון המצטבר מסליקת תשלומים המבוצעים בכרטיסי אשראי, מתברר כי ניתן לחלק את בתי העסק לקטגוריות שונות, המבוססות על סוגי קריטריונים אלה.

על האבחנה המתוארת לעיל בין בתי העסק נכון יהיה ליצור אבחנת משנה בין הטכנולוגיות שונות באמצעותן בוצעה העסקה בקטגוריה זו או אחרת.

השלכות העיכוב בכניסת הצדדים לסליקה מלאה של כרטיסי Mastercard על הסדר שאישורו מבוקש

102. כפי שתואר לעיל, במועד הגשת בקשה זו פועלת, לצד המערכת הארבע צדדית ברשת "וויזה", מערכת תלת צדדית ברשת "Mastercard - ישראלכרט". רשת זו מתפעלת על ידי בנק הפועלים בע"מ ועל ידי חברת בת בשליטתו המלאה - "ישראלכרט בע"מ". פרט לבנק הפועלים ולישראלכרט, אין כיום בישראל "שחקנים פעילים" ברשת האמורה.

רשת "וויזה" ורשת "מאסטרקארד - ישראלכרט" מתחרות זו בזו במסגרת שוק אמצעי התשלום.

103. לנוכח יחסי הקרבה בין המנפיק המרכזי ברשת "Mastercard - ישראלכרט" (בנק הפועלים בע"מ) לבין הסולק ברשת זו (ישראלכרט בע"מ), לא ניתן להצביע על הסדר מפורש הקובע את שיעור עמלת המנפיק המשולמת בגין עסקאות הנעשות בכרטיס "ישראלכרט". עם זאת, אין משמעות הדברים שבמערכת שכזו אין עמלת מנפיק. ההפך הוא הנכון:

גם במערכת תלת צדדית קיים גורם מאזן, בדיוק כשם שפועלת עמלת המנפיק. אלא שבמערכת תלת צדדית נקבע האיזון בהתאם למידת ההשקעה שמשקיע המנפיק-סולק בכל אחד מהצדדים לעסקת כרטיס אשראי: בית העסק והלקוח.

כך לדוגמא, מנפיק-סולק ברשת תלת צדדית המפחית את עמלות בית העסק, עשוי לגייס בתי עסק רבים יותר, אולם במקביל יהיו בידיו פחות אמצעים להשקיע במחזיקי הכרטיס. מצב שכזה זהה במהותו למערכת ארבע צדדית בה נקבעת עמלת מנפיק נמוכה במיוחד.

104. עם כניסת הצדדים להנפקה ולסליקה משמעותיות של כרטיסי Mastercard, יחול שינוי מהותי בשוק אמצעי התשלום בישראל. מערכת כרטיסי החיוב מסוג Mastercard תפתח אף היא לפעילות מקבילה של מספר סולקים, בדומה לאופן בו פועלת מערכת הוויזה בישראל במועד הגשת בקשה זו. פתיחת מערכת ה-Mastercard כאמור מצריכה התקשרות בהסכם מקומי, כדוגמת ההסכם המקומי במערכת הוויזה בישראל, בין המנפיקים והסולקים של כרטיסי ה-Mastercard בישראל, אשר במסגרתו יוסדר, בין היתר, תשלום עמלות המנפיק במערכת זו.

105. הצדדים הסכימו לערוך שינוי מהותי במבנה עמלות המנפיק, שנדרש על ידי הממונה, ואשר משמעותו הקטנה ניכרת של ההבחנה בין בתי עסק שונים בכל הנוגע לעמלת המנפיק הנגבית ממחזור העסקאות

הנערכות בהם. שינוי מהותי זה, אשר יבוא לידי ביטוי בהסכם הנוסף, יתכן רק אם עמלות המנפיק תהיינה זהות לגבי כל כרטיסי החיוב, דהיינו, כאשר מבנה עמלות המנפיק ושיעוריהן במערכת הויזה יהיה זהה למבנה עמלות המנפיק ושיעוריהן במערכת ה-Mastercard, כשהאחרונה פתוחה גם בפני הצדדים. במקרה כזה, יוכלו הצדדים למערכת הויזה בישראל לגרום לצמצום ההבחנה בין עמלות המנפיק הנגבות בגין עסקאות המבוצעות בבתי עסק שונים, המתחרים זה בזה ושמאפייני פעילותם דומים, מבלי לפגוע ביכולת הצדדים למערכת הויזה להמשיך ולהיות פעילים בהנפקה ובסליקה של כרטיסי אשראי מסוג ויזה.

106. לדעת המבקשים, על מנת להגשים את צמצום ההבחנה המובנית במסגרת עמלות המנפיק כאמור, נדרש כי מערכת ה-Mastercard בישראל תפתח בפני הצדדים, ותעמוד להם האפשרות לפעול באופן משמעותי בסליקה ובהנפקה של כרטיסי חיוב Mastercard. לשם כך נדרש, בנוסף לקיומו של הסכם מקומי, קיומו של ממשק טכני משותף עם המנפיקים והסולקים האחרים של כרטיסי חיוב Mastercard, הנמנים על קבוצת בנק הפועלים בע"מ. ממשק משותף זה צריך לאפשר לצדדים לסלוק את כרטיסי החיוב מסוג Mastercard באותו אופן בו מתבצעת הסליקה על ידי קבוצת בנק הפועלים בע"מ.

107. גישה זו מקובלת אף על הממונה. כפי שיובהר מיד, פטור עמלות המנפיק היה צעד ראשון להגשמת המטרה של צמצום ההבחנה בין עמלות המנפיק הנגבות על מחזור העסקאות של בתי עסק שונים כאמור. עת גובש פטור עמלות המנפיק, אשר הביא אף הוא לשינוי במבנה עמלות המנפיק, הניחו הצדדים כי עד למועד פקיעתו של פטור זה, יעסקו זה מכבר בהנפקה ובסליקה משמעותיות של כרטיסי Mastercard. לראיה, נקבע בפטור עמלות המנפיק כי לא יאוחר מיום 1.10.2001 יעסקו הצדדים בסליקת כרטיסי Mastercard. להפתעת הצדדים, נקבע בטיוטת הצו המוסכם כי ממשק משותף במערכת ה-Mastercard, שהינו תנאי הכרחי להנפקה ולסליקה של כרטיסים אלה על ידי הצדדים, יועמד לרשותם רק "תוך שנה" ממועד טיוטת הצו המוסכם, דהיינו, בכל מקרה לא לפני 1.6.2002.

108. עוד הוסכם הצדדים, בתיאום עם הממונה, כי השינוי המהותי הנדרש על ידי הממונה במבנה עמלות המנפיק יבוצע במועד, בו צפויים הצדדים להיכנס לסליקה מלאה ומהותית של כרטיסי Mastercard.

סיכום ביניים

109. מהמקובץ לעיל עולה שהאישור המבוקש במסגרת בקשה זו הוא להסדר אשר כל כולו לטובת הציבור, הן לטובת מחזיקי הכרטיס והן לטובת בתי העסק. השיקולים המפורטים בסעיף 10 לחוק ההגבלים העסקיים תומכים באישור ההסדר כמבוקש בבקשה זו.

בקשת היתר זמני

110. אב בית הדין הנכבד מתבקש ליתן לצדדים היתר זמני לנהוג על פי ההסדר נשוא בקשה זו, החל מיום 9.9.2001, וזאת על פי סמכותו כאמור בסעיף 13(א) לחוק ההגבלים העסקיים. להלן נפרט בקצרה את הנימוקים לבקשה זו, שכן בקשה נפרדת למתן היתר זמני כאמור מוגשת בד בבד עם בקשה זו.

111. כמפורט לעיל בהרחבה, ההסדר שיקבע בהסכם הנוסף יהיה לטובת הציבור ותהיה גלומה בו הפחתה משמעותית ונמשכת של שיעורי עמלות המנפיק. יתר על כן, הסדר זה מהווה נדבך חיוני בהסכם המקומי, אשר אף לדעת הממונה נדרש על מנת להגביר את התחרות בין הסולקים במסגרת מערכת הויזה בישראל. על כן, ברי כי ההסדר הינו, לפחות לכאורה, לטובת הציבור ועל כן ראוי הוא להיתר זמני, על פי סעיף 13 לחוק ההגבלים העסקיים.

112. כמתואר לעיל, שיעורי עמלת המנפיק המבוקשים נמוכים יותר מן השיעורים שחלו במשך תקופה ארוכה בשלוש שנים. משך כל תקופה זו חסו שיעורי עמלת המנפיק תחת פטור שנתן לגביהם הממונה. שיעורים אלה הופחתו על פי פטור עמלות המנפיק ויופחתו עוד במסגרת ההסכם הנוסף.

קיומו של ההסדר למשך זמן כה רב והעובדה כי ההסכמה בדבר עמלת המנפיק בין הסולקים והמנפיקים מהווה נדבך הכרחי לקיומה של מערכת אחת בת מספר סולקים ומנפיקים של כרטיסי ויזה בישראל, מהווים שיקול ראשון במעלה המצדיק הענות לבקשה זו.

ראה ה.ע. 466/95 עידן חברה לכבלים בע"מ נ' הממונה על ההגבלים העסקיים (לא פורסם - העתק מצורף), עמ' 8 לתדפיס פסק הדין (ההדגשות הוספו):

"יש לזכור כי המצב העובדתי נושא דיון זה נמשך זה מספר שנים. במשך כל השנים פעל ההסדר מכוח אישורים שניתנו כחוק. דחיית הבקשה כיום, בטרם התאפשר דיון לגופו של עניין, תיצור מצב, כמו גם נזקים, בלי הפיכים, תייתר את הדיון בבקשה העיקרית לגופה... בנסיבות אלה, דחית הבקשה בשלב זה... נראית כתוצאה שאין הדעת טובלת".

113. עובדה חשובה לא פחות היא, ששיעורי עמלת המנפיק חוסים במועד הגשת בקשה זו תחת פטור מאישור הסדר כובל מאת הממונה, וכל שמבוקש מאב בית הדין הנכבד הוא להורות על שמירתו של המצב קיים, תוך ביצוע הפחתות ושינויים מהותיים אשר רק היטיבו וייטיבו עם הציבור, עד אשר יכריע בית הדין הנכבד בבקשת האישור.

114. נמצא, כי לא זאת בלבד שקבלת הבקשה לאישור ההסדר לא תפגע בציבור או בתחרות, אלא אף תתרום לציבור ולתחרות. גם בשלב הביניים, עד להכרעת בית הדין הנכבד בבקשה זו, מתבקש אב בית הדין להתיר לצדדים לפעול על פי ההסכם הנוסף, פן יאלצו הצדדים להפסיק ולפעול על פי ההסכם המקומי כולו, דהיינו, כל סולק יסלוק אך ורק כרטיסי ויזה שהונפקו על ידי המנפיקים הקשורים עמו. בכך תסוכל תכליתו של הפטור הכללי, ואף יהיה בכך כדי ליתר את הדיון בבקשה זו לגופה.

115. משכך ברי, כי לא יהיה במתן היתר זמני, עד אשר יכריע בית הדין הנכבד להגבלים עסקיים בבקשת האישור, כדי לפגוע בציבור.

116. הממונה מצדו הסכים להמליץ על מתן היתר זמני כאמור.

בקשת חסיון

117. בית הדין הנכבד מתבקש בזה להפעיל את סמכותו לפי סעיף 42 לחוק ולהורות שהמסמכים הבאים לא יהיו פתוחים לעיונו של הציבור:

- ההסכם הנוסף (לכשיצורף).
- ההסכם המקומי.
- נספח ב' לפטור הכללי.
- חוות דעת Applied.
- חוות דעת ארגון ויזה הבינלאומי.

(להלן - "המסמכים החסויים").

118. המסמכים החסויים מגלמים סודות מסחריים ועסקיים של הצדדים, ועל כן, קיים הצדק ציבורי והצדק בדין לשמירת סודיותם ולמניעת חשיפתם בפני צדדים זרים.

119. ההצדק הציבורי:

א. כוונת המחוקק והמדיניות הציבורית הנאותה מיועדת לאפשר לצד המבקש לאשר הסדר בו הוא קשור או לקבל פטור בגינו, לחשוף בפני בית הדין (או הממונה, בהתאם לעניין) את כלל האינפורמציה שבידו, באופן שיאפשר קבלת החלטה ראויה על סמך מלוא המידע הרלבנטי.

בית הדין הנכבד מופנה לצורך השוואה והיקש להוראות הבאות:

סעיף 19(א)(1) לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968;

סעיף 9(ב)(6) לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998;

סעיף 185(ב) לחוק החברות, התשנ"ט-1999;

סעיף 25(ב)(4) לחוק בתי דין מנהליים, התשנ"ב-1992;

סעיף 15 לחוק הפיקוח על המטבע, התשל"ח-1978.

ב. דיני ההגבלים העסקיים נוגעים, מטבעם, לנושאים מסחריים ולתחרות עסקית. דווקא בהקשרים אלו, חיוני לאפשר שמירה על סודות מסחריים. על כן, "הצד השני" של מטבע הגילוי המרבי, הינו בהגנה על אינטרס השמירה על סודות מסחריים. ואכן, הדין מגלה גישה מרחיבה במיוחד להגנה על סודות מסחריים דווקא בדיונים בפני בית הדין ובפני הממונה על ההגבלים העסקיים. כך, סעיף 30 לחוק בתי דין מנהליים קובע כי גם מי שבא בגדרו אינו זכאי לעיון במסמכים אשר בהם סוד מקצועי או מסחרי (וראה סעיף 30(ב') לחוק בתי דין מנהליים).

ג. זאת ועוד, סעיף 42(ב) לחוק קובע כי:

"המדרשם יהיה פתוח לעיון הציבור; אולם רשאי בית הדין להורות כי עניין פלוני לא יהיה פתוח לעיון הציבור אם הוא סבור שיש לעשות כן מטעמים של כטחון המדינה, יחסי החוץ שלה או עניין חיוני אחר, לרבות עניינו של אדם בסוד מסחרי".

את סעיף 42(ב) אין לקרוא כלאחר יד, שכן המחוקק קבע בסעיף זה חיסיון שבדין למסמכים מסוימים אשר נמסרו על ידי המבקשים, מסמכים המהווים סוד מסחרי.

עמד על כך היטב בית הדין הנכבד בה.ע. 466/95 המר' 5/95 מיכאל שוילי נ' עידן חברה לכבלים בע"מ ואח' (להלן: "פס"ד שוילי"). שם, בהתייחסו לסעיף 42 לחוק העיר בית הדין הנכבד:

"רואים אנו כי חוק ההגבלים העסקיים הקנה לסוד מסחרי חסיון שאינו קיים כלל בפקודת הראיות ומתייחד לחוק זה בלבד".

ד. סעיף 5 לחוק עוולות מסחריות, התשנ"ט-1999 מגדיר "סוד מסחרי" מהו:

"מידע עסקי, מכל סוג, שאינו נחלת הרבים ושאינו ניתן לגילוי כדין בנקל על ידי אחרים, אשר סודיותו מקנה לבעליו יתרון עסקי על פני מתחריו...".

וראה גם בדברי כב' הש' שטרסברג-כהן בע"מ ורגוס בע"מ נ' כרמקס בע"מ, פ"ד נא(3) 421 (להלן: "פס"ד ורגוס") בסעיף 9 לפסק הדין. בית הדין הנכבד מופנה לאמור שם.

ה. חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 קובע אף הוא מעמד מוגן לסודות מסחריים, בסעיף ב(6) לחוק:

"רשות ציבורית אינה חייבת למסור...מידע שהוא סוד מסחרי או סוד מקצועי או שהוא בעל ערך כלכלי שפרסומו עלול לפגוע פגיעה ממשית בערכו, וכן מידע הנוגע לעניינים מסחריים או מקצועיים הקשורים לעסקיו של אדם, שגילוייו עלול לפגוע פגיעה ממשית באינטרס מקצועי, מסחרי או כלכלי".

ו. זאת ועוד, בית הדין הנכבד כבר הביע דעתו לעניין סודות מסחריים, שדי בכך שהממונה עיין במידע הסודי ונתן את דעתו לגביו, בכדי לספק את דרישת העיון וזאת בכדי למנוע את חשיפתם (הבלתי מוצדקת ונדרשת) לעיניי הציבור וראה סעיף 3 לפס"ד שוילי.

120. במקרה דנן, חשיפת המסמכים החסויים עלולה להקנות יתרון למתחרים בפועל של הצדדים, כמו גם למתחרים עתידיים, ולגופים אחרים, ובעיקר לחברת "ישראלכרט" וכן לבתי עסק הקשורים עם הצדדים ביחסי ספק לקוח ואשר יבקשו לעשות במידע תועלת, דבר שיחיה בו כדי להסב להם נזק ניכר. בעיקר אמורים הדברים בהסדר שבין הסולק לבין המנפיק ובמרכזו, לעניינה של בקשה זו, עמלת המנפיק. נתוני עמלות המנפיק, הינם, מבחינת הצדדים, נתון בעל חשיבות מסחרית רבה ביותר וסוד מסחרי כמוס.

121. כאמור לעיל, חשיפת אותם נתונים לציבור הרחב, ובראש ובראשונה לחברת "ישראלכרט" ולבתי העסק השונים, עלולה לגרום לצדדים נזק כבד וקשה. דומה כי מיותר להסביר עד כמה פוגע מצב בו נתוני תמחיר מרכזיים של גורמים הפועלים בהנפקת וסליקת כרטיסי "ויזה", יהיו ידועים למנפיקה והסולקת של כרטיסי "ישראלכרט" ו- "מאסטרקרד", בעוד הנתונים "בכיוון ההפוך" נותרים חסויים וסודיים.

על תמחירים כסוד מסחרי לעניין דנן ראה פסקי הדין בעניין ורגוס שאוזכר לעיל.

להכרה במסמך המתאר את אופן ניהול עסקיו של תאגיד מול זכיינים וכו', כסוד מסחרי, ראה ע"ע 292/99 עדי עמיחי ואח' נ' סופר-פארם (ישראל) בע"מ ואח', תקדין-ארצי 2000(2) 259.

122. יודגש ויצוין, כי לגבי ההסכם המקומי ונספח ב' לפטור הכללי ניתן צו חסיון במסגרת תיק ה"ע 30/01, מהטעמים המפורטים לעיל.

123. ההסכם הנוסף אף הוא יקבע את שיעורי עמלות המנפיק שישולמו במערכת הויזה, ובהתאם יהווה "מחירון" פנימי וסודי.

124. חוות הדעת מאת ארגון ויזה הבינלאומי ומאת Applied כוללות את הנתונים הכספיים והכלכליים של הצדדים, שהינם חסויים. נתונים אלה נשמרים בסודיות גבוהה, ואף הצדדים לא היו מוכנים להביא לחשיפתם זה בפני זה, קל וחומר נשמרת סודיותם של נתונים אלה מפני צדדים שלישיים.

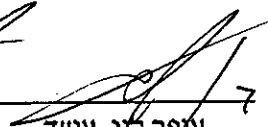
125. אשר על כן מתבקש בית הדין הנכבד לקבוע כי המסמכים החסויים לעיל יימסרו לבית הדין הנכבד בנפרד, יישמרו חסויים ולא יפתחו לעיונו של הציבור.

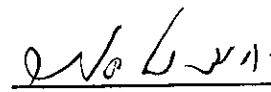
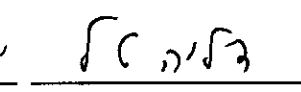
סיכום

126. בקשה זו נתמכת בתצהירו של מר בצלאל ליבנה, המשנה למנכ"ל לאומי קארד, בשם בנק לאומי ולאומי קארד.

127. אשר על כן מתבקש בית הדין כדלהלן:

- א. לאשר את ההסדר שבין הצדדים.
- ב. להעניק לצדדים היתר זמני לנהוג בהתאם להסדר.
- ג. להטיל חיסיון על המסמכים החסויים.

בני לרנר, עו"ד

עזר לוי, עו"ד
ב"כ לאומי קארד בע"מ

דליה טל, עוד

יהודית גל-אור, עו"ד

רון בהרב, עו"ד

ב"כ בנק לאומי לישראל בע"מ

תצהיר

אני הח"מ, בצלאל ליבנה, נושא ת"ז 52046349, לאחר שהוזהרתי כי עלי להצהיר אמת, שאם לא כן, אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק, מצהיר בזאת בכתב כדלקמן:

הנני משמש כמשנה למנכ"ל לאומי קארד בע"מ (להלן: "לאומי קארד") ומוסמך ליתן תצהיר מטעמם של בנק לאומי לישראל בע"מ (להלן: "בנק לאומי") ולאומי קארד (בנק לאומי ולאומי קארד יקראו להלן: "המבקשים"). (המבקשים והצדדים האחרים להסכם המקומי כהגדרתו להלן יכוונו להלן: "הצדדים").

הנני עושה תצהירי זה בתמיכה לבקשה לאישור הסדר המוגשת על ידי המבקשים (להלן: "הבקשה").

העובדות הכלולות בתצהירי זה ידועות לי מידעתי האישית ואו מתוקף תפקידי ואו מעיון במסמכים, והטענות המשפטיות ואו הכלכליות הכלולות בתצהירי זה הן על סמך ייעוץ משפטי ואו כלכלי (להלן: "ייעוץ") שקבלתי.

1. על פי ייעוץ שקבלתי, בהתאם לתנאי פטור 2436 (הוא הפטור שניתן להסכם מיום 7.7.1998) והפטור הכללי, שררו במערכת הוויזה בישראל מיום 7.7.1998 עד ליום 1.3.2001 (וגם ביום 8.3.2001 בהתאם לתנאי פטור עמלות המנפיק) שיעורי העמלות אשר נקבעו בנספח "ב" לפטורים אלה, בקטגוריות אשר נקבעו שם.

2. בהתאם לתנאי פטור עמלות המנפיק, הופחתה עמלת המנפיק שבקטגוריה העליונה של נספח "ב" דלעיל מ- 2.25% ל- 2%. זאת ועוד, בהתאם לתנאי פטור עמלות המנפיק, החל מיום 1.7.2001 וגם במועד הגשת הבקשה חלות הקטגוריות שנקבעו בנספח "ב" לפטור עמלות המנפיק וביעורים שהוסכמו בין הצדדים.

3. בהמשך למגעים אינטנסיביים שקיימו הצדדים עם הממונה, הסכימו הצדדים כי שיעורי עמלות המנפיק יהיו כמפורט בהסכם הנוסף אשר יצורף בימים הקרובים, באופן שישקף הפחתה משמעותית של שיעורי עמלות המנפיק לעומת השיעורים הנוכחיים כבר במועד הסמוך למועד הגשת הבקשה, וכן הפחתות נוספות תוך תקופה קצרה של שיעורי עמלות המנפיק האמורים, והכל בנוסף לשינוי מהותי במבנה קטגוריות בתי העסק וצמצום ההבחנה בין בתי עסק שונים בעלי מאפייני פעילות דומים.

4. שיעורי עמלות המנפיק הופחתו באופן ניכר מאז 1998 ועד למועד הגשת הבקשה, וכאמור לעיל, הפחתות נוספות תתרחשנה בהתאם להוראות ההסכם הנוסף.

5. כאשר מבקש לקוח לרכוש מוצר או שירות מבית עסק, עומדות בפני הלקוח ובית העסק מספר דרכים חלופיות להסדיר את תשלום התמורה המגיעה ממנו לבית העסק. ביניהן, תשלום התמורה במזומן, תשלום באמצעות שטר או שיק, התחייבות חוזית לתשלום עתידי, ביצועה של העברה בנקאית, וכן תשלום התמורה באמצעות כרטיס אשראי.

6. על פי ייעוץ שקבלתי, התשלום באמצעות כרטיס אשראי כרוך בתשתית הסכמית החורגת מהיחסים החוזיים שבין בית העסק ללקוח. על הלקוח להיות קשור בהסכם הנפקה עם מנפיק כרטיס האשראי, ועל בית העסק להיות קשור בהסכם סליקה עם סולק תשלומים המבוצעים באמצעות כרטיסי אשראי מאותו סוג.

7. עיקרו של ההסכם בין הלקוח לבין המנפיק הוא בקביעת התנאים בהם יותר השימוש בכרטיס האשראי, התחייבותו של הלקוח היא לשאת בתשלומים אותם ביצע באמצעות כרטיס האשראי, והתחייבותו של המנפיק כלפי הלקוח היא להעביר את התשלום לבית העסק.

8. עיקרו של ההסכם בין בית העסק לבין הסולק הוא בהתחייבותו של הסולק להעביר לבית העסק את סכומי הכסף המגיעים לבית העסק כתמורה מאת לקוחותיו, ואשר שולמו באמצעות כרטיסי אשראי

הנסלקים על ידי הסולק. בתמורה למתן שירותי הסליקה, מתחייב בית העסק לשלם לסולק עמלת סליקה, המנוכה מן הכספים המועברים אל בית העסק על ידי הסולק.

9. במקביל למסלול שבו עוברת תמורת העסקה, עובר מסלול נוסף שבמסגרתו משולמים התשלומים הבאים:

א. הלקוח משלם למנפיק תשלומים אפשריים שונים כגון דמי חבר, דמי הגבלת אחריות וכו'.

ב. בית העסק משלם לסולק עמלה המכונה "עמלת סליקה". עמלת הסליקה נקבעת, בדרך כלל, כאחוז מסוים מסכום כל העסקאות המבוצעות בבית העסק באמצעות כרטיס האשראי בכל חודש.

ג. הסולק משלם למנפיק עמלה המכונה "עמלת מנפיק". עמלת המנפיק נקבעת אף היא כאחוז מסוים מסכום כל העסקאות שמעביר הסולק למנפיק ואשר בוצעו באמצעות כרטיס האשראי אשר הונפק על ידי המנפיק.

10. ביצוע התשלום בעסקה שבין הלקוח לבין בית העסק באמצעות כרטיס אשראי הנו אחת מן האפשרויות העומדות בפניהם, לצד דרכי תשלום אחרות. על פי ייעוץ שקבלתי, בין אמצעי התשלום השונים קיימת חליפיות, כאשר הצדדים לעסקה יכולים לשקול בקלות את הדומה והשונה שבין אמצעי התשלום השונים ולבחור באמצעי התשלום הרצוי להם לשם תשלום התמורה במסגרת העסקה שביניהם.

11. עסקה שתמורתה משולמת בכרטיס אשראי כוללת, בדרך כלל, את החוליות הבאות:

א. הלקוח מבצע עסקה בבית העסק, ומשלם את תמורתה באמצעות כרטיס אשראי.

ב. בית העסק "מדווח" על העסקה לסולק עמו התקשר בהסכם סליקה. הדיווח יכול שיעשה באמצעים מכאניים (כגון שוברי עסקה מנייר) או באמצעים אלקטרוניים.

ג. הסולק "מדווח" על העסקה למנפיק אשר הנפיק את הכרטיס שבאמצעותו בוצעה העסקה.

ד. המנפיק מחייב את חשבון הבנק של הלקוח בגין העסקה. בשלב זה אין כל וודאות כי הלקוח יפרע את חובו בגין העסקה, אם אין בחשבון הבנק של הלקוח יתרות מספיקות. עם זאת, על פי ייעוץ שקבלתי, גם במצב בו אין יתרות מספיקות בחשבון הלקוח, מחויב המנפיק לזכות את הסולק כאמור להלן בגין העסקה, בשונה, למשל, מזכותו של המנפיק שלא לכבד שיק שנמשך, אם אין יתרות מספיקות בחשבון.

ה. המנפיק מזכה את הסולק בגין העסקה.

ו. הסולק מזכה את בית העסק בגין העסקה.

12. על פי ייעוץ שקבלתי, כל אחת מהחוליות דלעיל והקשר ביניהן הינם הכרחיים לעצם קיומו של כרטיס האשראי והשימוש בו. כך, אך ברור שבית עסק לא יכבד כרטיסי אשראי אם לא ידע, מראש, שקיים סולק אשר יהפוך את השובר (או את החיוב האלקטרוני) שבידיו, לכסף בחשבון הבנק. על פי ייעוץ שקבלתי, לא יימצא סולק אשר יתחייב כלפי בית העסק לשלם לו מזומנים כאמור, אם לא ידע מראש כי המנפיק יכבד את השוברים/החיובים האלקטרוניים שביצעו מחזיקי הכרטיסים שלו. וכך הלאה. על פי ייעוץ שקבלתי, בין הגורמים הנ"ל חייבת להיות (במשרין או באמצעות צד שלישי), מערכת הסכמית מתאימה שתבטיח מראש שהתשלום באמצעות כרטיס אשראי יומש בפועל.

13. בתחום כרטיסי האשראי קיימים מספר מותגים בינלאומיים שהמפורסמים והגדולים מביניהם הם: "ויז'ה" ו"Mastercard", ארגונים ללא מטרות רווח, ו"דיינרס" ו"אמריקן-אקספרס", חברות עסקיות. על פי ייעוץ שקבלתי, בכדי שסולק פלוני יוכל לסלוק עסקאות שנעשו בכרטיס אשראי הנושא מותג מסוים, ובכדי שמנפיק פלוני יוכל להנפיק כרטיסי אשראי הנושא מותג מסוים, עליהם להצטרף לאותו ארגון

כרטיסי אשראי. ארגון כרטיסי אשראי חינו ארגון בינלאומי המעניק זיכיונות למנפיקים ולסולקים ברחבי העולם ואשר קובע, באמצעות תקנונו, את החובות והזכויות החלים עליהם.

הצדדים הינם מנפיקים וסולקים החברים בארגון "ויזה" הבינלאומי.

14. על פי ייעוץ שקבלתי, השתתפותם של המנפיקים והסולקים במסגרת של ארגון בינלאומי חשובה במיוחד באשר היא מאפשרת הקניית מאפיינים של אמצעי תשלום גלובלי לכרטיס האשראי. דוגמא פשוטה תסביר:

א. תושב ישראל המחזיק כרטיס "ויזה" שהונפק לו על ידי בנק בישראל, מבקש לרכוש מוצר מבית עסק בצרפת, ולשלם את תמורתו באמצעות כרטיס הויזה שבידו.

ב. בית העסק בצרפת בו נרכש המוצר "מדווח" על העסקה לסולק המקומי בצרפת, עמו הוא קשור בהסכם סליקה.

ג. כמתואר לעיל, החוליה הבאה בשרשרת העסקה אמורה להיות "דיווח" אודות העסקה שמעביר הסולק הצרפתי למנפיק בישראל. דא עקא, על פי ייעוץ שקבלתי, במקרה זה אין קשר חוזי ישיר בין הסולק לבין המנפיק, המתייחס להתחייבות המנפיק לשלם לסולק את סכום העסקה שבצע מחזיק הכרטיס, הקשור עם המנפיק, עם בית העסק, הקשור עם הסולק.

על פי ייעוץ שקבלתי, קושי זה מוצא את פתורו בארגון ויזה הבינלאומי: ארגון זה (שגם הסולק וגם המנפיק חברים בו) משמש כמתווך בין הסולק לבין המנפיק ומספק להם דרכי התקשרות, כך שהסולק הצרפתי מדווח על העסקה למנפיק הישראלי דרך מנגנון ארגון ויזה הבינלאומי.

ד. לאחר שהמנפיק הישראלי מקבל את הדיווח על העסקה, הוא מחייב את חשבון הלקוח בגינה. כעת עליו להעביר את תמורת העסקה לסולק. גם בהקשר זה יוצר הנתק שבין המנפיק הישראלי והסולק הצרפתי קושי. על פי ייעוץ שקבלתי, גם קושי זה נפתר באמצעות ארגון ויזה הבינלאומי המעמיד לרשות חבריו מנגנון המאפשר העברת תשלומים בין מנפיקים לבין סולקים מארצות שונות.

מכיוון שהסולק הצרפתי והמנפיק הישראלי אינם קשורים בהסכם ביניהם, לא נקבע על ידם הסדר מוסכם לעניין שיעור עמלת המנפיק שתשלם, המקרים בהם יוכל המנפיק לסרב לכבד עסקה שהועברה על ידי הסולק ועוד.

על פי ייעוץ שקבלתי, הפתרון נמצא בכללי ארגון ויזה הבינלאומי: כללים אלו קובעים כללי ברירת מחדל החלים שעה שבין הסולק לבין המנפיק אין הסכם פרטני. כללים אלו, שמטבעם נקבעו על בסיס קנה מידה רחב, קובעים, בין היתר, מה יהיה שיעור עמלת המנפיק, באילו תנאים יוכל המנפיק שלא לכבד את העסקה, תוך כמה זמן יועבר סכום העסקה מהמנפיק לסולק וכו'.

15. על פי ייעוץ שקבלתי, כללי ארגון ויזה הבינלאומי נועדו להקנות לכרטיס האשראי תכונות של אמצעי תשלום גלובלי, ומטבעם, הכללים הם אחידים ו-"גסיס" והם אינם רגישים לנסיבות ולמאפיינים הכלכליים השוררים בכל מדינה ומדינה. עקב כך, על פי ייעוץ שקבלתי, אין כללים אלה מאפשרים מתן שירותים שונים למחזיק הכרטיס, כגון דחיית מועד התשלום, פרישתו למספר תשלומים, מתן "נקודות" וכדומה.

על פי ייעוץ שקבלתי, במדינות שונות מוסדרים היחסים שבין סולקים ומנפיקים החברים בארגון כרטיסי אשראי מסוים בתוך מדינה מסוימת, במסגרת הסכם מיוחד. הסכמים אלו, הנערכים בין מנפיקי כרטיסי אשראי מסוג ויזה וסולקיהם, והנחתמים בעידודו של ארגון ויזה הבינלאומי, קובעים את התנאים בהם יפעלו הסולקים והמנפיקים בכל הנוגע לעסקאות "פנים ארציות", דהיינו, עסקאות המבוצעות בכרטיס אשראי שהונפק באותה מדינה ובבית עסק המצוי באותה מדינה והקשור בהסכם סליקה עם סולק מאותה מדינה (להלן: "הסכם מקומי"). על פי ייעוץ שקבלתי, ההסדרים הללו יוצרים קשר ישיר בין המנפיקים והסולקים באותה מדינה, משקפים את המאפיינים הכלכליים במדינה

ומייתרים את הצורך להעביר עסקאות פנים ארציות דרך ארגון ויזה הבינלאומי, על כל הכרוך בכך. בנוסף לצורך שביצירת הסכם מקומי המתאים לפעילותם הכלכלית של המנפיקים והסולקים, מחזיקי הכרטיס נהנים מקיומו של ההסכם המקומי, שכן הוא מאפשר לצדדים להסכם המקומי להעניק להם הטבות ושירותים שונים.

ניתן להבחיר את משמעות ההסכמים המקומיים לגבי מחזיקי הכרטיס בדוגמא פשוטה ומוכרת: אדם המחזיק כרטיס אשראי שהונפק בישראל ואשר מבצע באמצעותו עסקאות בחו"ל יודע, כי חשבונו יחויב בתמורת העסקה תוך מספר ימים לאחר ביצועה. לעומת זאת, בעסקה המבוצעת בבית עסק בישראל, כתוצאה מההסכם המקומי, מתבצע חיוב החשבון במועדים נדחים. עוד לדוגמא, עסקה המבוצעת בחו"ל, תשלומה הוא מידי ואילו בארץ יש אפשרות לפרוש לתשלומים את תמורת העסקה. על פי ייעוץ שקבלתי, על מנת שחברות כרטיסי האשראי יוכלו להעניק הטבות מעין אלה, ואחרות, יש צורך בהסכם המקומי להבדיל מההסכם הבינלאומי, דהיינו, תקנון ויזה.

16.

ההבדל המהותי בין מועדי החיוב נעוץ בהסדרים החלים בין הסולק למנפיק בכל אחד מהמקרים: במקרה הראשון אין בין הסולק למנפיק הסכם. כללי ארגון ויזה הבינלאומי החלים במקרה שכזה, קובעים, כי זיכוי הסולק (וממילא חיוב הלקוח) יעשו באופן מיידי. במקרה השני מאידך, קיים בין הסולק למנפיק הסדר הקובע אפשרויות למועדי חיוב שונים, ביצוע עסקאות בתשלומים וכו'. כך, גם מבחינת מחזיק הכרטיס, ההסכם המקומי חייב לחול בין כל המנפיקים לכל הסולקים, שכן אחרת לא יוכלו מחזיקי הכרטיס לבצע עסקות ולקבל את ההטבות דלעיל, בכל בתי העסק.

על פי ייעוץ שקבלתי, במערכת בה יש יותר ממנפיק אחד וסולק אחד, במסגרתה של מדינה מסוימת, נדרש הסכם כולל בין כל המנפיקים לכל הסולקים, המסדיר בין היתר את שיעורי עמלות המנפיק. על פי ייעוץ שקבלתי, אין זה אפשרי במסגרתה של מערכת כזו כי כל מנפיק ינהל משא ומתן נפרד עם כל סולק באופן פרטני, שכן, על פי ייעוץ שקבלתי, הנפקת כרטיס אשראי טומנת בחובה גם התחייבות משפטית מצד המנפיק לכבד עסקאות שיבוצעו באותו כרטיס. התחייבות זו כרוכה בסיכון, שכן בשלב בו משלם המנפיק את סכום העסקה לסולק, אין וודאות כי ניתן יהיה לגבות סכום זה ממחזיק הכרטיס. משכך, ברור שאף גורם לא ינפיק כרטיס אשראי במידה ולא יהיה לו את הביטחון מראש שישולמו לו כספים גם בגין כיבוד העסקה והעלויות הכרוכות בכך – הם עמלת המנפיק.

17.

על פי ייעוץ שקבלתי, המנפיק אינו יכול לבחור עם אילו סולקים הוא יעבוד ועם אילו לא, שכן התחייבותו כלפי מחזיק הכרטיס לשלם את סכום העסקה כפי שהוא מועבר אליו על ידי הסולק אינה מותנית בזכותו של הסולק. על כן, על פי ייעוץ שקבלתי, המנפיק חייב להבטיח מראש קבלת עמלת מנפיק מהסולקים ולא ניתן להשאיר נושא זה לכוחות השוק, וזאת, מכיוון שהמנפיק מחויב לכבד כמעט כל עסקה שמבוצעת בכרטיס. על פי ייעוץ שקבלתי, חובה זו נובעת, בראש ובראשונה, מכללי ארגון ויזה הבינלאומי, אולם גם מההסכם שבין המנפיק לבין הלקוח. לכן, אלמלא הייתה נקבעת עמלה מוסכמת מראש בין כל הסולקים לבין כל המנפיקים, היו הסולקים יכולים לנצל את מחויבות המנפיק ו-"לכפות" עליו כיבוד עסקה ללא תשלום. זאת ועוד, למנפיק אין כל שליטה, איזה סולק יסלוק את העסקאות המבוצעות באמצעות הכרטיס אותו הוא הנפיק, שכן הדבר תלוי בבחירת בית העסק, עמו יבצע מחזיק הכרטיס את העסקה.

18.

למותר לציין שמבחינת בתי העסק, במערכת בה קיימים מספר מנפיקים וסולקים, אין כל הבדל בין כרטיס ויזה אחד למשנהו וכל כרטיסי הויזה, מבחינתם, חד הם.

על פי ייעוץ שקבלתי, מטעם זה נדרשת קביעת העמלה מראש בין כל הסולקים לבין כל המנפיקים.

על פי ייעוץ שקבלתי, הממונה הכיר בחשיבות הרבה הנובעת לקיומו של הסכם מקומי. כפי שיתואר להלן, סמוך לאחר שגורם נוסף בישראל קיבל רשיון להנפיק ולסלוק כרטיס מסוג "ויזה", פעל הממונה נמרצות בכדי להביא לכריתתו של הסכם מקומי בין החברים בארגון ויזה בישראל. הסכם שכזה נכרת בסופו של יום.

19.

על פי ייעוץ שקבלתי, גם בימים אלה רואה הממונה חשיבות רבה לקיומו של הסכם מקומי, וביטוי לכך ניתן למצוא בטיטות הצו המוסכם לפי סעיף 50(ב) לחוק ההגבלים העסקיים, אשר סוכם בין הממונה לקבוצת בנק פועלים. במסגרתה של טיטות הצו המוסכם האמורה, חוזר הממונה על העקרונות השונים אשר מופיעים בפטורים השונים אשר הוענקו לצדדים.

20. על פי ייעוץ שקבלתי, מערכת הויזה בישראל פועלת בהתאם לעקרונות הסכמים מקומיים מאז 7.7.1998, והכל בהתאם להחלטות פטור שניתנו על ידי הממונה, לאחר שזה בחן את מערכת הויזה ומצא כי ההסכם המקומי (וקודם לו, הסכם דומה שנכרת ביום 7.7.1998) מקדמים את התחרות, וודאי שאין הם פוגעים בה פגיעה של ממש. על פי ייעוץ שקבלתי, מערכת הויזה בישראל פועלת במועד הגשת הבקשה על בסיס ההסכם המקומי, החוסה תחת הפטור הכללי, ובהתאם לתנאי פטור עמלות המנפיק.

21. עד לשנת 1998 הייתה פעילות הסליקה של תשלומים שבוצעו באמצעות כרטיסי אשראי מסוג "ויזה" בישראל, נתונה כולה בידי כ.א.ל. כרטיסי האשראי מסוג "ויזה" הונפקו על ידי בנק לאומי, בנק דיסקונט, הבנק הבינלאומי, בנק איגוד לישראל בע"מ, בנק המזרחי המאוחד בע"מ ובנקים נוספים ללקוחותיהם. בנק לאומי ובנק דיסקונט החזיקו במניותיה של כ.א.ל, אשר פעלה כסולקת יחידה של כרטיסי אשראי מסוג "ויזה" בישראל.

22. ארגון כרטיסי האשראי השני בגודלו בעולם - Mastercard - יוצג באותה עת בישראל באופן בלעדי על ידי ישראלכרט בע"מ אשר נשלטה ונשלטת באופן מלא על ידי בנק הפועלים בע"מ. ישראלכרט בע"מ הייתה (ובשלב זה עודה) הסולקת היחידה של כרטיסי Mastercard ו"ישראלכרט" שהונפקו על ידי בעל השליטה בה - בנק הפועלים.

23. במהלך שנת 1996, העניק ארגון ויזה הבינלאומי זיכיון להנפיק ולסלוק כרטיסי "ויזה" בישראל לגורם נוסף, לבנק הבינלאומי, אשר ביחד עם חברת עורק בע"מ הקים שותפות שעסקה בסליקת כרטיסי "ויזה" - היא אלפא קארד. על פי ייעוץ שקבלתי, על פי כללי ארגון ויזה הבינלאומי, הרי שעם קבלת הזיכיון לסלוק כרטיסי "ויזה" הייתה אלפא זכאית לסלוק כל כרטיס "ויזה", יהא מנפיקו אשר יהא, והבנק הבינלאומי היה מחויב לכבד כל עסקה שתועבר אליו, יהא הסולק אשר יהא.

24. במסגרת המהלכים אשר ליוו את כניסת אלפא קארד לשוק, הפעיל הממונה את כל כובד משקלו על מנת שאלפא קארד, כ.א.ל. ובעלי מניותיהן יחתמו על "הסכם מקומי" (כלומר, הסכם בין מנפיקים וסולקים העוסקים בהנפקה וסליקה של כרטיסי אשראי מסוג "ויזה" במדינה אחת), אשר יסדיר את כללי ניהול מערכת כרטיסי האשראי מסוג "ויזה" בישראל. לא זו אף זו, אלא שהממונה אף היה שותף פעיל בקביעת חלק הארי של סעיפי ההסכם וניסוחם (ואכן, קיימת זהות בין רבות מן ההוראות שבחשכם המקומי לבין תנאי הפטור שנתן הממונה להסדר הקבוע בהסכם המקומי).

25. על פי ייעוץ שקבלתי, הממונה נהג כך, הואיל והסכם מקומי, על כל מרכיביו, רצוי היה בעיניו (וכך הם הדברים אף כיום) על מנת ליצור תנאים תומכים ומסייעים לקיומה של מערכת הויזה בישראל, בה פועלים שני סולקים, העוסקים, כל אחד מהם, בסליקת התשלומים המבוצעים באמצעות כל כרטיסי האשראי מסוג "ויזה", יהא מנפיקם אשר יהא.

26. ביום 7.7.1998 נחתם הסכם עקרונות בין אלפא, כ.א.ל. ובעלי מניותיהן (לעיל ולהלן - "ההסכם המקומי"), אשר, כאמור לעיל, לגיבושו היה שותף, גם הממונה עצמו, אשר, על פי ייעוץ שקבלתי, מלכתחילה סבר כי יהיה בהסדר הקבוע בהסכם המקומי כדי לקדם את התחרות בכל הנוגע להנפקתם של כרטיסי אשראי מסוג "ויזה" ולסליקת התשלומים המבוצעים באמצעותם, במסגרתו של שוק אמצעי התשלום. במקביל העניק הממונה להסכם המקומי פטור במסגרת תיק פטור 2436 ואף קבע תנאים לפטור, והכל, על פי ייעוץ שקבלתי, בהתאם להוראות סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים.

27. במחצית הראשונה של שנת 2000, הפרידו בנק לאומי ובנק דיסקונט את החזקתם המשותפת במניות כ.א.ל. בנק לאומי מכר את מניות כ.א.ל. שהיו בבעלותו לבנק דיסקונט. בהמשך, הצטרף לבנק דיסקונט הבנק הבינלאומי, ורכש ממנו חלק ממניותיו בכ.א.ל. על פי ייעוץ שקבלתי, מהלך זה אף הוא נבע, בין היתר, מדרישות הממונה שנכללו בתנאי פטור 2436 שניתן להסכם המקומי.

28. בעידוד הממונה שהיה מעוניין להגביר את התחרות בין חברות הסליקה, וחשש מהיותה של סולקת אחת בלבד במערכת הויזה, החליט בנק לאומי להקים חברת סליקה נוספת, היא לאומי קארד. לאומי קארד רכשה נכסים מסוימים מאת אלפא קארד, אשר הפסיקה את פעילותה בכל הנוגע לסליקת כרטיסי אשראי. יובהר, כי לאומי קארד לא נכנסה בנעליה של אלפא קארד לכל דבר ועניין. ארגון ויזה הבינלאומי העניק ללאומי קארד זיכיון להנפיק ולסלוק כרטיסי "ויזה" (יחד עם הזיכיון אשר היה כבר בידי בנק לאומי).

יצוין, כי גם רכישת נכסים מאלפא קארד על ידי לאומי קארד נעשתה בעידודו של הממונה, שרצה לזרז את כניסתה של לאומי קארד לסליקת כרטיסי אשראי מסוג ויזה.

29. תוצאתו של מהלך זה הייתה, כי אל מול כ.א.ל. התייצב סולק חדש, הוא לאומי קארד, וזאת לאחר שאלפא קארד חדלה מפעילות הסליקה שלה. על פי ייעוץ שקבלתי, הממונה סבר, כי על מנת להגביר את התחרות בין הסולקים השונים, דהיינו, כ.א.ל. ולאומי קארד, ראוי היה לקיים מערכת סליקה בה פועלות הן זו לצד זו, וסולקות כל אחת מהן את התשלומים המבוצעים באמצעות כל כרטיסי האשראי מסוג "ויזה", יהא מנפיקם אשר יהא. על פי ייעוץ שקבלתי, לשם כך נדרש היה הסכם מקומי בין הצדדים.

30. ביום 18.5.2000 נחתם ההסכם המקומי, שהינו הסכם עקרונות, בין חיתר, בין כ.א.ל., לאומי קארד ובעלי מניותיהן (לעיל ולהלן: "ההסכם המקומי"). גם הפעם היה הממונה מעורב במגעים שהתקיימו ערב גיבושו של ההסדר, וגם הפעם, על פי ייעוץ שקבלתי, ברור היה כי גם לדעת הממונה, ההסדר הינו ראוי ומועיל להגברת התחרות כאמור לעיל. על כן, על פי ייעוץ שקבלתי, העניק הממונה להסכם זה את הפטור הכללי ואף קבע תנאים לפטור, והכל בהתאם להוראות סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים.

31. על פי ייעוץ שקבלתי, תכליתו של ההסדר מושא הפטור הכללי הנה אותה תכלית שעמדה ביסוד ההסכם המקורי והפטור שניתן לו, ועל כן, רב הדמיון בין ההסדר מושא הפטור הכללי לבין ההסכם המקורי, שהרי זה אומץ להסדר בשינויים קלים. תקופתו של הפטור הכללי נקבעה עד ליום 7.7.2002, הוא המועד בו אמור היה לפקוע פטור 2436.

32. על פי ייעוץ שקבלתי, חלק מהותי וחיוני בהסדר הוא הסדרת אופן קביעת עמלת המנפיק שתשולם על ידי הסולקים למנפיקים השונים, וכן את שיעורה. הן בהסדר עצמו והן בפטור הכללי נקבעו הוראות מפורשות לעניין זה (להלן - "המנגנון").

33. הצדדים, ועל פי ייעוץ שקבלתי, גם הממונה, הכירו בארגון ויזה הבינלאומי, בשיטותיו ובאנשיו, כבר-סמכא ממעלה ראשונה בכל הנוגע לקביעת שיעור עמלת המנפיק. על פי ייעוץ שקבלתי, הממונה הכיר בכך שארגון ויזה הבינלאומי הוא הגורם המתאים, המסוגל לראות את כלל צרכי מערכת כרטיסי האשראי ואת האיזון האופטימלי בתוכה. זאת ועוד, ארגון ויזה הבינלאומי גם היווה ומהווה גורם בלתי תלוי ומקובל על הצדדים אשר אינם חוששים להפקיד בידיו את סודותיהם המסחריים לצורך קביעת שיעור עמלת המנפיק. הממונה עצמו, אשר הבין בחשיבות אי תלותו של ארגון ויזה הבינלאומי, מנע מהצדדים להשתתף בפגישות שונות שנערכו בין מומחיו למומחי הארגון על מנת שבמסגרת פגישות אלה לא יתגלו לעיני כל צד נתונים חסויים של משנהו. יאמר, כי לא בכדי היה הדבר, שכן ארגון ויזה הבינלאומי עורך סקרי עלויות דוגמת זה שעליו הוסכם במסגרת המנגנון כדבר שבשגרה.

34. על פי ייעוץ שקבלתי, בפטור הכללי נקבע מנגנון לקביעתה של עמלת המנפיק ושיעוריה השונים, מתוך הכרה ברורה מצדו של הממונה הן בנחיצותה של עצם ההסכמה על עמלת מנפיק זהה בין המנפיקים והסולקים השונים, והן בנחיצותה של התבחנה בין בתי העסק השונים על פי קטגוריות שונות.

35. ביום 6.7.2000 פרסם הממונה החלטה חדשה, בה נקבע, בין היתר:

"במקום הגדרת "התקופה הראשונה" כפי שמופיעה בסעיף 1 לפטור תבוא ההגדרה הבאה: "תקופה שתחילתה ביום כניסתו לתוקף של פטור זה... וסיומה 31 באוגוסט 2000".

(להלן - "החלטת 6.7.2000").

36. על פי ייעוץ שקבלתי, החלטת 6.7.2000 יצרה אי וודאות באשר לשיעורי עמלת המנפיק אשר יחולו החל מיום 1.9.2000, שכן עד לאותו מועד טרם הושלם המנגנון. על פי ייעוץ שקבלתי, בשל אי בהירות זו פרסם הממונה ביום 24.8.2000 החלטה נוספת, במסגרתה קבע כדלהלן:

"במקום הגדרת 'התקופה השנייה' כפי שמופיעה בסעיף 1 לפטור תבוא
ההגדרה הבאה:

"תקופה שתחילתה מיד עם תום התקופה הראשונה וסיומה ביום 1 בינואר
2002."

במקום סעיף 2(ב) לפטור יאמר:

"על אף האמור בסעיף 2(ה) לפטור, יחולו עמלות מנפיק בשיעורים
הנקובים בנספח ב' לפטור זה עד ליום 1.3.2001."

(להלן - "החלטת 24.8.2000").

37. על פי ייעוץ שקבלתי, החלטת 24.8.2000 הבהירה כי שיעורי עמלת המנפיק שנקבעו בנספח ב' לפטור הכללי ימשיכו לחול עד ליום 1.3.2001. על פי ייעוץ שקבלתי, מובן היה, עם זאת, כי הפטור הכללי ימשיך לחול גם לאחר תאריך זה, ועד למועד פקיעתו ביום 7.7.2002, וההנחה היתה, כי עד ליום 1.3.2001 יעלה בידי הצדדים להסדר והממונה להגיע להסכמה באשר לשיעורי עמלת המנפיק, בהתאם למגנון שנקבע בפטור הכללי.

38. ארגון ויזה הבינלאומי פעל בהתאם להחלטות הממונה, בצע את סקרי העלויות הנדרשים ואף הגיש את המלצותיו לממונה. המלצות אלה הוגשו לממונה לראשונה ביום 30.4.1999 ולאחר מכן, בשנית, ביום 25.10.2000.

39. ביום 7.3.2001 ולאחר מגעים אינטנסיביים בין הצדדים לאנשי הרשות להגבלים עסקיים, הוסכם על מנגנון מתוקן לקביעת עמלת המנפיק במסגרת הפטור הכללי. בהתאם, ביום 8.3.2001 נתן הממונה את פטור 4428, הוא פטור עמלות המנפיק. פטור עמלות המנפיק תוקן על ידי הממונה, ותוקפו נקבע עד ליום 9.9.2001.

40. על פי ייעוץ שקבלתי, פטור עמלות המנפיק קבע מנגנון חדש לקביעת עמלת המנפיק, והוא כלל הפחתה של ממש בשיעורי עמלות המנפיק ושינוי במבנה שיעורי עמלות המנפיק. כמו כן, נקבע בפטור עמלות המנפיק, כי הצדדים לו יחלו להנפיק ולסלוק כרטיסי Mastercard. המועד שנקבע על ידי הממונה לתחילת סליקת כרטיסי Mastercard על ידי הצדדים לפטור הוא 1.10.2001, דא עקא, וכמפורט לעיל, גם לאור הסכמות שהושגו בין הממונה לבין מנפיקים וסולקים אחרים של כרטיסי Mastercard מקבוצת בנק הפועלים בע"מ, אשר פורסמה על ידי הממונה בחודש יוני 2001 (להלן: "טיוטת הצו המוסכם"), לא תתאפשר סליקה מהותית ומלאה על ידי הצדדים לפני חודש יוני 2002.

41. לאחר מתן הפטור נערכו הצדדים ופעלו על מנת לשכנע את הממונה בדבר שיעורי עמלת המנפיק אשר צריכים לחול לשיטתם בין הסולקים והמנפיקים השונים במערכת ה"ויזה" בישראל. הצדדים העבירו לממונה נתונים ופרטים רבים בנוגע להוצאות ולהכנסות שלהם וכן שתי חוות דעת כלכליות הממליצות והתומכות בשיעורי עמלת המנפיק שיחולו.

42. יחד עם חוות הדעת האמורות לעיל, המציאו הצדדים לממונה מכתב מקדים ומלווה, בו הבהירו ששיעור עמלת המנפיק הממוצע שצריך לחול בישראל, לאור חוות הדעת של ארגון ויזה הבינלאומי, יעמוד על השיעור הממוצע שחל במועד הגשת הנתונים, דהיינו, 1.32%.

43. ההסדר נשוא הפטור הכללי קובע, בין היתר, הוראות בדבר החלפת מידע באמצעות ממשק מחשב משותף, אשר אף הוא, מטבע הדברים, הכרחי על מנת לקיים מערכת סליקה הכוללת יותר מסולק אחד של תשלומים המבוצעים באמצעות כרטיסי אשראי מסוג "ויזה", המונפקים על ידי מנפיקים שונים.

קביעת הממשק המשותף הנה יסוד בלתו אין בקיומה של מערכת, הכוללת מספר סולקים ומספר מנפיקים מחד, ואשר כל סולק סולק את כל הכרטיסים מאותו מותג מאידך.

44. בפועל, קיימת תחרות של ממש בין הסולקים באשר לגובה עמלת הסליקה הנדרשת מכל בית עסק.
45. לקראת חתימת ההסכם המקורי ומתן פטור 2436, נקבעו חמש קטגוריות לשיעור עמלת המנפיק, והן נשתמרו אף בפטור הכללי, בנספח ב' לפטור זה.
46. בהתאם לפטור עמלות המנפיק, עד ליום 31.6.2001 המשיכו הקטגוריות השונות הקבועות בנספח ב' לפטור הכללי לחול. החל מיום 1.7.2001 חלות הקטגוריות הקבועות בנספח ב' לפטור עמלות המנפיק.
47. לצד המערכת הארבע צדדית ברשת "ויזה", פועלת במועד הגשת הבקשה מערכת תלת צדדית ברשת "Mastercard - ישראלכרט". רשת זו מתופעלת על ידי בנק הפועלים בע"מ ועל ידי חברת בת בשליטתו המלאה - ישראלכרט בע"מ. פרט לבנק הפועלים ולישראלכרט, אין כיום בישראל "שחקנים פעילים" ברשת האמורה.
48. עם כניסת הצדדים להנפקה ולסליקה משמעותיות של כרטיסי Mastercard, יחול שינוי מהותי בשוק אמצעי התשלום בישראל. מערכת כרטיסי החיוב מסוג Mastercard תפתח אף היא לפעילות מקבילה של מספר סולקים, בדומה לאופן בו פועלת מערכת הויזה בישראל במועד הגשת הבקשה. על פי ייעוץ שקבלתי, פתיחת מערכת ה-Mastercard כאמור מצריכה התקשרות בהסכם מקומי, כדוגמת ההסכם המקומי במערכת הויזה בישראל, בין המנפיקים והסולקים של כרטיסי ה-Mastercard בישראל, אשר במסגרתו יוסדר, בין היתר, תשלום עמלות המנפיק במערכת זו.
49. הצדדים הסכימו לערוך שינוי מהותי במבנה עמלות המנפיק, שנדרש על ידי הממונה, ואשר משמעותו הקטנה ניכרת של ההבחנה בין בתי עסק שונים בכל הנוגע לעמלת המנפיק הנגבית ממחזור העסקאות הנערכות בהם. שינוי מהותי זה, אשר יבוא לידי ביטוי בהסכם הנוסף, אשר יצורף בימים הקרובים, יתכן רק אם עמלות המנפיק תהיינה זהות לגבי כל כרטיסי החיוב, דהיינו, כאשר מבנה עמלות המנפיק ושיעוריהן במערכת הויזה יהיה זהה למבנה עמלות המנפיק ושיעוריהן במערכת ה-Mastercard, כשהאחרונה פתוחה גם בפני הצדדים. במקרה כזה, יוכלו הצדדים למערכת הויזה בישראל לגרום לצמצום ההבחנה בין עמלות המנפיק הנגבות בגין עסקאות המבוצעות בבתי עסק שונים, המתחרים זה בזה ושמאפייני פעילותם דומים, מבלי לפגוע ביכולת הצדדים למערכת הויזה להמשיך ולהיות פעילים בהנפקה ובסליקה של כרטיסי אשראי מסוג ויזה.
50. על מנת להגשים את צמצום ההבחנה המובנית במסגרת עמלות המנפיק כאמור, נדרש כי מערכת ה-Mastercard בישראל תפתח בפני הצדדים, ותעמוד להם האפשרות לפעול באופן משמעותי בסליקה ובהנפקה של כרטיסי חיוב Mastercard. לשם כך נדרש, בנוסף לקיומו של הסכם מקומי, קיומו של ממשק טכני משותף עם המנפיקים והסולקים האחרים של כרטיסי חיוב Mastercard, הנמנים על קבוצת בנק הפועלים בע"מ. ממשק משותף זה צריך לאפשר לצדדים לסלוק את כרטיסי החיוב מסוג Mastercard באותו אופן בו מתבצעת הסליקה על ידי קבוצת בנק הפועלים בע"מ.
51. עוד חוסכם בין הצדדים, בתיאום עם הממונה, כי השינוי המהותי הנדרש על ידי הממונה במבנה עמלות המנפיק יבוצע במועד, בו צפויים הצדדים להיכנס לסליקה מלאה ומהותית של כרטיסי Mastercard.
52. המסמכים החסויים, כהגדרתם בבקשה, מגלמים סודות מסחריים ועסקיים של הצדדים.
53. על פי ייעוץ שקבלתי, אב בית הדין הנכבד העניק במסגרת תיק הי"ע 30/01 צו חסיון להסכם המקומי ולנספח ב' לפטור הכללי, ובכך הכיר בסודיותם.

54. חשיפת המסמכים החסויים עלולה להקנות יתרון למתחרים בפועל של הצדדים, כמו גם למתחרים עתידיים, ולגופים אחרים, ובעיקר לחברת "ישראלרטי" וכן לבתי עסק הקשורים עם הצדדים ביחסי ספק לקוח ואשר יבקשו לעשות במידע תועלת, דבר שיחיה בו כדי להסב להם נזק ניכר. נתוני עמלות המנפיק, הינם, מבחינת הצדדים, נתון בעל חשיבות מסחרית רבה ביותר וסוד מסחרי כמס.

55. זה שמי, זו חתימתי, ותוכן תצהירי דלעיל אמת ונכון.

בצלאל ליבנה

בפני, עופר לוי, עו"ד, הופיע ביום 6.9.2001, מר בצלאל ליבנה, המוכר לי אישית, ולאחר שהזהרתיו שעליו לומר אמת, אחרת יהא צפוי לעונשים הקבועים בחוק, אשר את נכונות תצהירו דלעיל וחתם עליו בפני.

עופר לוי, עו"ד
מ.ר. 12251

39\270\127

הסכם עקרונות

שנערך ונחתם בתל-אביב ביום 7 ביולי 1998

בין

כרטיסי אשראי לישראל בע"מ
(להלן - "כ.א.ל")

ובין

בנק לאומי לישראל בע"מ
(להלן - "בנק לאומי")

ובין

בנק דיסקונט לישראל בע"מ
(להלן - "בנק דיסקונט")

מצד אחד

לבין

אלפא קארד בע"מ
(להלן - "אלפא")

ובין

הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ
(להלן - "הבנק הבינלאומי")

ובין

עורק זהב השקעות בע"מ
(להלן - "עורק")

מצד שני

הואיל ובכוונת אלפא ו/או הבנק הבינלאומי להכנס לסליקה, הנפקה והענקת שירותי הנפקה לתאגידים בנקאיים של כרטיסי "ויזה" בישראל;

והואיל וב.א.ל. סולקת, מנפיקה ומעניקה שירותי הנפקה לתאגידים בנקאיים של כרטיסי ויזה בישראל;

והואיל ולאחר מות"מ בין הצדדים שהתנהל בהנחייתם של הממונה על ההגבלים העסקיים וארגון ויזה הבינלאומי הגיעו הצדדים לידי הסכמה בדבר העקרונות שישררו בנוגע להנפקה וסליקה של כרטיסי ויזה בישראל ועל התנאים שיאפשרו לאלפא ו/או לבנק הבינלאומי להכנס לפעילות בשוק בישראל במסגרת הסכם מקומי;

לפיכך, הותנה, הוצהר והוסכם בין הצדדים כדלקמן:

שימוש בקידומת (BIN)

1. (א) הבנק הבינלאומי ו/או אלפא, יהיו רשאים לעשות שימוש בקידומת 4580 לתקופת ביניים שתמשך ממועד חתימת הסכם זה ועד המוקדם שבין המועדים הבאים:

(1) שלושה חודשים לאחר השלמת עדכון של 95% ממכשירי הקצה בבתי העסק לתוכנה "אשראית 96".

(2) המאוחר מבין המועדים הבאים:

(א) השלמת עדכון של 95% ממכשירי הקצה בבתי העסק לתוכנה "אשראית 96".

(ב) שנתיים ממועד תחילת הנפקת כרטיסים על ידי אלפא או השלמת הממשק או תחילת סליקת כרטיסים על ידי אלפא - לפי המוקדם.

(3) שנתיים וחצי ממועד תחילת הנפקת כרטיסים על ידי אלפא או השלמת הממשק או תחילת סליקת כרטיסים על ידי אלפא - לפי המוקדם.

(4) במועד בו יתחילו הבנק הבינלאומי ו/או אלפא להנפיק ו/או לשווק כרטיסי "ויוזה" אשר אינם נושאים את הקידומת 4580.

הצדדים יפעלו כמיטב יכולתם להשלמת עדכון מכשירי הקצה לתוכנת "אשראית 96" בהקדם האפשרי.

(ב) מובהר כי אין באמור בסעיף 1 זה כדי לשנות את ההסדר הקיים בין הצדדים בנוגע לחלוקת ההשקעות לצורך עדכון מכשירי הקצה לתוכנה הנ"ל.

(ג) תוקף הכרטיסים שיונפקו על ידי הבנק הבינלאומי ו/או אלפא (אשר נושאים את הקידומת 4580) בתקופת הביניים הנ"ל, יהיה שנתיים לכל היותר, היה וכ.א.ל. וגם ישראל כרטיס ינפיקו כרטיסים לתקופה העולה על שנתיים תהיה אלפא רשאית להנפיק גם כן כרטיסים מאותו סוג של כרטיסים (מקומי בינליים זהב וכד') המונפק על ידי כ.א.ל. לתקופה העולה על שנתיים והנושאים בין 4580 לאותה תקופה.

(ד) מוסכם כי לאחר תקופת הביניים הנ"ל, אלפא והבנק הבינלאומי לא יתנגדו לכך ש.כ.א.ל. ו/או בעלי מניותיה יהיו המשתמשים הבלעדיים וכן בעלי הזכות הבלעדית לשימוש בקידומת 4580. כמו כן, מוסכם כי אלפא ו/או הבנק הבינלאומי לא יעשו כל שימוש שיווקי/פרסומי בקידומת 4580 גם בתקופת הביניים בה הם רשאים לעשות.

במהלך תקופת הביניים, יהיו אלפא ו/או הבנק הבינלאומי מורשים לידע סוחרים למטרות תפעוליות בלבד (בחבורת או דף מידע שישלחו לבתי עסק בלבד), בדבר שימוש בקידומת 4580, כמו כן, לא יהיו אלפא ו/או הבנק הבינלאומי מנועים מלהשתמש למטרות תפעוליות אלה (בחבורת או דף מידע שישלחו לבתי עסק בלבד) בתצלומי כרטיס "ויזה" בהם מופיעה הקידומת 4580.

העברת מידע

2. (א) כ.א.ל. ואלפא יעבירו, באופן הדדי, את המידע הרלבנטי לגבי עסקאות המבוצעות בבתי העסק הנסלקים על ידי מי מהם. ההתחייבות להעברת המידע תהול הן לגבי עסקאות מן הסוג ובתנאים הקיימים כיום בישראל בכרטיסים מסוג "ויזה" והן לגבי כל עסקה שתוצע על ידי מי מהצדדים בעתיד ללקוחותיו.

(ב) מוסכם כי אלפא וכ.א.ל. יהיו מחוייבים להעביר לש.ב.א. על מנת שש.ב.א. תעביר לזולתם באמצעות ש.ב.א. פרטים ו/או מידע הרלבנטי לצורך ביצוע העיסקות בנוגע למועדוני לקוחות המחזיקים כרטיסי אשראי מסוג ויזה, אשר מתנהלים באמצעותם ו/או בסיועם.

(ג) מובהר ומוסכם כי על אף האמור בסעיף 2 זה, כ.א.ל. ואלפא לא מחוייבים ולא יהיו מחוייבים להתאים את מערכותיהם לדרישות מנפיקים ו/או סולקים כלשהם (לרבות כ.א.ל. ואלפא) ובכלל זה לא יהיו מחוייבים לשנות את מערכותיהם לשם קליטה ועיבוד של נתונים בהקשר מבצעים שונים שיערכו המנפיקים או בהקשר מוצרים שאינם במתכונת המוצרים הקיימים.

(ד) הוראות סעיף 2 זה יחילו גם על בנק לאומי, בנק דיסקונט והבנק הבינלאומי ככל שהן מתייחסות אליהם.

חיבור המערכת

3. (א) חיבור המערכות של כ.א.ל. ואלפא יעשה בהתאם לנספח הפעולות הדרושות ("Scope Of Work") אשר הוכן ונחתם על ידי צוותי העבודה המשותפים של כ.א.ל. ושל אלפא.

(ב) כ.א.ל. ואלפא יבצעו את הפעולות הדרושות לצורך החיבור ההדדי של מערכותיהם. חיבור המערכות יבוצע בליווי של מומחה מטעם ארגון ויזה הבינלאומי.

(ג) אלפא תשלם לכ.א.ל. 70% מעלויותיה של כ.א.ל. בגין הכנת הממשק, כנגד פרוט מלא של העלויות שיועבר מכ.א.ל. לאלפא. אם תתעוררנה חילוקי דעות בין הצדדים לגבי סבירות עלויות כ.א.ל. יקבע המומחה מטעם ארגון ויזה הבינלאומי (נקוב ולא כבורר), לפי שיקול דעתו הבלעדי את שיעור העלויות. אלפא מתחייבת לשלם לכ.א.ל. במעמד חתימת החוזה מקדמה של \$150,000 על חשבון עלויות כ.א.ל. כ.א.ל. מתחייבת להחזיר לאלפא מקדמה עודפת, אם תהיה כזו בצרוף ריבית.

(ד) זולת אם יוסכם בין מנפיק לבין סולק אחרת העברת המידע הזיכוי וההתחשבות הנעשית בין סולק לבין מנפיק תיעשה באמצעות הגוף שנותן את שירותי ההנפקה למנפיק הרלבנטי, לדוגמא התחשבות והעברת מידע לגבי עסקאות בהן בנק לאומי הוא המנפיק ואלפא הינה הסולקת יעשו באמצעות כ.א.ל..

עמלת מנפיק (Interchange Fees)

4. (א) הצדדים מסכימים לשייף פעולה עם ארגון ויזה הבינלאומי, או מי שיקבע על דו, לצורך ביצוע הליך Cost Study לשם זיהוי הוצאות המנפיקים. כבסיס לקביעת עמלות המנפיק ישמשו, בין היתר, תוצאות הליך ה-Cost Study. עמלות המנפיק תקבענה בהתאם לקבוע בפטור מהסדר רובל שינתו על ידי הממונה על הגבלים עיסקיים להסכם זה ובכפוף לקבלת האישורים הנדרשים על פי דין, במידה ונדרשים.

(ב) לאחר קביעת עמלות המנפיק על פי האמור בס"ק 4 (א) לעיל, תיערך התחשבות רטרואקטיבית בין הסולקים והמנפיקים, הצדדים להסכם זה בהתאם לקבוע בפטור מהסדר רובל שינתו על ידי הממונה על הגבלים עיסקיים להסכם זה. ההתחשבות תיעשה באופן שאם יתברר שממועד חתימת הסכם זה ועד לקביעת עמלות המנפיק, גבה מנפיק מסולק עמלת יתר לגבי סוג מסויים של בתי עסק (כאמור בסעיף 5 להלן), יחזיר המנפיק לסולק הרלבנטי את הסכום שגבה ביתר בגין אותו סוג. ואם גבה מנפיק מסולק עמלה בחסר לגבי סוג מסויים של בתי עסק, ישלים הסולק למנפיק בגין אותו סוג, את ההפרש שבין העמלה ששולמה על ידו בחסר לבין העמלה הרלבנטית מבין עמלות המנפיק שתקבענה כאמור.

5. (א) עד לקביעת עמלות המנפיק על פי סעיף 4 לעיל, תהיינה עמלות המנפיק (Interchange Fee) שישולמו על ידי הסולקים למנפיקים בשיעורים המדורגים בהתאם לסוג בתי העסק לקבוצות הקבועות בנספח עמלות המנפיק, המצורף להסכם זה בנספח "ב" ואשר מהווה חלק בלתי נפרד הימנו. סיווג בתי העסק לקבוצות בנספח עמלות המנפיק יהא נתון לבקרה של רואי החשבון במשרד לובושיץ, קסירר ושות' אשר נקבעו על ידי ארגון ויזה הבינלאומי לעריכת ה-Cost Study. כ.א.ל. מצהירה כי ביום חתימת הסכם זה, גבוהות עמלות בית העסק הממוצעות (ממוצע משוקלל) הנוהגות בכל ענף וענף מעמלת המנפיק הרלבנטית לאותו ענף על פי נספח "ב" הנ"ל.

(ב) סיווגם של בתי העסק הקיימים לקבוצות הקבועות בנספח עמלות המנפיק, יהיה כפי שנקבע על ידי כ.א.ל. למען הסדר ספק יובהר כי בית עסק שיתחיל לקבל שירותי סליקה מאלפא ו/או מהבנק הבינלאומי, יסווג לאותה קבוצה שהיה מסווג בה על ידי כ.א.ל. קודם לכן.

(ג) בתי עסק חדשים אי בתי עסק אשר לאחר קביעתה של כ.א.ל. כאמור בס"ק ב' לעיל, ישנו באופן קיצוני את מהות עסקיהם, יסווגו לאותו סוג כמו בית בתי עסק הדומהים להם, כפי שנקבע כאמור בס"ק ב' לעיל. היה ויווצר ספק באשר לסיווג המתאים לבית עסק מסויים, יאומץ הסיווג המתאים לעיקר פעילותו של אותו בית עסק.

(ד) התחשבות בין כ.א.ל. ואלפא לגבי עמלת המנפיק תיעשה באמצעות קיוזו עמלת המנפיק מהסכום שהמנפיק מזכה את הסולק בגין כל עסקה ועסקה.

מנעדי חיוב

6. (א) הזיכוי בין כ.א.ל. ואלפא (זיכוי מנפיק לסולק) הן בנוגע לסוגי העסקאות הקיימים כיום והן לגבי סוגים חדשים של עסקאות, לרבות עסקאות דחיות ועסקאות בתשלומים יעשה בשני (2) לחודש וזאת באשר למידע אשר יועבר כדלקמן:

(1) כאשר כ.א.ל. היא סולקת והמנפיק מקבל את שירותי ההנפקה מאלפא - מידע מעובד על גבי סרט מגנטי אשר התקבל באלפא עד השעה 6:00 לפנות בוקר של השני (2) לחודש.

(2) כאשר אלפא היא הסולקת והמנפיק מקבל את שירותי ההנפקה מכ.א.ל. - מידע מעובד על גבי סרט מגנטי אשר התקבל בכ.א.ל. עד השעה 3:00 לפנות בוקר של השני (2) לחודש.

לגבי עסקאות ויזה קרדיט ועסקאות בכרטיסי אלקטרון, מועד זיכוי הסולק על ידי המנפיק יהיה כנהוג חיום - בתוך 4 ימי עסקים ממועד הפקדת השובר על ידי בית העסק, ובמועד זיכוי בית העסק אם מזכה הסולק את בית העסק במועד מאוחר יותר.

מובהר כי במידה והאריך חיוב, כאמור לעיל, לא יהיה יום עסקים (דהיינו בנק לאומי ו/או בנק דיסקונט ו/או הבנק הבינלאומי יהיו סגורים), ידחו מועדי החיוב ליום העסקים הראשון הבא לאחר מועד החיוב הנקוב לעיל.

(ב) מובהר כי סעיף 6(א) אינו חל בנוגע למועד חיוב הלקוחות מחזיקי הכרטיסים על ידי המנפיקים, ובנוגע למועדי זיכוי בתי העסק על ידי הסולקים. כן מובהר כי אין באמור בסעיף 6(א) הנ"ל כדי להגביל ו/או לכבול ו/או לפגוע בזכותו של מי מהצדדים לקבוע ולשנות את מועדי חיוב לקוחותיו מחזיקי הכרטיסים ו/או את מועדי הזיכוי של בתי העסק, ובלבד שמועדי החיוב/זיכוי שבין הסולקים והמנפיקים יהיו כקבוע בסעיף 6(א) לעיל.

תקנות בתשלום

(א) 7. תקרות בית העסק המקסימליות ההיינה אלו הנהוגות כיום בבית העסק הרלבנטי, אולם במקרה בו התקרה הנהוגה כיום גבוהה מהקרת בית העסק הקבועה בבניין ארגון ויזה הבינלאומי, תהיה התקרה כקבוע בבניין ארגון ויזה הבינלאומי, אלא אם כן הודיע המנפיק לסולק הרלבנטי על הסכמתו לתקרה בית עסק גבוהה יותר.

(ב) כל מנפיק יהא רשאי להודיע לכל סולק כי הקרת בית עסק לגבי בית עסק מסוים תהיה בסכום 0 או בסכום הנמוך יותר מהנובע מסי"ק (א) לעיל, וזאת במקרה שבאותו בית עסק נעשו או התגלה חשד שנעשו פעולות בלתי תקינות או שבית העסק מוגדר כמזכר.

בלתי חוקית של כרטיסים גנובים, מזויפים או של מחזיקי כרטיסים אשר לא ניתן לגבות מהם את העסקאות המבוצעות של ידם.

הודיע מנפיק כאמור, תהיה תקרת בית עסק לגבי אותו מנפיק בסכום הקבוע בהודעה, בתוך עד שלושה ימי עסקים וזאת עד להודעה אחרת של המנפיק. סולק יהא רשאי לדרוש כי בתוך שלושים ימים מיום קביעת התקרה בסכום הקבוע בהודעה, יוכח להנחת דעתו של בודק אוביקטיבי, כי נתקיימו בבית העסק הנסיבות האמורות באופן המצדיק תקרה בסכום הקבוע בהודעה על פי אמות המידה הנהוגות אצל המנפיק כלפי כל הסולקים ובתי העסק עמם הוא פועל. במידה ולא יוכח כאמור תתבטל הודעת המנפיק.

המנפיקים לא יבצעו Charge Back אוטומטי אם יחרוג בית עסק מהתקרה המאושרת, אולם כל מנפיק יהיה רשאי, מסיבות מסחריות סבירות על פי שיקול דעתו לבצע Charge Back, בכל חריגה מהתקרה המאושרת. כאשר יבוצע Charge Back כאמור יעביר המנפיק לסולק את פרטי הלקוח הרלבנטי.

(ג)

החל מתום שישה חודשים ממועד תחילת הנפקת כרטיסים או סליקת כרטיסים על ידי אלפא, יהא מנפיק רשאי לדרוש מהסולקים לבצע עסקאות בכרטיסים שהונפקו על ידי אותו מנפיק ללקוחותיו בבתי עסק מסויימים (בהודעה של 14 ימים מראש) או בכל בתי העסק (בהודעה של 90 ימים מראש) אך ורק בתוספת הקלדה של קוד סודי (PIN), בעת ביצוע העסקה בבית העסק, וזאת בתנאי שהודעת המנפיק כאמור תינתן לכל הסולקים. סולק יהא רשאי לדרוש כי בתוך שלושים ימים מיום הדרישה, יוכח להנחת דעתו של בודק אוביקטיבי, כי נתקיימו בבית העסק הנסיבות האמורות באופן המצדיק את הדרישה על פי אמות המידה הנהוגות אצל המנפיק כלפי כל הסולקים ובתי העסק עמם הוא פועל. במידה ולא יוכח כאמור תתבטל הודעת המנפיק. סירוב של סולק או סירוב של בית עסק לפעול בהתאם להודעת המנפיק כאמור יקנה למנפיק זכות Charge Back לגבי כל עסקה שלא תבצע בתוספת הקלדה כאמור, ושלא תבוצע על ידי מחזיק הכרטיס.

(ד)

מנפיק יהא רשאי לדריש מהסולקים שעסקאות במסחר אלקטרוני (אינטרנט וכד') יבוצעו רק בעסקאות מאובטחות בתקן ה-SET. לאחר הודעה כאמור יהא המנפיק רשאי לבצע Charge Back אוטומטי על כל עסקה שלא תתבצע על פי התקן האמור, וזאת בתנאי שהמנפיק הדורש אינו מכבד עסקות באינטרנט בישראל שאינן נעשות תוך שימוש בתקן SET.

(ה)

כללי ה- Charge Back

כ.א.ל ואלפא יקימו צוותי עבודה משותפים אשר תפקידם יהיה להסדיר בהסכמה את הכללים שיחולו בשוק "היוזמה" המקומי בנוגע לכללי ה- Charge Back ובנושאים אחרים הקשורים לשימוש הסכם זה. צוותי העבודה המשותפים יגדירו את כללי ה- Charge Back בהתאם לכללים הקבועים לענין זה בכללי ארגון ויזה הבינלאומי, בכפוף לשינויים המתבקשים מהחוק בישראל, מהמוצרים היחודיים ואופיו של השוק המקומי.

3

היעדר תביעות

9. הסכם זה ממצה ומביא לידי סיום את כל הטענות ו/או התביעות של מי מהצדדים כנגד משנהו בנוגע להנפקה ו/או סליקה של כרטיסי ייזה בישראל ו/או בהשר לפעיליהו בשוק כרטיסי האשראי בישראל עד לתחילת הסכם זה.

א. מבלי לגרוע מכלליות האמור לעיל, אלפא, הבנק הבינלאומי ועורק מוותרים בזאת במפורש על כל תביעה ו/או טענה כנגד כ.א.ל. ו/או בעלי מניותיה ו/או מי מטעמם בגין מעשים או מחדלים שנעשו על ידם עד למועד חתימת הסכם זה ובכלל זה כל תביעה ו/או טענה הקשורה ו/או הנובעת, במישרין או בעקיפין, מאי סיום הוראה מהוראות חוק החגבלים העסקיים התשמ"ח-1988, ו/או טענה הקשורה ו/או הנובעת, במישרין או בעקיפין, מכל ההסכמים הנוגעים להנפקת כרטיסי ויזה על ידי כ.א.ל. לבנק הבינלאומי ו/או טענה הקשורה ו/או הנובעת, במישרין או בעקיפין, מהערכותה ו/או מכניסתה של אלפא ו/או הבנק הבינלאומי לשוק כרטיסי ויזה בישראל. אלפא, הבנק הבינלאומי ו/או עורק לא יסיעו, לא יזמו ולא יתמכו, במישרין או בעקיפין, בכל פעולה ו/או תביעה של צד ג' כלשהו בנוגע להנפקה ו/או סליקה של כרטיסי אשראי בישראל, שאינה עולה בקנה אחד עם הוראות הסכם זה.

ב. כ.א.ל. בנק לאומי ובנק דיסקונט מוותרים בזה על כל טענה ו/או תביעה שיש לה כלפי אלפא ו/או בעלי מניותיה ו/או מי מטעמם במועד חתימת הסכם זה, לרבות כל טענה או תביעה באשר להשתתפות ו/או החזר השקעות שהשקיעה בתשתית רשת ה"ויזה" בישראל ("רשת ש.ב.א."), עד למועד חתימת הסכם זה.

ג. מבלי לגרוע מכלליות האמור בסעיף (א) לעיל, הבנק הבינלאומי, אלפא ועורק לא מתנגדים ולא יתנגדו לכך שינתן לכ.א.ל. ו/או לבנק לאומי ו/או לבנק דיסקונט פטור ו/או אישור להסדר כובל בהקשר לפעולתם בשיט כרטיסי האשראי עד למועד בו תוסדרנה החוקות בנק דיסקונט ובנק לאומי בכ.א.ל. בהתאם להוראות חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, אם פטור ו/או אישור כאמור ידרשו ו/או יתבדשו, וזאת בקשר לפעילותם בשיט כרטיסי האשראי, אין באמור בסעיף זה כדי לנגוע התנגדות של אלפא להמשך הרחבת משותפת של בנק לאומי ובנק דיסקונט בכ.א.ל. אם יבקשו לקבל חיתר הביטוח להמשך החוקה משותפת כאמור.

ד. מובהר ומוסכם כי כ.א.ל. לא תהא מחויבת להשאיר את מכשירי הקצה שבבעלותה בבית עסק אשר יקבל שירותי סליקה מאלפא ו/או מהבנק הבינלאומי, אולם יובהר, כי אין באמור בסעיף ד' זה כל הגבלה על ביצוע עסקאות של מחזיקי כרטיסי אלפא במכשירי הקצה שבבעלות כ.א.ל.

ה. כן מוסכם כי אין באמור בסעיף זה לעיל, אי בכך סיום אחר בהסכם זה, כדי לפגוע בזכותה הקניינית של כ.א.ל. במכשירי הקצה.

ו. כל שינוי במכשירי הקצה של מי מהצדדים להסכם זה על ידי מי מהצדדים

יסרב ליתן אישור כאמור, בתנאי שהשינוי נעשה באמצעות גורמים המוסמכים על ידו וזאת אם הבעלים של מכשירי הקצה מאפשר לישראל כרט לבצע שינויים במכשירי הקצה באותו דרך ואופן.

פרסום ותסי ציבור

10. כל פרסום של מי מהצדדים להסכם זה (לרבות בדרך של דיוור ישיר) באשר לכרטיסי אשראי יעשה בצורה הוגנת וסבירה ומבלי לפגוע בשימו הטוב של מי מהצדדים להסכם זה ושל מותג "ויזה" בישראל, ובכלל זה אלפא לא תעלה את הטענה בין בעצמה ובין באמצעות אחר, בין במישרין ובין בעקיפין, כאילו כ.א.ל פעלה ואו היתה מונופול ואו הברה בקבוצת ריכוז בשוק כרטיסי האשראי בישראל. הצדדים מתחייבים שלא לתקוף או לפרסם באופן שלילי את כל הנובע מהסכם זה במישרין או בעקיפין.

הפכה

11. (א) מבלי לפגוע ואו למעט מכל זכות ואו סעד העומדים ואו שיעמדו לכ.א.ל על פי כל דין. מוסכם כי במקרה של הפרה יסודית של הסכם זה על ידי אלפא ואו הבנק הבינלאומי ואו עורק, תהיה כ.א.ל רשאית להפסיק ולהעביר לאלפא ואו לבנק הבינלאומי את המידע, כאמור בסעיף 2 של הסכם זה, בהתראה מראש ובכתב של 75 יום, וזאת עד לתיקונה המלא של ההפרה, ואם בוטל הסכם זה כדין בגין ההפרה, להפסיק ולהעביר את המידע באופן סופי.

(ב) מוסכם, למען הסר ספק, כי במקרה של ביטול הסכם זה על ידי מהצדדים ואו פקיעתו ואו סיומו, יהיה הליך קביעת עמלות המנפיק בהתאם לקבוע לענין זה בתנאי הפטור.

(ג) הפרה של אחת מההתחייבויות שבסעיפים 4, 5, ו-9 להסכם זה, תחשב הפרה יסודית של הסכם זה.

ביטול ההסכם עקב שינוי בפטור

12. הסכמת הצדדים לאמור בהסכם זה מבוססת, בין היתר, על הפטור מהסדר כובל שניתן לו על ידי הממונה על הגבלים עסקיים. היה ומסיבה כלשהי יחול שינוי מהותי בתנאים לפטור, יהיה כל צד רשאי לבטל הסכם זה בהודעת ביטול, והביטול יכנס לתוקף שבעים וחמישה ימים לאחר מתן הודעה כאמור.

פגוע מוסכם

13. מבלי לפגוע ואו למעט מכל זכות ואו סעד העומדים ואו שיעמדו לצדדים על פי כל דין, מוסכם כי במקרה בו יפר מי מהצדדים את המוסכם באחת או יותר מההתחייבויות המפורטות להלן, ולא יתקן את הפרתו בתוך 7 ימי עסקים לאחר שקיבל התראה בכתב על כך, ישלם לצד השני פיצוי מוסכם של סך בשקלים השווה ל-10 מליון דולר ארה"ב, על פי השער היציג ביום התשלום, ואלו ההתחייבויות:

(א) הפרה של סעיפים 2, 4, 5 ו-9 (א) (ב) להסכם זה.

(ב) הפרה של חובת השלום עמלת המנפיק בהתאם לסעיפים 5 (א) עד 5 (ג) (כולל).

הצדדים מצהירים כי גיבה הפיצוי המוסכם הנ"ל נקבע על ידם פי יחס סביר לנוק שעלול להגרם וע לראותו במועד כריתה הסכם זה, בגין הפרת ההתחייבויות הנ"ל.

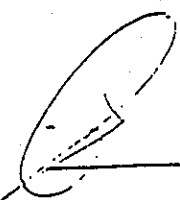
בבורות

14. (א) חילוקי דעות בין הצדדים באשר לביצועו, פירושו וישומו של הסכם זה או כל הנובע ממנו, לה חוסר הסכמה בנושאים הטעונים הסכמת הצדדים, אם יהיו, יובאו להכרעת המשוה והמוסכמת של מי שיבחנו אותה עת כמנכ"ל בנק לאומי וכמנכ"ל הבנק הבינלאומי. אם לא יג להכרעת משותפת ומוסכמת, יועברו חילוקי הדעות להכרעתו של בורר שימונה על ידם.
- (ב) הבוררים יהיו רשאים למנות ועדה בה יהיו נציגים מכל צד, ולהסמיכם להכריע בחילוקי דיע בנושאים הדשירים ליישום הסכם זה.
- (ג) הבוררים לא יהיו כפופים לדין המהותי, לדין הראיות ולסדרי הדיון, מנכ"לי הבנקים לא יה מחויבים לנמק את הכרעתם בבוררות זו, ואילו הבורר אם ימונה על ידם, כאמור לעיל, יהי מחויב לנמק את הכרעתו.
- (ד) הבוררים יהיו רשאים ליתן סעדים זמניים ולהוציא צווי ביניים.

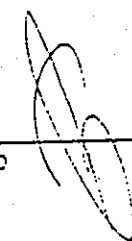
15. פרשנות ומללי

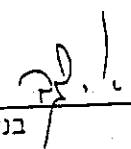
- (א) המבוא להסכם זה ונספחיו מהווים חלק בלתי נפרד הימנו.
- (ב) הכותרות בהסכם זה נועדו לשם הנוחות בלבד ואין לעשות בהן כל שימוש לצרכי פרשנות ההסכם.
- (ג) מובהר ומוסכם כי כל האמור בהסכם זה מתייחס אך ורק לכרטיסי אשראי הנושאים את שם המותג "יוניק" בלבד ולפעילותם של המנפיקים והסולקים במסגרת המותג "יוניק" בלבד.
- (ד) הסכם זה מכצה את המוסכם בין הצדדים בכל העניינים הנדונים בו, ולא תהיה כל נפקות לכל משא ומתן, הצהרה, מצג, התחייבות ו/או הסכמה, אשר נעשו ו/או הוחלפו - אם נעשו ו/או הוחלפו בין הצדדים, בין בכתב ובין בעל פה, בין במפורש ובין במרומז - עובר להתיימת הסכם זה.
- (ה) לא יהא תוקף לכל שינוי, תוספת או השמטה בהסכם זה, אלא אם נעשו בכתב ונחתמו על ידי כל הצדדים להסכם זה.
- (ו) התנהגות של מי מהצדדים לא תחשב כויתור על איזו מזכויותיו על פי הסכם זה, ו/או כויתור, או הסכמה מצידו לאיזו הפרה או אי קיום תנאי כלשהו, אלא אם כן הויתור או ההסכמה נעשו במפורש ובכתב.

חבוקה בינלאומי

אלכס

י. טלסקופ
בנק לאומי

כ.א.ה.

בנק דיסקונט

עורק

27

2436

רשות ההגבלים העסקיים

**הודעה על פטור בתנאים מאישור הסדר כובל
לפי חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988**

בתוקף סמכותי לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988, אני מודיע כי ביום 7 ביולי 1998, נתתי פטור בתנאים מאישור בית הדין להסדר כובל שפרטיו הם:

הצדדים להסדר:

אלפא קארד בע"מ
הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ
עורק זהב השקעות בע"מ
כרטיסי אשראי לישראל בע"מ
בנק לאומי לישראל בע"מ
בנק דיסקונט לישראל בע"מ

השירות נשוא ההסדר:

הנפקת כרטיסי אשראי מסוג ויזה, וסליקה של כרטיסי אשראי מסוג ויזה בבתי העסק.

מהות ההסדר:

ההסדר נשוא הבקשה כולל תנאים המתייחסים לעקרונות ההנפקה והסליקה של כרטיסי ויזה בישראל.

ההחלטה והתנאים לפטור פתוחים לעיון הציבור ברשות להגבלים עסקיים, רח' כנפי נשרים 22, ירושלים.

ד"ר דוד תדמור

הממונה על ההגבלים העסקיים

י"ג בתמוז התשמ"ח
7 ביולי 1998
כ"ט תמוז, תשי"ס

¹ ס"ח התשמ"ח, עמ' 128

רח' כנפי נשרים 22 ת.ד. 34281, ירושלים 91341

תנאים לפטור

תנאים אלו יחולו על הצדדים להסכם המצורף כנספח א' לפטור ואשר מהחלק חלק בלתי נפרד מפטור זה; ואולם, בכל מקרה של סתירה או אי התאמה בין הוראות פטור זה והתנאים לו לבין ההסכם, גוברות הוראות הפטור ותנאיו על האמור בהסכם.

פטור זה ותנאיו חלים, הן לעניין הנפקה והן לעניין סליקה, על כרטיסי אשראי מסוג ויזה בלבד.

1. בתנאים אלה -

אדם: אדם, תאגיד הנשלט על ידי אותו אדם, תאגיד השולט באותו אדם ותאגיד הנשלט על ידי השולטים באדם;

אלפא: אלפא קארד בע"מ;

בד"ל: בנק דיסקונט לישראל בע"מ;

הבינ"ל: הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ;

בית עסק: מי שעוסק במכירת נכסים אותם ניתן לרכוש, בין היתר, באמצעות כרטיס אשראי;

בלי"ל: בנק לאומי לישראל בע"מ;

ההסכם: הסכם מיום 7 ביולי 1998, בין בד"ל, בלי"ל, וכא"ל מצד אחד לבין הבינ"ל, עורק ואלפא מצד שני, המצורף להחלטתי זו כנספח א';

החזקה: במישרין או בעקיפין, לרבות באמצעות זכויות המוקנות לפי הסכם, ולרבות מכוח החזקה או רכישה בידי שלוח או נאמן, חברת נאמנות או חברת רישומים; מבלי לגרוע מכלליות האמור, רואים אדם כמי שמחזיק בעצמו ובמישרין בכל החזקות כל תאגיד בשליטתו, וכן בכל החזקות כל תאגיד שבשליטת תאגיד שבשליטתו, וכן הלאה; הממונה: הממונה על הגבלים עסקיים;

הנחות מסדה: הסכמות בין סולק לבין בית עסק, לפיהן בית העסק יהיה זכאי להפחתה טרואקטיבית בעמלת בית העסק, או להחזר עמלה בגין עמלה ששולמה או להטבה טרואקטיבית אחרת אם יגיע בעתיד להיקף פעילות כספית מסוים בכרטיסי אשראי (או לתוצאה מקבילה), אשר נקבע אינדיבידואלית לאותו בית עסק;

הסכמות בלעדיות עם בתי עסק: הסכמות בין סולק לבין בית עסק, לפיהן בית העסק ישלם לסולק עמלת בית עסק מופחתת, או יקבל יתרונות כספיים, או הטבות אחרות, אם יסכים שלא להתקשר בעתיד עם סולק אחר; לעניין זה "הסכמות" - בין במפורש ובין

מכללא, בין בכתב ובין בעל פה או בהתנהגות, בין אם באורח מחייב על פי הדין ובין אם לאו,

הצדדים לפטור: כא"ל, אלפא, בל"ל, בד"ל, הבינ"ל, עורק וכל אחד מאלו - "צד ישיר", וכן כל תאגיד הנשלט על ידי צד ישיר, כל תאגיד השולט על צד ישיר וכל תאגיד הנשלט על ידי השולטים בצד ישיר (כל אחד מאלו - "צד עקיף");

התקופה הראשונה: תקופה שתחילתה ביום כניסתו לתוקף של פטור זה (כאמור בסעיף 2(א) לפטור), וסיומה 16 יום לאחר השלמת סקר העלויות;

התקופה השנייה: תקופה שתחילתה מיד עם תום התקופה הראשונה, וסיומה 18 חודשים לאחר מכן;

הזה הבינלאומית: Visa International Service Association;

זכות בתאגיד: בעלות במניות או החזקה בהן או זכות להן, זכות הצבעה, זכות למנות דירקטור או מינויו בפועל, זכות למנות מנהל כללי או מינויו בפועל, זכות לרווחים או קבלתם בפועל, זכות לעודפי פירוק או (בפירוק מרצון) קבלתם בפועל - ולרבות זכויות מקבילות לפי דין או הסכם;

חוק ההגבלים העסקיים: חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988;

חוק כרטיסי חיוב: חוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו - 1986;

כא"ל: כרטיסי אשראי לישראל בע"מ;

כרטיס אשראי: לוחית או חפץ אחר לשימוש חוזר המיועד לרכישת נכסים מאת ספק ללא תשלום מיידי של התמורה, לרבות "כרטיס בנק" ו"כרטיס חיוב", כהגדרתם בחוק כרטיסי חיוב, ולרבות כרטיס המשמש הן ככרטיס אשראי והן ככרטיס למשיכת מזומנים באמצעות מכשיר בנק ממוכנים; אך למעט כרטיס שכל ייעודו טעינת ערך כספי בו ושימוש בערך הכספי לתשלום ("אתק אלקטרוני"), ולמעט חיבטי אתק אלקטרוני של כרטיס משולב;

לקוח: מי שכרטיס אשראי הונפק לשימוש;

מנפיק: אדם המנפיק, מפץ או משווק כרטיסי אשראי, שהוא צד לחוזה כרטיס חיוב עם מקבלו, שהוא "לקוח", והאחראי לתשלומים המגיעים מלקוח שעשה שימוש בכרטיס אשראי שהונפק, הופץ או שווק על ידו;

נכס: מקרקעין, מיטלטלין, כסף, שירותים או זכויות;

נקודת קצה: P.O.S - קורא אלקטרוני של כרטיסי אשראי הנמצא בבית העסק; וכן טרמינל, או כל מכשיר אחר המסוגל לקרוא את המידע אשר על גבי הכרטיס;

סולק: אדם המגייס בתי עסק (acquirer) והמעניק שירותי סליקה;

סקר העלויות: כהגדרתו בסעיף 2(ג) להלן;

עורך: עורך זהב השקעות בע"מ;

עמלת בית עסק: העמלה שמשלם בית עסק לסולק עבור קבלת שירותי סליקה;

עמלת מנפיק: העמלה (Interchange fee) שמשלם סולק למנפיק בגין עסקה, שנעשתה בכרטיס אשראי שהנפיק המנפיק, ואשר נסלקה על ידי הסולק;

עסקה: התקשרות במסגרתה משלם לקוח לבית עסק באמצעות כרטיס אשראי;

שירותי סליקה: שירותי הטיפול בעסקאות המתבצעות באמצעות כרטיסי אשראי, לרבות השירות הניתן לבית עסק בדמות זיכוי בגין סליקת העסקאות שנעשו באמצעות כרטיסי אשראי;

שליטה: היכולת, במישרין או בעקיפין, לכוון פעילותו של תאגיד. מבלי לגרוע מכלליות האמור לעיל, (1) חזקה על אדם שהוא בעל השליטה בתאגיד אם בידיו, במישרין או מכוח הגדרת החזקה, החלק הגדול ביותר בזכות אחת או יותר באותו תאגיד, בין פרטי ובין ציבור; (2) חזקה על אדם שהוא שולט בטאמנות שהוא הנהנה בה, לבד או עם אחרים, במישרין או בעקיפין; (3) חזקה על אדם שהוא בעל השליטה בתאגיד אם הוא מחזיק באורגן בתאגיד, למעט אם מקור הזכות בחשכם המסדיר תנאי הלוואה שנתן תאגיד במקאי במהלך עסקיו הרגילים, ולמעט החלטות שעניינן הנפקת אמצעי שליטה בתאגיד או החלטות שעניינן מכירה או חיסול של רוב עסקי התאגיד או שינוי מהותי בהן;

תנאי הזיכוי: לרבות תאריך ביצוע, תאריכי חיוב, סכום העסקה, מספר תשלומים, סוג העסקה ותנאי אשראי;

תקרת בית עסק: הסכום המרבי בו רשאי בית עסק לקבל תמורתו של נכס בכרטיס אשראי מבלי לקבל אישור מוקדם לעסקה מחסולק;

2.

(א) פטור זה ייכנס לתוקפו ביום 7 ביולי 1998.

(ב) בתקופה הראשונה יחולו עמלות מנפיק בשיעורים הנקובים בנספח ב' לפטור זה.

(ג) ויזה הבינלאומית תשלום הכנה של סקר עלויות הנפקה וסליקה של כרטיסי אשראי, במטרה לסייע בהבנת מבנה עמלות המנפיק אשר יחולו בישראל, התפלגותן ושיעורן, הן לעניין שיעורן הממוצע והן לעניין התפלגותן לפי אמות מידה, ותעביר את המלצותיה באשר למבנה עמלות המנפיק, התפלגותן ושיעורן, לידי הממונה ולדי הצדדים לא יאוחר מיום 15 בדצמבר 1998. ויזה הבינלאומית תיוועץ בממונה באשר להמלצותיה האמורות, ותיתן הזדמנות נאותה גם לצדדים להשמיע עמדתם בתוך תקופה שתקבע. אישר הממונה את ההמלצות, לאחר שנתן לצדדים להשמיע דעתם בתוך תקופה שקבע, יאומצו מבנה העמלות ושיעורן על ידי ה-EU Regional Board של ויזה.

(ד) הצדדים לפטור ישתפו פעולה ויחולו על יחד.

(ה) סקר העלויות יסבע את שיעור עמלת המנפיק הממוצעת. הרלוונטית - רטובאקטיבית - לתקופה הראשונה. על בסיס קביעה זו תיערך התחשבות בין הצדדים לפטור. באשר לתקופה הראשונה, באופן ששיעור עמלת המנפיק הקבוע בכל אחת מהקטגוריות בנספח ב' יופחת 20% לפי שיעור השינוי בין העמלה הממוצעת כפי ששולמה בפועל בתקופה הראשונה, ובין אותה עמלה ממוצעת שתקבע בסקר העלויות ככזו שצריכה היתה להיות משולמת בתקופה הראשונה.

(ו) סקר העלויות ינקוב בשיעור עמלת המנפיק הממוצעת הרלוונטית לתקופה השנייה, ויכול שינקוב לתקופה זו ביותר משיעור אחד לעמלת מנפיק ממוצעת, לחלקים שונים של התקופה השנייה, לפי הקטגוריות בנספח ב'; שיעור העמלה האמור יחול בתקופה השנייה.

(ז) סקר העלויות ינקוב בשיעור עמלת המנפיק הממוצעת הרלוונטית לתקופה שלאחר התקופה השנייה, וכן ינקוב במבנה עמלות מנפיק בחלוקה לפי קריטריונים שייקבעו בו; השיעור האמור יחול לאחר תום התקופה השנייה.

(ח) שיעור עמלת מנפיק ומבנה עמלת מנפיק כפי שייקבעו בסעיפים הקטנים לעיל יחייבו את הצדדים לכל דבר ועניין.

3. הצדדים לפטור זה יבטלו או יתקנו כל הוראה בהסכמים שמי מהם צד להם ואשר אינה עומדת בקנה אחד עם תנאי פטור זה, לא יאוחר מתום שלושה חדשים מיום תחילת פטור זה. כל הסכם חדש, חידוש הסכם או תיקונו עד למועד זה ייעשו בקנה אחד עם תנאי פטור זה.

4. (א) מנפיק לא יפלה בין סולקים על פי זהותם, ולא יפלה בין לקוחותיו על פי זהות הסולק של בית העסק בו נערכה העסקה, לרבות לעניין תנאי הזיכוי ככל שאלה תלויים בו.

(ב) מנפיק רשאי לערוך מבצע ללקוחותיו לפיו הם יהיו זכאים לקבל מהמנפיק או מבית עסק הטבות כספיות שונות אם ירכשו באותו בית עסק מוצרים באמצעות כרטיס האשראי שהנפיק, ובלבד שהמבצע לא ילווה בהסכמות בלעדיות עם בתי עסק, לרבות מטעמו של בית העסק המסוים; מבצע יהיה תחום בזמן באופן סביר.

5. (א) סולק לא יפלה בין מנפיקים על פי זהותם.

(ב) בלי לגרוע מכלליות סעיף קטן (א) לעיל, סולק יעביר, ללא אפליה, לכל מנפיקי כרטיסי אשראי מסוג ויזה, את המידע הרלוונטי במלואו על פרטי העסקאות שנשלקו על ידו. ואולם, אשר לחיובים בין הצדדים לפטור זה יחול האמור בסעיף 2 להסכם. לצורך סעיף זה, "מידע על פרטי עסקאות" - תאריך ביצוע, סוג עסקה, סכום העסקה, קטגוריות בתי העסק, מספר התשלומים וכל שאר פרטי המידע הנדרשים על פי הוראות כללי התפעול של ויזה הבינלאומית ושמסירתם אינה מנוגדת להוראות הדין.

(ג) בלי לגרוע מכלליות סעיף קטן (א) לעיל, סולק לא יפלה בין מנפיקים בעניין מועדי החיוב, ואולם, אשר לחיובים בין הצדדים לפטור זה, יחול האמור בסעיף 6 להסכם.

(ד) בלי לגרוע מכלליות סעיף קטן (א) לעיל, סולק לא יפלה בין מנפיקים לעניין תנאי היסודי או תקרת בית העסק, ככל שאלה תלויים בו.

(ה) בלי לגרוע מכלליות סעיף קטן (א) לעיל, סולק רשאי לקבוע, לפי שיקול דעתו, לבית עסק את תקרת בית העסק, בהתאם לכללי ויזה תביעלאומית, ובלבד שלא יקבע סכום סאמור באופן המפלה בין מנפיקים על פי זהותם.

(א) סולק לא ימנע ממנפיק להתאים את נקודות הקצה ואת המערכות הרלבנטיות האחרות שבבעלותו או שבתפעולו של הסולק לשימוש של מנפיק.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) לעיל, יחול על הצדדים לחחלטת פטור זו, האמור בסעיפים 2(ג), 9(ד), ו-9(ה) להסכם.

סולק לא יחיה צד להסכמות בלעדיות עם בית עסק ולא יעניק לבית עסק הנחות מטרות.

החל מיום 31 בדצמבר 1999 לא יחויק מנפיק, במשרדו או בעקיפין, בזכות בתאגיד שהינו סולק, אשר אחד או יותר ממחזיקי זכות באותו תאגיד הוא מנפיק אחר, זולת אם ניתנה לכך הסכמת הממונה או היתר אחר לפי הדין.

החל מיום 1 במרץ 1999 ואחת לשישה חודשים, ימסור כל מנפיק לממונה דין וחשבון המתייחס לתקופת ששת החודשים שהסתיימה שלושה חודשים לפני היום המיועד להגשת אותו דין וחשבון. בדין וחשבון יפורטו הנתונים הבאים:

(א) סוגי כרטיסי האשראי שהנפיק התאגיד בחצי השנה שחלפה;

(ב) כמות כרטיסי האשראי מכל סוג שהנפיק התאגיד בחצי השנה שחלפה.

החל מיום 1 במרץ 1999 ואחת לשישה חודשים, ימסור כל סולק לממונה דין וחשבון המתייחס לתקופת ששת החודשים שהסתיימה שלושה חודשים לפני היום המיועד להגשת אותו דין וחשבון. בדין וחשבון יפורטו הנתונים הבאים:

(א) בתי העסק שהתקשר עימם ושיעורי עמלת בית עסק, בחתך ענפי, הן במוצע והן בפירוט המשרע הרלוונטי, וסטיית התקן מהממוצע;

(ב) היקף העסקות שנשלכו על דרך, בחתך ענפי.

3 JUN '88 13:38

(א) הצדדים לפטור ינקטו בכל האמצעים הסבירים הדרושים על מנת שכלל עובדיהם התוגעים בדבר יקיימו את תנאי פטור זה. כל צד ישיר לפטור ינקוט בכל האמצעים הסבירים לוודא כי כל צד עקיף לפטור, הנהייה כזה בגין זיקתו לאותו צד ישיר, יקיים תנאי פטור זה.

(ב) מבלי לגרוע מכלליות האמור, הצדדים לפטור יאמצו תוכנית פנימית שמטרתה הבטחת קיומן של הוראות פטור זה ותנאיו. במסגרת אותה תוכנית ימונה ממונה על אכיפה פנימית. הממונה על אכיפה פנימית של כל אחד מן הצדדים לפטור יפקח באופן שוטף על קיום הוראות הפטור על ידי אותו צד לפטור וכלל עובדיו.

(ג) הממונה על אכיפה פנימית בא"ל יהיה אחראי על הנושאים הבאים:

1. הממונה על אכיפה פנימית ידאג להפצת עותק מתנאי פטור זה בתוך 30 יום ממועד הנתנו לעובדי בא"ל (למעט עובדי המנהלה הזוטרים).

2. הממונה על אכיפה פנימית ידאג לקבל אחת לשנה, בסוף כל שנה מהמנכ"ל, מראשי האגפים (ראש אגף עסקים וראש אגף לקוחות) וממנהלי המחלקות באגפי השיוק המטפלים בעסקים ובלקוחות, אישור בכתב בו יפורטו העניינים הבאים:

(א) כי נושא התפקיד קרא את תנאי הפטור, הבין את הנאמר בהם והסכים לקיימם;

(ב) כי נושא התפקיד אינו מודע להפרה כלשהי של תנאי הפטור על ידו, או על ידי מי מעובדי החברה, שלא דווחה לממונה על אכיפה פנימית.

3. הממונה על אכיפה פנימית יתדרך אחת לשנה את כלל עובדי בא"ל הבאים במגע עם לקוחות החברה בדבר קיומם של תנאי הפטור, הוראותיו ומשמעותו בחיי היומיום של החברה.

4. הממונה על אכיפה פנימית יעביר לממונה בתוך 60 יום ממועד מתן הפטור פירוט של תכנית הפיקוח שקבעה החברה.

(ד) הממונה על אכיפה פנימית באלפא יהיה אחראי על הנושאים הבאים:

1. הממונה על אכיפה פנימית ידאג להפצת עותק מתנאי פטור זה בתוך 30 יום ממועד הינתנו לעובדי אלפא.

2. הממונה על אכיפה פנימית ידאג לקבל אחת לשנה, בסוף כל שנה מהמנכ"ל מחברי הדירקטוריון, מסמנכ"לים, ממנהל מחלקת מכירות ומסחר וממנהל יחידת מסחר אישור בכתב בו יפורטו העניינים הבאים:

(א) כי נושא התפקיד קרא את תנאי הפטור, הבין את הנאמר בהם והסכים לקיימם;

(ב) כי נושא התפקיד אינו מודע להפרה כלשהי של תנאי הפטור על דיו, או על ידי מי מעובדי החברה, שלא דווחה לממונה על אכיפה פנימית.

3. הממונה על אכיפה פנימית יתדרך אחת לשנה את כלל עובדי אלפא הבאים במגע עם לקוחות החברה בדבר קיומו של תנאי הפטור, הוראותיו ומשמעותו בחיי היומיום של החברה.

4. הממונה על אכיפה פנימית יעביר לממונה בתוך 60 יום ממועד מתן הפטור פרוט של תכנית הפיקוח שקבעה החברה.

הממונה על אכיפה פנימית בבל"ל יהיה אחראי על הנושאים הבאים: (ה)

1. הממונה על אכיפה פנימית ידאג להפצת עותק מתנאי פטור זה בתוך 30 יום ממועד חנינתו לכל עובדי המטה בבנק העוסקים בתחומים העסקיים בתחום השיווק ובתחום הפיתוח האסטרטגי.

2. הממונה על אכיפה פנימית ידאג לקבל אחת לשנה, בסוף כל שנה מהמנכ"ל, מחבר הנהלה בכיר לבנקאות פרטית ומסחרית, מחבר הנהלה בכיר לבנקאות עסקית ובין לאומית, מראש החטיבה הבנקאית, מראש החטיבה לבנקאות ייחודית, מראש החטיבה לבנקאות מסחרית ומראש מערך שיווק ופיתוח אסטרטגי, אישור בכתב בו יפורטו העניינים הבאים:

(א) כי נושא התפקיד קרא את תנאי הפטור, הבין את הטאמר בהם והסכים לקיימם;

(ב) כי נושא התפקיד אינו מודע להפרה כלשהי של תנאי הפטור על דיו, או על ידי מי מעובדי החברה, שלא דווחה לממונה על אכיפה פנימית.

4. הממונה על אכיפה פנימית יתדרך אחת לשנה את כלל עובדי המטה העוסקים בתחומים העסקיים, בתחום השיווק ובתחום הפיתוח האסטרטגי בדבר קיומם של תנאי הפטור, הוראותיו ומשמעותו בחיי היומיום של החברה.

5. הממונה על אכיפה פנימית יעביר לממונה בתוך 60 יום ממועד מתן הפטור פרוט של תכנית הפיקוח שקבעה החברה.

הממונה על אכיפה פנימית של הבני"ל יהיה אחראי על הנושאים הבאים: (ה)

1. הממונה על אכיפה פנימית ידאג להפצת עותק מתנאי פטור זה בתוך 30 יום ממועד חנינתו לעובדי הבנק בניהול שיווק ואשראי.

2. הממונה על אכיפה פנימית ידאג לקבל אחת לשנה, בסוף כל שנה מהמנכ"ל, מראש אגף שיווק והשקעות, מראש אגף אשראי, מראש אגף מטבע חוץ ומראש אגף מנהל ומערכות מידע אישור בכתב בו יפורטו העניינים הבאים:

(ח) הממונה על אכיפה פנימית בעורק יהיה אחראי על הנושאים הבאים:

1. הממונה על אכיפה פנימית ידאג להפצת עותק מתנאי פטור זה בתוך 30 יום ממועד היתנו לעובדי עורק במהלך שיווק ואשראי.

2. הממונה על אכיפה פנימית ידאג לקבל אחת לשנה, בסוף כל שנה, מהמנכ"ל, מהסמנכ"לים ומחבר הדירקטוריון אישור בכתב בו יפורטו העניינים הבאים:

(א) כי נושא התפקיד קרא את תנאי הפטור, הבין את האמור בהם והסכים לקיימם;

(ב) כי נושא התפקיד אינו מודע להפרה כלשהי של תנאי הפטור על דיו, או על דיו מי מעובדי החברה, שלא דווחה לממונה על אכיפה פנימית.

3. הממונה על אכיפה פנימית יתדרך אחת לשנה את כלל עובדי עורק הבאים במגע עם לקוחות החברה בדבר קיומם של תנאי הפטור, חוראותיו ומשמעותו בחיי היומיום של החברה.

4. הממונה על אכיפה פנימית יעביר לממונה בתוך 60 יום ממועד מתן הפטור פרוט של תכנית הפיקוח שקבעה החברה.

(ט) סעיפים 11 (ג) עד (ח) לעיל יחדלו מלחול על מי מן הצדדים לפטור אשר יאמץ תוכנית אכיפה פנימית בהתאם למתכונת המוצעת על ידי רשות ההגבלים העסקיים, וזאת לאחר שהתוכנית של אותו צד לפטור קיבלה את אישור הממונה והושלם יישומה אצל אותו צד לפטור.

12. הממונה רשאי לשנות חוראות פטור זה או לבטלו כאמור בסעיף 14(ב) של חוק ההגבלים העסקיים; הודעה על שינוי בתנאים או ביטול הפטור תימסר לצדדים להסדר ולאב בית הדין ותפורסם ברשומות כאמור בסעיף 14(ג) של חוק ההגבלים העסקיים.

13. תוקף פטור זה לארבע שנים מיום נתינתו.

3728

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה על פטור בתנאים מאישור הסדר כובל לפי חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988

בתוקף סמכותי לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988, אני מודיע כי
 בזמן י"ג אייר תש"ס (18 במאי 2000), החלטתי לפטור את הצדדים להסדר מהחובה לקבל את
 אישור בית הדין להסדר כובל שפרטיו הם:

הצדדים להסדר:

לאומי קארד בע"מ
 בנק לאומי לישראל בע"מ
 כרטיסי אשראי לישראל בע"מ
 בנק דיסקונט לישראל בע"מ
 הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ
 אלפא קארד ושות'
 אלפא קארד בע"מ
 עורק זהב חשקעות בע"מ
 עורק שירותי מידע מקומי בע"מ

הנכס או השירות נושא ההסדר:

סליקה והנפקה של כרטיסי "ויזה" בישראל

מחלת ההסדר:

שיתוף פעולה בין מנפיקים וסולקים של כרטיסי אשראי הקשורים לרשת ויזה

תקופת ההסדר:

מיום 18 במאי 2000 ועד ליום 7 ביולי 2002

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק, נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי
 איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

החלטת הפטור פתוחה לעיון הציבור בתיק פטור - 3728 במשרד רשות ההגבלים העסקיים, רח'
 כנפי נשרים 22, קומה ג', ירושלים, בשעות העבודה הרגילות.

ירושלים, י"ג אייר תש"ס
 18 מאי 2000

ד"ר חוד תדמור
 הממונה על הגבלים עסקיים

סייח התשמ"ח, עמ' 123

סייח התש"ס, עמ' 113

רח' כנפי נשרים 22 ת.ד. 34281, ירושלים 91341

טלפון: 02-6554111

תנאים לפטור

התאים אלו יחולו על הצדדים לפטור בהגדרתו בתנאים אלה.

לתנאים אלה מצורף הסכם ההגדרה בתנאים אלה המחזות חלק בלתי נפרד מפטור זה, ואולם, בכל מקרה של סתירה או אי התאמה בין הוראות פטור זה והתנאים לו לבין ההסכם, גיבחות הוראות הפטור והתנאי על האמור בהסכם.

פטור זה ורשאו חלים, הן לענין הנפקה והן לענין סליקה, על כרטיסי אשראי מסוג ויזה בלבד.

בתנאים אלה -

אדם: אדם, האגיד הנשלט על ידי אותו אדם, האגיד השולט באותו אדם ותאגיד הנשלט על ידי השולטים באדם;

אלפא: אלפא קארד בע"מ ואלפא קארד בע"מ;

בד"ל: בנק השקונט לישראל בע"מ;

הביג"ל: הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ;

בית עסק: מי שעוסק במכירת נכסים אותם ניתן לרכוש, בין היתר, באמצעות כרטיס אשראי;

בד"ל: בנק לאומי לישראל בע"מ;

ההסכם: הסכם מס' 7 ביולי 1998, בין בד"ל, ובד"ל, ובד"ל מצד אחד לבין הביג"ל, עורק ואלפא מצד שני, המצורף להחלטת ה"כנסת" א' כפי שאומץ על ידי הצדדים לפטור בהסכם עקרונות מס' 15 במאי 2000;

החזקה: במישרין או בעקיפין, לרבות באמצעות זכויות המוקנות לפי הסכם, ולרבות מכוח החזקה או רכישה בידו שלוח או נאמן, חברת נאמנות או חברת רישומים; מבלי לגרוע מכלליות האמור, האים אדם כמל שמחזיק בעצמו ובמישרין בכל החזקות כל תאגיד בשליטתו, וכן בכל החזקות כל תאגיד שבשליטת תאגיד שבשליטתו, וכן הלאה; הממונה: הממונה על הגבלים עסקיים;

הנחת מסרה: הסכמות בין סולק לבין בית עסק, לפיהן בית העסק יהיה זכאי להנחתה רטראקטיבית בעכלת בית העסק, או להחזיר עמלה בגין עמלה ששולמה או להטבה רטראקטיבית אחרת אם יגיע בעתיד להיקף פעילות מסויים בכרטיסי אשראי (או לתוצאה מקבילה), אשר נקבע אינדיבידואלית לאותו בית עסק;

הסכמות בלעדיות עם בתי עסק: הסכמות בין סולק לבין בית עסק, לפיהן בית העסק שלם לסולק עמלת בית עסק מופחתת, או יקבל יתרונות כספיים, או הטבות אחרות, אם הסכים שלא להתקשר בעתיד עם סולק אחר; לענין זה "הסכמות" - בין במפורש ובין מכללא, בין בכתב ובין בעל פה או בהתנהגות, בין אם באורח מחייב על פי הדין ובין אם לאו;

הצדדים לפטור: כא"ל, לאומי קארד, בלייל, בדיל, הבינ"ל, עורק ואלפא (כל אחד מאלו - "צד ישיר"), וכן כל האגוד הנשלט על ידי צד ישיר, כל האגוד השולט על צד ישיר וכל האגוד הנשלט על ידי השולטים בצד ישיר (כל אחד מאלו - "צד עקיף");

התקופה הראשונה: תקופה שתחילתה ביום כניסתו לתוקף של פטור זה (כאמור בסעיף 2(a) לפטור), וסיומה 16 יום לאחר השלמת סקר העלויות;

התקופה השנייה: תקופה שתחילתה מיד עם תום התקופה הראשונה, וסיומה 18 חודשים לאחר מכן;

זוהי הבינלאומית: Visa International Service Association;

זכות בטאגיד: בעלות במניות או החזקה בחן או זכות לחן, זכות הצבעה, זכות למנות דירקטור או מינויו בפועל, זכות למנות מנהל כללי או מינויו בפועל, זכות לרווחים או קבלתם בפועל, זכות לעודפי פירוק או (בפירוק מרצון) קבלתם בפועל - ולרבות זכויות מקבילות לפי דין או הסכם;

חוק ההגבלים העסקיים: חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988;

חוק כרטיסי חיוב: חוק כרטיסי חיוב, התשמ"ז - 1986;

כא"ל: כרטיסי אשראי לישראל בע"מ;

כרטיס אשראי: לוחית או חפץ אחר לשימוש חוזר המיועד לרכישת נכסים מאת ספק ללא תשלום מיידי של התמורה, לרבות "כרטיס בנק" ו"כרטיס חיובי", כהגדרתם בחוק כרטיסי חיוב, ולרבות כרטיס המשמש חן בכרטיס אשראי וכן בכרטיס למשיכת מזומנים באמצעות מכשיר בנק ממוכנים; אך למעט כרטיס שכל ייעודו טעינת ערך כספי בו ושימוש בערך הכספי לתשלום ("אירנק אלקטרוני"), ולמעט היבטי אירנק אלקטרוני של כרטיס משולב;

לאומי קארד: לאומי קארד בע"מ;

לקוח: מי שכרטיס אשראי הונפק לשימוש;

מנפיק: אדם המנפיק, מפין או משווק כרטיסי אשראי, שהוא צד לחוזה כרטיס חיוב עם מקבלו, שהוא "לקוח", והאחראי לתשלומים המגיעים מלקוח שעשה שימוש בכרטיס אשראי שהונפק, הופץ או שווק על ידו;

נכס: מקרקעין, מיטלטלין, כסף, שירותים או זכויות;

נקודת קצה: P.O.S - קורא אלקטרוני של כרטיסי אשראי הנמצא בבית העסק; וכן טרמינל, או כל מכשיר אחר המסוגל לקרוא את המידע אשר על גבי הכרטיס;

סולק: אדם המגייס בתי עסק (acquirer) והמעניק שירותי סליקה;

סקר העלויות: כהגדרתו בסעיף 2(ג) להלן;

עורק: עורק זהב השקעות בע"מ;

עמלת בית עסק: העמלה שמשלם בית עסק לסולק עבור קבלת שירותי סליקה;

עמלת מנפיק: העמלה (interchange fee) שמשלם סולק למנפיק בגין עסקה, שנעשתה בכרטיס אשראי שהנפיק המנפיק, ואשר נסלקה על ידי הסולק;

עסקה: התקשרות במסגרתה משלם לקוח לבית עסק באמצעות כרטיס אשראי;

שירותי סליקה: שירותי הטיפול בעסקאות המתבצעות באמצעות כרטיסי אשראי, לרבות השירות הניתן לבית עסק בדמות זיכוי בגין סליקת העסקאות שנעשו באמצעות כרטיסי אשראי;

שליטה: היכולת, במישרין או בעקיפין, לכוון פעילותו של תאגיד. מבלי לגרוע מכלליות האמור לעיל, (1) חזקה על אדם שהוא בעל השליטה בתאגיד אם בידו, במישרין או מסת החדרת החזקה, החלק הגדול ביותר בזכות אחת או יותר באותו תאגיד, בין פרטי ובין ציבורי; (2) חזקה על אדם שהוא שולט בנאמנות שהוא הנהנה בה, לבד או עם אחרים, במישרין או בעקיפין; (3) חזקה על אדם שהוא בעל השליטה בתאגיד אם הוא מחזיק במישרין או בעקיפין ביכולת למנוע קבלת החלטה עסקית מהותית של תאגיד או של אורגן בתאגיד, למעט אם מקור הזכות בהסכם המסדיר תנאי הלוואה שנתן התאגיד בנקאי במהלך עסקיו הרגילים, ולמעט החלטות שעניינן הנפקת אמצעי שליטה בתאגיד או החלטות שעניינן מכירה או חיסול של רוב עסקי התאגיד או שינוי מהותי בהן; תנאי חיוכי: לרבות תאריך ביצוע, תאריכי חיוב, סכום העסקה, מספר תשלומים, סוג העסקה ותנאי אשראי;

תקרת בית עסק: הסכום המרבי בו רשאי בית עסק לקבל תמורתו של נכס בכרטיס אשראי מבלי לקבל אישור מוקדם לעסקה מחסולק;

2.

(א) פטור זה ייכנס לתוקפו ביום 15 במאי 2000.

(ב) בתקופה הראשונה יחולו עמלות מנפיק בשיעורים הנקובים בנספח ב' לפטור זה.
(ג) ויזה הבינלאומית תשלים הכנה של סקר עלויות הנפקה וסליקה של כרטיסי אשראי, ואשר החל בעריכתו על פי ההסכם והפטור מיום 7 ביולי 1998, במטרה לסייע בקביעת מבנה עמלות המנפיק אשר יחולו בישראל, התפלגותן ושיעורן, הן לעניין שיעור הממוצע והן לעניין התפלגותן לפי אמות מידה, ותעביר את המלצותיה באשר למבנה עמלות המנפיק, התפלגותן ושיעורן, לדי הממונה ולדי הצדדים. ויזה הבינלאומית תיוועץ בממונה באשר לחמלצותיה האמובנות, ותיתן הודעות נאותה גם לצדדים להשמיע עמדתם בתוך תקופה שתיקבע. אישר הממונה את החמלצות, לאחר שנתן לצדדים להשמיע דעתם בתוך תקופה שקבע, יאומצו מבנה העמלות ושיעורן על ידי ה-EU Regional Board של ויזה הבינלאומית (הליך זה בכללותו יקרא להלן "סקר העלויות").

(ד) הצדדים לפטור ישתפו פעולה עם ויזה הבינלאומית, ויסייעו לה במסירת מידע ובכל אופן סביר אחר בקשר לביצוע סקר העלויות.

(ה) סקר העלויות ינקוב בשיעור עמלת המנפיק הממוצעת הרלוונטית לתקופה השניה, ויכול שיתקוב לתקופה זו ביותר משיעור אחד לעמלת מנפיק ממוצעת, לחלקים שונים של התקופה השניה, לפי הקטגוריות בנספח ב'; שיעור העמלה האמור יחול בתקופה השניה.

(ו) סקר העלויות ינקוב בשיעור עמלת המנפיק הממוצעת הרלוונטית לתקופה שלאחר התקופה השניה, וכן ינקוב במבנה עמלות מנפיק בחלוקה לפי קריטריונים שייקבעו בו; השיעור האמור יחול לאחר תום התקופה השניה.

(ז) שיעורי עמלת מנפיק ומבנה עמלת מנפיק כפי שייקבעו בסעיפים הקטנים לעיל יחייבו את הצדדים לכל דבר ועניין.

3.

הצדדים לפטור זה יבטלו או יתקנו כל הוראה בהסכמים שמי מהם צד להם ואשר אינה עומדת בקנה אחד עם תנאי פטור זה, לא יאוחר מיום 15 במאי 2000.

זה. כל הסכם חדש, חדוש הסכם או תיקונו עד למתעד זה ולעשו בקנה אחד עם תנאי פטור זה.

4. (א) מנפיק לא יפלה בין סולקים על פי זהותם, ולא יפלה בין לקוחותיו על פי זהות הסולק של בית העסק בו נערכה העסקה, לרבות לענין תנאי הזיכוי ככל שאלה תלויים בו.

(ב) מנפיק רשאי לערוך מבצע ללקוחותיו לפיו הם יחזו זכאים לקבל מחמניק או מבית עסק הטבות כספיות שונות אם ירכשו באותו בית עסק מוצרים באמצעות כרטיס האשראי שהנפיק, ובלבד שהמבצע לא ילווה בהסכמות בלעדיות עם בתי עסק, לרבות מטעמו של בית העסק המסוים; מבצע יחיה תחום בזמן באופן סביר.

5. (א) סולק לא יפלה בין מנפיקים על פי זהותם.

(ב) בלי לגרוע מכלליות סעיף קטן (א) לעיל, סולק יעביר, ללא אפליה, לכל מנפיקי כרטיסי אשראי מסוג ויזה, את המידע הרלוונטי במלואו על פרטי העסקאות שנסלקו על ידו. ואולם, אשר לחיובים בין הצדדים לפטור זה יחול האמור בסעיף 2 להסכם. לצורך סעיף זה, "מידע על פרטי עסקאות" - תאריך ביצוע, סוג עסקה, סכום העסקה, קטגוריות בתי העסק, מספר התשלומים וכל שאר פרטי המידע הנדרשים על פי הוראות כללי התפעול של ויזה הבתלאומית ושמשירתם איתם מנוגדת להוראות הדין.

(ג) בלי לגרוע מכלליות סעיף קטן (א) לעיל, סולק לא יפלה בין מנפיקים בענין מועדי החיוב. ואולם, אשר לחיובים בין הצדדים לפטור זה, יחול האמור בסעיף 6 להסכם.

(ד) בלי לגרוע מכלליות סעיף קטן (א) לעיל, סולק לא יפלה בין מנפיקים לענין תנאי הזיכוי או תקרת בית העסק, ככל שאלה תלויים בו.

(ה) בלי לגרוע מכלליות סעיף קטן (א) לעיל, סולק רשאי לקבוע, לפי שיקול דעתו, לבית עסק את תקרת בית העסק, בהתאם לכללי ויזה הבינלאומית, ובלבד שלא יקבע סכום כאמור באופן המפלה בין מנפיקים על פי זהותם.

6. (א) סולק לא ימנע ממנפיק להתאים את נקודות הקצוה ואת המערכות הרלבנטיות האחרות שבפעולתו או שבתפעולו של הסולק לשימושיו של מנפיק.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) לעיל, יחול על הצדדים להחלטת פטור זו, האמור בסעיפים 2(א), 9(ד), ו-9(ה) להסכם.

7. סולק לא יחיה צד להסכמות בלעדיות עם בית עסק ולא יעניק לבית עסק הנחות מטרות.

8. החל מיום 1 בספטמבר 2000 ואחת לשישה חודשים, ימסור כל מנפיק לממונה דין וחשבון המתמחה לתקופת ששת החודשים שהסתיימה שלושה חודשים לפני היום המיועד להגשת אותו דין וחשבון. בדין וחשבון יפורטו הנתונים הבאים:

- (א) סוגי כרטיסי האשראי שהנפיק התאגיד בחצי השנה שחלפה;
- (ב) כמות כרטיסי האשראי מכל סוג שהנפיק התאגיד בחצי השנה שחלפה.

תחל מיום 1 בספטמבר 2000 ואחת לשישה חודשים, ימסור כל סולק לממונה דין וחשבון המתייחס לתקופת ששת החודשים שהסתיימה שלושה חודשים לפני היום המיועד להגשת אותו דין וחשבון. בדן וחשבון יפורטו הנתונים הבאים:

- (א) בתי העסק שהתקשר עימם ושיעור עמלת בית עסק, בחדר ענפי, הן במוצק והן בפרוט המשרע הרלוונטי, וסטיית התקן מהמוצק;
(ב) היקף העסקות שנשלכו על ידו, בחדר ענפי.

(א) הצדדים לפטור ינקטו בכל האמצעים הסבירים הדרושים על מנת שכלל עובדיהם הטוענים בדבר יקיימו את תנאי פטור זה. כל צד ישיר לפטור ינקוט בכל האמצעים הסבירים לוודא כי כל צד עקיף לפטור, הנחיה כזה בגין זיקתו לאותו צד ישיר, יקיים תנאי פטור זה.

(ב) מבלי לגרוע מכלליות האמור, הצדדים לפטור יאמצו תוכנית פנימית שמטרתה הבטחת קיומן של תוצאות פטור זה ותנאיו. במסגרת אותה תוכנית ימונה ממונה על אכיפה פנימית. הממונה על אכיפה פנימית של כל אחד מן הצדדים לפטור יפקח באופן שוטף על קיום תוצאות הפטור על ידי אותו צד לפטור וכלל עובדיו. הממונה על אכיפה פנימית ב"א"ל יהיה אחראי על הנושאים הבאים:

1. הממונה על אכיפה פנימית ידאג להפצת עותק מתנאי פטור זה בתוך 30 יום ממועד הנתנו לעובדי "א"ל (למעט עובדי המנהלה הזוטרים).

2. הממונה על אכיפה פנימית ידאג לקבל אחת לשנה, בסוף כל שנה מהמנכ"ל, מראשי האגפים (ראש אגף עסקים וראש אגף לקוחות) וממנהלי המחלקות באגפי השיווק המטפלים בעסקים ובלקוחות, אישור בכתב בו יפורטו העניינים הבאים:

- (א) כי נושא התפקיד קרא את תנאי הפטור, הבין את הטאמר בהם והסכים לקיימם;
(ב) כי נושא התפקיד אינו מודע להפרה כלשהי של תנאי הפטור על ידו, או על ידי מי מעובדי החברה, שלא דווחה לממונה על אכיפה פנימית.

3. הממונה על אכיפה פנימית יתדרך אחת לשנה את כלל עובדי "א"ל הבאים במגע עם לקוחות החברה בדבר קיומם של תנאי הפטור, תוצאותיו ומשמעותו בחיי היומיום של החברה.

4. הממונה על אכיפה פנימית יעביר לממונה בתוך 60 יום ממועד מתן הפטור פרוט של תכנית הפיקוח שקבעה החברה.

הממונה על אכיפה פנימית בלאומי קארד יהיה אחראי על הנושאים הבאים:

1. הממונה על אכיפה פנימית ידאג להפצת עותק מתנאי פטור זה בתוך 30 יום ממועד הינתנו לעובדי לאומי קארד.

2. הממונה על אכיפה פנימית ידאג לקבל אחת לשנה, בסוף כל שנה מהמנכ"ל מחבר הדירקטוריון, מסמנכ"לים, ממנהל מחלקת מכירות ומסחר וממנהל יחידת מסחר אישור בכתב בו יפורטו העניינים הבאים:

(א) כי נושא התפקיד קרא את תנאי הפטור, הבין את הטאמר בהם והסכים לקיימם;

(ב) כי נושא התפקיד אינו מודע להפרה כלשהי של תנאי הפטור על דיו, או על ידי מי מעובדי החברה, שלא דווחה לממונה על אכיפה פנימית.

3. הממונה על אכיפה פנימית יתדרך אחת לשנה את כלל עובדי לאומי קארד הבאים במגע עם לקוחות החברה בדבר קיומו של תנאי הפטור, חוראותיו ומשמעותו בחיי היומיום של החברה.

4. הממונה על אכיפה פנימית יעביר לממונה בתוך 60 יום ממועד מתן הפטור פרט של תכנית הפיקוח שקבעה החברה.

הממונה על אכיפה פנימית בבל"ל יהיה אחראי על הנושאים הבאים: (ה)

1. הממונה על אכיפה פנימית ידאג להפצת עותק מתנאי פטור זה בתוך 30 יום ממועד הינתנו לכל עובדי המטה בבנק העוסקים בתחומים העוסקים בתחום השיווק ובתחום הפיתוח האסטרטגי.

2. הממונה על אכיפה פנימית ידאג לקבל אחת לשנה, בסוף כל שנה מהמנכ"ל, מתבר הנחלה בכיר לבנקאות פרטית ומסחרית, מתבר הנחלה בכיר לבנקאות עסקית ובינלאומית, מראש החטיבה הבנקאית, מראש החטיבה לבנקאות ייחודית, מראש החטיבה לבנקאות מסחרית ומראש מערך שיווק ופיתוח אסטרטגי, אישור בכתב בו יפורטו העניינים הבאים:

(א) כי נושא התפקיד קרא את תנאי הפטור, הבין את הטאמר בהם והסכים לקיימם;

(ב) כי נושא התפקיד אינו מודע להפרה כלשהי של תנאי הפטור על דיו, או על ידי מי מעובדי החברה, שלא דווחה לממונה על אכיפה פנימית.

4. הממונה על אכיפה פנימית יתדרך אחת לשנה את כלל עובדי המטה העוסקים בתחומים העוסקים, בתחום השיווק ובתחום הפיתוח האסטרטגי בדבר קיומם של תנאי הפטור, חוראותיו ומשמעותו בחיי היומיום של החברה.

5. הממונה על אכיפה פנימית יעביר לממונה בתוך 60 יום ממועד מתן הפטור פרט של תכנית הפיקוח שקבעה החברה.

הממונה על אכיפה פנימית של הבינ"ל יהיה אחראי על הנושאים הבאים: (ו)

1. הממונה על אכיפה פנימית ידאג להפצת עותק מתנאי פטור זה בתוך 30 יום ממועד הינתנו לעובדי הבנק בניהול שיווק ואשראי.

2. הממונה על אכיפה פנימית ידאג לקבל אחת לשנה, בסוף כל שנה מהמנכ"ל, מראש אגף שיווק והשקעות, מראש אגף אשראי, מראש אגף מטבע חוץ ומראש אגף מנהל ומערכות מדע אישור בכתב בו יפורטו העניינים הבאים:

(א) כי נושא התפקיד קרא את תנאי פטור זה, הבין את הנאמר בהם והסכים לקיימם;

(ב) כי נושא התפקיד אינו מודע להפרה כלשהי של תנאי הפטור על ידו, או על ידי מי מעובדי החברה, שלא דווחה לממונה על אכיפה פנימית.

3. הממונה על אכיפה פנימית יתדרך אחת לשנה את כלל עובדי המטה העסקיים בתחומים העסקיים, בתחום השיווק ובתחום הפיתוח האסטרטגי בדבר קיומם של תנאי הפטור, הוראותיו ומשמעותו בחיי היומיום של החברה.

4. הממונה על אכיפה פנימית יעביר לממונה בתוך 60 יום ממועד מתן הפטור פירוט של תכנית הפיקוח שקבעה החברה.

הממונה על אכיפה פנימית בבדייל יחיה אחראי על הנושאים הבאים:

1. הממונה על אכיפה פנימית ידאג להפצת עותק מתנאי פטור זה בתוך 30 יום ממועד הניתנו למנהל הכללי, חברי ההנהלה הממונים על הסניפים, חברי ההנהלה הממונים על השיווק, חברי ההנהלה הממונים על האשראי, חברי ההנהלה הממונים על הפעילות הבינלאומית וחברי ההנהלה הממונים על התפעול וכן למנהלי אזורים ולעובדים בדרג הניהולי, במשרד הראשי, העוסקים בתחומים האמורים.

2. הממונה על אכיפה פנימית ידאג לקבל אחת לשנה, בסוף כל שנה, מהמנכ"ל, מתברר ההנהלה הממונים על הסניפים, חברי ההנהלה הממונים על השיווק, חברי ההנהלה הממונים על האשראי, חברי ההנהלה הממונים על הפעילות הבינלאומית וחברי ההנהלה הממונים על התפעול אישור בכתב בו יפורטו העניינים הבאים:

(א) כי נושא התפקיד קרא את תנאי הפטור, הבין את הנאמר בהם והסכים לקיימם;

(ב) כי נושא התפקיד אינו מודע להפרה כלשהי של תנאי הפטור על ידו, או על ידי מי מעובדי החברה, שלא דווחה לממונה על אכיפה פנימית.

3. הממונה על אכיפה פנימית יתדרך אחת לשנה את המנהל הכללי, חברי ההנהלה הממונים על הסניפים, חברי ההנהלה הממונים על השיווק, חברי ההנהלה הממונים על האשראי, חברי ההנהלה הממונים על הפעילות הבינלאומית וחברי ההנהלה הממונים על התפעול וכן את מנהלי האזורים והעובדים בדרג הניהולי, במשרד הראשי, העוסקים בתחומים האמורים, בדבר קיומם של תנאי הפטור, הוראותיו ומשמעותו בחיי היומיום של החברה.

4. הממונה על אכיפה פנימית יעביר לממונה בתוך 60 יום ממועד מתן הפטור פירוט של תכנית הפיקוח שקבעה החברה.

(ת)

הממונה על אכיפה פנימית בעורק יהיה אחראי על הנושאים הבאים:

1. הממונה על אכיפה פנימית ידאג להפצת עותק מתנאי פטור זה בתוך 30 יום ממועד הניתן לעובדי עורק בניהול שיווק ואשראי.

2. הממונה על אכיפה פנימית ידאג לקבל אחת לשנה, בסוף כל ישיבה, מהמנכ"ל, מהסמנכ"לים ומתבדי הדירקטוריון אישור בכתב בו יפורסו העניינים הבאים:

(א) כי נושא התפקיד קרא את תנאי הפטור, הבין את הנאמר בהם והסכים לקימם;

(ב) כי נושא התפקיד אינו מודע להפרה כלשהי של תנאי הפטור על דיו, או על ידי מי מעובדי החברה, שלא דווחה לממונה על אכיפה פנימית.

3. הממונה על אכיפה פנימית יתדרך אחת לשנה את כלל עובדי עורק הבאים במגע עם לקוחות החברה בדבר קיומם של תנאי הפטור, חוראותיו ומשמעותו בחיי היומיום של החברה.

4. הממונה על אכיפה פנימית יעביר לממונה בתוך 60 יום ממועד מתן הפטור פרוט של תכנית הפיקוח שקבעה החברה.

(ט) סעיפים 10 (ג) עד (ת) לעיל יחדלו מלחול על מי מן הצדדים לפטור אשר יאמץ תוכנית אכיפה פנימית בהתאם למתכונת המוצעת על ידי רשות ההגבלים העסקיים, וזאת לאחר שהתוכנית של אותו צד לפטור קיבלה את אישור הממונה והושלם יישומה אצל אותו צד לפטור.

11. הממונה רשאי לשנות חוראות פטור זה או לבטלן כאמור בסעיף 14(ב) של חוק ההגבלים העסקיים; הודעה על שינוי בתנאים או ביטול הפטור תימסר לצדדים להסדר ולצד בית הדין ותפורסם ברשומות כאמור בסעיף 14(ג) של חוק ההגבלים העסקיים.

12. תוקף פטור זה עד ליום 7 ביולי 2002.

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר

מתן פטור מאישור הסדר כובל

בין מנפיקים וסולקים של כרטיסי אשראי הקשורים לרשת ויזה

ביום 18 במאי 2000 הענקתי פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988, להסכם בין כ.א.ל., בנק דיסקונט לישראל בע"מ, אלפא קארד בע"מ, הבנק הבינלאומי הראשון בע"מ, לאומי קארד בע"מ בנק לאומי לישראל בע"מ, עורק זהב השקעות בע"מ.

לאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולשנות את תנאי הפטור כדלקמן:

במקום הגדרת "התקופה הראשונה" כפי שמופיעה בסעיף 1 לפטור תבוא ההגדרה הבאה:

"תקופה שתחילתה ביום כניסתו לתוקף של פטור זה (כאמור בסעיף 2(א) לפטור), וסיומה 31 באוגוסט 2000."

השינוי האמור מהווה חלק בלתי נפרד מהחלטתי מיום 18 במאי 2000 בדבר מתן פטור לצדדים.

ד"ר דוד תדמור
הממונה על ההגבלים העסקיים

ירושלים, ג'-תמוז-תש"ס
06 יולי 2000

77

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר

מתן פטור מאישור הסדר כובל

בין מפיקים וסולקים של כרטיסי אשראי הקשורים לרשת ויזה

ביום 18 במאי 2000 הענקתי פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988, להסכם בין כ.א.ל., בנק דיסקונט לישראל בע"מ, אלפא קארד בע"מ, הבנק הבינלאומי הראשון בע"מ, לאומי קארד בע"מ בנק לאומי לישראל בע"מ, עורק זהב השקעות בע"מ. ביום 6 ביולי 2000 תוקן הפטור כך שהתקופה הראשונה הוגדרה כ: "תקופה שתחילתה ביום כניסתו לתוקף של פטור זה וסיומה 31 באוגוסט 2000."

לאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי-לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולשנות את תנאי הפטור כדלקמן:

במקום הגדרת "התקופה השנייה" כפי שמופיעה בסעיף 1 לפטור תבוא ההגדרה הבאה:

"תקופה שתחילתה מיד עם תום התקופה הראשונה וסיומה ביום 1 בינואר 2002."

במקום סעיף 2(ב) לפטור יאמר:

"על אף האמור בסעיף 2(ה) לפטור, יחולו עמלות-מנפיק בשיעורים הנקובים בנספח ב' לפטור זה עד ליום 1.3.2001."

השינוי האמור מהווה חלק בלתי נפרד מהחלטתי מיום 18 במאי 2000 בדבר מתן פטור לצדדים.

ד"ר דוד תדמור
הממונה על ההגבלים העסקיים

ירושלים, כ"א אב תש"ס
24 אוגוסט 2000

80

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר
מתן פטור מאישור הסדר כובל

הסכם בין לאומי קארד בע"מ ובין כרטיסי אשראי לישראל בע"מ, בנק
לאומי לישראל בע"מ, בנק דיסקונט לישראל בע"מ והבנק הבינלאומי
הראשון לישראל בע"מ

א. פתח דבר

1. ביום 7 במרץ 2001 הגישו לאומי קארד בע"מ (להלן: "לאומי קארד"), כרטיסי אשראי
לישראל בע"מ (להלן: "כ.א.ל"), בנק לאומי לישראל בע"מ (להלן: "לאומי"), בנק דיסקונט
לישראל בע"מ (להלן: "דיסקונט") והבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן:
"הבינלאומי"), בקשה לפטור, לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988,
להסכם ביניהם¹ שעניינו בתחום הסליקה והנפקה של כרטיסי חיוב. בקשת הפטור מוסבת
כולה אך על ההסדר הקיים בין הצדדים שעניינו עמלת המנפיק (הקרויה: "עמלה צולבת") בין
מנפיקים לסולקים של כרטיסי חיוב מסוג "ויזה".

2. לאחר שבחנתי את ההסדר, על הכבילות המצויות בו, כמו גם את השפעתם האפשרית על
התחרות בשוק הרלוונטי, ולאחר שהתייעצתי עם הועדה לפטורים ולמיזוגים, שוכנעתי כי
ההסדר אינו ראוי לפטור אלא בתנאים מהותיים שהתניתי לו, כמפורט בסיפא להחלטתי זו.
בכפוף לתנאים אלה, מצאתי כי בנסיבות בהן מתבקש הפטור (אשר יפורטו בקצרה בהמשך
הדברים) ובשים לב לתקופת הפטור – אין ההסדר פוגע פגיעה ממשית בתחרות בשוק כאמור
ואף יש בו כדי לקדמה, כי אין עיקרו של ההסדר בהפחתת התחרות ואין בו כבילות שאינן
נחוצות למימוש עיקרו. בהתחשב בכך מצאתי כי ראוי ההסדר לפטור לפי סעיף 14 לחוק
ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "חוק ההגבלים העסקיים"), הכל, כאמור, בכפוף
לקיום התנאים המנויים בסיפא להחלטתי זו.

¹ הסכם מיום 7.7.1998 אשר אומץ על ידי הצדדים לפטור זה ביום 18.5.2000. להסכם המקורי היו צדדים גם אלפא
קארד ושות' – שותפות מוגבלת, אלפא קארד בע"מ, עורק זהב השקעות בע"מ ועורק שירותי מידע מקומי בע"מ. עם
הפסקת פעילותה של אלפא קארד ורכישת נכסיה על ידי קבוצת לאומי, אומץ ההסכם המקורי על ידי הצדדים
לבקשת הפטור שבפניי.

ב. הצדדים להסדר

3. לאומי קארד היא חברה פרטית הנמצאת בבעלות לאומי. החברה פעילה מחודש מאי 2000 והיא עוסקת בהנפקה וסליקה של כרטיסי חיוב מכח זיכיון מאת חברת ויזה הבינלאומית (להלן: "ויזה הבינ"ל"). החברה נמצאת כיום בראשית דרכה לאחר שלאומי היה, במשך שנות דור, שותף עם דיסקונט לבעלות על כ.א.ל, הסולקת הגדולה ביותר בישראל של כרטיסי חיוב מסוג "ויזה".
4. כ.א.ל היא חברה פרטית הנמצאת כיום בשליטת דיסקונט. החברה עוסקת בהנפקה וסליקה של כרטיסי חיוב, ופועלת, מזה שנים רבות, מכח זיכיון מאת חברת ויזה הבינלאומית. עת רבה היתה החברה הסולקת היחידה של כרטיסי ויזה ולמעשה – השולטת ללא עוררין בענף זה. גם כניסתו, לפני שנים אחדות, של מתחרה חדש (חברת אלפא קארד בע"מ) לסליקת כרטיסי "ויזה" לא ערערה באופן ממשי את בכורתה של כ.א.ל בענף זה וגם כיום משויכים אליה רוב מחזיקי כרטיסי ה"ויזה" בישראל.²
5. לאומי הוא אחד משני הבנקים הגדולים בישראל ומניותיו נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל-אביב. המדובר באחת הקבוצות הבנקאיות הגדולות במדינה. עיסוקיה של הקבוצה מגוונים וכוללים, בין היתר, פעילויות בתחומי הבנקאות, הפיננסים, הנדל"ן והביטוח. לקבוצה 253 משרדים בנקאיים בארץ. בהקשר הנדון מחזיק הבנק ברשיון להנפיק כרטיסי חיוב "ויזה". עד לפני כשנה פעל הבנק בתחום זה באמצעות כ.א.ל. לאחר מכירת מניותיו בכ.א.ל חקים הבנק את לאומי קארד המנקזת אליה את פעילותו של לאומי בתחום כרטיסי החיוב.
6. דיסקונט הוא הבנק השלישי בגודלו בישראל מבין הבנקים המסחריים. מניותיו נסחרות אף הן בבורסה לניירות ערך בתל-אביב, והוא עוסק במגוון שירותים בנקאיים מקומיים ובינלאומיים. הבנק מחזיק ברשיון להנפיק כרטיסי חיוב "ויזה" והוא מזה שנים שותף לבעלות ולשליטה בכ.א.ל. לפני כשנה רכש דיסקונט את חלקו של לאומי בכ.א.ל וכיום הוא בעל השליטה בה.
7. הבינלאומי הוא חברה ציבורית שמניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בת"א, בשליטת פ.י.בי אחזקות בע"מ. הבינלאומי הינו הבנק המסחרי החמישי בגודלו בישראל, והוא פועל במגוון שוקי כספים, אשראי ותיווך פיננסי. בהקשר דכאן מחזיק הבנק ברשיון להנפיק

² אלפא קארד עצמה חדלה מפעילות, כעבור תקופה לא ארוכה ונכסיה נמכרו ללאומי.

כרטיסי חיוב "ויזה", ואף עסק בכך בשנתיים האחרונות באמצעות חברת הבת אלפא קארד בע"מ, אשר חדלה מעיסוק בתחום כרטיסי החיוב. בדצמבר 2000, אחר מכירת נכסיה של אלפאקארד ללאומי, רכש הבינלאומי החזקות משמעותיות בכ.א.ל.

8. זה לא מכבר הופרדה הבעלות והשליטה המשותפת של לאומי ודיסקונט בכ.א.ל. הפרדה זו של השותפות בין לאומי לדיסקונט בהנפקת וסליקת כרטיסי ויזה במסגרת כ.א.ל. נעשתה מטעמי תחרות: שותפות בין שניים מהגדולים שבבנקים בישראל בחברה השולטת בהנפקת וסליקת כרטיסי "ויזה" היוותה חסם כניסה משמעותי לתחרות בענף זה. התרתו של חסם זה והחדרת תחרות ממשית לענף מתאפשרת עתה, כאשר מאחורי לאומי קארד ניצב לאומי, המסוגל, בשל גודלו וכוחו, להקים תחרות למי שהינה השחקן הדומיננטי מזה שנים רבות בענף הויזה – חברת כ.א.ל. בואה, עתה, של תחרות בין כ.א.ל. ללאומי קארד הוא, אפוא, מימושה של הפרדת הבעלות בין לאומי לדיסקונט בכ.א.ל. יצירת תנאים הולמים לתחרות בין לאומי קארד, השחקן החדש בתחום הויזה, לבין כ.א.ל. השחקן הוותיק והגדול בענף זה, היא אפוא אינטרס חשוב שיש לקדמו בשלב זה של ראשית התממשותה של תחרות בענף הויזה.

ג. ההסדר

9. ההסדר שבפניי מתמצה בהסכם עקרונות מיום 7 ביולי 1998 שאומץ על-ידי הצדדים לבקשת הפטור זו ביום 18 במאי 2000 (להלן: "ההסכם"). בעיקרו מסדיר ההסכם את מערכת היחסים בין הגופים המנפיקים והסולקים כרטיסי חיוב מסוג "ויזה" בתחום העמלה הצולבת, ועל ידי כך הוא מאפשר קישוריות בין רשתות הסליקה שבבעלות הגופים: בעל כרטיס לאומי קארד הבא בשעריו של בית עסק הנסלק על ידי כ.א.ל. יוכל לרכוש בכרטיס שבידו אף שלאומי קארד איננה זו הסולקת את אותו בית עסק. הדבר מתאפשר הודות להסדר העמלה הצולבת, במסגרתו מבטיח לאומי לויזה כ.א.ל. כי הוא זה שיפרע את חיובי כרטיסי לאומי קארד כנגד העמלה הצולבת.

10. ההסכם כולל מספר כבילות, אשר העיקרית שבהן היא הסכמה בין הצדדים ביחס לגובה העמלה הצולבת. כפי שיובהר להלן, בצד התפקיד החיובי הנודע לעמלה הצולבת – יצירת קישוריות בין רשתות הסליקה של סולקי כרטיסי ויזה השונים – עלולה ההסכמה בדבר העמלה הצולבת להפוך לחסם תחתון לגובה עמלת בית עסק, אשר היא המחיר אותו מציעים הסולקים לבתי העסק ואשר עליו ניטשת תחרות ביניהם. בהיותה מרכיב משמעותי בעמלה שמשלם בית העסק, עשויה העמלה הצולבת המתואמת להוות סף מוסכם לתחרות, שאין לרדת הימנו. האיוון בין שני היבטים אלה של העמלה הצולבת הוא מורכב, אך בעל חשיבות להתפתחותה הפרוספקטיבית של תחרות בענף זה. הורדתה של העמלה הצולבת במסגרת התנאים שקבעתי למתן הפטור יש בה, אפוא, לקדם את התחרות ולא להסיגה: בצד הותרת

הקישוריות בין כ.א.ל. ללאומי קארד על כנה, במסגרת העמלה הצולבת, יופחת ממשית שיעור העמלה הצולבת. בכך יגדל מרחב התחרות בין כ.א.ל. ללאומי קארד על שירותי סליקת עסקות ותתאפשר הפחתת עמלת בית העסק, באופן זהה או דומה להורדת שיעור העמלה הצולבת.

ד. השפעת ההסדר על התחרות

11. על פי פטור שנתן קודמי ביום 18 במאי 2000, להסדר כובל של קביעת עמלה צולבת אחידה בין חברות הויזה המקומיות (להלן: "הפטור הקודם"), היה על ארגון הויזה הבינ"ל לערוך סקר עלויות ולקבוע לאורו את שיעור העמלה הצולבת הצריך להשתלם בתנאי השוק הישראלי. תוצאתו של סקר זה – שיעור העמלה הצולבת לשוק הישראלי, צריכה היתה להיות מוגשת לממונה על הגבלים עסקיים על ידי ויזה הבינ"ל כהמלצה, אשר על הממונה להחליט אם לאשרה. הצדדים לפטור הקודם היו חברות הויזה המקומיות: כ.א.ל. וחברת אלפא קארד, אשר לאומי קארד באה אחר כך בנעליה (כ.א.ל. ולאומי קארד ייקראו להלן: "חברות הויזה").

12. העמלה הצולבת משפיעה באופן משמעותי על קביעת העמלות שגובות חברות הויזה מבתי העסק בעד שירותי הסליקה שהן מספקות להם (להלן: "עמלות בתי עסק"). מפאת חשיבותם אעמוד בתמצית על עיקרי הדברים.

13. חברות הויזה מספקות לבתי העסק שירותי סליקה. שירות זה הוא, בעיקרו של דבר, שירות של הבטחת פירעון. במסגרתו מבטיחה חברת הויזה לבית העסק כי החיובים בהם התחייבו מחזיקי כרטיסי הויזה הנסלקים על ידה, בעת שרכשו טובין או שירותים בו, ייפרעו על ידה לבית העסק. כעניין שבשיגרה חותמים בתי העסק על הסכם עם חברת ויזה זו או אחרת לקבלת שירות הסליקה המבטיח להם פירעון זה. עד לא מכבר היה בנמצא רק סולק אחד של כרטיסי חיוב מסוג ויזה – חברת כ.א.ל., וסולק אחד של ישראלכרט-מסטר קארד – חברת ישראלכרט בע"מ, מקבוצת בנק הפועלים.

לעת כניסתה של חברת אלפא קארד נשתנה המצב תכלית שינוי: בא אל השוק סולק נוסף של כרטיסי ויזה. במצב בו פועלים כמה מנפיקים או סולקים של אותו סוג כרטיס (ויזה במקרה זה), נדרש הסולק עימו תתום בית העסק להבטיח פירעון של כלל כרטיסי ויזה המוצגים בבית העסק, גם אם הוא לא הנפיקם. כך, אם הבאים לבית העסק או חוזים בכרטיס ויזה של לאומי קארד, והגורם הסולק את אותו בית עסק הוא כ.א.ל., עשוי בית העסק להימצא בפני מצב בו יהא עליו להודיע לאוחזי כרטיס לאומי קארד כי הואיל והסכם הסליקה שלו הוא עם כ.א.ל., לא יוכל בית העסק לכבד את הכרטיס שבידם. למניעת מצב זה כוננו הסדרי העמלה הצולבת: בהסדר זה משלם הסולק עמלה לגורם אחר, מנפיק כרטיס החיוב, כדי שאותו גורם

יבטיח לו את פירעון החיוב הנוצר על ידי אוחזי הכרטיס האחר. באופן זה יכול בית העסק לכבד את כלל כרטיסי הויזה, כאשר הסולק עימו הוא קשור בהסכם סליקה מסוגל להבטיח לו פירעון, הן של הכרטיסים המונפקים על ידו והן של כרטיסים המונפקים על ידי אחרים. עמלה זו, המשתלמת על ידי הסולק למנפיק הכרטיס המבטיח לו פירעון, מכונה "עמלה צולבת" או "עמלת המנפיק". חשיבותה בכך שהיא מאפשרת קישוריות ובכך אף מקילה על כניסתו המיידית של הסולק או המנפיק החדש לשוק: אם לא תיקבע עמלה צולבת מוסכמת בין הסולקים עלול להתהוות מצב בו הסולק הקיים של בית העסק לא יסכים להבטיח פירעון לכרטיסים שהוא לא הנפיק.³ במצב כזה יצטרך הסולק החדש לחתום על הסכם סליקה נפרד עם כל בית עסק.⁴

14. מאידך, העמלה הצולבת, בהיותה חלק משמעותי, למעשה החלק הארי, מעמלת בית העסק מהווה סוג של תיאום מחירים בין הסולקים השונים המהווה הסדר כובל לפי סעיף 2(ב)(1) לחוק ההגבלים העסקיים. הדברים פשוטים הם: עמלת בית העסק הוא המחיר שגובה סולק מבית העסק בעד שירותי הסליקה שהוא נותן לו. מחיר זה הינו מישור רלבנטי לתחרות בין הסולקים. כאשר חלק עיקרי מן העמלה הוא רכיב הנקבע בהסדר בין מתחרים, יש לעמוד היטב על המשמר כי הצידוק הבסיסי להסדר שכזה לא ינוצל לרעה ולא יורחב מעבר להכרח שעומד ביסודו, לגביית מחיר (עמלה) גבוהה מהמחיר התחרותי הראוי. לכאורה, עלול להיווצר מצב בו שכרה של העמלה הצולבת, המבטיחה לסולק ומנפיק חדש כניסה נוחה ומהירה לשוק – ייצא בהפסדה בגביית עמלה מופקעת מבתי העסק, המגלגלים אותה הלאה אל עבר הצרכן הסופי. מצב כזה מסתכם במחיר גבוה יותר של מוצרים ושירותים ובפגיעה פוטנציאלית ברווחה חברתית והוא רעה שמפניה בא חוק ההגבלים העסקיים להגן.

15. מכאן הזהירות שנקט קודמי לתפקיד בבואו לאשר בפטור את שיעור העמלה הצולבת וסיווגה לבתי עסק לפי הצעת חברות הויזה. בפטור דנא קבע הממונה כי הוא מאשר זמנית עמלה צולבת בשיעור ממוצע של 1.38%, תוך שהוא קובע תקופה שבסיומה ייקבע שיעור מבוסס ומושכל של עמלה צולבת בהתבסס על סקר עלויות שהיה על ויזה הבינ"ל לערוך. שיעור העמלה הצולבת שנקבע בפטור היה נמוך באופן משמעותי מזה שנהג עד לנתינתו ומכך יצא נשכר אינטרס הציבור.

³ העמלה הצולבת מאפשרת למעשה כיוון קישוריות בין רשתות הנפקה וסליקה נפרדות, בלי קשר להיקף הפעילות של הצדדים.

⁴ הצורך של סולק חדש לזכות הסכמים כאלה עשוי להיות כרוך בקשיים, בעיקר במישור הזמן, דבר העלול להוות חסם של ממש לכניסתו לשוק. הסולק החדש אף עלול להיתקל בחסמים נוספים בבריתת הסכמי סליקה נוספים עם בתי עסק. לעיתים, כאשר אין הסולק החדש יכול להציג קהל משמעותי של מחזיקי הכרטיס אותו הוא סולק, אף עשוי בית העסק שלא להיכנס כלל להסכם כזה.

16. חרף הוראת הפטור, לא עלה בידי ויזה הביני"ל, לא במועד שנקבע אף לא לאחר מכן, להביא בפני הממונה ביסוס ראוי לשיעור העמלה הצולבת הצריך להשתלם בשוק הישראלי לפי "תנאי הארץ ותושביה". אף מידע אשר שימש את ויזה הביני"ל לא הובא בפני הממונה. משכך, לא ניתן היה לאשר את המלצת ויזה הביני"ל, מה גם ששיעור העמלה המומלץ על ידה נראה לממונה, על פני הדברים, כבלתי מוצדק. על כך הודיע הממונה לחברות הויזה המקומיות עוד ביום 12 בנובמבר 2000. באותה הזדמנות הבהיר הממונה לחברות הויזה כי נוכח העדר התקדמות בתחום העמלה הצולבת אין בכוונתו לשנות את מועד פקיעת הפטור לגבי העמלה הצולבת הקיימת - יום 1 במארס 2001. אחר הודעה זו התנהלו מגעים נוספים עם ויזה הביני"ל וביום 7 בפברואר 2001, לאחר שמגעים אלה לא עלו יפה, הודיע הממונה על כך לחברות הויזה.

17. ביני לבניי חלף המועד שנקבע לפקיעת הפטור. חברות הויזה טענו בפניי, עוד טרם פקיעת הפטור, כי הן לפי לשונו של הפטור הקודם והן על פי הגיונם של דברים - הן סמכו על ארגון ויזה הביני"ל, אשר בידו מיומנות וידע לבסס באופן מושכל את שיעור העמלה הצולבת הצריכה להשתלם בשוק הישראלי. עוד הוסיפו חברות אלה וטענו כי לאחרונה, מאז הודיע להן הממונה כנזכר לעיל, ולאחר שהובהר להן כי המחלוקת בין הממונה לויזה הביני"ל אינה ניתנת לגישור, הן משקיעות מאמצים ניכרים ללימוד עצמי מושכל של נתוני העמלה הצולבת והן נכונות להתחייב כי בתוך תקופה קצרה הן יוכלו לבסס בפני הממונה שיעור מושכל של עמלה צולבת. אשר על כן ביקשו חברות הויזה כי תינתן להן שהות נוספת בת חודשים אחדים כדי שיוכלו לבסס שיעור מושכל של עמלה צולבת, והן מוכנות לעשות כן בפני בית הדין להגבלים עסקיים, בהליך של בקשה לאישור הסדר כובל, במקרה שלא יצליחו לשכנעני בשיעור עמלה צולבת, אשר באופן מבוסס אינו פוגע בתחרות.

18. משבאה בקשה זו בפניי סברתי כי כשלעצמה ובמתכונתה זו טמונה בה בעייתיות. ככלות הכל היתה בידי חברות הויזה שהות, ולו מצומצמת, ללימוד הנושא וגם אם סמכו את ידיהן לגמרי על ויזה הבינלאומי אין הדבר מצדיק מתן הכשר להסדר כובל אשר טיבו והצדקותיו לגבי השיעור בו הוא נוהג כיום - לא לובנו עד גמירא. אכן מקובל עליי כי הפטור שנתן הממונה סומך את מנגנון הקביעה של שיעור העמלה הצולבת על הצעת ויזה הביני"ל, שהוחזקה גם בעיני הממונה כגורם בעל ידע בתחום זה. אולם ויזה הביני"ל אינה צד זר לחברות הויזה המקומיות. אלה הן בעלות רשיון שלה בישראל וככלות הכל מדובר בגופים הקרובים זה אצל זה.

19. על כן באתי למסקנה כי כל בקשה לפטור המבוססת על ההסדר הקודם של עמלה צולבת ובה מבקשים הצדדים שהות נוספת חייבת לגלם בתוכה שני מרכיבים: האחד - כי תהא זו תקופה קצרה למדיי והשני - כי אינטרס הציבור ייצא נשכר באופן מוחשי גם במהלך תקופת ביניים זו. אשר לאורך הזמן - יש לזכור כי מדובר בבקשה לפטור שהיא בסמכות הממונה על

23. מימושם של כל אלה יחדיו יש בו, אפוא, להצדיק מתן פטור לתקופה קצרה, להסדר של עמלה צולבת, בכפוף לתנאים המפורטים בזה, כאשר מתן הפטור הינו למן מועד החלטתי זו. במקביל ליישום תנאים שמטרתם קידום התחרות בענף, ייתן הפטור שהות לגמר הליבון והבירור בין הממונה לבין חברות הויזה בדבר שיעור העמלה הצולבת. התנאים אף מבטיחים כי אם לא ישוכנע הממונה בתום תקופת הפטור, כי שיעור העמלה הצולבת המבוקש על-ידי הצדדים אינו מבוסס כבלתי פוגע באופן ממשי בתחרות, יובא ההסדר הכובל לאישור בית הדין להגבלים עסקיים, ויתברר בהליך שיפוטי.

24. באשר לכבילות הנוספות המצויות בהסכם, מצאתי כי בנסיבות העניין ניכר כי הכבילות נלוות לעיקרו של ההסכם – הסכמה בדבר שיעור העמלה הצולבת – ונחוצות למימוש עיקרו. העברת המידע מתוחמת לאותו מקטע נשוא ההסדר: הכרטיסים הצולבים שנשלקו, והיא, לכן, נלווית ונחוצה לשם קיומה של קישוריות בין הרשתות; כך גם ההסכמות ביחס למועדי החיוב וקיומם של כללי ברירת מחדל, המהווים פן משלים למנגנון העמלה הצולבת.

ה. סוף דבר

25. בתנאים המפורטים להלן, לאחר שנועצתי בועדה לפטורים ומיזוגים ומכוח הסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ניתן בזה פטור לכ.א.ל. ולאומוי קארד (להלן ביחד – "חברות ויזה"), וללאומי, דיסקונט והבינלאומי (להלן ביחד – "הבנקים") מן החובה לקבל את אישור בית הדין להגבלים עסקיים להיותן צד להסדר כובל ביניהן בדבר העמלה הצולבת ושיעורה הנוהג לפי הסכם מיום 18.5.2000. הפטור בתנאים הניתן בזה יהיה בתוקף עד ליום 1.9.2001; ואלה התנאים:

1. העמלות הצולבות המפורטות בנספח "ב" לפטור מיום 7.7.1998 ולפטור מיום 18.5.2000, על תיקוניהם (להלן ביחד – "הפטור הקודם") יופחתו לפי הפירוט שבנספח "א", המהווה חלק בלתי נפרד מתנאים אלה.

2. לא יאוחר מיום 1.7.2001 יבוטלו הקטגוריות הקיימות של בתי עסק המתייחסות לעניין העמלה הצולבת והחברות יעברו למבנה קטגוריות אחר עליו יוסכם באישור הממונה. לא הגיעו הצדדים להסכמה אחרת יהיה מבנה הקטגוריות על פי נספח "ב" המצורף בזה.

3. לא יאוחר מיום 1.8.2001 יחלו חברות הויזה והבנקים בהנפקה של כרטיסי חיוב מסוג MasterCard בכמות הנדרשת לשם סליקה של כרטיסים אלה.⁷

4. לא יאוחר מיום 1.10.2001 יסלקו חברות הויזה כרטיסי חיוב מסוג MasterCard.

5. חברות הויזה יעשו כל הנדרש לביסוס מדוקדק, על יסוד מתודולוגיה מנומקת ונתונים מלאים ומפורטים אשר יועברו לבדיקת הממונה לא יאוחר מיום 1.5.2001, של שיעור העמלה הצולבת המתחייב, לדעתן, בישראל. אם בתקופת הפטור לא ישוכנע הממונה כי שיעור העמלה הצולבת המוצע על ידי חברות הויזה מוצדק – יגישו חברות הויזה לא יאוחר משלושים יום מתום הפטור הניתן בזה, בקשה לבית הדין להגבלים עסקיים לאישור הסדר כובל לעמלה צולבת בשיעור ובתנאים אותם הגישו לממונה.

החברות רשאיות להסתייע במידע ובידע שבדי וזה הבינלאומית לביסוס עמדתן, אולם האמור לעיל לא יהווה הצדקה לכל סטייה מן המועדים הנקובים בתנאים אלה, או לאי גילוי מידע על-ידי החברות.

מובהר בזה כי אם לא יסכים הממונה ליתן המלצתו להיתר זמני לעמלה צולבת לתקופת ההתדיינות בבית הדין בבקשה האמורה לאישור הסדר כובל או אם לא יינתן היתר זמני בתנאים המוסכמים בין חברות הויזה לממונה – יוכלו הצדדים לפטור, אם יחפצו בכך, לסלוק, בתקופת ההתדיינות, כרטיסי ויזה בנפרד ללא כל עמלה צולבת (split).

6. איחור שאינו עולה על 30 ימים בביצוע הוראות תנאים אלה לא ייחשב להפרתן.

7. הוראות פטור זה יחולו בכל הנוגע לעמלה צולבת בין הצדדים. כל יתר ההוראות בפטור הקודם כהגדרתו לעיל, שאין נוגעות לעמלה הצולבת, יוסיפו לחול, ככל שלא בוטלו על-ידי הממונה.

למען הסר ספק בלבד מובהר בזאת כי הסעיפים או הפסקאות הקבועים בפטור הקודם מיום 18 במאי 2000 והנוגעים לתקופות (הפסקאות הרלבנטיות בסעיף 1) לסקר העלויות (סעיף 2) וכן כל התייחסות לאלפא קארד בע"מ ולעורק זהב השקעות בע"מ או כל סעיף

⁷ סעיף זה יחול על הבינלאומי אם יש ברשותו רשיון להנפקת כרטיסי MasterCard.

המטיל עליהן או על מי מהן חובות (הפסקאות או הקטעים הרלבנטיים בסעיף 1, סעיף 11 (ד), סעיף 11(ח)) מבוטלים בזאת.

8. הממונה רשאי, לאחר ששמע את הצדדים, לשנות מתנאים אלה ממועד השינוי ואילך, ככל הנדרש לביצועם.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988, נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

דור שטרום, ע"ד

הממונה על הגבלים עסקיים (בפועל)

תל-אביב, י"ג אדר תשס"א
8 במארס, 2001

נספח "א"

החל ממועד מתן פטור זה יפחיתו כרטיסי אשראי לישראל בע"מ ולאומי קארד בע"מ את שיעורי העמלות הצולבות כדלקמן:

1. החל מיום 9.3.2001 תעמוד העמלה הצולבת המשולמת בקטגוריה המתייחסת ל"כל שאר הענפים" [נספח "ב" לפטור הקודם] והעומדת כיום על 2.25% - על 2% בלבד;

2. לא יאוחר מיום 1.9.2001 לא תעלה העמלה הצולבת הממוצעת לכלל הקטגוריות - על 1.25%. העמלות הצולבות בקטגוריות השלישית והרביעית, כמפורט בנספח ב' להלן, יקבעו כך שהעמלה הצולבת הממוצעת לכלל הקטגוריות לא תעלה על 1.25% כאמור, כאשר העמלה הצולבת בקטגוריה הרביעית תקבע בשיעור שלא יעלה על 1.86%.

למען הסר ספק בלבד מובהר בזה כי בחישוב העמלה הצולבת הממוצעת ישוקלל שיעור העמלה בכל קטגוריה עם סך כל המחזור הכספי שנובע מהעסקאות המתייחסות לאותה קטגוריה.

נספח "ב"

קטגוריות בתי העסק לתקופת הביניים – בהעדר הסכמה ואישור של הממונה:

1. הפצת מזון⁸ - (food distribution); תחנות דלק; משרדי ממשלה; עירויות; חברות עירוניות; בזק; רשות השידור; חברת החשמל; ביטוח לאומי; מכירת כלי רכב חדשים ואופנועים חדשים; מכירת דירות חדשות;
2. שירותי תקשורת – זמן אוויר ופעילות מונה לתקשורת סלולרית אלחוטית ובינ"ל; סוכני נסיעות ותיירות; חברות תעופה; ביטוח; קופות חולים; מתנ"סים ותנועות נוער; טלוויזיה רב ערוצית; חברות גז וסוכני גז.
3. עסקאות מקוונות וכרטיס חכם.⁹
4. בתי עסק אחרים.

⁸ בהתאם למופיע במסמך ההמלצות של ויזה הבינלאומית מיום 30.4.1999.

⁹ בהתאם למופיע במסמך ההמלצות של ויזה הבינלאומית מיום 30.4.1999.

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן
פטור מאישור הסדר כובל

הסכם בין לאומי קארד בע"מ ובין כרטיסי אשראי לישראל בע"מ, בנק לאומי
לישראל בע"מ, בנק דיסקונט לישראל בע"מ והבנק הבינלאומי הראשון
לישראל בע"מ

ביום 8 במרץ 2001 החלטתי לתת פטור בתנאים להסכם שצדדים לו לאומי קארד בע"מ, כרטיסי אשראי
לישראל בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק דיסקונט לישראל בע"מ והבנק הבינלאומי הראשון
לישראל בע"מ (להלן: "חברות חויזה").

בהתאם לתנאי הפטור נקבע כי אם בתקופת הפטור לא ישוכנע הממונה כי שיעור העמלה הצולבת המוצע
על ידי חברות החויזה מוצדק - יגישו החברות בקשה לבית הדין להגבלים עסקיים לאישור הסדר כובל
לעמלה הצולבת, וזאת עד ליום 1 בספטמבר 2001. כן הותנה מתן הפטור בהורדת העמלות הצולבות אשר
על פי המידע שהוצג בפני הרשות - בוצעה על ידי חברות החויזה.

לאחרונה באו נציגי חברות חויזה בדברים עם הרשות באשר לבקשת אישור ההסדר הכובל אותה
מתעדות החברות להגיש אל בית הדין באשר לשיעור העמלה הצולבת. בין היתר ניסו הם לגבש הסכמה
עם הממונה לגבי תנאיו של היתר זמני אותו יבקשו בהתאם לסעיף 13 לחוק ההגבלים העסקיים,
התשמ"ח-1988 (להלן: "חוק ההגבלים העסקיים").

על מנת לעמוד בלוחות הזמנים שנקבעו בהחלטת הפטור שבנדון, נעשו מאמצים משמעותיים להגיע לכלל
הסכמה עובר ליום 1 לספטמבר 2001 - מועד פקיעתו של הפטור האמור, אלא שזו גזלה את עיתותיה.

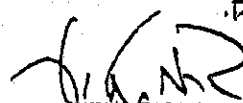
בינתיים התחייבו חברות חויזה להגיש הבקשה לבית הדין לאלתר, ובוזז חיום אף הושגה הסכמה מצידן
לקיים תנאים שעיקרם הורדה נוספת של העמלה הצולבת והפחתה משמעותית של הפערים השיעורים
החלים על סוגים שונים של בתי עסק. לאור המועד הסמוך למאוד להגשת הבקשות לבית הדין, ולאור
העובדה כי הטבת נוספת עם התחרות והציבור חוסכמה זה מכבר, לא ראיתי מניעה להאריך הפטור
בימים ספורים, אחדים.

בהתאם לאמור, ולאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ולמיוזגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי
בסעיף 14 ולשנות את תנאי הפטור כדלקמן:

בסעיף 25 לפטור, במקום "הפטור בתנאים חניתן בזה יהיה בתוקף עד ליום 1.9.2001", יבוא "הפטור
בתנאים חניתן בזה יהיה בתוקף עד ליום 9.9.2001".

השינוי האמור מהווה חלק בלתי נפרד מהחלטת הפטור מיום 8 במרץ 2001.

החלטה זו מותנית בכך שעד למועד ה- 6 בספטמבר 2001 בשעה 09:00 יגישו חברות חויזה בקשה לבית
הדין להגבלים עסקיים בהתאם לסעיף 7 לחוק ההגבלים העסקיים באשר לעמלה הצולבת. באותו מועד
תגשנה חברות חויזה גם בקשה למתן היתר זמני בהתאם לסעיף 13 לחוק.

ד"ר שלום ע"י

הממונה על הגבלים עסקיים

הודעות הרשות

טיוטת צו לפי סעיף 50 לחוק ההגבלים העסקיים, 24/6/2001
התשמ"ח 1988 -

פרק א': הגדרות

בצו זה:

"אדם" – לרבות תאגיד

"בית עסק" - כל אדם העוסק במכירת טובין, שירותים ונכסים אותם ניתן לרכוש,

בין היתר, באמצעות כרטיס חיוב

"הממונה" - הממונה על הגבלים עסקיים

"הנחת מטרה" - הסכמה בין סולק לבין בית עסק פלוני לפיה יקבל בית העסק הטבח

עבור עמידה ביעדי סליקה שקבע הסולק לאותו בית עסק

"הסכמה" בין במפורש ובין מכללא, בין בכתב ובין בעל פה או בהתנהגות, בין אם

באורח מחייב על פי הדין ובין אם לאו ולרבות הסדר

"הסכמת בלעדיות" - הסכמה בין סולק לבין בית עסק, לפיה בית העסק ישלם לסולק

עמלת בית עסק מופחתת, או יקבל הטבות אחרות, אם יסכים שלא להתקשר עם סולק

אחר

"חוק ההגבלים העסקיים" - חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח 1988 -

"חוק כרטיסי חיוב" - חוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו 1986 -

"כרטיס חיוב" - כהגדרתו בחוק כרטיסי חיוב, למעט משיכת כסף או בירורים שונים

המתבצעים באמצעות מכשירי בנק ממוכנים, ולמעט כרטיס שכל ייעודו טעינת ערך

כספי בו ושימוש בערך הכספי לתשלום ("ארנק אלקטרוני"), ולמעט היבטי ארנק

אלקטרוני של כרטיס משולב

"מנפיק" - אדם המנפיק, מפיץ או משווק כרטיסי חיוב, שהוא צד לחוזה כרטיס

חיוב עם לקוח שהוא מקבל כרטיס, והאחראי לתשלומים המגיעים מלקוח שעשה

שימוש בכרטיס חיוב שהונפק, הופץ או שווק על ידו

"נכס" - מקרקעין, מיטלטלין, כסף, שירותים או זכויות

"נקודת קצה" - P.O.S - קורא אלקטרוני של כרטיסי אשראי הנמצא בבית העסק

וכן טרמינל, או כל מכשיר אחר הנמצא בבית העסק המסוגל לקרוא את המידע אשר

על גבי הכרטיס

"סוגי כרטיסי חיוב" - ר"ל אחד מסוגי כרטיסי החיוב הבאים: ישראכרט,

MasterCard, Visa, American Express.

"סולק" - אדם המגייס בתי עסק (acquirer) והמעניק להם שירותי סליקה

"עמלת בית עסק" - העמלה שמשלם בית עסק לסולק עבור קבלת שירותי סליקה

"קבוצת פועלים" - בנק הפועלים בע"מ וכל תאגיד בשליטתו, לרבות תאגיד בנקאי

או תאגיד עזר בנקאי אדם השולט על בנק הפועלים בע"מ וכל תאגיד הנשלט בידי

מי מאלה

"קשירה" - התניה של מתן שירותי סליקה של כרטיס חיוב מסוג מסוים בסליקה של

כרטיסים אחרים וכן - הסכמה בין סולק לבין בית עסק פלוני לפיה בית העסק

יהא זכאי להטבות כלשהן בשירותי סליקה כרטיס חיוב מסוג מסוים אם ירכוש גם

שירותי סליקה של כרטיסים אחרים.

"שירותי סליקה" - שירותי הטיפול בעסקאות המתבצעות באמצעות כרטיסי חיוב,

לרבות השירות הניתן לבית עסק בדמות זיכוי בגין סליקה העסקאות שנעשו

באמצעות כרטיסי חיוב

"שליטה" – 8211; היכולת לכוון, במישרין או בעקיפין, פעילותו של תאגיד. בלי

לגרוע מכלליות האמור לעיל:

חוקה כי אדם תנהנה בנאמנות מחזיק שליטה בנכסיה, למעט החוקה ביחידה בקרן

נאמנות שחל עליה חוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994

חוקה על אדם שהוא בעל שליטה בתאגיד אם הוא מחזיק בזכות למנות מנהל כללי

באותו תאגיד

חוקה על אדם שהוא בעל שליטה בתאגיד אם הוא מחזיק ביותר ממחצית מהזכות

להצביע מכוח המניות או סוג שלהן באסיפה כללית של חברה או בגוף מקביל

לאסיפה כללית של תאגיד אחר, או מחזיק למנות דירקטורים ובתאגיד שאינו חבר

– 8211; מחזיק למנות בעלי תפקידים דומים

חוקה על אדם שהוא בעל שליטה בתאגיד אם הוא מחזיק ביותר משלושים אחוזים

מזכות בתאגיד, אם אין אדם אחר מחזיק יותר ממחצית מזכות כאמור

חוקה על אדם שהוא בעל שליטה בתאגיד אם הוא מחזיק ביכולת למנות קבלת החלטות

עסקית מהותית של התאגיד, וזאת אם מקור אותה יכולת בהסכם המסדיר תנאי

חלואה שנתן תאגיד בנקאי במהלך עסקיו הרגילים לעניין זה, החלטות עסקית

פרק ב': חוראות כלליות

1. סולק הנמנה על קבוצת פועלים לא ינצל את מעמדו בשוק באופן העלול להפחית את התחרות בשירותי הסליקה.
2. מבלי לגרוע מכלליות האמור בסעיף 1, לעיל, לא יקבע סולק הנמנה על קבוצת פועלים תנאי התקשרות שונים להספקאות דומות לנבי סוג כרטיס מסויים, העשויים להעניק לבית עסק יתרון בלתי חוגג כגפי ומתחרים בו. אם וכאשר יכנס סולק נוסף (כמשמעו בסעיף 12 (4) לחלף), לא יחול האיסור בסעיף זה על סליקת כרטיסי MasterCard.
3. סולק הנמנה על קבוצת פועלים לא יהיה צד להסכמות בלעדיות עם בתי עסק, ואולם מקום בו נקודת הקצה היא בבעלות סולק מקבוצת בנק הפועלים רשאי אותו סולק לדרוש תשלום חוגג מכל סולק אחר שיעשה בה שימוש.
4. סולק הנמנה על קבוצת פועלים לא יהיה צד לקשירה של סליקת כרטיסי ישראלכרט בסליקת כרטיס אשראי אחר או לקשירה כרטיסי, MasterCard בסליקת כרטיס אשראי אחר ולא יציע קשירה כאמור. אם וכאשר יכנס סולק נוסף (כמשמעו בסעיף 12 (4) לחלף), לא יחול האיסור בסעיף זה על סליקת כרטיסי MasterCard.
5. סולק הנמנה על קבוצת פועלים לא יתנה התקנת נקודת קצה מסוג מסוים בבית עסק בהתנייה הנוגעת לסוג כרטיסי החיוב הנסלקים באותו בית עסק.
6. סולק הנמנה על קבוצת פועלים לא יהיה צד להסכמה בדבר תנאות מטרה ולא יעניק תנאות כאמור בכל הקשור לסליקת כרטיסי ישראלכרט ו-MasterCard.
7. לא יסרב סולק הנמנה על קבוצת פועלים סירוב בלתי סביר למתן שירותי סליקה.

8. סולק הנמנה על קבוצת פועלים לא ימנע ממנפיק להתאים את נקודות הקצה שבבעלותו של הסולק לשימושו של מנפיק כלשהו, ובלבד שהמנפיק לא יפגע בשימושים ובתוכנות של הסולק.
9. מנפיק מקבוצת פועלים לא יפלה בין סולקים על פי זהותם, ולא יפלה בין לקוחותיו על פי זהות הסולק של בית העסק בו נערכה העסקה, לרבות לעניין תנאי הזיכוי ככל שאלה תלויים בו.
10. מנפיק מקבוצת פועלים רשאי לערוך מבצע ללקוחותיו לפיו הם יחיו זכאים לקבל מחמנפיק או מבית עסק חסבות אם ירכשו באותו בית עסק מוצרים באמצעות כרטיס החיוב שהנפיק, ובלבד שהמבצע לא ילווה בהסכמת בלעדיות עם בתי עסק, לרבות אם מקורן בבית העסק אולם מבצע כאמור לא יעלה על חודשיים לכל היותר, ומשך הזמן בין מבצע למבצע עם אותו בית עסק לא יפחת מששה חודשים. לעניין סעיף זה - בלעדיות בקיומו של מבצע לא תחשב כהסכמת בלעדיות לפי צו זה.
11. אם וכאשר יכנס סולק נוסף כמשמעותו בסעיף 12 לחלף לא יפלה סולק מקבוצת בנק הפועלים בין מנפיקים על פי זהותם.

פרק ג': הפחתת עמלות

12. (1) תוך שבעים וחמשה ימים מיום הגשת צו זה לאישור בית הדין להגבלים עסקיים יפחיתו כלל הסולקים מקבוצת פועלים את שיעורי עמלות בתי העסק כך ששיעור עמלת בית העסק המקסימלי בעסקאות חיוב רגילות לא יעלה על 3% ושיעור עמלת בית העסק המקסימלי בעסקאות תשלומים לא יעלה על 2.2%.
- (2) החל מיום 1.1.2001 יפחיתו כלל הסולקים מקבוצת פועלים את שיעורי עמלות בתי העסק כך ששיעור עמלת בית העסק המקסימלי בעסקאות חיוב רגילות לא יעלה על 2.75% ושיעור עמלת בית העסק המקסימלי בעסקאות תשלומים לא יעלה על 2.95%.
- (3) החל מיום 1.5.2002 יפחיתו כלל הסולקים מקבוצת פועלים את שיעורי עמלות בתי העסק כך ששיעור עמלת בית העסק המקסימלי בעסקאות חיוב רגילות לא יעלה על 2.6% ושיעור עמלת בית העסק המקסימלי בעסקאות תשלומים לא יעלה על 2.8%.
- (4) אם וכאשר יכנס סולק נוסף כהגדרתו בסעיף זה אזי לא יידרש ביצוע הפחתה או הפחתות כאמור בסעיפים (2)-(3) לעיל, או מי מהם.
- לעניין סעיף זה "סולק נוסף" – סולק של כרטיסי חיוב MasterCard אשר אגנו נמנה עם קבוצת פועלים, אשר בנו לבין סולק מקבוצת פועלים יש הסדר לעמלה צולרת אשר זכה לאישור מאת בית הדין להגבלים עסקיים או לפטור לפי סעיף 14 מאת הממונה, ואשר פעולתו כסולק מתאפשרת בממשק הטכני המשותף כאמור בסעיף 14 לתנאים אלה ונקודות הקצה מותאמות לקריאת כרטיסי חיוב שהונפקו על ידי מנפיק שאינו נמנה על קבוצת פועלים.
- (5) סעיף זה אינו חל על סליקת כרטיסי American Express.
- (6) שיעורי העמלות הנקובות בסעיף זה אינם כוללים מס ערך מוסף.

פרק ד': הסכם סליקה חדדי ועמלה צולבת

13. מנהלים וסולקים מהקבוצת פועלים יישאו כל היסודי להסכמת עמלות על עסקאות

המוצע מוצדק & #8211 תפעל קבוצת פועלים להגיש, ביחד עם חברות נוספות המבקשות להנפיק ולסלקו כרטיסי MasterCard בישראל, בקשה לבית הדין להגבלים עסקיים לאישור חסדר כובל לעמלה הצולבת ביניהן.

פרק ה': יצירת ממשק משותף
14. הסולקים הנמנים על קבוצת פועלים ינקטו בכל האמצעים הדרושים בכדי לאפשר, במהלך השנה הקרובה, הקמת ממשק טכני משותף אשר יאפשר סליקה של עסקאות צולבות בין סולקים אלה לבין לאומי קארד בע"מ וכרטיסי אשראי לישראל בע"מ.
15. הסולקים הנמנים על קבוצת פועלים לא ימנעו גם מכל סולק אחר מלחיות צד לממשק משותף כאמור בסעיף 14 לעיל, והכל בכפוף לקיבולת של המערכת וליכולת להרחיבה. ואולם זכאים הם לדרוש תשלום הוגן בעבור התחברות למערכת הממשק המשותף או הרחבתו.

פרק ו': הבטחת קיום חוראות צו זה
16. כל סולק ומנפיק הנמנה על קבוצת פועלים ינקוט בכל האמצעים הסבירים הדרושים על מנת שכלל עובדיו ושלוcho העוסקים ו/או קשורים בענייני צו זה יקיימו חוראות צו זה ואת חוראות חוק ההגבלים העסקיים.

17. מבלי לגרוע מכלליות האמור, ימצא בנק הפועלים לממונה, מדי שנה, בראשית השנה, אישור חתום על ידי המנהל הכללי של כל חברה בשליטת בנק הפועלים העוסקת בסליקת כרטיסי ישראלכר ו/או , MasterCard לפיו עמדה החברה שבראשה הוא עומד בתנאי צו זה.

פרק ז': חוראות כלליות
18. צו זה יכנס לתוקפו ביום שיינתן לו תוקף של צו מוסכם כאמור בסעיף 50 לחוק ההגבלים העסקיים. למען חסר ספק בלבד, מובחר בזה כי אין באמור כדי לגרוע מן החובה לפעול לפי סעיף 12 טרם המועד האמור.
19. סולקים הנמנים על קבוצת פועלים יבטלו או יתקנו, לפי העניין, כל חוראה בחסכמים שמי מהם צד להם ואשר אינה עומדת בקנה אחד עם תנאי צו זה, והכל עד לא יאוחר מתום שלושה חדשים מיום כניסת צו זה לתוקף. כל חסכם חדש, חידוש חסכם או תיקונו עד למועד זה ייעשו בקנה אחד עם תנאי צו זה.
20. מוסכם כי הקמתו ופעולתו המלאה והתקינה של ממשק טכני משותף כאמור בסעיף 14 לצו זה וכניסתו של סולק נוסף (כמשמעו בסעיף 12(4) לצו זה) עשויים להוות, יחדיו, שינוי מהותי המצדיק פנייה לבית הדין לשינוי הצו.
21. כל ספק שיתעורר בקשר לתחולתו או פרשנותו של חוראות צו זה יובא להכרעת בית הדין להגבלים עסקיים. הוגשה הבקשה על ידי צד שלישי או על ידי אדם מקבוצת הפועלים - יצורף חממונה כמשיב לבקשה.
22. דין הפרת חוראה מחוראות צו זה כדין הפרת חוראה מחוראות חוק ההגבלים העסקיים.
23. תוקפו של צו זה שלוש שנים.

החלטה

27
26.7.2001

לכבוד
מר דרור שטרס, ע"ד
הממונה על ההגבלים העסקיים
רשות ההגבלים העסקיים
רח' כנפי נשרים 22
ת.ד. 34281
ירושלים 91341

נכבדנו,

הנדון: טענות בנק לאומי לישראל בע"מ ולאומי קארד בע"מ לטיוטת צו לפי סעיף 350 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988 בעניין מנפיקים וסולקים של כרטיסי חיוב מקבוצת הפועלים

בהתאם להוראות סעיף 350(ד)(1) לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988 (להלן: "חוק ההגבלים העסקיים"), מתכבדים לאומי קארד בע"מ ובנק לאומי לישראל בע"מ (להלן ביחד: "לאומיים") לפרוש את טענותיהם בכתב בנוגע לטיוטת הצו שבנדון, המצורפת כנספח למכתב זה (להלן: "טיוטת הצו").

לאומי סבור כי טיוטת הצו לוקה בשלושה עניינים מהותיים, אשר בהעדר הסדר הולם להם בטיטת הצו תפגע התחרות:

1. יש לקבוע בצו הסדר אשר יאפשר את כניסתו של לאומי לסליקת כרטיסי חיוב מסוג ישראלכרט, המחווים חלק ניכר מכלל כרטיסי החיוב שבשוק אמצעי התשלום;
2. אין לאפשר לסולקים מקבוצת פועלים להסכים עם בית עסק כלשהו על עמלות סליקה שונות לסליקת כרטיסי ישראלכרט ולסליקת כרטיסי Mastercard.
3. יש לקבוע כי העמלות הצולבות על פי הקטגוריות השונות של בתי העסק ועל פי הטכנולוגיות השונות תהינה אחידות ללא הבחנה בין סוגי כרטיסי החיוב השונים, הן בסליקת כרטיסי ישראלכרט ו-Mastercard והן בסליקת כרטיסי ויזה;

להלן תפורט עמדת לאומי בהרחבה.

מבוא

במשך תקופה ארוכה שוררת אפליה ביחס הרשות למנפיקים ולסולקים של כרטיסי חיוב מסוג ויזה לבין המנפיקים והסולקים של כרטיסי החיוב מסוגי ישראלכרט, Mastercard, ואמריקן אקספרס. בתוך כך נמנעה הרשות מכל התערבות ומכל הסדרה של תחום פעולתם של האחרונים, הנמנים עם קבוצת הפועלים, וזאת למשך תקופה ארוכה. במקביל, במהלך כל אותה תקופה, פעלה הרשות והטילה על לאומי ותברות הויזה האחרות מגבלות ודרישות שונות, חרף העובדה כי בעניין כרטיסי ויזה התקיימה ממילא תחרות, בשונה מהמצב בכל הנוגע לכרטיסי החיוב ישראלכרט, Mastercard ואמריקן אקספרס.

לאחרונה החליטה הרשות להתערב ולהסדיר גם את ההנפקה והסליקה של כרטיסי החיוב ישראלכרט ו-Mastercard, ובמסגרת זו פרסמה את טיוטת הצו, לה מתייחס לאומי במסמך זה. דא עקא, עיון בטיטת הצו מגלה, כי ההסדרים הקבועים בה לוקים בחסר, באופן שיש בו כדי לפגוע בתחרות.

פירוט טענות לאומי

להלן פירוט הטענות ביחס להסדרים הכלולים בצו:

כניסה לסליקת כרטיסי ישראלכרט

1. טיוטת הצו אינה כוללת כל חובה על קבוצת פועלים לאפשר כניסת סולקים אחרים, שלא מקבוצת פועלים, לסליקה של כרטיסי ישראלכרט. יצירת מצב בו סליקת כרטיסי חיוב בכלל, למעט ישראלכרט, תהיה על ידי כל הסולקים, בעוד שסליקת כרטיסי ישראלכרט תמשיך להיעשות על ידי קבוצת פועלים בלבד, תפגע בכושר התחרות של לאומי (ושל מתחרים נוספים) בשוק כולו, אל מול קבוצת פועלים:

1.1. קבוצת פועלים תוכל לסבסד הפחתה בשיעורי עמלת בית העסק בסליקת כרטיסי חיוב שאינם ישראלכרט, בשל יכולתה ליצור סבסוד צולב בין עמלות סליקת כרטיסי ישראלכרט לעמלות הסליקה של כל כרטיסי החיוב האחרים.

1.2. בנוסף, כל עוד לא תתאפשר סליקת כרטיסי ישראלכרט על ידי סולקים שאינם מקבוצת פועלים, תוכל קבוצת הפועלים להוריד את שיעורי עמלות הסליקה בכרטיסי ישראלכרט לגבי בתי עסק מסויימים, ולהעלותם לגבי בתי עסק אחרים, וזאת ללא מגבלה ממשית, באופן אשר יביא מחד, להסטת הפעילות מכרטיסי חיוב אחרים לכרטיסי ישראלכרט (באותם בתי עסק אשר להם תקבע עמלת סליקה נמוכה כאמור), תוך הסבת נזקים ניכרים למנפיקים ולסולקים האחרים, עד לסילוקם משוק אמצעי התשלום. מאידך, פעולה כאמור לא תגרום נזקים לקבוצת פועלים, בשל קיומו של הסבסוד הצולב בין בתי העסק כאמור.

2. מנגד, ללאומי לא תהא כל אפשרות לסבסוד צולב בין סוגי כרטיסי חיוב כאמור, או להוריד את עמלות הסליקה מתחת לעמלה הצולבת, שכן תנאי ההנפקה והסליקה של כרטיסי החיוב המונפקים והנסלקים על ידו, מפוקחים על ידי הרשות ומתקיימת ביחס אליהם תחרות. על כן, יכולתו של לאומי להתחרות בקבוצת פועלים בכל הנוגע להנפקה ולסליקה של כל כרטיסי החיוב תפגע.

3. לפיכך, יש להחיל את הוראות טיוטת הצו גם בכל הנוגע לכל סוגי כרטיסי החיוב הנסלקים על ידי קבוצת פועלים, ובמיוחד לחייב את קבוצת פועלים לאפשר סליקה על ידי סולקים נוספים גם של כרטיסי ישראלכרט, באותם תנאים של אי אפליה בין סולקים ומנפיקים.

4. לעניין האמור בפרק זה מפנה לאומי לסעיפים 13 ו-14 לטיוטת הצו. יש להבהיר כי ההסדרים שייקבעו על פי סעיפים אלה (ובכפוף להתייחסותנו הפרטנית לסעיפים אלה) יחולו גם על סליקת כרטיסי ישראלכרט על ידי לאומי.

איסור תבחנה בין עמלות הסליקה בכרטיסי ישראלכרט ובכרטיסי Mastercard

5. על מנת למנוע את הפגיעה בכושר התחרות של לאומי אל מול קבוצת פועלים, יש למנוע את האפשרות כי קבוצת פועלים תהיה חופשיה לקבוע שיעורי עמלות סליקה שונים לאותם בתי עסק, לסליקת כרטיסי ישראלכרט מחד ו-Mastercard מאידך.

כפי שהבהרנו לעיל, קבוצת פועלים תוכל לסבסד הפחתה בשיעורי עמלת בית העסק בסליקת כרטיסי חיוב שאינם ישראלכרט, בשל יכולתה ליצור סבסוד צולב בין עמלות סליקת כרטיסי ישראלכרט לעמלות הסליקה של כל כרטיסי החיוב האחרים. דבר זה יפגע בכושר התחרות של לאומי אל מול קבוצת פועלים, וזאת יש למנוע.

6. בהתאם לכך, יש לקבוע בסעיף 12 לטיוטת הצו, כי שיעור עמלת הסליקה שתגבה קבוצת פועלים בגין סליקת כרטיסי ישראלכרט בכל בית עסק שהוא, יהא זהה לשיעור עמלת הסליקה שייגבה בסליקת כרטיסי Mastercard.

למען הסר ספק יובהר, כי בנוסף לשיעור עמלת הסליקה, יש לקבוע בצו כי תנאי הסליקה כולם יהיו זהים בכל בית עסק הן לסליקת כרטיסי ישראל כרטיס וכן לסליקת כרטיסי Mastercard.

קביעת עמלה צולבת אחידה לכל כרטיסי החיוב

7. אין כל הצדקה להבחנה בין שיעור העמלה הצולבת החל בעניין כרטיסי ויזה לבין שיעור העמלה הצולבת שיחול על כרטיסי חיוב ישראל כרטיס ו-Mastercard. לפיכך, שיעור העמלה הצולבת צריך להיות זהה לכל סוגי הכרטיסים, תוך הבחנה בין קטגוריות של בתי עסק ושל אמצעי הטכנולוגיה. בנוסף, יש לאפשר ללאומי להיות צד להליך קביעת העמלה הצולבת גם בכל הנוגע לכרטיסי ישראל כרטיס (לכשתאפשר כניסת לאומי לסליקתם כאמור לעיל) ו-Mastercard.

8. לאור זאת יש לתקן את המנגנון הקבוע בסעיף 13 לטיוטת הצו כך שיקבע בו כי שיעורי העמלה הצולבת יהיו זהים לאלה שיחולו בכרטיסי ויזה, כאמור לעיל, וכי לאומי יהיה צד להליך קביעתם. הנוסח הקיים של סעיף 13 קובע, כי שיעור העמלה הצולבת ייקבע בהסכמה בין הממונה לבין קבוצת פועלים, ורק אם הממונה לא יושכנע כי שיעור העמלה הצולבת המוצע על ידי קבוצת פועלים מוצדק, יפנו קבוצת הפועלים ביחד עם מנפיקים וסולקים נוספים לבית הדין להגבלים עסקיים. מתן אפשרות לקבוצת פועלים לבסס שיעור עמלה צולבת, מבלי שלמנפיקים ולסולקים האחרים הפוטנציאליים ניתנת אפשרות להתערב בהליך קביעת שיעור זה טרם פניה לבית הדין, הינה בלתי סבירה, שהרי העמלה שתקבע תשפיע על מצבם של מנפיקים וסולקים אחרים, שלא מקבוצת פועלים, ועל כן יש לאפשר להם להיות צד להליך קביעת שיעור העמלה הצולבת כאמור.

הערות נוספות לטיוטת הצו

בנוסף לאמור לעיל ומבלי לגרוע ממנו, להלן פירוט הערות נוספות לטיוטת הצו:

9. סעיף 3 לטיוטת הצו מאפשר לקבוצת פועלים לדרוש "תשלום הוגן" בגין שימוש בנקודות הקצה שלה על ידי סולקים אחרים. יש להבהיר בסעיף זה כי כל סולק (ובכלל זה סולקים שאינם מקבוצת פועלים) יהיה רשאי לדרוש "תשלום הוגן" בגין שימוש שיעשו סולקים אחרים בנקודות קצה שבבעלותו.

10. סיפת סעיף 4 לטיוטת הצו, הקובעת כי האיסור על קשירה של סליקת כרטיסים לא יחול על סליקת כרטיסי Mastercard מיד לכשייכנס סולק נוסף, אינה מוצדקת ויהא בה כדי לאפשר לקבוצת פועלים ליחנות מיתרון משמעותי בתחרות על סליקת כרטיסי Mastercard וכרטיסי חיוב נוספים, כל עוד לא ביססו הסולקים החדשים את מעמדם בסליקת כרטיסי Mastercard. לאור זאת, יש לקבוע תקופת מעבר שתהיה מבוססת על מבחן מהותי של חדירת הסולקים החדשים לסליקת Mastercard, ואשר רק בסיומה יוסר האיסור על קשירה כאמור.

11. יתר על כן, בסעיף 4 לטיוטת הצו יש להבהיר כי האיסור על קשירת סליקת כרטיסי ישראל כרטיס בסליקת כרטיסים אחרים יחול בכל מקרה, בין אם סליקת כרטיסי ישראל כרטיס תהווה תנאי לסליקת כרטיסי חיוב אחרים ובין אם סליקת כרטיסי חיוב אחרים תהווה תנאי לסליקת כרטיסי ישראל כרטיס.

עם זאת, לאחר שסולקים נוספים יבססו את מעמדם גם בסליקת כרטיסי ישראל כרטיס, כאמור לעיל, ניתן יהיה לבטל איסור קשירה זה.

12. סיפת סעיף 8 לטיוטת הצו, החל מהמלה "ובלבד" וגו', אשר על פיה סולק יכול למנוע ממנפיק להתאים את נקודת הקצה שבבעלותו של הסולק לשימוש של המנפיק, אם לדעתו של הסולק, המנפיק "פגע בשימושים ובתוכנות של הסולק", פותחת פתח להתחמקויות מצד הסולק מביצוע התאמות נקודות הקצה לשימוש של המנפיק. לפיכך, יש להשמיט סיפא זו, או, לפחות, להגבילה בכך שאם מועלית טענה כאמור, ומתעורר סכסוך בעניין, ייקבע פוסק מוסכם, שיכריע בסכסוך תוך תקופת זמן קצרה ביותר (כשבוע ימים), וזאת על מנת שלא לעכב את כניסת המנפיקים החדשים. יצוין, כי חוראה כדוגמת סיפת סעיף 8 אינה מופיעה בתנאי הפטור שהוענק ללאומי

13. במסגרת סעיף 10 לטיוטת הצו ניתנת למנפיקים בקבוצת פועלים הזכות לערוך מבצעים ובמסגרתם להעניק ללקוחותיהם "הטבות", בעוד שבתנאי הפטור של חברות הויזה נקבע שניתן להעניק ללקוחות אך ורק "הטבות כספיות". הממונה מתבקש להחיל הגבלה זו גם על קבוצת פועלים, או לאפשר ללאומי או לבתי העסק הקשורים עמו, ליתן גם הטבות שאינן כספיות.

14. בסעיף 11 לטיוטת הצו יש לקבוע כי סולק מקבוצת פועלים לא יפלה בין מנפיקים על פי זהותם, וזאת מבלי להתנות הוראה זו בכניסתו של סולק נוסף. יתר על כן, יש לפרט את הוראת איסור האפליה, בהתאם לפירוט הקיים בהוראות הפטור שניתן ללאומי.

כך יש לקבוע, כי סולק מקבוצת פועלים יעביר, ללא אפליה, לכל המנפיקים את המידע הרלוונטי במלואו על פרטי העסקאות שנשלקו על ידו (תאריך ביצוע, סוג עסקה, סכום העסקה, קטגוריות בתי העסק, מספר התשלומים וכל שאר פרטי המידע הנדרשים לשם הטיפול בעסקה).

עוד יש לקבוע, כי סולק מקבוצת פועלים לא יפלה בין מנפיקים בעניין מועדי החיוב ובעניין תנאי הזיכוי או תקרת בית העסק.

15. במסגרת הפטור שניתן ללאומי נקבע, כי לא יאוחר מיום 1.8.01 יחל לאומי להנפיק כרטיסי Mastercard, בכמות הנדרשת לשם סליקה של כרטיסים אלה, וכי לא יאוחר מיום 1.10.01 יחל לאומי בסליקת כרטיסי Mastercard. בסעיף 14 לטיוטת הצו נקבע, כי קבוצת הפועלים תנקוט בכל האמצעים הדרושים בכדי לאפשר הקמת ממשק טכני משותף, הנדרש לצורך סליקה של עסקאות צולבות בכרטיסי Mastercard, וזאת "במהלך השנה הקרובה". מכאן, כי הוראה זו בטיטות הצו המוסכם סותרת את הוראות הפטור שניתן ללאומי ואינה מאפשרת לו לעמוד בתנאיו. ראשית, יש לקבוע מפורשות תאריך ברור במקום המלים "במהלך השנה הקרובה". להבנתנו, התאריך הרלוונטי כפי שנקבע עם קבוצת פועלים הינו 1.5.2002, וזאת על מנת להסיר כל אי בהירות בנושא. עוד יצויין בהקשר זה, כי לאומי הודיע לממונה כי, מבחינתו, הינו מוכן לעמוד במועדים הקבועים בפטור שניתן לו, דהיינו, להחל בהנפקה ובסליקה של כרטיסי Mastercard על פי תנאי הפטור האמור. ואולם, לצערו של לאומי נבצר ממנו הדבר בשלב זה, ופניה לממונה בעניין זה תעשה בנפרד.

16. בסעיף 15 לטיוטת הצו יש לקבוע, למען הסר ספק, כי לאומי לא ייחשב כ"סולק אחר" לעניין סעיף זה, וכי על לאומי יחולו הוראות סעיף 14 לטיוטת הצו בלבד.

סיכום

לאור כל האמור לעיל, מתבקש הממונה לתקן את הוראות טיוטת הצו בטרם הגשתה לאישור בית הדין להגבלים עסקיים, על בסיס האמור במכתבנו זה.

בנוסף או לחילופין, לפי העניין, מתבקש הממונה להביא את עמדת לאומי כמפורט במכתב זה ולהציגה בפני בית הדין להגבלים עסקיים, במסגרת ההליך לאישורה של טיוטת הצו. לאומי שומר על מלוא זכויותיו על פי כל דין, ובין היתר ומבלי לגרוע מכלליות האמור, על זכותו לבקש להצטרף להליך שיתנהל בעניין טיוטת הצו בבית הדין להגבלים עסקיים.

לאומי קאפו בע"מ

בנק לאומי לישראל בע"מ

Isachar Fischer
 Avi Fischer
 Reuven Behar
 Amir Chen
 Avraham Well
 Elliot Dater *
 Israel Fischer
 Yoram Lichtenstein
 Adi Gillur *
 Tal Eyal-Bogez
 Michal Hakro
 Eran Yaniv
 Ronald Lehmann *
 Tsvi Netzer
 Atir Hardof-Jaffe
 Abraham J. Faur *
 Raz Tepper
 Tamar Tzorefman
 Yoram Ronen
 Robert Barasch **
 Michal Kantir
 Reut Gal
 Shai Fischer
 Mosi Ravkind
 Kobi Meir
 Kamli Lotan Ramer
 Linat Hagan
 Avital Ofek
 Nataly Mishan
 Sharon Rozenblat
 Karen Cohen
 Tzafir Negbi
 Guy Margolin
 Shmrit Shlomovitch - Stein
 Miri Kimchi
 Oded Hejerman
 Amir Gishel
 Romina Rafe

Dr. Irit Havi-Regal
 * Also Admitted in New York
 ** Also Qualified in Ontario, Canada

פישר, בכר, חן ושות'
FISCHER, BEHAR, CHEN & CO.

עורכי דין ונוטריון
ADVOCATES & NOTARY

3 Daniel Frisch St דח' דניאל פריש 3
 Tel Aviv 64731 Israel תל אביב 64731
 Tel: 972-3-694-4111 טל: 03-6944111
 Fax: 972-3-609-1116 פקס: 03-6091116

E-mail: ifco@ifcolaw.com

תיק [2986/1]

רשות ההגבלים העסקיים
 29-07-2001
 התקבל אין טרם נבדק

יששכר פישר
 אבי פישר
 ראובן בכר
 אמיר חן
 אברהם וול
 אליז דייטור *
 ישראל פישר
 יורם ליכטנשטיין
 עדי גילת *
 טל אייל-בוגז
 מיכל פקטור
 עוז יניב
 רונלד להמן *
 צבי נצר
 עטיר הרדוף-יפה
 אברהם פאור *
 רז טפר
 תמר תורג'מן
 יורם בונן
 אליעזר (רוברט) ברש **
 מיכל קמיר
 רעות גל
 שי פישר
 מוטי דיבקינד
 קובי מאיר
 קרני לוטן רסנו
 עינת פיגין
 אביטל אונק
 נטלי משקע
 שרון רוזנבלט
 קרן כהן
 צפריר נגבי
 גיא מרגולין
 שמרית שלומוביץ' - שטיין
 מירי קמחי
 עודד בודנו
 אמיר גבל
 רומינה רפה

ד"ר אירית חביב-רגל
 * חתום בלשמה מיוחדת בזה ודוק
 ** מוסמך לעריכת דין באונטריו, קנדה

לכבוד
 מר דרור שטרומ, עו"ד
 הממונה על ההגבלים העסקיים
 רשות ההגבלים העסקיים
 רחוב כנפי נשרים 22, ת.ד. 34281
 ירושלים 91341

נכבדי,

הנדון: תגובה לטיטוט הצו לקבוצת הפועלים לפי סעיף 250' לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988

1. אנו פונים אליך בשם מרשתנו, כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (להלן: "כ.א.ל"), לתיקון סעיף 13 לטיטוט הצו לקבוצת הפועלים לפי סעיף 250' לחוק ההגבלים העסקיים התשמ"ח (להלן: "טיטוט הצו" או "הצו"), באופן שהסדר העמלה הצולבת החל על כרטיסי ויזה יחול גם על כרטיסי "ישראלכרט", ולשינוי התנאים בסעיף 25(3) וסעיף 25 (4) לפטור 4428 מיום 8 במרץ 2001 (להלן: "הפטור"), באופן שיתאימו להוראות סעיפים 14 ו- 15 לצו. הכל מן הטעם, שהוראות סעיפים 13-15 בצו, במתכונתן הנוכחית, פוגעות פגיעה קשה בכ.א.ל, ומן הטעם שיש בהן משום אפליה פסולה.

26 יולי, 2001

באמצעות שליח

א. רקע - מערכת כרטיסי האשראי בישראל

2. עד לשנת 1998 פעלו במערכת כרטיסי האשראי בישראל שני גופים, כ.א.ל. וישראלכרט בע"מ (להלן: "חברות כרטיסי אשראי"). חברות כרטיסי אשראי הנפיקו¹ כרטיסים, בעיקר באמצעות בנקים שפעלו עימן, וסלקו² את הרכישות שהתבצעו באמצעות כרטיסי האשראי שהנפיקו.
 3. כ.א.ל. הנפיקה, ועודנה מנפיקה, כרטיסים מסוג "ויזה כ.א.ל." ו"דיינרס". ישראלכרט בע"מ (להלן: "חברת ישראלכרט") הנפיקה, ועודנה מנפיקה, כרטיסים מסוג "מסטרקארד", "ישראלכרט" ו"אמריקאן אקספרס".
 4. מערכת זו, בה פעלו כ.א.ל. וחברת ישראלכרט עד לשנת 1998, מכונה בשם "מערכת תלת צדדית", שכן בעסקה מעורבים שלושה גורמים: הלקוח, בית העסק וחברת כרטיסי האשראי (הפועלת כמנפיק וכסולק), שקשורה³ בהסכמים הן עם בית העסק והן עם הלקוח. במבנה זה, בתי עסק שהיו מעוניינים לכבד הן כרטיסים שהנפיקה כ.א.ל. והן כרטיסים שהנפיקה חברת ישראלכרט, חתמו על הסכמי סליקה הן עם כ.א.ל. והן עם ישראלכרט.
 5. במהלך שנת 1996 העניק ארגון ויזה הבינלאומי זיכיון להנפקה וסליקה של כרטיסי "ויזה" לאלפא קארד בע"מ (להלן: "אלפא"), שהיתה בבעלות הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ ועורק זהב השקעות בע"מ.
 6. בעקבות התערבות הממונה על ההגבלים העסקיים (להלן: "הממונה") ברשת ויזה (ובה בלבד), ובעידודו, נחתם הסכם לשיתוף פעולה בין אלפא לכ.א.ל. (להלן: "הסדר עמלה צולבת" או "ההסדר"). הסדר העמלה הצולבת מאפשר קישוריות בין חברות הויזה שלא היתה קיימת טרם ההסדר. בהסדר העמלה הצולבת, מבטיחה חברת ויזה, אשר קשורה בהסכם סליקה עם בית עסק, לסלק את כלל כרטיסי הויזה המתקבלים בבית העסק, בהתאם לסוג העסקה ולמועדי התשלום המקובלים בישראל, גם אם היא לא הנפיקה אותם. כך, לעומת המערכת התלת צדדית, בה סלקה כ.א.ל. אך ורק כרטיסים שהנפיקה, הרי שבמסגרת ההסדר נדרשה לסלק גם כרטיסים של אלפא (ובהמשך כרטיסי לאומי קארד). מערכת זו, שהונהגה בחסות הממונה, מכונה גם "מערכת ארבע צדדית", שכן מעורבים בעסקה ארבעה צדדים: לקוח, בית עסק, מנפיק וסולק (זהות המנפיק שונה מזהות הסולק).
 7. במסגרת הפטור שנתן הממונה להסדר העמלה צולבת לראשונה ב- 7.7.1998, ובשנית - בשל שינויים במבנה בעלות - ביום 18.5.2000, נקבעו תנאים לפעילותם של הצדדים לפטור, המסדירים את גדרי שיתוף הפעולה ביניהם. בנוסף, כינונו של ההסדר תייב קביעה של עמלה צולבת, וכמסגרת הפטור נקבעו שיעורי עמלה צולבת ומבנה קטגוריות.
- למעשה, כניסתה של אלפא לשוק והתערבות הממונה הם אלו שמגבילו את כ.א.ל. ואלפא לפעול תחת הסדר כובל בתחום הויזה. כתוצאה מכך, כ.א.ל. ואלפא (בהמשך לאומי קארד) עברו לפעול במערכת ארבע צדדית. כל זאת, כאשר בתחום ה"ישראלכרט"/"מסטרקארד" לא נערך כל שינוי, וחברת ישראלכרט המשיכה לפעול במערכת תלת צדדית.

¹ הסכם הנפקה הוא הסכם בין הלקוח (צרכן) למנפיק, לפיו מעניק המנפיק ללקוח כרטיס אשראי, כאמצעי תשלום, והלקוח מתחייב לשלם למנפיק את תמורת הנכסים שנרכשו באמצעות כרטיס האשראי.

² הסכם סליקה הוא הסכם בין חברת כרטיסי אשראי לבית העסק, לפיו מתחייבת החברה לחעביר לבית העסק את תמורת העסקאות שבוצעו בבית העסק. במערכת תלת צדדית, זו שהיתה קיימת עד לשנת 1998, עליה יורחב להלן, התחייבות חברת כרטיסי האשראי לסלק אך ורק את הכרטיסים שהיא הנפיקה. לעומת זאת, במערכת הארבע צדדית, שהונהגה לאחר שנת 1998 רק ברשת ויזה, התחייבות חברת כרטיסי האשראי לסלק את כל כרטיסי האשראי אשר קשורים בהסכם סליקה צולבת.

³ במישורין או באמצעות הבנק.

עד להתערבותו הטכנית של הממונה, בדמות הצו שבנדון, התערב הממונה רק ברשת ויוזה. כך, משך התקופה שמיום 7.7.1998 ועד היום קבע הממונה, במסגרת פטור להסדר העמלה הצולבת, תנאים לפעילות החברות, פיקח על שיעורי העמלה הצולבת ומבנה הקטגוריות וחייב אותן להציג חוות דעת כלכליות להצדקת שיעורי העמלה. כמו כן, קבע הממונה, כי הצדדים לפטור יחלו בהנפקה של כרטיסי מסטרקארד ויסלקו כרטיסים מסוג זה עד ליום 1.10.2001. כל זאת בהעדר התערבות ברשת ישראלכרט.

התנהלות זו פגעה ביכולת התחרות של כ.א.ל, והרעה את מצבה בתחרות בינה לבין חברת ישראלכרט בשוק אמצעי התשלום.

כעת, אחרי למעלה משלוש שנים, במסגרת הצו המוסכם, מבקש הממונה להתערב גם בפעילות חברת ישראלכרט, ולהחיל את הסדר העמלה הצולבת החל על כרטיסי "ויוזה", גם על המותג "מסטרקארד".

כפי שיובהר להלן, למרות ניסיון זה להחיל קנה מידה שוויוני בהתערבות רגולטורית בפעילות חברות כרטיסי אשראי, הוראות הצו, שפורטו לעיל, מפלות את כ.א.ל לרעה לעומת חברת ישראלכרט (ובכך ממשיכה אפליה שנוהגת מזה שלוש שנים), ומעניקות לחברת ישראלכרט כלים בלתי הוגנים בתחרות מול כ.א.ל. תוצאת הצו הנח מגיעה משמעותית בכ.א.ל.

נבחר במה דברים אמורים.

ב. הצו מחיל את הסדר עמלה הצולבת על כרטיסים מסוג מסטרקארד בלבד - לבתי העסק נוצר תמריץ להתקשר עם חברת ישראלכרט - התקשרות בהסכם אחד בלבד.

13. הצו מחיל את הסדר עמלה הצולבת, המערכת הארבע צדדית, על כרטיסים מסוג "מסטרקארד" בלבד, בעוד שכרטיסים מסוג "ישראלכרט" נותרים במערכת של שלושה שלבים. כך, בית עסק אשר יתקשר בהסכם סליקה עם אחת משלוש החברות, כ.א.ל לאומי קארד או חברת ישראלכרט, יוכל לכבד כל אחד משלושת הכרטיסים, "כ.א.ל.", "לאומי קארד" ו"מסטרקארד". אולם, אם בית העסק ירצה לכבד גם כרטיסים מסוג "ישראלכרט" יהיה עליו להתקשר בהסכם ישיר עם חברת ישראלכרט, שכן הצו אינו מחיל את הסדר העמלה הצולבת על כרטיס "ישראלכרט". משמע, אם כ.א.ל התקשרה בהסכם סליקה עם בית עסק מסוים שיבקש לכבד גם כרטיסי "ישראלכרט", יהיה עליו להתקשר בהסכם נוסף עם חברת ישראלכרט.

1. הממונה מבהיר בסעיף 22 לפטור מהו, לשיטתו, היתרון שבחסדר העמלה הצולבת, ולמרות עמדתו המפורשת, מותיר הממונה מחוץ להסדר זה את כרטיסי "ישראלכרט", כ - 600,000 כרטיסים המהווים 45% מקבוצת ישראלכרט ו - 17% מכלל כרטיסי האשראי בישראל.

הממונה מסביר את עמדתו כדלקמן:

"מנגד, במצב המתואר של ריבוי מנפיקים שהם גם סולקים, אם לא היו הסכמי סליקה צולבת אזי כל העסקאות היו מתבצעות לפי מודל של רשת בת שלושה מרכיבים, ובית עסק שרוצה שכל הכרטיסים המונפקים יכובדו אצלו על כל מאפיינים, ידרש להתקשר בהסכם נפרד עם כל חברת כרטיסי אשראי ... ואולם הסכמי הסליקה יוצרים קישוריות בין שתי תתי הרשתות ועל ידי כך הופכים אותן לרשת "ויוזה" בת כל חברה מנפיקה כרטיסים ללקוחותיה וכל סולק מכבד את שני הכרטיסים. מצב זה פותח פתח להיווצרה של תחרות ישירה בסליקה".

15. כפי שהובהר, החלטת המערכת הארבע צדדית על כרטיס "מסטרקארד" בלבד, והותרת כרטיס "ישראלכרט" במבנה של מערכת תלת צדדית, יוצרת מצב לפיו בית עסק שברצונו לכבד כרטיס "ישראלכרט" חייב להתקשר

בהסכם עם חברת ישראלכרט. נוכח מספר כרטיסי "ישראלכרט" שהונפקו - כאמור, קיימים כ - 600,000 לקוחות אשר מחזיקים בכרטיס "ישראלכרט" - רוב בתי העסק יבקשו לכבד כרטיס זה, ולפיכך יתקשרו עם חברת ישראלכרט.

16. במצב זה, בית העסק יעדיף סליקה מרוכזת של כרטיסי "כ.א.ל.", "לאומי קארד", "מאסטרקארד" ו"ישראלכרט", תחת התקשרות נפרדת עם שני סולקים. כך, סביר להניח, כי בהינתן תנאים מסחריים זהים שיוצרו לבית העסק הן על ידי כ.א.ל. והן על ידי חברת ישראלכרט, בית העסק יעדיף להתקשר רק עם חברת ישראלכרט, שתשמש גם כסולק של הכרטיסים שבחסדר הצולב, "כ.א.ל.", "לאומי קארד" ו"מאסטרקארד", וגם כסולק של כרטיסי "ישראלכרט". זאת, במקום להתקשר עם חברת כ.א.ל., דבר שיחייב את בית העסק, אם ברצונו לסלוק כרטיסי "ישראלכרט", בהתקשרות נוספת, ישירה, עם חברת ישראלכרט.
17. באמצעות התקשרות עם חברה אחת בלבד, חברת ישראלכרט, יחסוך בית העסק עלויות הנובעות מהתקשרות עם שתי חברות, וביניהן, מלבד הפרוצדורה והעלות שבחתימה על הסכם נפרד, גם עלויות שבחתשבות כפולה מול שתי חברות במקום אחת.
18. כך, הותרת כרטיס "ישראלכרט" מחוץ להסדר העמלה הצולבת יוצרת תמריץ לבתי העסק להתקשר רק עם חברת ישראלכרט. מצב זה מוביל לחוסר שיוויון בוטה בין חברת ישראלכרט לכ.א.ל. ומקנה לחברת ישראלכרט יתרון בלתי הוגן בתחרות מול כ.א.ל. בכך, נפגעת יכולת התחרות של כ.א.ל., וכל זאת בחסות הוראות הצו.
19. הנה כי כן, הצו יוצר עיוות בסיסי בתחום כרטיסי אשראי ומונע מכוחות השוק מלהגיע לתוצאת שווי משקל תחרותי.
20. חברת ישראלכרט מנסה לטעון, מנגד, כי אין להחיל את הסדר העמלה הצולבת על כרטיס "ישראלכרט", שכן זהו מותג פרטי שלה, ולפיכך, סבורה, כי באמצעות התניית האפשרות לסלוק כרטיסים אלו בהנפקתם, יש בידה למנוע סליקה של כרטיסי "ישראלכרט", במסגרת המערכת הארבע צדדית.
21. כך, לשיטתה של חברת ישראלכרט, האפשרות לסלוק כרטיסי "ישראלכרט" מותנית בהנפקתם על ידי הגוף המבקש לסלוק. כלומר, כתנאי לפעילות כ.א.ל. בתחום סליקת כרטיסי אשראי מסוג "ישראלכרט", דורשת חברת ישראלכרט שכ.א.ל. גם תנפיק כרטיסים אלו (בכמות מינימלית טרם הסליקה), וכן, דורשת תשלום עבור הזיכיון להנפיק כרטיס "ישראלכרט".
22. בראשית הדברים יובהר, כמפורט במכתבו של מר דב קוטלר, מנכ"ל כ.א.ל., מיום 11.1.2001, המצורף כנספח א', כי תנאים אלו של חברת ישראלכרט מעמידים חסם בלתי מעשי בפני כניסתה של כ.א.ל. לתחום סליקת כרטיסי "ישראלכרט", ולפיכך קיום תנאיה של חברת ישראלכרט הולך בלתי מעשי ובלתי מציאותי.
23. חשוב מזה, לענייננו, כלל לא ברור מדוע כתנאי לאפשרות לסלוק כרטיס "ישראלכרט", מחויב הסולק להנפיק כרטיסים אלו.
24. אין כל הצדקה לקשירה בין סליקת כרטיסי "ישראלכרט" לבין הנפקתם. למעשה, חברת ישראלכרט מנצלת בכך את כוחה, כדי להותיר בידה את תחום ה"ישראלכרט", אשר יכול לשמש למינוף פעילותה בתחום המערכת הארבע צדדית.
25. הממונה, באמצעות הצו שבנדון, נותן ידו לגישה זו של חברת ישראלכרט, ובכך מכשיר תנאים של שחקן דומיננטי בתחום, שנועדו אך כדי לפגוע במתחריו.

26. לפיכך, אין כל הצדקה להותרת כרטיס "ישראכרט" מחוץ להסדר העמלה הצולבת, אשר נותנת בידי חברת ישראלכרט, כלי שישמשה לתחרות בלתי הוגנת מול כ.א.ל.

ג. נקבעו פרקי זמן שונים, לכ.א.ל. (ולאומי קארד) ולחברת ישראלכרט, להקמת ממשק משותף ביניהם

27. הוראות הפטור מיום 8 במרץ 2001 קובעות:

"לא יאוחר מיום 1.8.2001 יחלו חברות הויזה והבנקים בהנפקה של כרטיסי חיוב מסוג MasterCard בכמות הנדרשת לשם סליקה של כרטיסים אלה"³

"לא יאוחר מיום 1.10.2001 יסלקו חברות הויזה כרטיסי חיוב מסוג MasterCard"⁶

28. מנגד בסעיף 14 להוראות הצו קובע כדלקמן:

"הסולקים הנמנים על קבוצת פועלים ינקטו בכל האמצעים הדרושים בכדי לאפשר, במהלך השנה הקרובה, הקמת ממשק טכני משותף אשר יאפשר סליקה של עסקאות צולבות בין סולקים אלה לבין לאומי קארד בע"מ וכרטיסי אשראי לישראל בע"מ".

(ההדגשה הוספה)

29. דרך המלך לסלוק עסקאות צולבות הנה באמצעות הקמת ממשק משותף בין חברות כרטיסי האשראי. בהעדר ממשק משותף ניתן, מבחינה טכנית, לסלוק עסקאות צולבות, אולם הכרטיס הופך להיות כרטיס "נכה", חסר פונקציות מקובלות, כגון האפשרות לשלם בקרדיט או בתשלומים. בא כוח הממונה מסביר בתגובתו לערר 3/01 מהו כרטיס נכה, ומבהיר כי סליקה שלא באמצעות ממשק משותף פוגעת במחזיקי הכרטיסים:

"במצב זה, גם אם תתבצע סליקה צולבת, שתוסדר על ידי כללי הביטוח, יוגבל מגוון השירותים הניתן בכרטיס האשראי: כך למשל, לא יוכל צרכן שנכנס לבית עסק הנסלק על ידי החברה השניה לקנות בהסדר תשלומים, חשבונו יחוייב ביום הרכישה ולא במרוכז במועד דחוי ועוד. משמע, ללקוח לא תצמח תועלת מהשימוש בכרטיס אשראי בבית עסק שאינו קשור בהסכם סליקה עם סולק של אותו כרטיס, ולמעשה לא תתקיים תחרות ישירה בין שתי החברות".

ובהמשך מוסיף:

"זאת ועוד בהעדר הסדר מקומי, וכאשר העמלה הצולבת נקבעת על פי כלל ברירת המחל של ויזה הבינלאומית, ייווצרו שתי רשתות נפרדות - רשת כ.א.ל. ורשת לאומי קארד (אם וכאשר יהיה ביכולתי להקים רשת עצמאית) המקושרת אחת לשניה דרך הממשק הבינלאומי. מצב זה ייוצר על אף כפיפות הצדדית לכללי "honor all card". בהעדר הסכם מקומי כאשר מחזיק כרטיס כ.א.ל. לדוגמא יבצע עסקה בבית עסק הקשור בהסכם סליקה עם החברה השניה - לאומי קארד - יהיה בידו של הצרכן כרטיס "נכה": העסקה תבוצע כפי שמבוצעות עסקאות בינלאומיות, ונוכח זאת לא יזכה הצרכן באפשרות לשלם בתשלומים, חשבונו יחויב במועד ביצוע העסקה ולא במועד דחוי ועוד. במצב זה ישמש הכרטיס שנושא הצרכן, כאשר הוא נכנס לבית עסק הקשור בהסכם סליקה עם החברה השניה, כתחליף לנשיאת מזומנים. לא זו אף זו, כפי שהוסבר לעיל תשולם עמלה צולבת בגין עסקה זו אלא שזו תהא בהתאם לכללים שקבעה ויזה הבינלאומית. נוכח זאת לא צפויה להתפתח תחרות בין הצדדים בסליקה וכל בית עסק אשר ירצה שכל בעלי הכרטיסים יוכלו להפיק תועלת מהשימוש בהם אצלו יידרש לשני הסכמים נפרדים - אחד עם כ.א.ל. ואחד עם לאומי קארד".

³ סעיף 25 (3) לפטור 4428.

⁴ סעיף 25 (4) לפטור 4428.

⁵ סעיף 102 לתשובת הממונה לערר 3/01, תשובת כיתן בע"מ נ' הממונה על ההגבלים העסקיים.

⁶ סעיף 132 לתשובת הממונה לערר 3/01, תשובת כיתן בע"מ נ' הממונה על ההגבלים העסקיים.

הנה כי כן, ב"כ הממונה מבהיר, כי בהעדר ממשק משותף בין חברות כרטיסי האשראי (במקרה שלפנינו, נדרש ממשק בין כ.א.ל וחברת ישראלכרט), חיוב כ.א.ל לסלוק כרטיסי "מסטרקארד" הנו, למעשה, חיוב לסלוק כרטיס נכה, אשר מכוחו יהיה מנוע המחזיק בו מלקבל תנאים מקובלים בתחום, כגון עסקת תשלומים וקרדיט.

זאת ועוד, מעבר לפגיעה במחזיקי הכרטיס, חיוב לסלוק כרטיסים שלא באמצעות ממשק משותף יוביל לאנדרלמוסיה בקרב בעלי העסקים ובקרב מחזיקי הכרטיסים, שכן כללי המסחר המקובלים בכרטיסי אשראי יחדלו מלהתקיים בחלק מסוים מבתי העסק ולגבי חלק מכרטיסי האשראי, כל זאת, מבלי שהצרכן או בית העסק יהיה מודע לשינוי זה.

עוד יודגש, בסעיף 25(3) לפטור נדרשת כ.א.ל להנפיק כרטיסי חיוב מסוג "מסטרקארד" בכמות הנדרשת לשם סליקה של כרטיסים אלה, לא יאוחר מיום 1.8.2001. כ.א.ל, בגיוס לקוחותיה, נשענת על הבנקים שעובדים עימה ועל לקוחות חיצוניים. אין כל סיבה שלקוחות חיצוניים אלה יסכימו שיונפק להם כרטיס "נכה", כאשר הם יכולים לקבל כרטיס "רגיל", שיאפשר להם להשתמש בכל הפונקציות המקובלות בכרטיס אשראי. כך, אין גם כל סיבה שלקוחות הבנקים יסכימו לקבל כרטיס "נכה", כאשר באפשרותם לקבל כרטיס "רגיל".

לאור האמור, מובן כי תנאי הפטור לא נועדו, מבריינתם, לחייב בסליקה שלא באמצעות הממשק המשותף, (סליקה של כרטיסים "נכים"), אלא נועדו למצב בו קיימת סליקה "רגילה", זו הקיימת בין כ.א.ל ללאומי קארד, היינו, באמצעות ממשק משותף.

הערכות לקראת הקמת ממשק משותף, שיאפשר סליקה של כרטיסי "מסטרקארד", דורשת הערכות טכנית משותפת עם חברת ישראלכרט. ללא שיתוף פעולה של חברת ישראלכרט לא ניתן להקים ממשק משותף איתה. אך מאי, הוראות הצו לחברת ישראלכרט קובעות כי חברת ישראלכרט תפעל להקמת הממשק המשותף במהלך השנה הקרובה, היינו, לכל המוקדם, נדרשת חברת ישראלכרט להקים את הממשק המשותף עד לחודש יוני 2002. לעומת זאת, הוראות הפטור מחייבות את כ.א.ל לסלוק כרטיסי "מסטרקארד", ולמעשה, להקים ממשק משותף, עד לחודש אוקטובר 2001.

כך, נדרשת כ.א.ל להקים ממשק משותף עם חברת ישראלכרט עד לחודש אוקטובר 2001, וחברת ישראלכרט נדרשת להקים את אותו הממשק עם כ.א.ל לכל המוקדם ביוני 2002.

הנה כי כן, הוראות הצו סותרות את הוראות הפטור, ולא מאפשרות לכ.א.ל לעמוד בתנאיו. כל זאת, כאמור, מכיוון שבת הזוג לקיום הוראה זו, חברת ישראלכרט, נדרשת לעמוד בלוח זמנים אחר לגמרי.

ד. אפליה פסולה

כפי שהובהר לעיל, הוראות הצו הנדונות מפלות את כ.א.ל לרעה לעומת חברת ישראלכרט. טעם זה, כשלעצמו, יש בו כדי להביא לתיקון.

עקרון השוויון הוא מעקרונות היסוד של המשפט, ומהווה נדבך יסוד בעקרון שלטון החוק. יפים לעניינו דבריו של כבוד השופט-ברק בבג"צ 428/86 ברזילי נ' ממשלת ישראל:

"לשלטון החוק יש, בנוסף למשמעות הכורמאלית, גם משמעות מהותית: זהו שלטון של החוק הראוי, שיש בו איזון בין צורכי הכלל והפרט. משמעותו של זה, בראש ובראשונה, שוויון."

בג"צ 637/89 "חוקה למדינת ישראל" נ' שר האוצר¹⁰ מוסיף:

"עקרון השוויון הוא מעקרונות היסוד של משפטנו ... אף שאינו כתוב על ספר - כלומר, אינו מהווה חלק מחוקה כתובה ונוקשה - הרי 'הוא מנשמת אפו של המשטר ההוקתי שלנו כולו' ... כל דבר חקיקה מתפרש באופן שתכליתו הינה להגשים שוויון בין אדם לבין חברו ולא להפלות ביניהם."

39 רשות החגבלים העסקיים, כרשות מנהלית, מחויבת להפעיל סמכותה באופן שוויוני ובלתי מפלה. עקרון זה צריך לעמוד לנגד עינה של הרשות כל עת היא מפעילה סמכותה. בעניין בג"צ 720/82 אליצור אגוד ספורטיבי דתי סניף נהריה נ' עיריית נהריה ואח'¹¹, קבע בית המשפט כי השוויון הנו דרך לביצוע תפקידיה של הרשות, אמצעי להשגת תוצאה צודקת:

"החובה לנהוג כלפי שתי האגודות תוך כללי שוויון נובעת ... מחובתה הכללית והיסודית של כל רשות לנהוג בהגינות וביושר, שממנה נגזר האיסור לפעול מתוך שרירות, הפליה, משוא פנים, ניגוד אינטרסים, חוסר תוס לב או חוסר סבירות. השוויון אין לו תוכן מהותי משל עצמו ואינו מטרה בפני עצמו. השוויון הנו אמצעי להשגת צדק, דרך לביצוע תפקידיה של הרשות ביושר ובהגינות, על-מנת להגיע לתוצאה צודקת."

40 בענייננו, הותרת כרטיסי "ישראלכרט" מחוץ להסדר העמלה הצולבת, מעניקה לחברת ישראלכרט כלים בלתי הוגנים בתחרות מול כ.א.ל, ומפלה את כ.א.ל לרעה. כך, גם קביעת פרקי זמן שונים להקמת הממשק המשותף לכ.א.ל (ולאומי קארד) מצד אחד, ולחברת ישראלכרט מצד שני, היא בבחינת אפליה פסולה שאינה עולה בקנה אחד עם חובות הרשות.

41 פרופ' זמיר, בספרו, הסמכות המנהלית¹² (1996) מבהיר את חובות הרשות להעניק מעמד שווה לשניים המבקשים אותו, מקום שאין הבדל ענייני ביניהם:

"מקום שרשות מינהלית העניקה מעמד או מענק לאדם אחד וסירבה להעניק מעמד או מענק כזה לאדם אחר, אף שאין שוני ענייני בין זה לבין זה, עשוי בית המשפט לחייבה להעניק את המעמד או המענק שנתנה לאחד גם לשני."

מקל וחומר, במקרה שלפנינו, כאשר נדרש שיתוף פעולה בין שני הצדדים, להקמת ממשק ביניהם, אין כל מקום לאבחנה בין השניים, במיוחד, כאשר אפליה זו מסכלת את יכולתה של כ.א.ל לעמוד בתנאי הפטור עצמו.

42 הנה כי כן, הוראות הצו נשוא מכתבנו מפלות את כ.א.ל לרעה, מרוקנות מתוכן את יתר תוראות הצו, ואף חמור מכך, מרעות את מצבה של כ.א.ל לעומת מצבה היום, טרם תבא אות אלה.

לסיכום

43 ככל שהממונה לא יחיל את הסדר העמלה הצולבת גם על כרטיסי "ישראלכרט", וככל שלא יאריך חממונה את התקופה להכנת הממשק המשותף גם לכ.א.ל, ובהתאמה גם את המועד הנדרש להנפקת כרטיסי מסטרקארד,

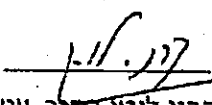
¹⁰ בג"צ 637/89 "חוקה למדינת ישראל" נ' שר האוצר, פ"ד מו(1) 191, 201.

¹¹ בג"צ 720/82 אליצור אגוד ספורטיבי דתי סניף נהריה נ' עיריית נהריה ואח', פ"ד לו(3) 17, 20.

¹² הסמכות המנהלית (1996), כרך א', עמ' 104.

תבקש כ.א.ל. להציג עמדתה בעניין בפני בית הדין להגבלים עסקיים. כ.א.ל. שומרת את הזכות להוסיף חוות דעת וטענות נוספות לתמיכה בעמדתה, ככל שיהיה צורך בכך.

בכבוד רב ובברכה,

 ראובן בכר, עו"ד קרני לוטן דסנר, עו"ד
 פישר, בכר, חן ושות', עו"ד

466/95

ה.ע. 466/95

בבית הדין להגבלים עיסקיים

בפני כבוד השופט י. עדיאל

- בענין:
1. עידן חברה לכבלים בע"מ
 2. מערכות תקשורת בכלבים בע"מ
 3. ערוצי זהב ושות'
 4. תבל תשדורת בינלאומית לישראל בע"מ
 5. אי.סי.פי. חברת התכנויות לכבלים בישראל בע"מ

המבקשים

נגד

1. הממונה על ההגבלים העיסקיים
2. הרשות השניה לטלוויזיה ולרדיו
3. מיכאל שוילי
4. אס-פילם בע"מ

חמשיבים

חלטה

על פי סעיף 13 לחוק הנ"ל, כאשר הוגשה בקשה לאישור הסדר כובל, רשאי אב בית הדין, בתנאים אליהם אתייחס בהמשך, לתת לצדדים, על פי בקשתם, היתר זמני לנהוג על פי ההסדר.

בענינו, אכן הוגשה על ידי המבקשות בקשה לאישור הסדר כובל המאפשר להן להתקשר ביניהן באמצעות המשיבת ICP 5, לרכישה משותפת של תוכניות וסרטים בחו"ל, הכנת תכניות שידורים ועריכתן באמצעות לוח שידורים כלל ארצי. הבקשה בלבושה הנוכחי, טרם נדונה ובשלב זה אני מתבקש, כאמור, ליתן ההיתר הזמני.

1/233404

רקע עובדתי

א. המבקשות 4-1 הן בעלות זכויות לשידורי הטלוויזיה בכבלים בהתאם לסעיף 6 (ז) לחוק הבזק תשמ"ב 1982. בהתאם לחוק זה חולקה הארץ, לצורך קיום השידורים, למספר איזורים טריטוריאליים מוגדרים כאשר כל זוכה קיבל זכיון לשידור באזור אחד בלבד. (פרט למבקשות קיימת זכיונית נוספת אשר אינה צד להליך זה).

ב. המבקשות 4-1 הקימו במשותף את חברת ICP המבקשת 5, והן אף מחזיקות במניותיה.

המטרה לשמה הוקמה חברת ICP הייתה רכישת זכויות שידור, סרטים ותוכניות שאינם מהפקה ישראלית וכן רכישת שירותים נלווים כגון תרגום ודיבוב לתכניות הנרכשות.

בנוסף לשירותים אלה, עורכת ICP ומשבצת את התוכניות הנרכשות על ידה בערוצים השונים לכלל מערך כלל-ארצי של ארבעה ערוצים, אותם היא מוכרת לבעלות הזכיונות (וכן לגורמים נוספים) לשם שידורם בכבלים.

ההסדר הנוהג מאפשר למבקשות, לטענתן, לרכוש תוכניות באיכויות יותר טובות ובעלויות יותר זולות ממה שניתן היה להשיג על-ידי כל זכיון בנפרד.

ג. ב- 12.12.89 קבע הממונה על ההגבלים העסקיים (להלן "הממונה") כי ההסדר האמור הקיים בין בעלות הזכיונות לחברת ICP הוא "הסדר קובל" כמשמעו בחוק ההגבלים העסקיים התשמ"ה 1988.

ד. המבקשות הגישו ערר על הקביעה האמורה בפני בית הדין להגבלים עסקיים (ערר 1/90). במהלך הדיונים בערר זה הגיעו הממונה והמבקשות לידי פשרה לפיה הסכים הממונה לאישור ההסדר בכפוף ל- 11 תנאים. בית הדין (עוד בתקופת מושבו בבית המשפט המחוזי בתל אביב) נתן להסדר זה תוקף של צו ביניים וכן נתן אישור להיתר זמני. ביום 21.12.93 החליטה כב' השופטת נאור, אב בית הדין דהיום, להאריך את ההיתר הזמני עד ליום 31.10.93. בהמשך הוארך תוקפו של ההיתר הזמני מפעם לפעם עד ליום 10.1.94 בו ניתן פסק הדין הדוחה את הבקשה לאישור ההסדר.

"להסדר המוצע לנו יש בוודאי יתרונות רבים למבקשות 1-4 לעצמן ויתרונות מסוימים לצרכני הטלוויזיה בכבלים, יתרונות אלה אינם שקולים לדעתנו כנגד "הרעות" שבהסדר הכובל, הכל כפי שפורט לעיל ואנו מחליטים שלא לאשרו".

עם זאת, קבע בית הדין הוראות מעבר ובהן הסדר למתן היתר זמני למשך 45 יום נוספים לשם התארגנות המבקשות לקראת המצב החדש שנוצר עקב דחית הבקשה לאישור ההסדר.

ה. על החלטה זו הוגש ערעור וכן בקשה לעיכוב ביצוע לביהמ"ש העליון. ביום 15.2.94 החליט בית המשפט העליון, מפי כב' השופט טל, לעכב את ביצועו של פסק הדין עד למתן החלטה בערעור. עיכוב ביצוע זה היה בו, למעשה, משום הארכת ההיתר הזמני, הגם שהבסיס המשפטי היה שונה; עיכוב ביצוע ולא מתן היתר זמני.

השיקול העיקרי עליו ביסס בית המשפט העליון את החלטתו במתן צו עיכוב הביצוע היה השיקול בדבר חנוק הכרוך באי מתן צו העיכוב, המתבטא בפירוק חברת ICP או במכירתה, בפיטורי עובדים, במכירת חוזים ובהשתחררות מחוזים. לצד כל אלה, כפי שקבע בית המשפט העליון, יהיה על כל אחת מן המבקשות להקים לעצמה בנפרד מנגנונים לרכישה ותכנון הערוצים.

מול צעדים דרסטיים אלה, הוסיף בית המשפט העליון וקבע, "עומדת האפשרות להקפיא את המצב הקיים אשר נמשך בהיתר זמני להנחת דעת הממונה כארבע שנים, וזאת לפרק זמן מוגבל נוסף עד שיתברר הערעור".

שיקול נוסף ששגמש את בית המשפט העליון בהחלטתו היה השיקול כי אם לא יעוכב הביצוע, לא ניתן יהא להחזיר את המצב לקדמותו, גם אם יזכו המבקשים בערעורם. מנגד קבע בית המשפט כי במאזן הנוחיות הכולל לא הוכח נזק ממשי, ודאי לא כנזקם של המבקשים, אם יינתן העיכוב המבוקש.

הדיון בבית המשפט העליון נועד להתקיים ביום 8.12.94, אולם בפתח הדיון העלה בית המשפט את הקושי המעשי שנוצר לאור העובדה כי במועד הדיון נותרו עוד חודשים ספורים בלבד עד לתום תקופת ההסדר (הקודם) כפי שנקבע על ידי הממונה (3 שנים) ושעליו נסבה ההתדיינות בגלגולה הקודם. בתום תקופה זו, הוסיף בית המשפט העליון וקבע, אמורה לבוא ממילא החלטה חדשה של הממונה (בעקבות בקשה חדשה לאישור הסדר כובל מצד המבקשים), אשר תידון על יסוד תשתית עובדתית חדשה. בנסיבות אלה לא ראה בית המשפט העליון עוד טעם לדון בערעור והחליט שהענין כולו יחזור לממונה וממנו, בנסיבות מתאימות לבית הדין עצמו.

"למותר לציין כי בית הדין ידון בתביעה החדשה בתוצג בפניו על בסיס התשתית העובדתית החדשה שתראה לו בעת מתן החלטתו, בלא לראות עצמו קשור בהחלטותיו הקודמות ובלא לראות עצמו חייב לסטות בהן."

בד בבד קבע בית המשפט כי צו הביניים לעיכוב ביצוע שניתן על ידי כב' השופט טל יעמוד בעינו עד ליום 20.2.95.

3. א. בסמוך לאחר ביטול הערעור הגישו המבקשים בקשה חדשה, היא הבקשה הנוכחית, לאישור ההסדר הכובל ועמה בקשה להיתר זמני.

ההסדר הנוכחי דומה בעיקרו להסדר הקודם וגם הוא מבוסס על הסדר בין המבקשות לרכישת תכניות זרות, קבלת שירותי תרגום ודיבוב באמצעות ICP וכן הכנת תכניות שידור תוך שיבוץ התכניות הנרכשות בתכנית שידורים כלל ארצית.

הממונה, אתו באו המשיבות בדברים עוד לפני הגשת הבקשה הנוכחית, גילה נכונות להמליץ על אישור ההסדר, כפוף לתנאים מסויימים עליהם נוהל מו"מ בינו לבין המבקשות.

בסופו של דבר הודיע הממונה לבית הדין כי הוא ממליץ לאשר את ההסדר, כפוף לתנאים שהעיקריים שהם הינם התנאים הבאים:

א. יוקם ערוץ חדש בתחום הבידור העממי שיופעל על ידי גורם מסחרי עצמאי. עלות הפעלתו של ערוץ זה, בסכום של 8.5 מיליון דולר לשנה, תמומן על ידי המבקשות.

ב. המבקשות תקצינה סכום שנתי של 1.8 מיליון דולר לעידוד הפקות ישראליות מקוריות.

ג. הקצאת סכום נוסף של 3.5 מיליון דולר לשידורי ערוץ המדע ודעת (ערוץ 8).

ד. הקצאת מיליון דולר נוספים לעיבוי השידורים המקומיים.

ה. הגבלת העלאת דמי המנוי בעתיד.

ו. לפחות 15% מכלל רכישות ICP ו 25% מכל רכישות תכניות ערוץ הילדים תיעשה באמצעות סוכנים מקומיים.

ההסדר הכובל הומלץ על ידי הממונה לתקופה של 4 שנים, בכפוף לבחינת ההסדר בשנית, אם תותר פרסומת מסחרית בטל"כ.

המבקשים הסכימו לכל תנאי הממונה ולפיכך, ההסדר שאישורו מתבקש כיום כולל בתוכו את התנאי הממונה הנזכרים לעיל.

4. היתר זמני.

בד בבד עם הגשת הבקשה לאישור ההסדר הכובל, ביקשו המבקשים ליתן להם גם היתר זמני, לפי סעיף 13 לחוק, לנהוג כבר עתה על פי ההסדר המוצע.

"הממונה" המליץ גם על מתן היתר זמני זה, כפוף לתנאים הדומים בעיקרם לתנאי ההסדר הקבוע ובכפוף לשני תנאים נוספים:

א. מחיר המנוי לא יועלת, אלא בתאם למדד המחירים לצרכן.

ב. בשלב זה, וכל עוד לא אושר ההסדר, לא יוחל בהפעלת הערוץ החדש וגם לא בהרחבת הערוצים הקיימים, אך עיקר הכספים המיועדים למטרה זו, בסכום של 12,5 מליון דולר, יופקד בחשבון נאמנות לטובת הציבור. במקרה שתדחה הבקשה לאישור ההסדר יוחזר סכום ההפקדה למינויים ובקרה שתאושר, יעשה בכסף שימוש עליו יורה בית הדין.

הממונה המליץ כי ההסדר הזמני יאושר לתקופה של שנה אחת בכפוף להחלטה אחרת של בית הדין.

5. ס' 13 לחוק ההגבלים העסקיים מתנה את מתן ההיתר הזמני בקיומם של שני תנאים מצטברים:

א. "אם הממונה המליץ על כך".

ב. "אם שוכנע (אב בית הדין) כי ההסדר הינו לכאורה לטובת הציבור כמשמעותה בסעיף 10 לחוק".

לאור המלצת הממונה, נותרה לדיון רק השאלה, האם יש בחומר שהובא בפני כדי לשכנע לכאורה כי ההסדר הינו לטובת הציבור.

6. הממונה הצביע בטעונו בפני על השיקולים הבאים שיש בהם לדעתו כדי ללמד על כך שההסדר הינו לטובת הציבור, כמשמעו של מונח זה לפי סעיף 10 לחוק:

א. ייעול הוזלה והבטחת איכותם של השירותים הנכשים על ידי המבקשות, שיקול הקבוע בסעיף 10 (1) לחוק.

הייעול יושג לדעת הממונה, על ידי ריכוז הרכישות בידי גוף אחד, דבר שיש בו כדי למנוע כפילות, וסביר להניח גם להוזלת עלויות הרכישה, שכן רכישה בקנה מידה ארצי, זולה מרכישה על בסיס מקומי המבוצעת על ידי כל זכין עבור איזורו בנפרד.

ב. ביזור ושיתוף גורמים נוספים, כגון מפיקים מקומיים, סוכנים מקומיים והמפעיל העצמאי החדש.

ג. הציבור גם הוא ייצא נשכר מההסדר, בראש ובראשונה ציבור צופי הטל"כ, שיהנה בעקבות ההסדר מההטבות הגלומות בו שנמנו לעיל ובהם הבטחת רכישת סרטי איכות ותכניות איכות, הקמת ערוץ חדש, הרחבת הערוצים הקיימים והגבלת העלאת מחיר המנוי.

ד. גם הציבור שאינו נמנה על מינויי הכבלים יצא, לדעת הממונה נשכר, שכן אישור ההסדר על תנאי יצור לחץ תחרותי בין הלוקחים חלק בזירת התחרות והתוצאה היא שיפור יעול של כל המשתתפים, כשהנהנה מתחרות זו יהא הציבור כולו.

הממונה אינו שותף לגישה לפיה ניתן לשרת את טובתו של כלל ציבור הצופים בשידורי הטלוויזיה ע"י אי אישור ההסדר, דבר שיחליש את יכולתם של זכייני הטל"כ לרכוש תוכניות בחו"ל וכפועל יוצא, הערוץ השני "ינצח" ברכישת תוכניות וישדרן בחינם. לדעתו, עניינים של זכייני הטל"כ הוא להעמיד לרשות צופיהם את חברת השידורים המבוקשת ביותר וכי נסיון למנוע מהמבקשות להתייעל על מנת להביא תועלת לציבור אחר (גם אם לקוחותיהם כלולים בו) אינו ראוי בנסיבות אלה.

מונע מען תחרות בין זכייני הטל"כ בתחום תוכניות זרות. תחרות כזו, כך נטען, יכולה היתה להיווצר בעקיפין כאשר מנוי של זכין א' יוכל לבדוק לצורך השוואה את רמת התוכניות של זכין ב', ובמקרה ורמת התוכניות אצל זכין ב' נמוכה מזו של זכין א', יוכל להפעיל לתף ציבורי או אחר, כולל "הצבעה ברגליים" על ידי ניתוקו מהשירות וכך לגרום להעלאת רמתם של הזכיינים וישיור קו עם הזכיינים המובילים ברמת תוכניותיהם.

לדעת הממונה הנזק האמור אינו משמעותי ומכל מקום קטן מהתועלת שתצלח לצופים מכוח התנאים המומלצים. מסקנה זו מביאה בחשבון גם את העובדה כי הסדר חלוקת הארץ לאיזורי שידור והענקת זכיון בלעדי לכל איזור הינה, מלכתחילה, שיטה מונופוליסטית ויש בה כדי למנוע במידה רבה מראש את התחרות בין הזכיינים.

ו. לדעת הממונה גם הנזק הנגרם לגורמים אחרים בשוק המקומי כגון גורמים העוסקים במתן שירותי תרגום, דיבוב וסוכנים מקומיים אינו משמעותי. למעלה מכך, הקמת הערוץ החדש, המתחייבת מכוח ההסדר, אשר יופעל ע"י גורם מפעיל עצמאי, תמתן את כוח השוק של I.C.P.

אשר לפגיעה האפשרית בסוכנים מקומיים סבור הממונה כי אין ללכת בדרך של מניעת רכישה משותפת, תוך תקווה להחליש את יכולתם של זכייני טל"כ לבצע רכישות ישירות בחו"ל, וכך ליצור תלות בסוכנים מקומיים ומה גם שחלופה זו אינה מצטיירת באופן מעשי. זאת עוד, מבלי לנקוט עמדה בצדקת טענות הסוכנים מקומיים הרי שבסגרת התנאים הנלווים להסכם חייבים הזכיינים לבצע אחוז רכישות מסויים באמצעות סוכנים אלה.

ז. גם בהתייחס לערוץ הראשון והשני סבור הממונה כי הקמת I.C.P. הינה צעד העולה בקנה אחד עם קיום התחרות. אם אוסרים השגת יתרון תחרותי, מבטלים התמריץ להשתפר ולהתיעל.

דומה כי עיקר ההתנגדות של גורמים אלה היא לריכוז כח בידי I.C.P. כך שהתחרות ברכישת תוכניות מחו"ל נעשית קשה יותר. ההתנגדות זו גוררת שאלות מורכבות ואולם בנסיבות המקרה סבור הממונה כי אין בהם כדי לשנות המלצתו.

לסיכום הממונה סבור כי "קיומו של ההסדר הכובל בכפוף לתנאים המומלצים הינו לטובת הציבור משום שיתרום ליעול ברכישת תוכניות בחו"ל לצורך שידורי בטל"כ, להבטחת איכות התוכניות ולשיפור מאזן התשלומים של המדינה ע"י הוזלת רכישתן של התוכניות ומשום שהתועלת הצפויה לציבור מקיומו של ההסדר הכובל על תנאיו עולה באופן ממשי על הנזק שהוא עלול לגרום". יצוין כי טיעוני הממונה מבוססים לדבריו, בחלקם, על חוות דעת כלכלית-מקצועית מטעם יעקב גדיש, הגם שזו טרם הושלמה ועל כן לא הוגשה על למועד זה.

6. גם המבקשות הגישו בפני בית הדין כתבי טענות מפורטים הנתמכים בתצהירים ובחוות דעת כלכלית-מקצועית. המבקשים תומכים, כמובן, בכל נימוקי הממונה ואף מוסיפים עליהם כהנה וכהנה, אולם בשלב זה אינני רואה לנכון להרחיב את הדיבור ולסקור את מלוא טענותיהן.

7. לאחר שעיינתי בבקשה ובניקמוקיה, בהמלצת הממונה ובשיקוליו וכן בהתנגדויות המשיבים נחה דעתי כי בשלב זה של הדיון, יש בשיקולים שמנה הממונה כדי להצביע לכאורה על כך שההסדר הינו לטובת הציבור. מובן שבשלב זה לא ניתן לבחון וללכך את כל את כל היבטי המחלוקת שבין הצדדים הרבים, ומה גם שהרשות הראשונה כלל לא התנגדה להיתר הזמני וממילא, שיקולי התנגדותה לא נבחנו על ידי בשלב זה. הרשות השנייה אמנם התנגדה, הן להסדר הכובל והן למתן ההיתר הזמני, אך התנגדותה, הגם שהיתה מבוססת בחלקה הגדול על נימוקים עובדתיים שעיקרם מתייחס לנזקים העלולים להיגרם לזכייני הערוץ השני עקב ההסדר, לא נתמכה בתצהירים וגם לא בחוות דעת, מה שמקשה על ההתייחסות לנימוקיה בשלב זה.

8. ב"כ הרשות השנייה טוען כי לא היה מקום להשתית את טיעוניה של הרשות על תצהירים או ראיות אחרות שכן, בשלב זה לאחר מתן פסק דינו של בית הדין בגלגול הראשון, די לו להסתמך בענין זה על פסק הדין אשר דחה את הבקשה לאישור ההסדר בקובעו, בין היתר כי יתרונות ההסדר אינם שקולים כנגד ה"רעות" שבו.

איננו רואה לנכון לקבוע מסמרות בשלב זה לגבי שאלת מעמדו של פסק הדין הראשון של בית דין זה והאם יש בממצאים ובמסקנות שנקבעו בו כדי לחייב את הצדדים בסיבוב ההתדיינות הנוכחי או לפחות להנחות את בית הדין ברכבו הנוכחי.

עם זאת, יש להזכיר בהקשר זה את פסק דינו של בית המשפט העליון שקבע, כפי שכבר הזכרתי לעיל כי:

"למותר לציין כי ביה"ד ידון בתביעה החדשה שתוגש בפניו על בסיס התשתית העובדתית

החלטותיו, בלא לראות עצמו קשור בהחלטותיו הקודמות, ובלא לראות עצמו חייב לסטות מהן".

על כך יש להוסיף כי המבקשים ואף הממונה טוענים כי חל שינוי מאז מתן פסק הדין הקודם, שינוי המתבטא, הן בטיבו של ההסדר הנוכחי, במיוחד בכל הקשור להפרשת ה"חלק ההוגן" מרווחי הזכיינים עקב הפעלתה של ICP והעמדתו לרשות הציבור, הן במצב המשפטי המתבטא בתיקון כללי הבזק על ידי הוספת כלל 8' המאפשר לבעל זכיון לקבוע לוח תוכניות זהה ללוח תוכניות שקבע בעל זכיון אחר, היינו, בעצם, לוח תכניות אחיד לכל אזורי הארץ ובסעיף 24 (א) (11) לחוק הרשות השנייה המאפשר לזכייני הרשות השנייה להתאחד לשם רכישה משותפת בחו"ל. יצויין כי סעיף זה היה אמנם בתוקף עוד בעת הדיון הקודם, אך לטענת המבקשים לא הוסבה שימת ליבו של בית הדין לסעיף זה אז. כנגד תיקון כללי הבזק טוענים המשיבים כי תיקון זה חסר תוקף הביותו חורג מהוראות חקו הבזק, אך טענה זו וודאי שאין לדון בה בשלב זה של הדיון. עוד טוענים המבקשים כי מאז מתן פסק הדין המתבסס מעמדו של הערוץ השני וכי החששות שהועלו בשעתו לפגיעה בתיפקודו של הערוץ השני עקב ההסדר התבדו.

טיעונים אלה ואחרים מחייבים דיון ממצה ומקיף ויש להניח כי יוגשו לבית הדין בכל אלה עוד ראיות וטיעונים רבים, אך בשלב זה דומה כי די בשיקולים אלה, ובמיוחד בפסק דינו של בית המשפט העליון, כדי לשלול את הגישה שיש לסרב ליתן ההיתר על הסף ורק על יסוד פסק הדין הקודם.

9. לשיקולים המפורטים לעיל, ואולי למעלה מהצורך, אבקש להוסיף מספר שיקולים נוספים:

יש לזכור כי המצב העובדתי נושא דיון זה נמשך זה מספר שנים. במשך כל השנים פעל ההסדר מכוח אישורים שניתנו כחוק. דחיית הבקשה כיום, בטרם התאפשר דיון לגופו של ענין, תיצור מצב, כמו גם נזקים, בלתי הפיכים, ותייתר את הדיון בבקשה העיקרית לגופה ותגרום לכל אותן תוצאות לוואי חמורות מבחינתן של המבקשות עליהן הצביע בית המשפט העליון בחלטתו על עיכוב הביצוע.

גם בית הדין בפסק דינו הקודם ציין כי הוא רחוק מלזלזל באינטרס ההסתמכות של המבקשים. בית הדין אמנם הוסיף וציין כי על מי שפעל על סיכונו שלו ויצר הסדר כובל, אל לו לצפות שאם בקשתו תדחה, יאפשר בית הדין להסדר זה פקטו זה להמשיך ולפעול גם כהסדר זה יורה, אך עם זאת, לאור נסיבות הענין, ובמיוחד לאור התקופה הארוכה בה פעל ההסדר על יסוד היתרים חוקיים, גם אם זמניים, וגם לאחר שדחה את הבקשה, ראה בית הדין לנכון לקבוע הוראות מעבר למתן היתר זמני לתקופה של 45 יום נוספים. גם לאחר שתמה תקופה זו ראה בית המשפט העליון לנכון לעקב את ביצוע פסק הדין למשך תקופה של שנה נוספת. אם כך קבעו בית הדין ובית המשפט העליון, לאחר שניתן כבר פסק דינו של בית הדין הדוחה את הבקשה, מקל וחומר שיש להעתק לבקשה למתן ההיתר הזמני בשלב הנוכחי, כשחזקה עלי מצוותו של בית המשפט העליון כי על בית הדין לדון בבקשה בלא לראות עצמו קשור בהחלטותיו הקודמות.

בנסיבות אלה, דחיית הבקשה בשלב זה, פירוק ICP על כל התוצאות הנלוות לכך וסיכול הבקשה העיקרית, נראית כתוצאה שאין הדעת סובלת.

10. אני מחליט להעתר לבקשה וליתן למבקשות היתר זמני לנהוג על פי ההסדר המבוקש
בהתאם לתנאי הממונה לתקופה של שנה אחת או עד למתן החלטת בית הדין לפי סעיף 9
לחוק, לפי המוקדם.

ניתן היום 31.3.95 בהעדר הצדדים.

המוכירות תמציא ההחלטה לצדדים.

י. עדיאל שופט
המשנה לאב בית הדין

חֲסֵכֶם

שנערך ונחתם בתל אביב ביום 9 בספטמבר, 2001

בין

בנק לאומי לישראל בע"מ
(להלן – "לאומי")

מצד אחד;

לבין

בנק דיסקונט לישראל בע"מ
(להלן – "דיסקונט")

מצד שני;

לבין

הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ
(להלן – "הבינלאומי")

מצד שלישי;

לבין

כרטיסי אשראי לישראל בע"מ
(להלן – "כ.א.ל")

מצד רביעי;

לבין

לאומי קארד בע"מ
(להלן – "לאומי קארד")

מצד חמישי;

הואיל וביום 7.7.1998 נחתם בין לאומי, דיסקונט, הבינלאומי, כ.א.ל, אלפא קארד בע"מ ועורק וזהב השקעות בע"מ חסכם עקרונות (להלן – "החסכם המקורי");

והואיל וביום 18.5.2000 נחתם, בין היתר, בין הצדדים חסכם עקרונות (להלן – "חסכם 18.5.2000");

והואיל והחסכם 18.5.2000, בין היתר, אימץ תנאים שונים מהחסכם המקורי וביטל אחרים;

והואיל ותממונה על ההגבלים העסקיים (להלן – "חממונה") העניק להסכם המקורי ולחסכם 18.5.2000 פטור מאישור הסדר כובל בתנאים, ולאחר מכן, ביום 8.3.2001, העניק חממונה לצדדים פטור נוסף המתייחס לשיעורי עמלת חמנפיק ולקטגוריות בתי העסק לענין שיעורי עמלת המנפיק בחחלטות פטור בתיק 4428 (להלן – "פטור עמלות המנפיק");

והואיל וברצון הצדדים להסדיר את שיעורי עמלת המנפיק שישלמו סולקים למנפיקים במערכת כרטיסי חיוב מסוג ויזה בישראל ואת קטגוריות בתי העסק לענין שיעורי עמלת המנפיק, וזאת לאחר פקיעת פטור עמלות המנפיק;

לפיכך הותנה, הוצהר והוסכם בין הצדדים כדלקמן:

[Handwritten signatures and initials at the bottom of the page]

1. מבוא ופרשנות

- 1.1. המבוא להסכם זה ונספחיו מהווים חלק בלתי נפרד חימונו.
- 1.2. כותרות הסעיפים נועדו לנוחות בלבד ולא ישמשו לפרשנותו של הסכם זה.

2. תחסדר

שיעורי עמלת המנפיק (Interchange Fee) אשר ישולמו על ידי סולקים למנפיקים במערכת כרטיסי חיוב מסוג ויזה בישראל וקטגוריות בתי העסק לענין שיעורי עמלת המנפיק יחיו כדלקמן:

- 2.1. החל מיום 1.9.2001 ועד למועד בו יחליט אב בית הדין על מתן היתר זמני לחסדר על פי הסכם זה (להלן – "מועד מתן ההיתר הזמני") יחיו שיעורי עמלת המנפיק כקבוע בנספח "א" (להלן – "התקופה הראשונה").
- 2.2. החל ממועד מתן ההיתר הזמני ועד ליום 30.4.2002 יחיו שיעורי עמלת המנפיק כקבוע בנספח "ב" (להלן – "התקופה השנייה").
ואולם, מוסכם בזה כי אם וככל שביים 1.12.2001 או בסמוך לכך לא תחיה ירידה בשיעור עמלת המנפיק הממוצעת לכלל הקטגוריות הנגזר מהשיעורים הקבועים בנספח "ב", ביחס לשיעור עמלת המנפיק הממוצעת לכלל הקטגוריות מיד לפני תחילתה של התקופה השנייה, אזי, במקרה כזה, החל מאותו מועד ועד ליום 30.4.2002 יופחת שיעור עמלת המנפיק הממוצעת לכלל הקטגוריות לשיעור של 1.25%. מובחר בזה, כי לחישוב הנ"ל ייכנסו מחזורי עסקאות עם בתי עסק שבחרו לעבוד בשיטת ה-Split, בהתאם לשיעור עמלת המנפיק בקטגוריה אליה הם שייכים.
- 2.3. החל מיום 1.5.2002 ועד ליום 6.9.2006 יחיו שיעורי עמלת המנפיק כקבוע בנספח "ג" (להלן – "התקופה השלישית").

3. עסקאות תשלומים

מוסכם בזה, כי בגין עסקאות תשלומים שיבוצעו באמצעות כרטיסי חיוב, הצדדים יחיו רשאים לקבוע, בינם לבין עצמם, תוספת בשיעור של לפחות 0.1% שתחול על שיעורי עמלת המנפיק הקבועים בסעיף 2, ואז לשנותה בכל עת, ובלבד שתוספת זו לא תילקח בחשבון לצורך חישוב עמלת המנפיק הממוצעת.

בהסכם זה, "עסקאות בתשלומים" – עסקאות שבזמן בית העסק מעניק ללקוח אפשרות לשלם בתשלומים את סכום העסקה או דוחה את מועד תשלום סכום העסקה, והכל שלא ממקורות המנפיק ואז חסולק.

4. בקשה לאישור תחסדר

בסמוך לאחר חתימת הסכם זה, יגישו הצדדים לבית הדין להגבלים עסקיים (להלן – "בית הדין") בקשה לאישור חסדר כובל לחסדר על פי הסכם זה לפי סעיף 13 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח – 1988 (להלן – "ההסדר" ו"חוק ההגבלים העסקיים", בהתאמה).

5. תחיתר הזמני

- 5.1. בסמוך לאחר חתימת הסכם זה, יגישו הצדדים לבית הדין בקשה לחיתר זמני לחסדר על פי הסכם זה לפי סעיף 7 לחוק ההגבלים העסקיים (להלן – "החיתר הזמני"). הצדדים יגישו בקשות להתארכת תוקפו של החיתר הזמני מפעם לפעם עד למועד קבלת החלטת בית הדין בדבר אישור החסדר על פי הסכם זה (להלן – "אישור בית הדין להסדר").

5.2. מוסכם בזה, כי במהלך תקופת החיתר חומני יחולו שיעורי עמלת המנפיק הקבועים בפרק א' ל"תנאים בהתקיימם ימליץ הממונה על מתן חיתר זמני".

6. כניסה לתוקף, פסיעה ותחולה

6.1. הסכם זה יכנס לתוקף במועד בו ינתן החיתר חומני על פי "תנאים בהתקיימם ימליץ הממונה על מתן חיתר זמני", בנוסחם כפי שצורפו לחמלצת הממונה על נספחיה שחוגשה לבית הדין ביום 7.9.2001 והמצורפת בזה כנספח "ד", או במועד אישור בית הדין להסדר על פי הסכם זה בהתאם לבקשות שתוגשנה כאמור לעיל, או במועד מתן פטור מאת הממונה, לפי המועד המוקדם מביניהם.

6.2. ניתן לצדדים חיתר זמני ולא ניתן אישור בית הדין להסדר, יפקע הסכם זה במועד בו יפקע החיתר חומני. למניעת ספקות, מובחר ומוסכם כי כל עוד יעמוד לצדדים חיתר זמני על פי הסכם זה ימשיך הסכם זה לעמוד בתוקף והצדדים יפעלו על פיו.

6.3. אין בחוראות הסכם זה בכדי לפגוע ו/או לגרוע מחוראות הסכם 18.5.2000 אשר לא שונו במפורש בהסכם זה, ואלה ימשיכו לחול על הצדדים בכפוף לאמור בהסכם זה.

6.4. הצדדים מסכימים בזה כי תנאי הסכם זה ישנו ויתקנו על ידם על פי תנאי החנפקה והסליקה של כרטיסי חיוב מסוג Mastercard בישראל, אם תנאים אלה, בין אם יוסדרו על ידי הסכם, חסדר, צו, פטור או בכל דרך אחרת, יהיו עדיפים על פני תנאי הסכם זה. התיקון ו/או השינוי תאמורים יהיו כפופים ומותלים באישור בית הדין או בפטור מחממונה, אם יידרש אישור או פטור כאמור. לא נתקבל אישור ו/או פטור כאמור, ולא נתקבל חיתר זמני תוך תקופה של 3 חודשים מיום הגשת הבקשות לאישור, יהיה כל צד זכאי לבטל הסכם זה בהודעה מוקדמת של שלושה חודשים מראש, ולא תחייבה לצד כלשהו טענות ו/או תביעות מכל מין וסוג שהוא בגין ביטול כאמור.

6.5. בכפוף לקבוע בסעיפים 6.1, 6.2 ו- 6.4, הסכם זה יעמוד בתוקף עד ליום 6.9.2006.

ולראיה באו הצדדים על החתום:

בנק לאומי לישראל בע"מ בנק דיסקונט לישראל בע"מ חב"ק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ

כרטיסי אשראי לישראל בע"מ לאומי קאהר בע"מ

נספח א'

שיעורי עמלת המנפיק במהלך התקופה הראשונה:

שיעור עמלת המנפיק	חשבוניות
0.55%	הפצת מזון (food distribution) (כהגדרת המונח בפטור עמלות המנפיק), תחנות דלק, משרדי ממשלה, עיריות, חברות עירוניות, בזק, רשות השידור, חברת החשמל, ביטוח לאומי, מכירת כלי רכב חדשים ואופנועים חדשים, מכירת דירות חדשות.
1.00%	שירותי תקשורת, זמן אוויר ופעילות מונח לתקשורת סלולרית, תקשורת אלחוטית ותקשורת בתלאומית, סוכני נסיעות ותיירות, חברות תעופה, ביטוח, קופות חולים, מתגייסים ותנועות נוער, טלוויזיה רב ערוצית, חברות גז וסוכנויות גז.
1.80%	בתי עסק אחרים - עסקאות מקוונות וכרטיס חכם.
2.00%	בתי עסק אחרים - עסקאות אחרות.

08

Handwritten signature

Handwritten signature

Handwritten signature

נספח ב'

שיעורי עמלת המנפיק במהלך התקופה השניה:

שיעור עמלת המנפיק	הקטגוריה
0.55%	רשתות שיווק חמזון, תחנות דלק, משרדי ממשלה, עיריות, חברות עירוניות, בוק, רשות השידור, חברת החשמל, ביטוח לאומי, מכירת כלי רכב חדשים ואופנועים חדשים, מכירת דירות חדשות, תוכניות חסכון, פקדונות וקרנות סאמנות.
1.00%	שירותי תקשורת - זמן אויר ופעילות מונה לתקשורת סלולרית, אלחוטית ובינלאומית, סוכני נסיעות ותיירות, חברות תעופה, ביטוח, קופות חולים, מתגייסים ותנועות נוער, טלוויזיה רב ערוצית, חברות גז וסוכני גז, סופרמרקטים בעלי מחזור מכירות שנתי בכרטיסי אשראי של מעל 100 מיליון ש"ח.
1.80%	בתי עסק אחרים - בעסקאות שבחן הפס המגנטי של כרטיס האשראי או הכרטיס החכם נקרא בנקודת הקצה האלקטרונית (P.O.S.), וחוראות קבע.
2.00%	בתי עסק אחרים - בעסקאות שבחן הפס המגנטי של כרטיס האשראי או הכרטיס החכם אינו נקרא בנקודת הקצה האלקטרונית (P.O.S.).

Handwritten signatures and marks at the bottom of the page.

נספח ג'

שיעורי עמלת המנפיק במהלך הזקופה השלישית:

שיעור עמלת המנפיק		תקטגוריה
עסקאות אחרות	עסקאות שבחן הפס המגנטי של כרטיס האשראי או הכרטיס החכם נקרא בנקודת חקצה האלקטרונית (P.O.S.) וחזרות קבע	
0.80%	0.55%	תחנות דלק, משרדי ממשלה, עיריות, חברות עירוניות, בוס, רשות השידור, חברת החשמל, ביטוח לאומי, מכירת כלי רכב חדשים ואופנועים חדשים, מכירת דירות חדשות, תוכניות חסכון, פקדונות וקרנות טאמנות.
1.25%	1.00%	רשתות שיווק מזון, סופרמרקטים בעלי מחזור מכירות שנתי בכרטיסי אשראי של מעל 100 מיליון ש"ח, שירותי תקשורת - זמן אוויר ופעילות מונה לתקשורת סלולרית, אלוטיות ובינלאומית, סוכני נסיעות ותיירות, חברות תעופה, ביטוח, קופות חולים, מתגייסים ותנועות נוער, טלוויזיה רב ערוצית, חברות גז וסוכני גז.
1.85%	1.60%	בתי עסק אחרים.

על